

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

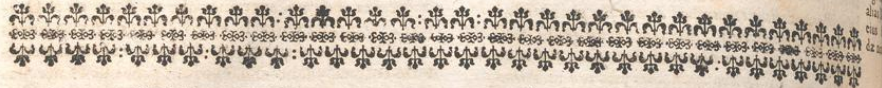
Tractatus III. De Bulla Cruciatæ, atque de ejus Privilegiis, Absolutionibus,
Dispensationibus, & votorum commutationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Vnde, an talis circumstantia sit necessario in confessione aperienda? Ex p.9 tr.1. Rel.20.

§.1. Negatiuè respondeo cum Bordonio in *confessis regul. tom.2. resol.90.n.7.* vbi sic ait: Luxurians in hoc Oratorio sacrilegium non committit, nisi sit locis consecratus, vel benedictus. Ratio defumitur ex etymologia ipsius nominis, à quo tenet

argumentum, quia nulla res sacra læditur. Ita ille, cui adde Sanchez de *matrimon. lib.9. disp.15. num.39.* vnde talis circumstantia non est in confessione aperienda, vt tradit Pellizzarius in *Manual. re. tom.2. tract.5. cap.3. sect.1. numero 44.* & me citato Leandrus de *Sacram. tom.1. tract.5. disp.1. & §.4. quest.25.* cum Barbosa de *iure Eccles. lib.2. cap.3. num.16.*

TRACTATUS TERTIVS DE BULLA CRUCIATÆ Atque de eius Priuilegiis, Absolutionibus, Dispensationibus, & Votorum Commutationibus.

RESOLVTIO PRIMA.

An sumentes Bullam Cruciatæ auerentur Indulgentias, si Rex non expendat eleemosynam contra Turcas?

Et an in hoc casu teneatur Rex ad restitutionem?

Et an Pontifex possit Bullam Cruciatæ reuocare, & non concedere?

Et quid elapso anno sexennij?

Et obiter queritur, an simplex Sacerdos, qui Missam celebrat pro stipendio, & sui laboris pretio, possit suam operam Petro addicere? Ex p.11. tract.1. & Misc.2. Resol.49.

§.1. As vs est curiosus, & à paucis, quos legerim, pertractatus ad illum verò affirmatiuè responderet Pater Mendo in *Bullam Cruciatæ tract. Appendiculus miscellanea cap.2. num.9.* vbi sic ait; Hinc respondendo questionem vulgari, an Bulla sumentibus prodesset, si Rex eleemosynam ex illa congestam in alios vsus, & non in expeditionem, profunderet? affirmatiua pars est tenenda, quia obtinetur finis proximus intentus à Pontifice, sicut si indulgentias concederentur erogantibus eleemosynam ad ornamenta altaris, seu Ecclesiæ, eam obtinerent erogantes, etiam si ea à colligentibus illicitè usurparetur. Ita ille, qui plus addit, videlicet, Hoc casu non teneri Regem ad restitutionem. Etenim Pontifex ei applicat præfatam eleemosynam, vt reddatur potentior ad expeditionem contra infideles: eaque applicatio effectum absolute sortitur, dum redditur potentior, ac fit dominus eius pecuniæ, quam si profundat, postquam dominum obrinuit, & si peccet, nulli tamen iniuriam facit, nec contra iustitiam delinquit. Sicut bona Ecclesiastica tenetur Clericus post suæ familiæ decentem sustentationem, in pauperes ac pia opera infundere, ad id enim applicat illi Pontifex prouentus eiusmodi, vt se sustentet, ac reddatur potens ad pauperes sustentandos: atramen, quamuis illicitè eos prouentus infumat, restituere non tenetur, eo quod applicatio eorum fuerit ei absolute præstita, & dominium eorum adquisierit. Hac omnia Pater Mendo.

2. Sed si aliquis curiosus inquirat, an Pontifex pos-

sit Bullam Cruciatæ reuocare, & non concedere? Respondeo, quod circa hoc dubium Pater Mendo obiit supra in *Bull. Cruc. disp.2. cap.6. num.31. cum seqq.* sic ait; Afferro posse Pontificem reuocare Bullam intra durationis annum, dum tamen sit specialis causa, & compensationem faciat his, qui illam acceperunt, si habeat vnde faciat, & si non habeat, ad bonumque commune expediat reuocatio, posse sine compensatione reuocare, aliter autem non posse. Nam quando priuilegium est concessum per modum contractus lucratii & onerosi per se loquendo, non potest à concedente reuocari, nisi compensationem faciat, quippe concedens, etiam si Princeps sit, pacta cum subditis inita seruare tenetur; cum hæc ex naturali iustitia oriatur obligatio, nec possit ille subditum pro libito bonis eius spoliare; dominium namque eorum ordinatum non habet.

3. Sed priuilegium Bullæ Cruciatæ est onerosum, & per modum contractus lucratii expeditum; igitur Pontifex concedens solum potest intra durationis annum illud reuocare, si ad sit specialis causa, & compensationem faciat. his, qui illam acceperunt, si habeat vnde faciat, & si non habeat, poterit id sine re compensatione præstare.

4. Elapso tamen anno sexennij, cum cessent rationes hucusque factæ, & Bulla sit gratia pendens à Pontificis beneplacito, poterit ab eo reuocari, non expectato sexennio, nisi forte in concessione Bullæ ad sexennium Pontifex ab Hispaniæ Rege aliquam summam eleemosynæ acciperet in pium aliquod opus, tunc enim debet iuxta dicta re compensationem illi præstare, & etiam, si concessio ad integrum sexennium esset gratia remuneratiua alicuius obsequij erga Sedem Apostolicam specialis, & nondum remunerati, si remuneratio ex iustitia deberetur, nam si solum ex gratitudine, etiam ex gratitudine solummodo, re compensatione debebitur. Sufficit autem, vt dicatur priuilegium irreuocabile, quod sit remuneratiuum ex gratitudine, cum nunquam de Principe præsumatur, obsequia sibi præstita, absque grati animi exhibitione signorum, manere irremunerata, fore permissurum. Hucusque Mendo.

5. Et propter hanc limitationem de agendo de præfenti dubio sic asseruit nouissimè Ioannes Caramuel in *Theologia fundamentali fundam. 13. q.2. num. 345.* Sum

Simplex Sacerdos, qui Missam celebrat pro stipendio, & sui laboris pretio, potest suam operam Petro addi- cere, liber enim & non mancipium est, at ex hypotesi, quod stipendium receperit, ex iustitia tenetur celebra- re, alias peccaturus mortaliter. Si stipendium restitu- erit Sacerdos, non tenetur Petrus recipere, sed posset cum vivere, ut staret contractui, ni forte gravis causa inopinata emergeret. tunc enim Petrus videtur debere pretium restitutum recipere, Sacerdotemque à cele- brandi obligatione liberare.

6. Pariformiter de Romano Pontifice discurreba- mus. Liberum enim ipsi Bullam Cruciatam concedere, aut non concedere omnino fuit. Caterum ex hypothe- si quod cum Regibus nostris conuenerit, & Principum Hispanorum obsequia præmio competenti donauerit (sicut & acceptauerit proprii laboris pretium, quod restituebantur aliqui, nemo probabat) transiit con- tractum, qui rescindi non poterit, ni ob- scura recepta restituantur. Si restituantur ista ex nulla causa, adhuc non tenebitur Hispania Rex obsequi secrete, secus si detur vrgens, & gravis. Ita Ca- rannuel.

7. Sed ab omnibus supradictis dissentit Pater Bar- di in Bull. Cruc. part. 1. tract. 2. cap. 6. sect. 8. §. 2. num. 14. ubi sic ait; Licet Rex Catholicus sit benemerentissi- mus de Ecclesia, tamen non tenetur Pontifex ex obli- gatione iustitiæ commutatiuæ remunerationem facere ex elemolyis Cruciatæ, cum possit remunerationem exhibere concedendo ipsi Regi spirituales gratias. Ne- que inter ipsum Pontificem, & Regem aliquod inter- cessit pactum, quo mediante Rex obsequia præstanda in fauorem Ecclesiæ obtulerit, & Pontifex in recom- pensationem promiserit, concedere Cruciatam, vel aliud subsidium temporale. Ita ille; qui postea §. 3. numero 174, sic subdit: Dicendum est, per se loquendo, Pontificem, qui Cruciatam concessit, & ante elapsum tempus sine causa illam suspendit, non esse obligan- dum ad compensationem Regi faciendam.

8. Probat quia cum Priuilegium Cruciatæ, vt ostendimus est, sit omnino gratuitum, & non consistat in donatione aliqua, ac proinde sit veluti quedam delegatio, & dependeat à voluntate Pontificis, non prelatum, Pontificem voluisse ex rigore iustitiæ se obligare ad compensationem in casu reuocationis, & à iustiori in hac sententia mihi expressè videtur esse Pontificis §. 9. citat. numero 13. in fine, distinguens cum ipse priuilegium gratuitum subdito concessum in illud, quod transfert dominium: & in illud, per quod conceditur facultas, &c. vt nos sectione præce- denti distinximus, & ponens discrimen inter hæc duo priuilegia quoad reuocationem: ait, *Primum non posse reuocari, nisi ex iusta causa, & subdit hæc verba, Li- cet reuocetur non sit necessaria aliqua compensatio.* Par- ticula enim illa, licet, cum sit aduersatiua eorum, quæ antea idem author dixerat, facit hunc sensum; quamuis priuilegium translatiuum iuris nequeat sine causa reuocari, tamen si reuocetur, non est necessaria aliqua compensatio; Si autem negatur obligatio compensan- di quando sine causa reuocetur priuilegium, per quod in subdito gratuito transfertur aliquod ius, multo magis id erit negandum, dum reuocetur priuilegium, per quod non datur dominium, aut ius in aliqua re: legatur in casu, de quo agimus, si Pontifex absque vl- tra causa abrogat priuilegium, quod est purum priuile- gium, consistens in facultate, vt est priuilegium Cru- ciatæ Regi concessum, ad nullam eidem Regi tenebi- tur compensationem.

9. Dices: Pontifex dum sine causa reuocat Cru- ciatam, aut simile priuilegium, aufert à priuilegiato ius quæsitum ipso priuilegiato inuito; ergo tenebitur ex iustitia ad compensandum ius læsum.

10. Respondeo: Per Priuilegium Cruciatæ, aut aliud

simile non conceditur Regi, aut alteri Priuilegiato ali- quod ius, sed solum licentia ad aliquod faciendum; proinde ex reuocatione nulla fit iniuria Regi contra iustitiam, & per consequens non tenebitur Pontifex aliquid compensare. Hucusque Bardi.

Et hæc sunt placita Doctorem circa præsentem quæstionem, quæ mihi sufficiat tantum proposuisse, nolo enim de meo aliquid dicere.

RESOL. II.

Virum, quando quis suscipit, Bullam debeat esse in gratia, videlicet in ordine, vt quis eligat Confessarium, vtatur lacticiis, &c?

Et difficultas vero est, in ordine ad consequendas Indul- gentias.

Et inferitur, quod si quis in aliquo iubileo Feria 4. 6. & Sabbatho, ieiunasset in peccato mortali, & die Domini- ca per Sacramentalem confessionem reponeretur in gratia, is Indulgentiam consequeretur. Ex p. 1. tract. 11. Ref. 6.

§. 1. **I**n ordine ad Priuilegia Bullæ, videlicet, vt quis eligat Confessarium, vtatur lacticiis, &c. ne- gatiuè respondendum est. * Difficultas verò manet in ordine ad consequendas Indulgentias. Caietanus tr. 1. de Indul. q. 2. tenet sententiam affirmatiuam, & dubius Sotus est in hoc in 4. dist. 21. q. 2. art. 3.

2. Sed omnino dicendum est contrarium, cum Vil- lalob. in sum. tom. 1. tr. 27. in tit. n. 5. Henriq. in sum. lib. 7. c. 9. n. 7. Acolta in Bull. Cruc. q. 1. per tot. & alij. Et ratio est: quia Bulla non dicit, vt suscipientes sint in gra- tia; nec illud verbum, *contritis*, refertur ad tempus susceptionis Bullæ; sed ad instans consequendæ Indul- gentiæ, & completis omnibus requisitis. Vnde, si quis in aliquo Iubileo feria quarta, sexta, & sabbatho iei- unaret in peccato mortali, & die Dominica per Sacra- mentum Confessionis reponeretur in gratia, is Indul- gentiam consequeretur. Ergo, &c. Vide Fillucium tom. 1. tract. 8. c. 6. n. 138. & alios.

* Sup. hac diffi. inf. lege doct. Ref. 148. & auctus §. cius not.

Sup. hoc in- fra in tr. 4. Ref. 44. §. Secus au- tem, ad lin. 3. & lege etiã Ref. 503. &c.

RESOL. III.

An in magna ciuitate, vt hic Panormi, quis non tenetur primo publicationis die accipere Bullam, si eius prin- legiis vti velit, sed sufficiat, quod postea in illa hebdomada sumat? Ex parte 1. tractatu 11. Refol. 92.

§. 1. **R**espondet affirmatiuè Henriq. lib. 2. cap. 19. num. 1. in Gloss. littera O, quem postea sequi- tur Villalobos in summa, tom. 1. tract. 27. claus. 4. n. 10. vbi asserit: [Añade Henrique, que no estan obligados todos en vna ciudad grande, a tomar la Bula, el mis- mo dia de la publicacion para aprouecharse della, sino que basta, que la rrecean dentro de tres dias, ò vna se- mana; de fuerre, que siente, que el que tenia la Bula de otras, no se la acaba al punto, que la otra se publica en las grandes ciudades.] Ita ille, quod est valdè notan- dum. Sed vide circa præsentem quæstionem Ioannem Sancium in Select. disp. 55. n. 5.

RESOL. IV.

Quidam Princeps sumere voluit secunda vice Bullam Cruciatam; quæsitus fuit, an teneatur soluere taxenos decem?

Et quid est dicendum de viduis Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & Principissis, atque de aliis qua mortuis maritis

matris nullo modo manent Domina, nec usufructuarie bonorum habentium Vassallos, an prædicta teneantur pro sumenda Bulla contribuere decem tarenos? Et quid si remanissent usufructuarie?

Et an filij ipsarum, dum propriis bonis non vtuntur, teneantur hanc maiorem elemosynam contribuere?

Et an Domina Vassallorum, qua ratione dotis est Domina, si vxor sit alterius, teneatur contribuere octo argenteos, &c?

Et an illi, qui titulos sumunt super cognomina, vel loca, & Vassallos non habent teneantur contribuere dictam summam, si Bullam sumere volunt? Ex p. 5. tract. 13. Milic. Ref. 3.

§. 1. **Q**uidam Theologus affirmatiue tunc respondit, sed neque auctores neque rationes adducebat. Dico igitur, Henriquez lib. 7. cap. 10. num. 3. in glossa, littera Z. docere eos, qui secundum taxam supra positam teneantur drachmas octo contribuere, si secundum Bullam sumant tantum teneri duas dare, ait enim talem præsumi intentionem Commissarij, quod quidem si aliquo modo constaret, verum existimari; non enim video vnde hæc intentio præsumi possit; imò prius contrarium ex Commissarij intentione colligitur, nam pro iis personis absolute designat octo argenteos, & nullo modo distinguit in prima, vel secunda vice; & ratio, quæ militat in prima vice scilicet belli subsidium, & qualitas personæ militat in secunda, ac proinde in ea vice verius existimo, etiam octo argenteos contribuere teneri. Et hæc omnia docet Trullench in exposit. Bullæ Cruc. lib. 1. §. 3. dub. 1. n. 15.

2. Notandum est etiam hæc, viduas, quæ mortuis maritis nullo modo manent dominæ, nec usufructuarie bonorum habentium vassallos, licet vocentur Comitissæ, Marchionissæ, Ducissæ, & Principissæ, non teneri pro sumenda Bulla contribuere decem tarenos; patet ex contextu Bullæ ibi, *Viuendo sus maridos*. Secus autem si mansissent usufructuarie; quia re veta dominæ sunt vassallorum, filij verò ipsarum, dum propriis bonis non vtuntur, non teneantur hanc maiorem elemosynam contribuere: nam licet sint domini proprietarij bonorum, carent tamen usufructu eorum, & ita non habent bona, quæ tunc possint dispensare ad sumendam Bullam, nisi illa, quæ voluerit mater dare, vnde vt gaudeant prædicto priuilegio, tantum tenentur communem elemosynam contribuere. Ita Trullench *num. citato* 12.

3. Nota etiam illos, qui titulos sumunt super cognomina, vel loca, & vassallos non habent non teneri contribuere dictam summam, si Bullam sumere volunt, quod patet ex Trullench *vbi supra*.

4. Et tandem potest hæc quaeri, an domina vassallorum, quæ ratione suæ dotis est domina, si vxor sit alterius, & ita non habeat bonorum administrationem, contribuere teneatur octo argenteos? Negat Henriquez lib. 7. cap. 10. num. 3. littera Z. Verius est tamen teneri: nam etiamsi bonorum non habeat administrationem, est tamen vxor illius, qui tenetur octo argenteos soluere; at Commissarius in supradicta taxa absolute asserit, teneri etiam vxores eorum, qui ad summam maiorem teneantur, & vbi lex non distinguit, nec eos distinguere debemus. Sic vxores Ducum, Comitum, Marchionum, Consiliariorum Regionum, Commendatorum maiorum, tenentur soluere octo drachmas eo ipso, quod sint vxores virorum, qui octo argenteos contribuere tenentur, propter illa verba Commissarij, *Y las mugeres de todos los estados ya dichos ay an de dar ocho reales de limosna*. Et ita docet supradictus Trullench n. 14.

RESOL. V.

An Prelati Regulares peccent mortaliter prohibendo, vt subditi sumant Bullam Cruciatæ?

Et si Religiosus, petita & non obtema licentia superioris, sumat Bullam non peccet, & fruatur Indulgentiæ Bullæ?

Et Superior Regularis concedendo, vt subditi sumant Bullam, an possit talem licentiam limitare quoad talem vsam, vel quoad talem facultatem, v. g. eligendi Confessarium, &c? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 99.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue cum Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 27. claus. 12. num. 19.* & ante illum Acolta in *Bull. quest. 106.* vbi sic ait: Mortaliter peccat, qui subditi prohibet Bullæ susceptionem, nisi id faciat ex legitima causa: Imò, & conscientia prohibentis; sicut Reipublicæ Christianæ est scandalum, ita mihi suspecta semper erit. Quin potius, si generali Commissario contiterit, nullos alicuius Familiæ Religiosos suscipere sacram Bullam, debet super hoc diligenter inquirere; & si Prelatos illius in huiusmodi prohibitione culparos inueniret, contra illos auctoritate Apostolica procedere. Infero similiter, quod si Religiosus petita, & non obtema licentia Superioris sumat Bullam, non peccat; quoniam Prelatus non habet ius ad denegandam talem licentiam; imò & fruatur Indulgentiæ Bullæ. Ita Acolta, & Villalob. *vbi supra*, n. 27. docet Regularem etiam ex obseruantia D. Francisci posse sine scrupulo rogare aliquem amicum, vel poenitentem, vt sumat tibi Bullam Cruciatæ.

2. Verum est, vt idem aduertit *num. 26.* Superiorem regularem concedendo, vt subditi sumant Bullam, posse talem licentiam limitare, quoad talem vsam, vel quoad talem facultatem: & ita etiam docuit Rodriguez in *Bulla in addit. §. 9. num. 7.* & Valer. in *diff. vtriusque fori, verb. Bull. Cruc. diff. 1. num. 1.* notauit, quod in Societate Iesu practicatur, quod licet Superiores non prohibeant acceptationem Bullæ; restringunt tamen eam, quantum ad facultatem eligendi Confessarium.

RESOL. VI.

An si quis sciat patrem, vel amicum quolibet anno Bullam Cruciatæ illi sumere, possit vti dicta Bullæ priuilegijs, antequam pater, vel amicus certiorum illorum faciat de Bulla iam sumpta eius nomine? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 90.

§. 1. **R**espondet negatiue Rodriguez in *Bull. §. 12. Sum. tom. 1. cap. 41. casus.* quia in negotijs tam arduis, & in vsu tantorum priuilegiarum non sufficit certitudo moralis, seu licentia præsumpta.

2. Sed contrariam opinionem probabilem, & talem in praxi esse existimo, quam docuit ante omnes Henriquez, quem citat, & sequitur Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 27. claus. 12. num. 25.* vbi sic asserit: [Si vno tunc ya esperiencia de que su padre le toma cada año la Bula, basta esto para usar della, aunque no aya legado à sus manos: porque esto haze certidumbre moral: y me parece lo mismo en caso, que partiendose vno deste lugar, le prometiessse vn amigo fiel, y cuydadozo, de tomarla en publicandose.] Ita ille.

RESOL. VII.

An possit quis frui privilegiis Bullæ Cruciatæ, si sciat... An possit quis frui privilegiis Bullæ Cruciatæ, si sciat... An possit quis frui privilegiis Bullæ Cruciatæ, si sciat...

Lim affirmatiue respondi, sed nominatim... Lim affirmatiue respondi, sed nominatim... Lim affirmatiue respondi, sed nominatim...

Sed ego non recedo à sententia quam docui, &... Sed ego non recedo à sententia quam docui, &... Sed ego non recedo à sententia quam docui, &...

Nec obstat quod ait Trullench, & Magister Gallego... Nec obstat quod ait Trullench, & Magister Gallego... Nec obstat quod ait Trullench, & Magister Gallego...

quescat. Non, inquam, hoc obstat, nam ea est certitudo... quescat. Non, inquam, hoc obstat, nam ea est certitudo... quescat. Non, inquam, hoc obstat, nam ea est certitudo...

4. Et hanc opinionem docet Escobar procedere, si... 4. Et hanc opinionem docet Escobar procedere, si... 4. Et hanc opinionem docet Escobar procedere, si...

5. Sed ut verum fatear ego non assentior viro am... 5. Sed ut verum fatear ego non assentior viro am... 5. Sed ut verum fatear ego non assentior viro am...

6. Notandum est hic obiter, Ioannem de Soria ubi... 6. Notandum est hic obiter, Ioannem de Soria ubi... 6. Notandum est hic obiter, Ioannem de Soria ubi...

7. Aduersantis sententiæ fundamentum est; quia in... 7. Aduersantis sententiæ fundamentum est; quia in... 7. Aduersantis sententiæ fundamentum est; quia in...

Sup. hoc inf. in tr. 6. Ref. 52. §. vi. & in Ref. 53. §. Conf. man. & in Ref. 54. & 58. cursum in §. vi. ad med. à vers. Imò. & pro Regularibus contentis à lin. 6. huius §. lege inf. doctrin. §. Quod aut. huius Ref. & Resolutionum eius annor.

V N A
B N I A
I I I V V
I I I

que fuit emendatum à Commissario, qui de hoc Pontificem consultit, & apposuit loca ieiuniorum Quadragesimæ, dies Quadragesimæ; quæ vox amplius extenditur. Vterius confirmo; quia idem declarasse Pontificem in Bulla speciali, & in ea statuiffe Dominicas Quadragesimæ cæteris diebus eiusdem Quadragesimæ fore annumerandas quoad abstinentiam ab ouis, & lactiniis, testatus est mihi vir doctus, & grauis qui Bullam legisse affirmauit.

7. Nihilominus standum est nostræ assertioni, & dicen Jo pro eodem sumi in Bulla Hispana dies Quadragesimales, ac ieiunia Quadragesimalia; quæ acceptio conformis est iuri, in quo Dominicæ Quadragesimæ non comprehenduntur sub diebus Quadragesimæ: *in acta c. Quadragesima, de consec. dist. 5.*

8. Deinde vt sæpe monuimus, substantia verborum Bullæ Latinæ n utari nequit à commissario, esto possit declarari, si dubia sit; non autem est dubia in hoc puncto, vt ex verbis illatis patet. Nec sufficit, ita declarasse Pontificem consultum, si authenticè non constet de ea declaratione, vt docent Trullen. Diana, & alij; non autem sic constat. Similiter Bulla, aut Breue, quod asseritur fuisse denuo expeditum declarans, dies Dominicas Quadragesimæ annumerandas esse ieiunij diebus quoad abstinentiam ab ouis, & lactiniis, publicatum sanè non est, nec authenticè de eo constat, & post non exiguam sollicitudinem nec inuenire illud potui, nec notitiam illius esse vulgatam, comperi. Si ergo de illo certum constiterit, omninò ei erit standum sicut, & consuetudini, si contraria detur legitime præscripta. Hucusque Pater Mendo.

9. Sed ego hanc sententiam semel, & iterum improbauit, & hic Romæ non admittitur, & scio ex ordine Sacræ Congregationis indicis fuisse in libro cuiusdam Authoris deletam, qui postea folio recuso mutata, ita me citato, sententiam quam antea docuerat. Nemo itaque potest in diebus Dominicis Quadragesimæ edere oua, & lactinia absque Bulla Cruciatæ.

10. Quod autem Sacerdotes etiam Regulares possint comedere in diebus Dominicis Quadragesimæ, oua, & lactinia fumetes Bullam Cruciatæ, & docet me citato Magister Gallego *ubi sup. dub. 49.* & me citato P. Bardi *in Bull. Cruc. part. 2. tract. 3. sect. 6. n. 58. cum 63.* & me citato Marcus Serius *in Bull. Cruc. disp. 1. diff. 7. §. 5. 9. 13. n. 3.* & me citato P. Escobar *ubi sup. probl. 17. n. 505.* & me citato P. Pasqual *in praxi ieiun. decis. 173. n. 4.* & me citato Narbona *in annal. iur. an. 60. q. 3. num. 4.* Idem etiam docet Castr. Palaus *tom. 4. tract. 2. punct. 7. n. 8.* & Ant. Fernand. *in instruet. Confess. part. 1. docum. 6. §. 1.* Quidquid in contrarium asserant Rodriq. Henriq. Vilalob. Sancius, Ortiz, Vega, & Gallego *ubi supra, citati.*

11. Verùm ex his ego olim consului, posse Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, &c. existentes in Regnis Hispaniarum, fumendo Bullam Cruciatæ ordinariam, comedere lactinia in diebus Dominicis Quadragesimæ. Dixi Bullam Cruciatæ ordinariam; nam fumendo aliam Bullam lactiniolorum, possunt illa comedere singulis diebus Quadragesimæ; demptis aliquibus provt in dicta Bulla habetur.

12. Probantur omnia superius dicta, quia in Bulla Latina prohibetur Sacerdotibus, & Regularibus aliis, que exceptis vsus ouorum, ac lactiniolorum in diebus ieiunij Quadragesimæ; ergo extra hosce dies possunt illis vesci; atqui dies Domini non sunt Quadragesimalis ieiunij dies, sed tantùm dies, abstinentiæ à cibis prohibitis, scilicet à carnibus ouis, & lactiniis, vt experientia constat; ergo in illis possunt excepti per Bullam, oua, & lactinia comedere.

13. Itaque dies Dominicæ in Quadragesima non sunt Quadragesimæ dies idem enim sunt dies ieiunij Quadragesimæ, ac dies Quadragesimæ; atqui dies domi-

nici non sunt dies ieiunij Quadragesimæ; ergo nec Quadragesimæ dies. Ostendo autem aperte Dominicæ Quadragesimæ non esse Quadragesimæ dies. Quarum & in die Cœnæ Domini terminatur, quia eo in die Dominus Pascha celebrauit: vt vero completeretur quadraginta dierum numerus, ex quibus constat Quadragesimale ieiunium, statuit Ecclesia illos dies quatuor ante Dominicam primam Quadragesimæ, & alios duos Veneris, & Sabbati post Cœnam Domini, esse dies ieiunij Quadragesimalis loco sex dierum Dominicarum Quadragesimæ.

RESOL. VIII.

An Bulla Cruciatæ, si sumatur, & postea culpabiliter amittatur, comburatur, vel rumpatur, adhuc valeat? Ex p. 1. tract. 2. & Misc. 2. Ref. 4.º.

§. 1. Negatiuam sententiam olim docui, & me citato illam probat Pater Bardi *in Bull. Cruc. part. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 3.* Sed nouissimè Pater Mendo *in Bull. Cruc. disp. 1. cap. 1. num. 3.* affirmatiuè sententiæ adheret, sicut asserit: Censeo ipso quod quis Bullam acceperit, erogans pro ea elemosinam, licet postea culpabiliter, aut inculpabiliter eam amittat, aut rumpat posse adhuc omnibus eius priuilegijs frui. Indicauit hoc probabile Basilius Legionensis in explanatione manuscripta Bullæ. Ita ille.

2. Et postea in Appendice nominatim contra Patrem Bardi *disp. 2. cap. 3. 2. num. 173.* conatur multis rationibus suam firmare sententiam. Et præcipue, quia retentio Bullæ non ex præcepto, sed ex consilio iniungitur à Pontifice, igitur etiam si non retineatur, quomodocumque retentio deficiat; poterit quis eius vt priuilegijs. Etenim non exequi opus ex consilio iniunctum, valorem concessionis priuilegij non detrahit, quantumuis ea non executio ortum habeat ex negligentia, que in præsentem vocatur culpa, seu culpabilis non retentio. Cæterum retentionem Bullæ non esse iniunctam ex præcepto, sed ex consilio, & concedit vnus ex aduersarijs Trullench; Ergo.

3. Sed ego non recedo à sententia quam docui, & idè nouissimè contra Patrem Mendo insurgit Magister Gallego *in Bull. Cruc. c. 14. claus. 14.* vbi me citato sic ait. [Digo lo segundo, si el tiene la Bula la rompe maliciosamente, la pierde, ò la quemada de proposito, no puede gozar de los indultos, facultades, gratias, & indulgencias que en ellas se conceden.]

4. Este dicho es contra Andreas Mendo de la Compañia, en el lugar à qui citado, el qual afirma, que el que ya auia tomado la Bula, si la rompiera maliciosamente, ò de proposito la perdiera, y quemara, con todo le valia la Bula que auia tomado, y podia gozar todo lo que en ella se concede. Su fundamento principal es, porque el dezir el Papa, y el Commissario General que se guarde la Bula, dize Mendo que no es mandato ni precepto, sino solamente consejo, luego aunque no la tenga en su poder el que la tomara, aora sea por culpa, ò sin ella el no tenerla guardada, podrá vsar della, y le valdrá, porque no executa lo que se ordena por consejo, no quita ni priva del priuilegio. Este fundamento es falso, porque expresamente dize el Commissario General en esta Bula y declaramos, que los que tomaran en esta Bula, ayran de recibir esta Bula, y guardar este sumario, y Bula &c. Notèssè à quella palabra, Ayran de recibir, y guardar, que denota no consejo, sino mandato, porque la traducion en Castellano, es conforme à la Bula plumbea, ò latina que cõcede su Santidad, y en la Bula Latina se dize aun mas claramente, porque,

Sup. hoc inf. in Ref. 169. & inferius in tr. 6. Ref. 58. §. vit. in princip. & absque Bulla in dicto casu sup. eurtim ad lin. 6. §. Notandum est huius Ref.

Quoad doct. contenta in hoc, & seq. §§. quamuis pro Cardinalibus Sacerdotibus, vel Regularibus lege inf. doct. Ref. 164.

potente en ella se dize assi : Ea qua decet puritate publi-
citate illam omnium summariam, quod etiam per om-
nes qui illi voluissent, accipi, & per eos retineri de-
bere, dicitur, &c. Notese la Palabra, Retineri debere,
que dize, y tienen obligacion de guardar dize el Su-
mo Pontifice, luego el guardarla no es consejo, sino
mandato, y mas claramente Gregorio XIII. en la di-
chada Bula Plumbera, ò Latina dize hablando deste pun-
to en otra parte desta manera, Item mandatur, vt Sum-
morum hoc per omnes Christi fideles ad prædictum bel-
lum contriuentes, qui huiusmodi gratiarum participes esse
voluerint, recipiantur, & retineantur, &c. Notese à quella
palabra, Item mandatur, que manda el Papa que se to-
me esta Bula, y se guarde para poder gozar las gracias
que en ellas se concede: Luego si el Papa expressemen-
te dize, que lo manda, cogese euidentemente que se
coloca el texto de la Bula, en dezir que el Papa no
manda que se guarde la Bula, sino que lo aconseja, y
assi en esta doctrina fue singular el dicho Andres Men-
do, y ningún Autor que aya impresso antes del año de
1672. ha enseñado tal doctrina, y por consiguiente no
mandando Autores que la enseñen, y lo que mas princi-
palmente ni raxon que la pueda apoyar, sino es violentan-
do el texto de la Bula, digo que esta doctrina de An-
dres Mendo no se puede seguir en practica.] Ita ille,
Cui etiam adde Ioannem Henriquez in qq. pract. sect.
& quest. 2. num. 5. Remigium in pract. Confess. tract. 7.
cap. 1. §. 6. num. 2. Et me citato Marcus Serius in Bull.
Cru. disp. 1. difficult. 12. §. 10. num. 1. & 3. Antoni, Escob-
ar in Theol. moral. libro 1. sectione 1. capite 2. nume-
ro 10. & otros penes ipsos ; Itaque non est defe-
tenda sententia Patris Bardi, quicquid dicat Pater
Mendo.

RESOL. IX.

An si Petrus sumat Bullam Cruciatam pro Ioanne, qui
iam aliam acceperat, possit Petrus illam alteri appli-
care? Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 47.

Negatiuam sententiam olim docui, sed nouis-
sime nominatim contra me insurgit Pater
Mendo in Bull. Cru. disp. 2. cap. 2. num. 16. quia ea
intencio non solum est de traditione Bullæ, sed de vsu
illius, quem Ioannes exerceat, ar non obstante ea in-
tencione, potest Ioannes non uti illa, sed tradere alte-
ri Bullam, igitur intentio illa nihil operatur alio-
quin etiam operaretur, vt nullus alius posset uti eius-
modi Bulla propter rationem eandem aduersantium,
neque quia fuerat intentio Petri, vt nullus alius, nisi
Ioannes, sed vt Ioannes, & non alter illa vteretur. Pra-
terea ea intentio effectum non sortitur, donec Bulla ac-
ceptetur à Petro habet tamquam implicitè imbibitam
conditionem, si Petrus acceperit, ea enim ad qua
ipsum est vt duo concurrant, alterutro deficiente non
operatur effectum. Quare illa conditione non appo-
sit, liber manet Petrus ad applicandum alteri Bullam;
dicit qui offert alteri nummos animo verò donandi, si
non acceperunt, manet adhuc dominus eorum. po-
tente que alteri donare. Itaque Bullæ applicatio quasi
effectus in suspensio est, donec acceperit, & propter
conditionem imbibitam; & quia dum offerens, & ac-
ceptans non concurrunt, non datur locus applicationi
exercitium redactæ, non est ad quem Bulla illa per-
tinet. Ita Mendo.

Sed ego non recedo à sententia quam docui, &
quam me citato tenet etiam Magister Gallego in Bul-
la Cruciatæ cap. 14. claus. 14. dub. 178. vbi sic ait. [Pregun-
ta tomada para si, si podrá Pedro aplicarla, y darfela
à otro?

3. Respondo que no, porque realmente Pedro tomò
la Bula para Iuan, con intencion de aplicarsela, à Iuan,
y no à otro Esto dize tambien Alphonso de Vega en
el tomo 1. de la suma, cap. 43. casu 6. el qual refiere que
consultado desto el M. Bartholomeo de Medina, re-
spondio lo dicho. Tambien dize lo mismo Ant. Diana
1. par. tract. 11. resol. 93. otra cosa Teria si Pedro quan-
do tomo la Bula para Iuan, no dixo en su intencion, no
la quiero aplicar à otro, sino que lo dexò assi, tenien-
do intencion de tomar la Bula para Iuan, sin otras re-
flexiones è intenciones, si halla que Iuan tiene ya toma-
da Bula podrá Iuan aplicarsela à otro. Aqui hablamos
quando no se concedia mas de vna Bula, que aora que
se pueden tomar los, se ha de dezir, que la ha de recibir
Iuan, el qual si ya tenia dos Bullas, podrá Pedro apli-
carla à quien quisiere en el sentido que hemos dicho.]
Hæc ille, cui assentior & ego.

RESOL. X.

An si quis sumat pro amico Bullam Cruciatam, & scribat
in ea eius nomen, possit hic illam non acceptam,
sed nomen suum tollere, & illam alicui appli-
care?

Et an si Petrus sumit Bullam pro Ioanne, qui iam al-
teram acceperat, possit Petrus illam alteri appli-
care?

Et an oporteat, vt nomen proprium sit eidem Bullæ inscri-
ptum?

Et an si inculpate Bulla fuerit amissa, aut combusta, sit
necessarium, vt alia sumatur? Ex part. 1. tract. 11.
Ref. 95.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Villalobos in sum. Sup. hoc in
tom. 1. tract. 17. claus. 4. num. 23. vbi sic ait: Ref. seq.

[Si vn amigo me tomò la Bula, y me la embio, y yo,
que tenia tomada otra no la accepte, la puedo dar à
otro, y lo que deximos de poder la dar à otro la que
embio el amigo, lo entiendo yo, aunque trayga es-
crito el nombre, que en esto va poco, y aunque se
mude, no por esto sera falsario el que lo escriue,] Ita
ille.

2. Notandum est tamen, quòd si Petrus sumit
Bullam pro Ioanne, qui iam alteram acceperat, non
potest Petrus illam alteri applicare: quia, vt ait Vega in
sum. tom. 1. cap. 43. casu 6. realiter ille sumpsit illam
Bullam cum intentione applicandi Petro, & non alteri.
Ergo, &c. Et ita testatur respondisse de hoc casu inter-
rogatum Medinam.

3. Nota etiam cum Villalobos vbi supra, &
Vega in summa tom. 2. cap. 7. casu 26. & Henriquez li-
bro 7. cap. 20. numero 5. quòd non oportet, vt nomen
proprium sit eidem Bullæ inscriptum: Et si incul-
pare Bulla fuerit amissa, aut combusta, non est neces-
se, vt alia sumatur; sed potest, hoc non obstante, quis
illa frui.

4. Et idèd hanc sententiam post Henriquez, & Vil-
lalobos docet Nugnus in 3. part. tom. 2. tract. de Bull.
§. ... in fin. vbi ait: [Notandum est, quòd, vt Bulla sit
valida, debet recipi, & obseruari cum aliqua medio-
cri diligentia: si verò sine culpa deperdat, vel rum-
patur; tunc credo, quòd valet; quia non debet esse
maior obligatio in hac parte, quam est in aliis rebus.]
Sic ille: Idem etiam docet Acosta in Bull. quest. 11. &
Vega in summa tom. 2. cap. 7. casu 23. & Gomez in Bull.
claus. 11. num. 12. & 13. & nouissimè Acugna in De-
cretum Gratiani, part. 1. disp. 100. cap. 10. num. 5. Sed
his non obstantibus, ex verbis Bullæ contrarium ap-
paret dicendum esse: habent enim: [Dichiaramo,
che quelli che la pigliaromo, habbiano da riceuere,
& conseruare questa Bolla, perche d'altra maniera
non

Quæ nunc
hæc sequer-
tur in eius
§. Notan-
dum est.

Sup. hoc in
Ref. præce-
dit.

Sup. hoc &
contento in
seq. §. sup. in
Ref. 8.

non guadagneranno la detta Bolla, ne le gratie di quella.]

RESOL. XI.

An si aliquis simat pro amico Bullam Cruciate, & scribat in ea eius nomen, possit talis eam non exceptare, si d nomen suum tollere, & illam alteri applicare? Ex p. 3. tract. addit. Ref. 24.

Quæ hic est Ref. antecedens, in §. eius 1.

§. 1. **P**ro affirmatiua sententia part. 1. tract. 11. resolution. 93. adduxi Villalobos, cui nunc addo Egidium Trullench in Bull. Cruc. lib. 1. §. 1. dub. 2. num. 6. vbi sic ait: Si habens Bullam non eam sibi acceptam, seu applicauit potest eam in alium gratis, seu data stipe transferre, vel eam Commissarius recuperare. Ita Rodriguez, §. 12. num. 17. & Henriquez lib. 7. cap. 8. num. 1. litt. B. cap. 20. num. 5. litt. H. Vnde si iam acceperam Bullam, & parentes aut amici mittant ad me aliam, vel aliam, quas nomine meo acceperant, licet tunc mihi has Bullas, quibus non indigeo, sub stipe in alios transferre. Ratio est, quia quamdiu non acceptam, applicatio est in pendenti, atque ita licet eam in alium transferri etiam data stipe: talis enim censetur animus Pontificis & Regis, scilicet ut nemo sit grauandus ut retineat nisi unam Bullam sibi opportunam, quare reliquis si aliis confert accepta stipe, reuera illis proderunt. Quod procedit, quamuis in Bulla ad me tran. missa sit nomen meum appositum: nam per nominis appositionem per errorem factam, sine propria acceptatione Bulla non fit mea, & adhuc manet in pendenti. Vnde poterit mutato nomine ante acceptationem in alium transferri. Nec mutare nomen ab alio scriptum ex culpa, quia hoc potius est corrigere, siue emendare id quod ex ignorantia alterius factum est, ut docet Nauarr. capite 22. num. 62. in fin. Et ratio est, quia ista Bulla non sunt littere Apostolicæ, sed transumpta litterarum Apostolicarum. Ita ille. Vide etiam Rodriguez in Bull. §. 12. num. 17. & Henriquez lib. 7. cap. 8. n. 1. in gloss. litt. B. & cap. 20. n. 5. in gloss. litt. H.

RESOL. XII.

An valeat Bulla sumpta ex pecuniis ablatis, fivatis, & quid, si meretrices illam sumant? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 101.

§. 1. **A**ffirmatiuè videtur respondere Rodriguez in Bull. §. 1. in addit. dub. 7. sed libenter cum ipso concurro quoad meretricem, quæ de quaestu turpi elemosynam dat pro Bulla: quia hæc, licet turpiter faciat peccando; non tamen turpiter recipit quaesitum, ut communiter sentiunt Doctores. Secus autem de illo, qui ex pecuniis ablatis sumit Bullam: quia talis sumptio Bullæ nihil valet, cum Summus Pontifex vult hanc elemosynam soluendam esse de propriis bonis, & facultatibus: sed pecunia ablata non est de propriis bonis: ergo, &c. Et ita de fure, & de meretrice sentiunt Acoſta in Bull. Cœn. quaest. 12. & Vega in summ. tom. 1. cap. 43. cas. 7. & Nugnus in 3. part. tom. 2. tract. de Bulla.

RESOL. XIII.

An si elapso anno Bulla non promulgetur, sed paulo post promulganda erit, possit quis intra illud tempus frui privilegio prime Bullæ? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 91.

Sup. hoc cursum inf.

§. 1. **R**espondet Rodriguez negatiuè in Bulla, §. 5. num. 2.

2. Sed affirmatiuam sententiam docet Henriquez in lib. 7. cap. 20. num. 2. vbi sic ait: [Si elapso anno, & paucis diebus, non promulgetur secunda Bulla (quam constat paulo post promulgandam) fructus quis prima Bulla ex pia interpretatione Pontificis, & commissarij; quia annus vnus computatur more Ecclesiastico à prima vsque ad secundam promulgationem circiter.] Ita ille satis probabiliter; qui in Glossa littera O, restatur, ita etiam docuisse multos Iurisperitos, & Theologos Salmanticenses; & nouissime docet etiam hanc sententiam contra Rodriguez, Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 4. num. 8. & 9. Sanc. in select. disp. 55. per totam.

RESOL. XIV.

An si ante elapsum annum promulgetur secunda Bulla, possit quis vti privilegio prime Bullæ, donec transierit annus, non obstante publicatione alterius Bullæ? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 93.

§. 1. **N**egatiuè respondet Gomez in explic. claus. 5. num. 1. & Villalobos in sum. tom. 1. tract. 17. claus. 4. n. 11.
2. Sed contrariam sententiam probabiliter docet Rodriguez in Bull. §. 5. num. 2. vbi ait: Durante el año, vale la Bula, y ningun Comisario la puede suspender. Y assi antes, que se acabe el año de la publicacion, es contra la voluntad de su Santidad, y de su Magestad, que se predique otra Bula, y que se suspenda la passada. Por tanto los Rectores, y Curas queriendola predicar en sus lugares, antes de acabado el año de la publicacion, pidan a los Comisarios, que declaren en pulpito, que no se acaba el año de la publicacion de la Bula passada, sino tal dia. Ita ille: & Vega in sum. tom. 1. cap. 43. cas. 10. quod pro praxi est valde notandum, & idem nouissime hanc sententiam docet Sanchez in selectis, disp. 55. n. 4.

RESOL. XV.

An si quis sub fine anni, quo expirat Cruciatæ, incipiat confiteri, & quia non potest ob iustas causas confessionem finire, & absolutionem obtinere, possit Confessarius, transacto anno, virtute præcedentis Bullæ illam absolvere?

Ex quo inferitur, quod si aliquis haberet licentiam audiendi confessiones ante acceptam? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 94.

§. 1. **P**vat Henric. loquens de Iubileo, lib. 7. cap. 11. n. 3. debere Confessarium in tali casu absolvere penitentem à reſeruat, & postea audire reliqua peccata tempore opportuno.

2. Sed ego puto absolutè, quòd si confessio incipit tempore habili, intra terminum, scilicet, anni publicationis Bullæ, potest Confessarius de cætero audire totam penitentis Confessionem, & illum postea è reſeruat, & censuris absolvere. Et probabiliter docet Ledesma in sum. tom. 1. tract. de Sac. Confes. cap. 12. concl. 5. dub. 2. & Sanchez in sum. tom. 1. lib. 2. cap. 11. n. 5. Quòd si aliquis haberet licentiam audiendi Confessiones ad tempus, posset eo transacto prosequi Confessionem antè acceptam.

3. Et idem in terminis nostræ Bullæ hanc sententiam docet Rodriguez §. 5. num. 2. Villalobos in sum. ma tract. 27. claus. 4. num. 12. Acoſta in Bull. quaest. 36. & alij.

4. Vnde optimè docuit idem Sanchez, vbi supra

in summa tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 34. etiam si tempus Bullæ Cruciatæ transeat post Confessarium conce- ditur tunc tempus penitentiæ, vt recedatur de voto, quod sic censetur, sed est immemor speciei; & postea, censetur etiam anno Bullæ, illud commutare: quia Bulla fuit incepta tempore inhabili. Vnde etiam censetur, quod dicitur iurisdictione Commissarij, ac ministrorum Cruciatæ durat, quovisque omnes causæ inceptæ remanent ad utilitatem & iurisdictionem Crucia- tiæ, prout de regalia præfatis ministris censetur, quando illi occupati fuerint in negotiis Cruciatæ in suo robore permanent. Et ita notavit Bulla quasi 100.

RESOL. XVI.

Prærogativa Bullæ Cruciatæ sint favorabilia, & amplianda? Et dicendum de Iubileo. Ex p. 1. tra. 11. Ref. 98.

Negatiue respondet Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 2. num. 7. idem putat esse strictè in- terdum. Sed contrarium puto asserendum esse cum Sua- rez de relig. tom. 2. lib. 6. c. 16. n. 3. qui testatur multos vi- ros doctos nostri temporis xa sensisse. Idem etiam do- cet Raphael de la Torre in 2. 2. tom. 2. q. 88. art. 1. disp. 1. Villalobos in summa tom. 1. tract. 27. in tit. num. 7. Henriquez lib. 6. cap. 16. num. 3. & lib. 7. cap. 10. nu- mero 4. & alij: quia huiusmodi prærogativa sunt bene- ficia Principis, sine alicuius præiudicio; sunt opus liberalitatis, clementiæ, charitatis, &c. Ergo sunt fa- vorabilia, & amplianda. Deinde, tales facultates conceduntur immediatè ad pleniorè abolitionem faciendam, quæ quoad hanc partem est favorabilis. Et eadem ordinantur non ad bonum priuatum, sed ad publicum totius Ecclesiæ, ad fubueniendum publi- cæ eius necessitati. Ergo, &c. Et idem dicendum est de Iubileo.

RESOL. XVII.

An per Bullam Cruciatæ Confessor approbatus ab ordina- rio in una Diocesi, possit in alia in Confessorem sine no- mine Ordinarij loci approbatione eligi, siue ille Ordina- rius sit Episcopus originis, siue beneficij, siue domici- lij, & siue sit Episcopus penitentis, siue Confessarij? Et dicendum est de tempore Iubilei.

Negatiue respondet Layman in Theol. moral. lib. 5. tract. 6. c. 11. n. 8. Villalob. in sum. tom. 1. q. 10. num. 3. Beja p. 4. cas. 20. Zerola in praxi pen. lib. 8. Valquez in 3. p. tom. 4. q. 93. art. 3. dub. 4. num. 3. Laine de Iubileo p. 2. q. 9. n. 19. Campanili in diuer. iur. can. tom. 1. c. 13. num. 77. Acosta in Bullam Cruciatæ, q. 8. per cot. Gurtierrez in 99. canonicis, lib. 1. cap. 27. num. 5. & alij. Sed contrariam sententiam probabilem etiam censetur, cum Henriq. lib. 3. de Penit. cap. 6. num. 7. & in Glof. lib. 4. & lib. 7. de Indulg. c. 12. n. 4. quem po- test aduersariis alijs, sequitur Valerus in diff. vtriusque fori, tom. 1. diff. 1. n. 7. & seq. qui doctè, & fusè probat hanc sententiam. Dico igitur: Quisquis per Bullam Cruciatæ, Confessarium eligere quemcumque approbatum à suo Ordinario Episcopo, siue ille Episcopus sit originis, Tom. IV.

siue beneficij, siue domicilij & siue sit Episcopus peni- tentis, siue Confessarij, quia Bulla non requirit aliud, nisi quod Confessarius sit approbatus ab Ordinario: sed, qui in aliquo loco est ad aliquo Ordinario appro- batus, verè dicitur approbatus ab Ordinario: et ideo per Bullam vbique erit eligibilis.

4. Et hanc opinionem docet etiam Fay, in disp. de penit. in addit. ad 3. p. q. 8. a. 5. disp. 3. concl. 4. Llamas in sem. p. 1. c. 6. §. 6. Portel. in dub. regul. ver. Confess. regul. eiusque presentatio, n. 4. Ledes. in sum. tom. 1. tract. de Sacra- mentis c. 13. dub. 7. Fernand. in exam. Theol. mor. p. 1. c. 9. §. 8. n. 4. & 5. Nugnus in 3. p. tom. 1. quasi. 8. art. 5. dub. 9. Coninch de Sacra. disput. 8. dub. 7. num. 53. Regin. in praxi, tom. 1. lib. 5. c. 16. q. 4. n. 188. Ioan. de la Cruz in dir. et conse. p. 2. tract. de pen. q. 5. dub. 9. conc. 2. & Filliuc. tom. 1. tr. 7. c. 9. n. 262, & ita docuisse testatur Henriq. vbi supra, Archiepiscopum Blanco S. Iacobi, & Guer- rero Granatensem, qui Concilio adfuerunt eum Magi- stris Mancio, Gallo, Guevara & Medina, & alijs Magi- stris Religionum Diui Dominici, Francisci, & Augu- stini, cum Theologis, & Iuristis Salmanticensibus.

5. Ad quandam verò responfionem Cardinalium, quam asserunt Doctores contrariæ sententiæ, respon- detur, de illa authenticè non constare: immò Valerus, & Suarez afferunt pro nostra sententia alias Cardina- lium Declarationes. Notandum est verò, quod sub no- mine Ordinarij non includuntur Abbates vel Prælati Religionis, seu Episcopus titularis; & idem Confes- sarij à supradictis approbati non possunt eligi per Bul- lam, vt notat Nugnus vbi supra.

RESOL. XVIII.

An per Bullam Cruciatæ possit quis eligere in confessa- rium habentem beneficium Curatum? Et an hoc etiam procedat quoad illos tantum, qui actus beneficium Parochiale retinent, non autem si habue- rint, sed renunciarunt? Et an sub nomine beneficij Parochialis includantur supe- riora beneficia, vt Abbates, Archiepiscopi, & huius- modi habentes curam animarum, & iurisdictionem in hoc foro? Ex p. 1. tra. 11. Ref. 8.

§. 1. Non posse, docuit Nugnus in addit. ad 3. part. tom. 1. quasi. 8. art. 5. dub. 9. in fin. & Gurtierrez in 99. canon. lib. 1. c. 27. n. 21. quia in Bulla solum Ponti- fex facit mentionem de Confessario approbato ab Ordinario, & ne verbum quidem de illo, qui obtinet beneficium parochiale.

2. At, his minimè obstantibus communiter con- trarium docent DD. vt Valer. in diff. vtriusque fori, verb. absol. diff. 1. n. 16. qui citat Blanco Archiepisc. Compos- tellanum, & multos Magistros Salmanticenses cum Vivaldo. Idem docuit Villalobos in summa tom. 1. tract. 9. dub. 56. n. 4. Homobon. in exam. Eccles. p. 1. tract. 5. cap. 3. q. 15. Syluius in addit. ad 3. q. 8. art. 5. dub. 6. conc. 1. Sua- rez in 3. p. tom. 4. disp. 18. sect. 4. n. 18. Reginald. tom. 1. lib. 1. cap. 16. q. 3. num. 189. Cruz vbi supra: Fagandez de Præcept. Eccles. tract. 2. lib. 7. cap. 2. num. 35. Filliuc. tom. 1. tract. 7. cap. 9. num. 257. cum alijs. Ea ratio est: quia per Concilium Trident. talis absolute approbatur nec Concilium exprimit, vt ab hoc, vel illo Episcopo referretur idoneus: est igitur talis vbique proximè ca- pax iurisdictionis, si aliunde conferatur ab eo, qui po- test delegare vel mediante Bulla, vel simili præiudicio eligendi Confessorem.

3. Ad argumentum verò Nugni respondeo, quod licet in Bulla efficiatur tantum mentio de Confessario ab Ordinario approbato; tamen, quod dicitur de vno æquiparatorum debet dici de alio ex reg. iuris, & qua per Glof. in l. si quis seruum C. de furtis, & in cap. si postquam

Sup. h. de inf. in tract. 4. ex Ref. 2. lege doctrina 5. Sed quid- quid. & in tot. tr. 3. in fine Ref. 13. & in tom. 3. tr. 1. Ref. 39. §. Septimus casus, cur- sum ad lin. 6.

postquam verb. mente, de elect. lib. 6. & per Bafolum in l. in tantum, §. penult. de seru. corrupti. Ex his apparet me rectè olim respondisse, quendam Parochum nostræ ciuitatis ritè absoluisse Drepani penitentem, qui virtute Bullæ Cruciatæ absolutionem ab illo flagitauit.

Sup. hoc in Ref. 2. not. præterita à princ. pio, & signanter melius, & magis late in Ref. seq. à lin. 7. & vers. Ex quo colligitur, & seqq.

4. Notandum est tamen, dictam sententiam affirmatiuam procedere quoad illos, qui actu beneficium parochiale retinent; non autem si habuerunt, sed renunciarunt, vt patet ex illis verbis Concilij: *Nisi aut parochiale benef. ium habeat.* Ita notat Leone de Lubil. p. 2. §. 9. n. 21. Suar. disp. 2. §. 4. n. 20. Fagund. tr. 1. lib. 7. c. 2. n. 38. Reginal. rom. 1. lib. 1. cap. 16. n. 190. Filiuc. vbi infra. Henriquez lib. 3. de Pæn. c. 6. n. 2. & alij, licet contrariam opinionem doceat Rodriguez in addit. ad Bull. §. 9. numero 4. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. §. 1. n. 4. & Ioan. de la Cruz in direct. conscient. p. 2. de Pæn. quest. 5. dub. 8. concl. 4. vbi eam probabilem vocat.

5. Notandum est etiam, quòd sub nomine beneficij parochialis includuntur superiora beneficia, vt Abbates, Archipresbyteri, & huiusmodi habentes curam animarum, & iurisdictionem in hoc foro. Ita Filiucius tom. 1. tract. 7. c. 9. n. 257. Fagundez vbi supra num. 41. & Suarez num. 21. Reginaldus num. 190. & alij.

RESOL. XIX.

An Episcopus, qui renunciat Episcopatu, possit eligi in Confessarium virtute Bullæ Cruciatæ, aut Lubilai?

Idem queritur de Parocho, qui beneficium reliquit resignatione, commutatione, aut per Religionis ingressum.

Et quid si Curatum auferatur per sententiam iuridicam ob defectum scientiæ, aut ob delictum?

At an Sacerdos priuatus absolute à Sancto Officio Inquisitionis audiendi confessiones possit eligi etiam virtute Bullæ Cruciatæ, aut Lubilai?

Et an per Bullam Cruciatæ sit eligibilis in Confessarium, cui Episcopus licentiam confitendi abstulit. Ex part. 1. 1. tract. 4. & Misc. 4. Ref. 8.

§. 1. **C**asus hodie praticari posset cum Reuerendissimo, & amicissimo Laurentio Gauotti olim Episcopo de Vingtimitiliis, in inquam fit esset in Sicilia, vel Hispania esset per Bullam eligibilis in Confessarium? & affirmatiuam sententiam tenet Thomas Hurtadus var. tom. 2. tract. 12. c. 1. dub. 3. num. 187. vbi sic ait; Ex quo colligitur, quòd Parochus, qui reliquit beneficium parochiale resignatione, commutatione, aut per Religionis ingressum, & actu illud non habet, licet non possit etiam omnium præteritarum confessiones audire, potest tamen virtute Cruciatæ eligi ab illis, & aliis quibuscumque totius Diocesis; Ita Ludouicus de la Cruz vbi supra dub. 7. Ioannes de la Cruz part. 2. de Sac. penitentia §. 9. dub. 8. concl. 4. dicentes id esse probabile, & absolute tenent Villalobos tom. 1. tract. 27. claus. §. 1. num. 4. Rodriguez §. 9. citato num. 4. Acolta in explicat. Bullæ 9. 39. Fay in additionibus ad 2. part. 9. 8. art. 5. disp. 3. concl. 4. ad 3. Ratio est, quia iste per derelictionem beneficij, non amisit approbationem de idoneitate; sed solum iurisdictionem actualem, ergo potest eligi virtute Bullæ Cruciatæ.

2. Tum etiam quia dum Concilium exigit, quòd quis habeat beneficium Curatum, vt possit secularium confessiones audire, hoc requiritur tantum vt possit audire, etiam si non eligatur; sed ratione iurisdictionis beneficio annexæ; non tamen est necessarium, quòd habeat actu beneficium Curatum

vt virtute priuilegij possit eligi vt absolutus ratione iurisdictionis concessæ à Pontifice. Quæ sententia quidquid alij dicant, valde probabilis est, & tuta in præxi quod multo magis erit verum in Episcopo, qui Episcopatum relinquit, nisi beneficium Curatum auferatur per sententiam iuridicam ob defectum scientiæ, aut ob delictum. Tunc enim auferitur idoneitas regularia à sacro Concilio. Vnde sacerdos priuatus absolute à sancto Inquisitionis Tribunali audiendi confessiones, nullo modo potest eligi, etiam virtute Bullæ Cruciatæ, quia est declaratus non idoneus. Si verò sit priuatus solum ad tempus poterit eligi. Hucusque Hurtadus.

3. Sed ego non recedo à sententia negativa quam olim docui, & me citato tenet nouissime Bardi in Bulla Cruciatæ part. 2. tract. 5. cap. 2. sect. 1. num. 18. & me etiam citato Marcus Serius in Bullam Cruciatæ disputat. 1. difficultat. 10. §. 8. quest. 3. numero 8. & me citato Gallego in Bullam Cruciatæ cap. 9. dub. 71. vbi sic ait: [Preguntate, supuesto que el que tiene actual beneficio Curado, sin otra aprobacion, es elegible por virtud de la Bula, en opinion muy prouable si ya no tiene el tal beneficio actualmente sino que le tuuo, y ya no es Parocho actualmente porque le renunciò, ò permutò, ò por sententia de priuacion del?]

4. Respondo que no es elegible por la Bula, porque hablando el Concilio Tridentino en la sessiõ veynte y tres cap. 15. de reform. de los que pueden ser Confessores, dize que solamente son los Sacerdotes que estan aprobados por el Ordinario, ò tienen beneficio Paroquial, nisi aut Parochiale beneficium obtineat, por que por el mismo Caso que tenia beneficio Paroquial que dize aprobado por el Ordinario, y an dexandole parece que no esta ya aprobado por el Ordinario.

5. Y esto se confirma por lo que dize la bula plumbata latina, que pueda escoger por la bula qualquiera Confessor secular, ò Regular aprobado, por el Ordinario; y hablando de los Regulares dize, *Regularibus semel tantum approbatus*, luego hablando de los demas confessores, no son elegibles por la Bula los que alguna vez fueren aprobados, sino los que actualmente lo estan, pues à solo los Religiosos se concede esto specialmente. De manera que se ha de ponderar la palabra del Concilio que dize obtineat, de presente, y assi excluye auer tenido del beneficio, que distinta cosa es, obtinere, ò obtinuit, tener de presente ò auer tenido, distintas cosas son.

Et hanc sententiam præter Doctores citatos, etiam me citato tenet Hermanus Bulembaus in *modulla Theologia mor. lege 6. tract. 4. cap. 2. dub. 1. num. 1. in fin.*

6. Nec obstat dicere, quod ex eo, quod à Parocho auferatur beneficium, malè inferatur auferri approbationem; Nam ista non videtur dependere in suo conseruari ab illo, licet in fieri iuxta iuris dispositionem dependeat, & confirmatur; nam approbatio fundatur in illa idoneitate, quam habet Confessarius, quæ cum non tollatur ablato beneficio, consequens est vt ipsa remaneat post testimonium tacitum datum à superiore conferente beneficium de sufficientia ipsius confessarij.

7. Respondeo, quod in iis, quæ dependent à iure positiuo, non est recedendum à verbis eiusdem iuris, nisi aliqua occurrat ratio, quæ nos cogat explicare ipsum ius, quæ quidem ratio in hoc casu non apparet; addo, rationally fuisse ita dispositum vt approbatio ista, tantum maneat, dum parat vsus beneficij, nam sæpe contingit, vt beneficiarius quoad mores mutetur in peius, & committendo aliqua

Sup. hoc in Ref. præterita §. penult. Et pro Lubilai in alia Ref. eius not. & inf. in §. Nota verò huius Ref.

RESOL. XX.

An Prælati Regulares sint eligibiles in Confessariis virtute Bullæ Cruciatæ, vel Iubilæi?

Et cuiusmodi docetur, ex Decreto Clem. VIII. §. 2. de referuat. Caf. pro Regularibus, quod Prælati Regulares prohibentur audire confessiones suorum subditorum, nisi sponte accedant.

Et a fortiori inferitur extra tempus Iubilæi, vel sine Bulla Cruciatæ, Prælatos Regulares non posse audire confessiones secularium absque Episcopi approbatione. Ex p. 1. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 5. 2.

aliqua delicta iustè priuatur & beneficio, & approbatione; Interdum etiam occurrit vt in ipsomet habente beneficium agnoscat insufficientia, quæ prius hæc ignota, & idè suspenditur ab officio, proinde hæc optem potuit disponi, vt relicto beneficio, vel Parocho impedito ab administratione Sacramento- rum per suspensionem, deperdat approbatio data in- tuitu eiusdem beneficij, & hæc omnia docet Bardi us supra.

7. Nota vero in fauorem Patris Hurtadi, quod præ- ter Willalob. & Rodrig. suam sententiam nouissimè se- quitur ex Societate Iesu Pater Andreas Mendo in Bul- læ Cruciatæ disp. 12. c. 2. & 7.

8. Nota etiam, Pellizarium in man. regul. tom. 2. cap. 3. num. 41. docere me citato, Parochum eligato beneficio parochiali ingredientem religio- sum posse eligi in confessarium virtute Iubilæi, ac Bullæ Cruciatæ, eo quod non desinat esse approba- tus per resignationem beneficij, sed solum amittat iurisdictionem, que ei confertur à Papa vi Iubilæi, &c. propter item illum posse à Prælato regulari exponi ad audendas confessiones secularium, iustante quòd Con- fessarij regulares iurisdictionem recipiunt immediatè à Papa per suum Prælatum.

9. Immo Céspedes de exempt. d. 119. num. 3. dicit cum Peyrino tom. 3. de priuileg. c. 4. num. 22. Parochum regularem amorem à Parochia posse adhuc audire confessiones in ea diocesi, & probat, quia hic Regu- laris non est minus approbatus ad confessiones, quam h, qui simpliciter approbantur, cum verè dicantur Confessarij approbati, & vt talis vi Iubilæi possit eligi à quocumque, vt apud Cardinalem de Lugo dispensat. 21. de pon. sect. 1. plures docent; licet ergo simpliciter approbati ad confessiones, pos- sunt semper excipere confessiones, si descedant à Dico- cesi, & recedant; sic & poterit regularis Parochus amo- ras à Parochia; Idem docet de Parocho seculari Vil- labalos tract. 9. difficult. 55. num. 5. & Rodriguez quæstus ex resignatione Parochiæ non desinare appro- bationem, quod benè negat Bordonus resolut. 7. nu- mero 47. Bullus sect. 3. de Iubilæo casu 2. §. 2. nu- mero 56. alique, nisi eo fundamento: quod appro- batio Parochi importat actualem habitationem bene- ficij parochialis, vt constat ex Concilio Tridentino sess. 23. cap. 15.

10. Non desinat tamen hic apponere pulchrum dubium, An sit per Bullam Cruciatæ eligibilis Con- fessarius, cui Episcopus licentiam confitendi abstulit? Et affirmatiuè respondet Leander de Sacrament. tom. 1. dist. 5. dispensat. 11. quæst. 65. vbi sic ait, Qui Paro- chiale beneficium habuit, sed iam non habet, quia il- licet requirit, vel cum alio simplici commutauit, non indiget nota approbatione Episcopi, vt per Bullam in Confessarium eligatur, quia nisi aliàs Episcopus expressè auferat ab illo approbationem, vel suspendat, bene iterum examinatur (in quo casu consensio au- thoribus affirmantibus) noua indigere approbatione, in sua approbatione perseuerat; ac proinde capacita- tem habet vt per Bullam eligatur, vt optimè DD. pri- me sententia.

11. Nec enim quòd careat actuali iurisdictione quòd obstat, cum Bulla non exposcat iurisdictionem audiendi confessiones, in eo, qui eligitur, sed tantum approbationem, nam iurisdictione delegata supposita approbatione per ipsam Bullam conceditur; Immo idem dicendum censet de alijs confessoribus, à quibus licentiam audiendi confessiones auferat sol. ut Episcopi, quod scilicet nisi simul cum reuocatione licentia- rum, approbationem auferant; semper remanent eli- gibiles virtute Bullæ huiusmodi Confessores, etiam si seculares sint. Ita ille.

Tom. IV.

§. 1. Nominatim contra me affirmatiua sententia placet nouissimè Magistro Gallego in Bull. Cruc. c. 9. dub. 84. vbi sic ait: [Pero no puedo dexar de confessar que me agrada mucho la resolucion del Padre Maestro Fray Diego Nuño in addit. ad 3. p. quæst. 8. art. 5. dub. 8. en la folucion del noueno argumento, el qual dize, que tiene para si por euidente, que si se concede que el que es Parrocho solo por serlo sin otra apro- uacion del Ordinario es elegible por virtud de la Bu- la (lo qual no admite el Maestro Nuño, como diximos en la duda antecedente) se ha de conceder tambien necessariamente, que los prelados de las Religiones, solo por serlo sin otra aprouacion del Ordinario, pue- den ser escogidos por la Bula porque (dize Nuño) aunque los Prelados de las Religiones no son Ordina- rios de derecho diuino; pero son Parochos de de- recho diuino en sus conuentos; y muchas vezes acontece tener mas subditos que tiene vn Par- roco de vna aldea pequena, ò de vna Parroquia, ò Feligresia de pocos feligreses como acontece en mu- chos lugares donde ay multitud de Parroquias, y po- cos vezinos. Luego si vn Sacerdote solo por ser Parrocho, sin otra aprouacion alguna, es elegible por la Bula, lo qual admite, y concede el Maestro Ledesma, como vimos en la duda antecedente; Lue- go tambien se ha de dezir io mismo de los Prelados de las religiones que son verdaderos Parrochos, aun- que no abolumente Ordinarios, y pues en la dicha duda, diximos con el Maestro Ledesma, y otros mu- chos Autores, que era muy prouable que el tiene Be- neficio Parroquial, sin otra aprouacion alguna del Ordinario, es elegible por la Bula, parece que es mas congingente à esta sententia el dezir, que los pre- lados de las Religiones, solo por serlo, sin otra apro- uacion pueden ser escogidos por la Bula; y assi en esta parte, con mas illacion y consequencia, me parece que hablo el Maestro Fray Diego Nuno que el Maestro Fray Pedro de Ledesma: y pues este confessa que hombres Doctos han dicho, que los tales Prelados, sol por serlo, pueden ser electos por la Bula, y no nombra Ledesma quien son estos hombres doctos, me ha parecido nombrarlos; Estos son los sapientis- simos Maestros Fray Mancio de Corpore Christi, Fray Iuan Gallo, Fray Bartolome de Medina, Fray Domingo Bañez, todos quatro de nuestra Orden de Predicadores, y Cathedraicos de Prima de la Insigne Vniuersidad de Salamanca, los quales refiere, y sigue por esta resolucion de que son elegibles por la Bula. El Padre Enriquez libr. de Indulg. capit. 12. nu- mero 3. in glossa littera R. y Iuan Valero Monge Car- tuxo lo tiene espresamente in differentijs vniuersæ fo- ni, verb. Nullius, difficult. 5. Huc vsque Gallego, Ref. 6. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 345. §. vlt. in princ.

2. Sed non recedo à sententia negatiua, quam præter

Sup. hoc in princ. Ref. 6. annor. seq. in eius §. 1. & cursum in alio §. præ- d. citæ not.

V N A E
n n n n n
ll. i. v. v
lll

præter Suarez, & Rodriquez, quos adducit Gallego, tenet Fagundez de præcept. Eccles. pr. 2. lib. 7. cap. 2. num. 39. Tamburinus de iure Abbatum tom. 1. disput. 6. quæst. 17. Ludouicus à Cruz in Bull. Cruc. disput. 1. cap. 2. dubitat. 11. numero 9. Pasqualigus de Iubileo quæst. 187. num. 2. & me citato Georgius Gobat. de Iubil. cap. 31. num. 331. in fine, & me citato Andreas Mendo in Bull. Cruciat. disput. 22. cap. 2. num. 30. & me citato Pater Bardi par. 1. tract. 5. cap. 2. sectio. 1. num. 6. idem docet Leander de Sacram. tom. 1. tract. 5. disput. 11. quæst. 65. Filliucius tom. 1. tract. 8. num. 175. Quintana dicit de Iubileo duarum hebdomadarum cap. 20. numero 1. Cardinalis Lugo de Penit. disputatione 21. sect. 1. numero 12. & alij penes ipsos.

3. Dicendum est itaque contra Magistrum Gallego Prælatos Regulares non posse eligi in Confessorios virtute Bullæ Cruciatæ, neque tempore Iubilæi, Probatur, quia, vtraique Pasqualigus, in tantum possunt eligi, in quantum possunt eligi habentes parochiale beneficium, quibus possunt æquiparari, Prælati Regulares. Sed non possunt æquiparari, ergo nec etiam poterunt eligi. Minor probatur, Tum quia habentes Parochiale Beneficium ideo habentur pro approbatis ad audiendas confessiones, quia per examen iudicati sunt idonei ad curam animarum præcipue in ordine ad administrationem Sacramentorum, quod non habet locum in Prælati Regularibus; imò in decreto Clementis VIII. §. 2. De reservat. cas. pro Regular. prohibentur audire confessiones suorum subditorum, nisi sponte accedant, tum quia habentes Parochiale beneficium sunt declarati idonei pro excipiendis confessionibus secularium: unde electio quoad ipsos concessa est intra ordinem confessoriorum, qui pro secularibus sunt depurati. At Prælati Regulares non sunt intra hunc ordinem, & ideo facultas eligendi de vno ordine non potest extendi ad eos, qui non sunt intra illum ordinem.

4. Confirmatur. Habentes Parochiale beneficium non habentur pro idoneis à Concilio ex eo quod habeant curam animarum sed ex eo quod non assumuntur ad ipsum, nisi iudicentur idonei, & approbentur; unde dispositio Concilij innititur approbationi de ipsis factæ, quæ est approbatio Ordinarij, aut Prælati alicuius maioris, aut Summi Pontificis. Hæc autem approbatio non adest quoad Prælatos Regulares; & ideo cum nec ratio dispositionis in ipsis habeat locum; imò nec etiam verba, quia non habent parochiale beneficium nec etiam habet locum dispositio lege Quod Constitutum ff. de testam. militar. §. l. 4. §. Toties, ff. de damn. infect.

5. Affero igitur, quod Prælati Regulares neque sunt Parochi, neque habent beneficium, &c. Non sunt Parochi, quia nequeunt cogere subditos, vt ipsis confiteantur, sed tenentur iurisdictionem aliis delegare; neque habent beneficium; nam licet habeant iurisdictionem ordinariam, tamen cum non habent ius percipiendi fructus, eo sique in suam utilitatem conuertendi, dicuntur potius habere officium Ecclesiasticum, quam beneficium; & ideo vt Prælati non tenentur recitare horas Canonicas, nisi sint in Sacris, quapropter sine approbatione Episcopi non sunt per Bullas eligibiles. Ex quibus patet responsio ad ea, quæ pro sua firmanda sententia adduxit Gallego, vbi supra.

6. Et ex his etiam sequitur à fortiori contra alios quos, quos ego alibi reprobavi, extra tempus Iubilæi, vel sine Bulla non posse Prælatos Regulares audire confessiones secularium absque Episcopi approbatione, vt optimè obseruat Mendo, vbi supra numero 31. Pasqualigus numero 6. Cefpedes de exemp.

Regular. cap. 6. dub. 107. num. 2. & alij à me alibi adducti.

RESOL. XXI.

An approbatus ab Episcopo cum limitatione ex defectu ætatis, vt hic Panormi efficitur, ad confessionem virarum, & non mulierum, sit eligibilis per Bullam Cruciatam non solum à viris sed à feminis?

Et quid, si aliquis fuisset approbatus cum limitatione, vt non audiat confessiones personarum habentium difficulta negotia? Ex p. 1. tract. 1. Ref. 9.

§. 1. **N**egatiue respondet Homobonus de cas. reser. p. 1. c. 5. Ioan de la Cruz in dir. cõ. conf. p. 2. m. de Pan. q. 5. dub. 8. concl. 3. Villalob. in sum. tom. 1. v. 27. claus. 9. §. 1. m. 3. Rodriquez in sum. tom. 1. cap. 60. num. 4. & alij; hoc etiam tenere videtur Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 28. sect. 7. num. 3.

2. Hæc opinio est probabilis; sed non minus probabilem contrariam esse existimo, quam docet Fay in addit. ad 3. quæst. 8. art. 5. disp. 3. concl. 5. ad 4. arg. Henriquez lib. 3. cap. 6. num. 8. & Nugus in addit. ad 3. p. 9. 8. art. 5. dub. 9. qui male tamen putat, supradictum Confessorium peccare contra obedientiam: quia, vt rectè notat Fagundez, hanc affirmatiuam sententiam etiam docens de Præcept. Eccles. tract. 2. lib. 7. cap. 2. num. 45. in nostro casu Episcopus interpretandus est rationabiliter, vt illa restrictio locum habeat, quantum ad iurisdictionem ab eodem Episcopo ei commissa & delegatam; non verò quantum ad delegatam per Bullam seu priuilegium Summi Pontificis. Et ideo nostram sententiam probabilem, & tutam in præci vocant, Ledesma in sum. tom. 1. tract. de Sacram. Penit. cap. 13. dub. 8. in fin. & Sanchez de matr. tom. 2. lib. 8. disp. 36. n. 16. cum aliis ratio est: quia supradictus Confessorius est ab Episcopo approbatus simpliciter; & illa limitatio approbationis, ad viros tantum, non fuit apposta ex defectu scientiæ, sed ætatis, sicut è contra, si aliquis fuisset approbatus cum limitatione, vt non audiat Confessiones personarum habentium difficulta negotia; non est approbatus simpliciter ex defectu scientiæ, & ideo per Bullam non est eligibilis. Ita Ledesma vbi supra, dub. 9. in fin. & Nugus vbi citato.

RESOL. XXII.

An Confessorius approbatus pro viris, sit eligibilis à feminis virtute Bullæ Cruciatæ, & Iubilæi?

Et an Regularis olim approbatus, & postea reprobatus sine causa ab Ordinario sit eligibilis virtute Cruciatæ?

Et an Religiosus à suo Prælati non presentatus, possit ab Ordinario approbari, & de eius licentia confessiones secularium audire, & virtute Bullæ eligi? Ex p. 3. tract. addit. Ref. 7.

§. 1. **P**ro sententia affirmatiua & negatiua adducuntur Doctores in 1. part. tract. 11. * resol. 9. & vbi vtramque sententiam probabilem existimauit, quam ita esse nouissime docet etiam Philip. de la Cruz in thes. Eccles. tract. 1. §. 20. num. 1. vbi sic ait. [Otra dificultad mayor es la que se sigue, y es, si pot virtud de Iubileo, o bula, o priuilegio, pueden las mugeres elegir por confessor al que solo esta aprobado para confesar tan solo hombres? Algunos Doctores dicen que no, como tengo dicho, y aqui se pondra la opinion contraria, y cada vno elegira la que mas

Sup. hoc inf. ad lin. 3. §. penult. huius Ref. & in t. 7. ff. 1. lege doct. Ref. 122. signat. §. 2. ad med. à vers. Clem. VIII. & §. Post hæc.

Sup. hoc sup. ad med. §. Dicendum, huius Ref. Imo, & lege etiam doct. alterius §. eius annot.

Et pro hac recitatione in to. 3. tr. 6. Ref. 15. &c.

Alibi in p. 7. tr. 1. Ref. 343. §. 2. ante med. vers. De. inde, & in multis aliis annot. præcitati vers.

le parcerere. Pero lo contrario se puede tener tambien con Enriquez y referire à Medina, y a Angelo, Conin, Nuñez, Sanchez, Ledesma y otros y sea la razon, que este tal verdaderamente esta aprobado por el Orque este tal verdaderamente esta aprobado por el Orque este tal verdaderamente esta aprobado por el Orque...

2. Nota etiam quod ubi supra, in resolut. 12. asserui Regularium olim approbatorum, & postea sine causa reprobatorum ab Ordinario, esse eligibilem virtute Bullæ Cruciatæ, & præter Acosta ibi citatum, tenet etiam hæc sententiam Trullench in Bulla Cruciatæ, lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 7. num. 17.

3. Sed incidenter ponam hic pulchrum dubium, an Religiosus à prelo suo non præsentatus possit ab Ordinario approbati, & de eius licentia confessiones Confessarium audire, & virtute Bullæ eligi. Rodriq. 1. num. 44. §. 6. art. 3. existimat approbationem esse inuoluntariam, & per consequens non posse eligi; quia Regularibus commune medio Prælatorum consensu communicat sua privilegia: quod colligit ex constitutione Bullæ 1. l. dub. supra citat. Probabilis tamen mihi est pars affirmans, nam reperiuntur omnia requisita, scilicet approbatio, & iurisdicção; quæ duo à Trident. requiruntur. Ad constitutionem Iulij iam responsum est supra. solum intelligi quoad iurisdictionem & facultates suorum privilegiorum: hæc enim sine consensu Prælatorum non communicantur. Et hæc omnia docet Trullench ubi supra, dub. 6. n. 8.

RESOL. XXIII.

An Confessarium olim approbatum, sed postea ab Ordinario sine causa reprobatum, possit virtute Bullæ aliquid illud eligere ad eius confessionem audiendam? Et quid in prædicto casu de Regularibus semel tantum approbatis, & sine causa reprobatis? Ex p. 1. tract. 11. Resol.

Negatiuè respondet Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 1. tract. de Pen. §. 5. dub. 8. concl. 4. Et ratio est: quia nunc iste non est approbatus; & hoc videtur intimari in Bulla plumbea, dum dicitur, licere eligere per Bullam Confessorem facularem, aut regularem, ab Ordinario approbatum, & de Regularibus semel tantum approbatum: ergo de aliis Sacerdotibus non est eligibilis, qui aliquando fuit approbatus; sed modo non est approbatus, cum illud specialiter concedatur solum Religiosis.

2. At, his non obstantibus, contrariam sententiam docet Sebastianus Acosta in explic. Bull. §. 40. per tot. ubi ait: [Si non ex culpa propria, vel ex crimine innotente infamiam, aut indecentiam ad audiendas Confessiones; sed ex malevolentia Ordinarij, seu Officialis; aut in penam alicuius inobedientie prohibetur ab exercitio Confessionum aliquis Sacerdos; tunc creditur abique dubio virtute Cruciatæ, si id constiterit, illum esse eligibilem. Dixi, si id constiterit: quoniam in dubio presumendum erit pro iudicio Ordinarij.] Ita Acosta, cuius sententiam probabilem putat Ioan. de la Cruz ubi supra, licet ipse, ut visum est contrariam complexus sit.

RESOL. XXIV.

An Sacerdos approbatus ab Ordinario pro vno oppido sit eligibilis per Bullam Cruciatæ? Et quid, si talis Sacerdos est approbatus in illo tantum oppido ex defectu scientiæ? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 10. Tom. IV.

§. 1. Prima opinio negat: ita Leone tract. de Inhib. p. 2. q. 9. n. 20. Filliuc. tom. 1. tr. 7. c. 9. n. 262. & Nugnus in addit. ad 3. p. tom. 2. q. 8. art. 5. dub. 6. in respons. ad 9. cum aliis.

2. Secunda opinio affirmat: ita Acosta q. 39. & Henricus & Medina apud Fagund. de Præcept. Eccles. tract. 2. lib. 7. cap. 2. n. 18. & 22. Et ratio est: quia Summus Pontifex non exprimit, quod Sacerdos eligibilis per Bullam sit approbatus illimitatè pro tota Diocesi; sed tantum petit, quod sit approbatus ab Ordinario: ergo sufficit, quod pro vno tantum loco approbatus sit maxime cum versetur in materia fauorabili, non restringenda, sed amplianda.

3. Tertia opinio distinguit. Vel talis Sacerdos est approbatus in illo tantum oppido ex defectu scientiæ, vel non si primo modo, non est per Bullam eligibilis; si secundo, utique. Ita Fay in addit. ad 3. p. q. 8. art. 5. disp. 3. concl. 4. ad 4. arg. Ledesma in sum. tom. 1. tract. de Pen. c. 13. dub. 9. in fin. Rodriq. in exp. Bull. Cruc. dub. 5. & alij.

4. Sed post hæc scripta inueni Fernandez in exam. Theol. moral. p. 3. c. 9. §. 6. n. 6. docet secundam opinionem, cuius verba hæc sunt: [Est quidam approbatus pro audiendis Confessionibus certi loci, & non aliorum; potestne virtute Cruciatæ eligi in Confessarium à quouis totius Episcopatus? Respondeo posse. Ratio est: quia talis est approbatus ab Ordinario; hoc autem solum requiritur à Bulla: ergo, ubi ius non distinguit, nec nos distinguere debemus. Adde præterea, posse eligi à quouis, licet versetur, vt hospes, in illo Episcopatu.] Ita Fernandez.

5. Omnes istæ tres sententiæ sunt probabiles. Sed tertia videtur mihi probabilior: nam, vt bene notat Ioan. Valerius in diff. vtriusque fori, verb. absol. diff. 11. num. 15. quando ex defectu scientiæ quis approbatur pro aliquo oppido, non est simpliciter, & absolute habitatus; sed cum limitatione, & restrictione, propter eius insufficientiam; & ideo constat de mente exponentis, seu approbantis, quod, scilicet, illum non aliter, nec aliàs approbarit, nisi pro illo paruo oppido; & ideo puto, Confessarium approbatum ad audiendas Confessiones puerorum, ruitorum, &c. non esse eligibilem ab aliis per Bullam: quia talis non fuit simpliciter approbatus, nec censetur idoneus in forma iuris absolute, nisi respectu certi generis personarum propter ipsius insufficientiam: & ita docet Acosta in expos. Bull. quæst. 39. licet antea dixisset, Confessarium approbatum pro vno loco tantum, esse tamen per Bullam eligibilem ab aliis in illo loco non commorantibus.

RESOL. XXV.

Virum Confessarium, qui pro determinato tempore fuit approbatus, & expositus, sit transacto illo tempore per Bullam Cruciatæ eligibilis? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 11.

§. 1. Negatiuè respondet Ledesma in sum. tom. 1. tract. de Confess. c. 13. dub. 10. Et ratio est: quia licet talis Confessarius fuerit olim ab Ordinario approbatus; non est tamen, quando eligitur per Bullam.

2. Sed contrariam sententiam docuit Acosta in expl. Bull. quæst. 39. in fin. quia expositus ad tempus est approbatus ab Ordinario simpliciter, nisi postea ex causa reprobetur; & ideo reputatus fuit idoneus ad audiendas Confessiones; & Bulla non videtur requirere, vt Confessarius actu sit approbatus, quando eligitur; sed sufficit, vt olim habuerit approbationem: nam ita potest dici approbatus ab Ordinario. Et ita etiam docet Fay in addit. ad 3. p. quæst. 8. art. 5. disp. 3. concl. 4. ad 3. arg. si solo ductu voluntatis, & absque causa limitetur approbatio ab Ordinario, cum qua limitatione admitti potest opinio Acostæ.

Sup. hoc fit in fine Ref. 2. nq. seq. à princ.

Sup. hoc supra cursum in fine Ref. 21. & inf. in §. vlt. huius Ref. & inferius in tr. 4. Ref. 4. §. Sed contraria.

Sup. hoc supra in §. Tertia huius Ref. & in aliis eius antori.

RESOL. XXVI.

An Confessarius Regularis ab Episcopo approbatus, sed prohibitus a Prælato Regulari, sit hoc non obstante, per Bullam ad confessiones audiendas eligibilis, quod dependet ex illa questione, an Religiosus, qui obtinuit ab Episcopo licentiam audiendi confessiones, possit sine licentia sui Prælati confessiones audire?

Et in dicto casu Regularis Confessarius, qui sine licentia sui Prælati confessiones accipit, an peccet mortaliter?

Et an supra dictus Confessarius possit absoluerè penitentes ab illis casibus, a quibus absoluerè possunt Regulares ex vi privilegiorum Religionis? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 13.

§. 1. **R**esolutio huius casus, vt bene notat Ledesma, *ubi infra*, pendet ex illa questione, An Religiosus, qui obtinuit ab Episcopo licentiam audiendi Confessiones; possit sine licentia sui Prælati Confessiones audire?

1. Aliqui negatiuè respondent: ita Angelus, quem refert Adrian. *q. 1. de Confess. dub. 1.* & alij iuratici. Et inter alias rationes, quas adducunt, præcipuè est ista: quia Episcopi conferunt talem potestatem dependenter à propriis Prælati præsentantibus Religiosos ipsi Episcopi: ergo sine tali præsentatione nulla erit expositio.

2. Sed affirmatiuam sententiam semper ego consuluì. Dico igitur cum Pitigiano *in 4. sent. tom. 2. dist. 17. q. 2. c. 4. dub. 1.* Nugno *in addit. ad 3. p. tom. 2. quest. 8. art. 5. dub. 8.* Salas *de leg. disp. 10. sect. 10. n. 43.* Angles *in 4. de Confess. art. 8. dist. 1.* Ioan. de la Cruz *de stat. relig. lib. 2. cap. 6. dub. 2. concl. 2.* Homob. *de exam. Eccl. p. 1. tract. 5. cap. 2. q. 13.* Villalobos *in sum. tom. 1. tract. 9. dub. 50. num. 4.* Miranda *in Man. Prælat. tom. 2. quest. 45. art. 11. & 12.* & aliis, Regularem non institutum Confessarium à suo Prælato sola Episcopi autoritate posse audire Confessiones; & validum conficere Sacramentum quia talis Sacerdos habet potestatem Ordinis, & iurisdictionis: ergo valida erit absolutio.

3. Restat modo videre, an peccet mortaliter, quia sine licentia sui Prælati Confessiones excipit? Aliqui ex supra citatis, quos nouissimè sequitur Peregrin. *in comm. ad nostras Constit. p. 1. cap. 5. §. 5.* affirmatiuè respondent. Sed rectius Molfes. *in sum. tom. 1. tract. 7. c. 14. n. 87.* & Megala *in 1. p. lib. 1. c. 15. num. 8.* cum aliis, putant hoc determinandum esse ex vi suarum Constitutionum, quæ, si ad mortale obligant, mortaliter talis Confessarius peccabit; si ad veniale, tantum venialiter ideo in illa Religione, vt est Societas Iesu, & nostra, & alia, in quibus Constitutiones non obligant ad culpam, Sacerdos sic absoluens non committeret peccatum mortale.

4. Notandum est verò, dictos Confessarios non posse absoluerè penitentes ab illis casibus, à quibus absoluerè possunt ex vi privilegiorum Religionis: quia non habent licentiam audiendi Confessiones à Prælati dictæ Religionis. Superest modò respondere ad argumentum contrariæ sententiæ. Dico igitur, quòd, cum Episcopus possit, simpliciter loquendo talem potestatem conferre non est intelligendus, quòd conferat cum illa limitatione, nisi expressè illud significet: nam, si Episcopus conferat facultatem, secundum dispositionem propriæ Religionis dicens, quòd tantum valet, sicut in Regulis Religionis sancitum est; & Religiosus excipiat Confessiones præter ordinem suæ Regulæ; nulla est absolutio. Sed Episcopi non solent in dimissoriis hanc limitationem ponere. Ergo, &c. Circa

Sup. hoc in Ref. 1. not. primæ huius Ref. & in eodem §. vlt. in fine.

præsentem quæstionem vide Fagund. *tract. 2. lib. 7. c. 3. num. 32.*

6. His suppositis, respondeo ad quæstionem principalem Confessarium approbatum ab Episcopo, & non à suo Prælato, vel à suo Prælato suspensum, esse eligibilem per Bullam Cruciatæ, quando non habeat alios defectus: & ita docet Ledesma *in sum. tom. 1. tract. de Pen. c. 13. dub. 12.* Acolta *in expof. Bull. q. 41. per tot. & alij.*

RESOL. XXVII.

An Regulares possint virtute Bullæ Cruciatæ eligere Confessarium extra Religionem?

Et an Nouitijs virtute Cruciatæ possint eligere Confessarium extra Religionem?

Et quid est dicendum de confessione, & Decreto Gregorij XIII. anno Domini 1575. die 21. Maij, ne persona Societatis Iesu absque expressa Superioris licentia non possit facultate Iubilæi, aut Bullæ Cruciatæ in confessionalibus, &c? Ex p. 3. tract. 2. Ref. 94.

§. 1. **C**irca resolutionem huius quæstionis remitto me ad ea, quæ dixi *in tract. de Bulla Cruciatæ resol. 14.* tantum hic addam, duos Authores, præter ibi citatos, qui absolute negatiuam sententiam docent & hi sunt Hieronymus Rodriguez *in compend. q. Regul. resol. 3. num. 24.* & Ascarius Tamburinus *de iure Abbat. tom. 2. disp. 6. q. 7. num. 2.* qui tamen male asserit *in q. 6. n. 11.* Nouitijs virtute Cruciatæ non posse eligere Confessarium extra religionem, nam hoc interdictum est solis profissis.

2. Nota etiam hic, quòd Greg. XIII. anno Domini 1575. die 3. Maij, concessit ac decreuit; ne personæ Societatis Iesu, absque expressa Superiorum eorumdem licentia, vti possint facultatibus in Iubilæis, aut Bullis Cruciatæ confessionalibus, aut alijs quibuscumque Apostolicis indultis, quomodocumque hæcenus concessis, & in posterum concedendis; & declarauit præterea posse Superiorem; dum huiusmodi licentiam concedit, limitare eam ad vsus vnus, aut alterius facultatis, & prohibere vsum reliquorum, etiam in eadem Bulla, aut indulto, contentorum; & hæc omnia habentur *in compen. eiusdem Societ. tit. gratiarum vsus, §. 2.* quòd quidem priuilegio docet Tamburinus *de iure Abbat. tom. 1. disp. 16. quest. 9. num. 1.* vti posse omnes Religiones per communicationem, vide etiam Bullam nouissimam Urbani VIII.

RESOL. XXVIII.

An Regulares sine licentia suorum Prælatorum virtute Bullæ Cruciatæ possint eligere Confessarium, vt illi à peccatis, & censuris reseruatim absoluat?

Et an saltem per Bullam Cruciatæ Regulares possint absolui à peccatis mortalibus non reseruatim, & hoc terties, quater?

Et an regulares possint etiam absolui à peccatis reseruatim per Confessarios deputatos, & approbatos ab eorum Prælati ad eorum confessiones audiendas?

Et an licitum sit Religioso sine licentia Prælati procurare pecuniam pro Bulla sumenda, dummodo non transeat in eius potestatem, sed vt amicus, qui dat pecuniam, sumat illam suo nomine? Ex part. 1. tractatu 11. Ref. 4.

§. 1. **N**egatiuè respondetur communiter. Ita Llanas *in sum. p. 1. c. 5. §. 8. & seq. Vecchi. in praxi Nouitiorum, disp. 9. dub. 3. num. 7.* Coriol *de castre. ser. p. 1. sect. 3. ar. 14.* Portel, *in dubiis regul. verb. Bull. Cruciatæ.*

Cru. man. 1. Acosta in explic. Bull. q. 107. per tot. Mi-
lunda in Man. Pralat. part. 2. quæst. 34. art. 15. concl. 2.
Reginaldum in praxi, tom. 1. lib. 8. capite 3. sect. 3. nu-
m. 37. Suarez de Relig. tom. 4. tract. 9. lib. 2. cap. 16.
num. 3. qui citat Garciam, Ledeliman, Cordubam,
& Pallarellum, & maximè post Breue Clem. VII I.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 23. No-
uemb. 1571.

2. Sed his non obstantibus, tres inuenio sententias
circa præsentem questionem. Prima est Emmanuëlis
Rodrig. in sum. tom. 3. cap. 7. num. 2. in fin. ubi asserit,
Regulares per Bullam Cruciatæ posse absolui à pecca-
tis mortalibus non reſeruat; & ita sentitè multos
DD. Salmanticensis testatur: sed, quia codex rarus
est, ponam eius verba: [Ha fe de aduertir, que en Sa-
lamanca se firmò por los muy doctos della, que la Bu-
lla de Clem. VII I. solamente impide à los Religiosos
eligir Confessores por virtud de la Bula de la Cruzada,
para que los absoluan de casos reſeruados, emperò no
los impide, que los dexan para peccados mortales no
reſeruados. lo qual se proua del proemio del dicho bre-
ue de Clem. VII I. conforme al segun derecho, se ha
de limitar su determinacion.] Ita ille, & rectè quidem:
nam ex proemio colligitur animus, & intentio Le-
gislatoris, & intellectus totius decreti, illudque limi-
tatur, vt decet Iruqueñ. tract. de cessante causa, limit.
1. num. 65. Neuo conf.: num. 3. Riminaldus volum. 1.
conf. 390. num. 78. Paz conf. 33. num. 6. Molina de pri-
mogen. lib. 1. cap. 5. num. 3. Gutierrez pract. qq.
lib. 1. cap. 7. num. 70. & 91. Ceuallos com. contra com.
tom. 2. §. 114. & Salas de legib. disp. 17. sect. 9. m. 13.
cum alijs.

3. Et quibus apparet, secundum opinionem Ro-
driguez, & Doctorum Salmanticensium, posse Re-
gulares, & Moniales, virtute Bullæ Cruciatæ, eligere
Confessarium, & ab illo obtinere absolutionem à pec-
catis mortalibus non reſeruat; & hoc toties, quoties
voluerint.

4. Secunda sententia est Henrici de Villalobos in
sum. tom. 1. tract. 23. claus. 9. §. 2. num. 12. asserentis,
Regulares posse, virtute Cruciatæ, absolui etiam à
peccatis reſeruat; dummodo Confessarij, quos per
Bullam eligunt, sint ex deputatis, & approbatis ab
eorum Prælati, ad eorum Confessiones audiendas. Et
ita sentitè ait viros doctissimos, Alphonsum Curie-
lem, Antolinez Augustinianum, Cornejo Carmelita-
num, & Hernandez de Campo Franciscanum, omnes
primarios Lectores S. Theologiæ in Academia Sal-
mantina: & idem asserit sentitè Pastres Collegij So-
cietatis Iesu eiusdem Ciuitatis. Ea ratio, quam addu-
cit, est: quia Bulla Clem. VII I. prohibet tantum eli-
gere Confessarios extra Religionem, vt Regulares à
reſeruat absolutionem obtineant, vt constat ex pe-
titione in proemio facta his verbis: [Et illorum præ-
terea eligunt Confessorem aliquando præter eos, qui
à suis Prælati eorum Confessionibus deputati sunt;
quod aliquando in speciale eorum vergit detrimen-
tum.]

5. Tertia sententia est Ioan. de la Cruz de stat. Re-
lig. lib. 1. cap. 6. dub. 12. ubi asserit, probabilem esse
illam opinionem, quæ docet absolute, posse Regula-
res eligere quoscumque Confessarios, etiam extra Re-
ligionem, propter absolutionem etiam casuum reſer-
uatorum. Et hanc sententiam etiam tanquam proba-
bilem, admittit Sancius in Selectis, disput. 44. num. 10.
circa finem, & num. 13. & insinuat Pontius de matrim.
lib. 5. cap. 20. num. 7. & magis clarè in lib. 8. cap. 19. §. 2.
num. 11. & 14. Et ratio est: quia Clemens VIII. in
illa Bulla solum declarauit suam intentionem, vt patet
ex contextu, pro Bullis, scilicet, & indultis particula-
ribus à se concessis, & concedendis; non tamen est

absoluta, & generalis declaratio pro concedendis etiam
à suis successoribus, quidquid alij dicant.

6. Adde, quod Ioan. Valerus diff. 1. concl. 4. & verb.
nullitas, diff. 5. n. 2. in fin. testatur, se audiuisset, Religio-
sos indistinctè vti Bulla Cruciatæ, sicque præterari,
quamuis in foro externo possent per Prælatos puniri,
si alius, quam à se expositis, consistenter. Sed neque
hoc audent facere Prælati: intellexi enim, quosdam
Prælatos à Commissario Bullæ reprehensos fuisse su-
per hoc. Ita Valerus, qui etiam asserit, neque dictam
declarationem, seu Breue Clem. VII I. obligare, si
non fuerit publicatum in Conuentibus ab ipsis Præ-
latis, cum sit factum ad instantiam tantum Procurato-
ris Generalis Ordinis Carmelitarum, & non motu
proprio Papæ, & sic non publicatum, vt ipse probat
verb. Absolutio, diff. 1. num. 20. Dum ergo non publi-
catur, possunt Religiosi vti Bulla Cruciatæ. Addit
etiam idem Valerus, licitum esse Religioso, sine licen-
tia sui Prælati procurare pecuniam pro Bulla sumen-
da, dummodo non transeat in eius potestatem; sed, vt
amicus, qui dat pecuniam, sumat illam suo nomine, &
faciat in ea ponere nomen Religiosi, & eam eidem det.
Et ratio est: quia in tali casu nulla proprietatis interue-
nit, cum pecunia non transeat in potestatem Religiosi,
& accipere Bullam dicto modo procuratam, vel spon-
te oblatam ab amico, non est quid temporale, in quò
versatur proprietatis; sed quid spirituale ad bonum ani-
mæ eius, extra eum ouorum. Ita ille, & adducit Cor-
dubam, & Ioannes Salas Societatis Iesu, in quadam
lectura Bullæ. Et dato, quòd dictus Regularis ita fa-
ciendo peccaret; valebit tamen sumptio Bullæ, & po-
terit ea frui: quia multa fieri prohibentur, quæ facta
tenent.

7. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Opinio nega-
tiua ex supradictis est communis, & probabilior, &
illam ego consulo, & teneo. Prima, & secunda sen-
tentia Rodriguez, & Villalobos est probabilis, & tu-
ta in praxi. Tertia verò Ioan. de la Cruz, videant viri
docti, an sit probabilis; nam ego illam non approbo;
& si esset probabilis, corrueret disciplina regularis.
Vide etiam Fernandez in ex. m. Theol. mor. p. 3. cap. 9.
§. 8. num. 8. & Ledeliman in sum. tom. 1. tract. de Penit.
cap. 13. diff. 13. & alios.

RESOL. XXIX.

An Regulares virtute Bullæ Cruciatæ possint absolui ex-
tra Religionem à peccatis reſeruat, etiam à reſerua-
tis suis Superioribus, & Papæ? Ex part. 3. tr. addit.
Ref. 9.

§. 1. Negatiuam sententiam docui in parte prima,
tract. de Bulla Cruciatæ, * resol. 14. sed ibi
pro affirmatiua adduxi Ioann. de la Cruz, cui nunc
addo Egidium Trullench in expos. Bull. Cruciat. lib. 1.
§. 7. cap. 1. dub. 9. per totum, quia Summus Pontifex in
Bulla concedit facultatem Regularibus sumendi eam,
& quando Bulla post suspensionem omnium indul-
gentiarum, gratiarum & facultatum excipit concessa
superioribus mendicantibus, ista exceptio intelligitur
respectu tantum indulgentiarum, vt patet ex contex-
tu, dum dicitur, quod ad sibi subditos; & confirmatur,
quia Commissarius absolute derogat priuilegijs huius
expeditioni contrarijs, & talia sunt supradicta priuile-
gia Regularium, nam multi Religiosi retardarentur
ab acceptance Bullæ. Ergo, &c. Deinde supradicta
priuilegia Regularium post Bullæ promulgationem
non sunt ad instantiam Prælatorum per Papam reuali-
data, & post reualidationem à superioribus subditis
suis notificata, & per notificationem à subditis acce-
ptata.

Sup. hoc inf.
ex Ref. 30.
lege docti
§. Sed ma-
gis, &c.

Quæuis non
plene sup.
hoc lege ta-
men sup. ex
Ref. 5. §. 1.
post med.
vers. Inferos

* Quæ hie
est Ref. an-
tecedens, &
in alijs §§.
eius primæ
annot. & le-
ge etiam
doct. Ref.
not. seq. &
inf. Ref. 31.
à princ.

peata, quæ omnia ad horum obligationem requiruntur, secundum opinionem probabilem Soti *lib. 1. q. 1. art. 4.* & Medinae, quos affert Rodriguez in *Bull. Cruciatæ* §. 9. *num. 24.* quibus adde Becanum in *p. 2. tract. 4. cap. 6. quest. 6. n. 7.* Ex quibus omnibus & multis aliis rationibus concludit Trullench *loco cit. num. 16.* Regulares licite & valide absque licentia Prælatorum, vigore Bullæ Cruciatæ, posse eligere pro libito quemcumque Confessarium ab Ordinario approbatum, qui eos possit absolvere etiam à reservatis suis superioribus & Papæ, sicut alij sæculares; casu tamen, quo non constaret eorum privilegia post Bullæ promulgationem esse revalidata, notificata, & acceptata modo supra explicato. Ita ille, qui respondet ad Breve Clem. VIII. afferendo solum Pontificem declarare suam intentionem pro Bullis scilicet, & indultis particularibus à se concedendis & concessis, non autem pro concedendis à suis successoribus; proindeque ipsius successores Bullam concedentes poterunt Clementis intentioni & declarationi derogare, concedendo nimirum facultatem Regularibus Bullam accipiendi; & eius privilegii fruendi. Et hanc sententiam probabilem putat P. Leone *de officio & potest. confess. part. 2. resol. 1. n. 54.* licet, me citato, dicat contrariam esse communem & probabiliorum.

2. At his non obstantibus hanc sententiam puto non esse probabilem, nec tutam in praxi, stante Bulla Urbani VIII. innovantis constitutionem Clem. VIII. cuius tenorem ponam hic per extensum. *Innovatio constitutionis felicis recordationis Clementis Papæ VIII. super Bulla Cruciatæ, & Regularibus quoad Sacramentum Pœnitentiæ.* Urbanus Papa VII. *Ad perpetuam rei memoriam.* [In specula militantis Ecclesiæ, nullo licet meritorum suffragio, diuina dispositione constituti, & attentè considerantes, sacros Regularium Ordines, tantas Ecclesiæ Dei utilitates omni tempore attulisse; vt ad eas conseruandas, & instaurandas Romani Pontif. prædecessores nostri magnam iure optimo diligentiam semper adhibuerint: dignum, quin potius debitum reputamus, vt eorundem Pontificum vestigiis inherentes, ad eas pastoralis vigilantia partes iugiter intendamus, vt in eisdem Ordinibus disciplina regularis obseruantia facta rectè conseruetur, & si quæ illi obesse dignoscuntur opportuna constitutionis ministerio salubriter remoueantur. Aliàs siquidem felicis recordationis Clementi Papæ VIII. prædecessori nostro per Procuratorem generalem Ordinis Fratrum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo nuncupato exposito quòd cum in Bulla Cruciatæ sanctæ, & aliis privilegijs ab Apostolica Sede concedi solitis detur facultas eligendi Confessarium idoneum, ab Ordinario approbatum, qui possit Christi fideles absolvere à casibus Ordinario, & Sedi Apostolicæ reservatis, Religiosi prædicti Ordinis, seu eorum nonnulli, etiam prædictis facultatibus vt præsumebant in detrimentum eorum regularis discipline. Quare idem Clemens prædecessor sua perpetuò valitura constitutione declarauit facultatem & concessionem sanctæ Cruciatæ, & aliorum indultorum prædictorum, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absoluedi à casibus reservatis, non habere locum cum Fratribus & Sororibus Monialibus quorumcumque Ordinum & Congregationum cuiusuis instituti, Mendicantium & non Mendicantium, tam in Prouincia Hispaniæ, quam extra eam vbilibet constitutis, neque eis suffragari, sed eiusdem Clementis prædecessoris intentionis fuisse, quod iidem fratres, & Moniales quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subiecti essent, prout in dicti Clementis præ-

decessoris in simili forma Breuis desuper, sub die 23. Nouembris 1599. Pontificatus sui anno octauo expressis haberi volumus, plenius continetur. Nihilominus, sicut nobis, non sine animi nostri molestia, innotuit, nonnulli Ordinis Fratrum Prædicatorum professores prætextu Bullæ eiusdem Sanctæ Cruciatæ, ac dictorum indultorum Confessarium huiusmodi, qui eos, vt præfertur, absoluat, eligere posse prætendant, & forsitan eligant, etiam ad præsens postquam litteræ nostræ sub die 14. Iunii 1624. Pontificatus nostri anno primo, super facultate eisdem Regularibus Confessarium ad effectum huiusmodi eligendi, ad quinque annos tunc proximum concessa, emanaret, primum ab anno, & ultra expirauerunt, in maximum statum, & obseruantia regularis præiudicium. Nos præmissis quantum nobis ex alto conceditur, obuiare, ac felici tam eorundem Fratrum Prædicatorum, & Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Religiosorum, quam omnium, & quorumcumque aliorum cuiuslibet Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti, etiam speciali mentione, & nota digni vtriusque sexus tam Mendicantium, quam non Mendicantium statui, arque directioni, & aliorum Christi fidelium saluti consulere volentes, præfatæque Clementis prædecessoris declarationi in hærentes, illamque tenore præsentium innouantes, ac quatenus opus sit ampliantes. Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine concessionem Sanctæ Cruciatæ, quæ respectu facultatis huiusmodi, etiam laicis & Clericis sæcularibus cuiuscumque status, gradus, qualitatis, & conditionis, etiam speciali notæ dignæ quoad casus reservatos, etiam in Bulla Cenæ Domini (hæresi excepta) contentos, non nisi in foro conscientie, non autem in foro externo suffragatur, aliorumque indultorum huiusmodi, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessarium, & absoluedi à prædictis casibus reservatis, etiam in Bulla Cenæ Domini contentis, cum fratribus & Monialibus prædictis Fratrum prædicatorum, ac aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum, Societatisque & instituti prædicatorum Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hispaniæ, quam extra eam vbilibet constitutorum locum minimè habuisse, neque habere, nec illis vilo modo suffragari potuisse, neque posse, excepto dumtaxat illo quinqueennio, quo litteræ nostræ huiusmodi, vt præfertur, durauerunt, siquidem die 14. mensis Iunii, 1629. proximè præteriti iam expirauerunt: sed nostræ intentionis fuisse, & esse, quòd iidem fratres, & Moniales quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu confessionis administrationem ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedi Apostolicæ quoad sibi reservata, subiecti sint, eorundem tenore præsentium perpetuo declaramus. Decernentes præsentibus nostras litteras de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis intentionis vitio, seu nostræ, aut alio quocumque defectu à quoquam impugnari non posse. Sicque & non aliter, in omnibus & singulis præmissis per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, ac Sedis Apostolicæ Nuncios, ac Cruciatæ Commissarios, & quosuis alios, quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate interpretari ac iudicari debere; irritum & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis ac omnibus, & singulis illis, quæ in prædictis

Sup. hoc in Ref. seq. & cursum in princ. Ref. r. post seq. & in to. 7. tr. 1. Ref. 103. §. vit. à lin. 4.

Clarentis prædecessoris litteris concessa sunt non ob- stare ceterisque contrariis quibuscumque. Quibus omnibus, & singulis illorum omnium, & singulorum ceteris præsentibus pro sufficienter expressis, habentibus, illis alias in suo robore permaneris, hac vice demeratur specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præsentium tenore omnibus innotescat, volumus eas in valis Babilone Principis Apostolorum & in acie Campi Floræ de Vrbe, vt moris est, publicari, ipsasque sic publicatas, omnibus, & singulis vbique existentes ita afficere, ut in omnibus personaliter intimatæ essent, quòdque præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem processu vbique fides adhibeatur, quæ præsentibus ipse adhiberetur, si forent exhibitæ, vel offensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem, sub Annulo Piscatoris die 19. Iunij 1630. Pontificatus nostri anno septimo.]

1. Igitur ex supradicta Bulla apertè apparet, saltem non vni, vniat verò Nestoreos annos Sanctissimus Urbanus VIII. non posse Regulares virtute Bullæ Cruciatæ eligere Confessarium extra Ordinem pro casibus referuatis, vnde conruit opinio Trullench & aliorum.

RESOL. XXX.

An Regulares virtute Cruciatæ, non obstante Bulla Urbani VIII. possint hodie sine licentia Superioris à casibus referuatis absolui? Et an Regularis eiusdem Religionis approbatus possit ex virtute Bullæ Cruciatæ à supradictis absoluerè? Ex par. 6. & Misc. 6. Ref., 7.

1. In Bulla Urbani VIII. nam antea non erat tanta difficultas; & ad questionem affirmatiuè respondet Remigius in pract. confessar. tract. 9. cap. 7. §. 4. num. 8. vbi sic ait: [Del priuilegio de la Bulla gozan no solamente los seglares, sino tambien los Religiosos y Religiosas de qualquiera Orden que sean, y assi pueden por ella elegir Confessor, y ser absolutos del de los casos referuados. Y los indultos de los sumos Pontifices, principalmente el de Urbano VIII. ampliando el de Clem. VIII. concedidos à las Religiones Mendicantes, para que sus Religiosos no puedan en virtud de la Bulla elegir confessor sin licencia de sus Prelados, està ya derogado con la misma Bulla porque el Pontifice Clem. VIII. y sus sucesores, despues de auer despachado el Breue de la referuacion en fauor de los Prelados Regulares à conuocar, y confirmar de nuevo la Bulla de la Cruzada, con sus mismas clausulas, y sin limitacion ninguna. Confirma este parecer Trullench, que juzga que quando este indulto, è motu proprio de Urbano VIII. no situuere notificado por los superiores à los subditos, y estos no le ayen recibido, ni obseruado, no ha perdido la prouabilidad que tiene esta sentençia. Es tambien opinion probable, que ni los dichos indultos obligan à los que los recibieron sino los recibio la mayor parte de la comunidad; y assi no estan obligados à guardar los que los recibieron, viendo que otros de los companeros de la misma Religion no los reciben; porque es cosa asentada, que ninguna ley obliga en conciencia, sino es vniuersalmente recibida, por la mayor parte de los inferiores, como dotamente ensena Siluestro:] Vbi lex generalis recipitur in vnu à certo genere personarum, ab alio verò non recipientes non peccant. Hucusque Remigius.

2. Hanc sententiam tenet etiam nouissimè doctus Pater Barnabas Gallego ex inlyto ordine Dominicano in Bullam Cruciatæ cap. 2. claus. 12. vbi postquam adduxit opinionem Ioannis de Sancto Thoma, asserentis, vigore Bullæ Urbani Octauij, non esse licitum Regularibus absolui à casibus referuatis virtute Cruciatæ, stantibus verbis Pontificis in dicta Bulla videlicet; Sed nostræ intentionis fuisse, & esse quod iidem Fratres, & Moniales quantum ad Sacramentum penitentia, seu confessionis administrationem, Ordinaria dispositioni suorum Prælatorum, & Sedi Apostolica quoad sibi referuata subiecti sint, earum tenore præsentium perpetuò declaramus. Ita Pontifex, sed Gallego subdit: No obstante esto, en auiedo nueva concession de la Bula de otro Pontifice sino declarase que no es su intencion, que les valga à los Religiosos quanto à la absolucion de los casos referuados à sus Prelados, parece que el Religioso que tuuiere la Bula, se podrà conformar, si quiere con la opinion de los que dizen que pueden los Religiosos ser absolutos de los casos referuados à sus Prelados, teniendo la Bula de Santa Cruzada: y la razon que trae el M. Santo Thoma de las palabras de la misma Bula con que inrenta prouar, que en todas las concessiones de la Bula se excluyen los Religiosos de poder ser absolutos de los casos referuados, porque (dize) no se suspenden las facultades, y gracias concedidas à los superiores de las Ordenes Mendicantes in quanto à sus Frayles, digo que no parece que conuenca esto, porque en estas palabras, *Gracias y facultades*, &c. no se entiende necessariamente que en virtud dellas se le confirme à los Prelados la autoridad que tienen de referuar peccados de sus subditos, lo vno, porque si se entendiera necessariamente, no huiera auido opinion de tantos Teologos que han afirmado poder los Religiosos ser absolutos de los casos referuados à sus superiores por virtud de la Bula, pues en todas las Bulas han venido estas palabras. *Excepto las concedidas à los superiores de las ordenes Mendicantes in quanto à sus frayles*, y no obstante estas palabras algunos Autores, que ha escrito antes de la declaraciõ de Urbano Octauo, han afirmado, que podian los Religiosos escoger por la Bula confessor que les absoluieste de los casos à sus Prelados referuados. Lo otro, porque las dichas palabras, se entienden muy bien de las gracias y facultades que tienen los dichos Prelados de dispensar en las irregularidades con sus subditos, y exercitar en ellos otras gracias que en virtud de ser Prelados tienen, como dispensar en los votos de sus subditos y poderse los comutar, sino quieren vsar de la irritacion, y tambien se entienden las dichas palabras de las Indulgencias (de quien inmediatamente hauiã hablado la Bula) concedidas à los Religiosos, que las ganan sin tener Bula.] Ita ille.

3. Sed magis latè hanc difficultatem pertractat, & tenet nouissimè Pater Thomas Hurtadus var. tom. 2. tract. 9. vbi tamen cap. 10. docet, Regulares professi eius Religionis, in qua ex ordine Capituli Prouincialis ipsius, & Generalis, secundum Regulas, & Constitutiones quas profitentur, non est publicata Bulla Urbana, ex tacita eorumdem Superiorum licentia possunt vti Cruciatæ, quantum ad articulum eligendi Confessorem, quis ipsos absoluat ab omnibus referuatis. Deinde cap. 11. firmat quod in Religionibus, in quibus Prælati admiserunt vsu priuilegij concessi in Bulla Urbana, talisque admissio, & acceptatio notificata est subditis, non possunt vti Bulla Cruciatæ, quantum ad hunc articulum de eligendo Confessore extra Religionem, qui absoluat à referuatis, sine expressa licentia ipsius Prælati. Postea verò, quod est valdè notandum, in cap. 12. me citato admitit non esse improbabile adhuc supposita Bulla Urbani, quòd Regu

Sup. hoc in Ref. 1. nor. seq. 5. Adde: ad lit. 8. & inf. propè fin. huius Ref. à veris. Verum.

V N A
D N I A
L I V V
I I I

Sap. hoc in
Ref. præto-
ria §. Secū-
d. & in Ref.
sq. à lin. 7.
& vers. Dif-
ficultas.

Regulares virtute Cruciate possunt eligere Confessio-
nem Regularem eiusdem Religionis approbatam, qui
possit absolueri à referuatis. Atque Clemens VIII. &
Urbanus solum prohibent vti Cruciatam ad eligendum
Confessorem extra Religionem.

4. Et tandem absolute noster Siculus Pater Iunipar-
us à Drepano de *Castroferri. part. 1. disp. 7. q. 1. cap. 3. &
segg.* fuisse tuctur non obstante Bulla Urbani VIII.
post hodie omnes Regulares, tam viros, quam Monia-
les, inuitis superioribus sumere Bullam Cruciatam, &
absolui à peccatis, & casibus referuatis: Et respondet
ad argumenta Cardinalis de Lugo, Lezana, nostra, &
aliorum; & in confirmationem suæ sententiæ adducit
ex diuersis Religionibus subscriptionem quatuorde-
cim Qualificatorum Sacri Tribunalis Inquisitionis Re-
gni Sicilia. Et ne deseras etiam videre Ioannem Hen-
riquez in *Pract. Questionibus sect. 48. quest. 5. numero 11.*
& præferim Quintanadueñas *tom. 1. tract. 3. singul. 18.*
qui loquitur in terminis Decreti Urbani VIII. & illud
declarat.

Alibi in Re-
solutionibus
not. primæ
huius Ref.

5. Verum his non obstantibus, negatiuam senten-
tiam, præter Doctores à me alibi adductos, tenet no-
uissimè me citato Martinus de San Ioseph in *monita
confess. tom. 1. lib. 1. tract. 19. de Penit. num. 3. & in Re-
gulam D. Franci. et. cap. 16. num. 20.* vbi sic ait: [Otra
razon; aun mas fuerte que la passada; que confirma
lo dicho, es prouar claramente, que estan oy en su
fuerza las declaraciones y decretos de Sixto Quarto,
Innocentio Octauo, Alexandro Sexto, Leon Decimo,
Clemente Octauo, en que prohiben à los Religiosos
el vsar de la Bula, y de otros priuilegios, para la ab-
solucion de casos referuados. Porque aunque es verdad
que la Bula de ogaño es posterior à los dichos decre-
tos, y en ella se concede generalmente à todos los que
la toman, la absolucion de los dichos casos. Esta
concessio, aunque posterior, es general, y se limita
y corrige, segun detecho, por las constituciones espe-
ciales, y particulates anteriores de los Sumos Pontifi-
ces dichos (que podran verse en el compendio y Bula-
rio del Padre Fray Manuel) y era necessario para de-
rogar las constituciones, y declaraciones de los dichos
Sumos Pontifices, que la ley general posterior expre-
samente las reuocara. Dizelo assi la ley, *Sed & posse-
riores, ff. de legib. glo. sciendum verb. non compelli. qui
satisdare cogantur*, & ibi Bartol. in *princip. n. 1. Bald.
authem. offerantur n. 12. initio C. de lit. contest. Abbas
conf. 24. n. 1. vers. principaliter, vol. 2.* y aunque los di-
chos decretos de Leon X. Clemente VIII. & estu-
uieran derogados (que no lo estan) se auia de explicar
la Cruzada conforme à su tenor, pues determina el
derecho, que las leyes nueuas se expliquen por las an-
teriores, aunque estan abrogadas. Ita *leg. non est
nouum ff. de legib. & leg. sed & posteriores ff. eod. glo. fin.
in aub. ex testamento, C. de collation. & docent cum Bar-
tol. Ludouic. Gomez, reg. de trienniali, q. 6. vers. tertius
intellectus*, Burgos de Paz *leg. 1. Tauri num. 570.* y no
solamente se ha de explicar la ley nueua, por la ley es-
pecial anterior, sino que tambien se han de limitar
las leyes posteriores por la razon de la ley anterior, vt
docet Bartol. *leg. de pretio, ff. de publ. in rem actio.* Y
confirmase, con que quando la ley antigua algun caso
especial (como son los decretos dichos de Leon dezi-
mo, y Sixto quarto, &c.) no es visto derogarla la ley
nueua, que habla en general, vt optimè Anton. Ga-
briel 2. *tom. commun. lib. 10. verb. lex, fol. 50. colum. 2.*
vbi id colligit, ex Bartolo & ex aliis, idem Azuuedus
lib. 5. Recopilat. tit. 4. lib. 1. num. 52. y assi se entiende
la Regla 4. del lib. 6. de los decretales, que dize: *Ge-
neri per speciem derogatur, leg. uxorem 41. §. felicissimo:*
& ibi *glo. generali, de leg. 1.* De donde consta clara-
mente que la Bula de la Cruzada, en ninguna manera, ha-
bla con los Religiosos de nuestra orden, quando con-

cede la absolucion de los casos referuados, aunque sea
concessio posterior general, pues per decreto espe-
cial anterior, les està vedado el vsar de ella: Quia
illud est speciale cuius contrarium est generale; *aubi,
de non alienando §. vt autem lex.* [Y no obsta dezir que
los dichos Pontifices solamente prohibieron el vsar de
la Bula por su tiempo, pues Clemente Octauo en su
Bula, que comienza, *Romani Pontificis*, dada el año de
1599. vedando à los Religiosos el vsar de la Bula dize:
Authoritate Apostolica perpetua declaramus, &c. Don-
de se vee que comprehende el tiempo por venir per-
petuamente. Y no solamente no deroga la Bula de la
Cruzada el dicho decreto, antes parece que le confir-
ma, pues abrogando otros muchos priuilegios, exce-
pta los concedidos à los superiores de las ordenes
Mendicantes, quanto à sus frayles. Ita ille cui ad me
citato Leandrum de *Sacram. tom. 1. tract. 1. disp. 11.
q. 58* & me citato Marc. Serium in *Bullam Cruciatam,
disp. 1. diff. 10. §. 8. num. 5.* Ioannem de Soria in *Epi-
tome Summarum, part. 2. tom. 2. sect. 2. disp. 9. §. Circa
Electionem*, & Leandrum è Murcia in *Reg. S. Francisci
q. 1. cap. 7. num. 17.* & hæc sunt pugnantes sententiæ
circa presentem questionem. Ego huic posteriori ne-
gatiuæ adhareo, quam olim docui. Verum interro-
gatus per litteras ex Hispania à pluribus, an sententiæ
affirmatiua sit probabilis, non ausus sum nota impro-
babilitatis inurere, ex rationibus, quibus tot viri do-
cti superius adducti illam tuentur, præsertim si de-
cretum Urbani VIII. non fuisset à superioribus sub-
ditis notificatum, & ab illis acceptum, & præsertim
hoc esset magis probabile, supposita supplicatione
circa Decretum Urbani VIII. facta à Rege nostro Phi-
lippo IV. vt testatur Leander vbi supra, nam suppli-
catio suspendit executionem Bullæ dum alia iustitia su-
perueniat, vt docet Castus Palauus *tom. 1. tract. 17.
disp. 3. punct. 17. num. 8.* Sousa *super Constit. Cle-
mentis VIII. de largit. Munerum §. 109. & 112.* Gon-
zalez de *lege Politic. lib. 2. cap. 1. numero 31.* Morla in
Emporio iuris, part. 1. tit. 2. quest. 14. num. 8. Cencius
in *qq. Can. quest. 45. num. 36.* Hurtadus *tom. 2. tract. 1.
cap. 1. resol. 29. num. 1814.* & alij: ergo, &c. Sicut à
Patre Bardi in *Bullam Cruc. tract. 2. cap. 5. sect. 2. num. 9.*
affirmatiuam sententiæ tanquam improbabilem, &
falsam damnatam esse; sed ego pace viri amantissimi,
non audeo illam tali nota damnare, donec aliter à S.
Sede determinatum non fuerit, & erubescerem asserere
viros tam doctos, vt supra visum est, falso, & impro-
babiliter loquutos fuisse. Non intelligo tamen ex his
præiudicium asserere Religionibus, quæ praxim in con-
trarium haberent.

RESOL. XXXI.

An Regulares possint post Bullam Urbani VIII. absolui
cum Bulla Cruciatæ à referuatis cum Confessione de-
mus? Ex p. 4. tit. 4. & Misc. Ref. 43.

§. 1. **N**ON posse amplius Regulares confiteri vir-
tute Bullæ Cruciatæ extra Religionem, factis
docui in additionibus positis in fine quintæ editio-
nis Lugdunensis meorum operum *resol. 9.* ex clara
Summ. Pontif. Domini nostri Urbani edita sub die 19.
Iunij anno 1610. vt post alios obseruauit etiam
in *enchir. Episc. verb. Regularium iura sub Episcopo; nu-
mero 84.* Difficultas modò est an de peccatis mortali-
bus, & etiam de referuatis possint nunc post dictam
Bullam Urbani Regulares confiteri cum Confessione
designatis à Superiore sicut poterant antea secundum
aliquos, vt notauit in 1. *part. tract. 11. de Bulla Cruciatæ,
resol. 14.* in terminis constituit Clem. VIII. quam
confirmat dictus Urbanus VIII. Et quoad peccata §. 8.

moralia affirmatiue respondet Ludouicus de la Cruz... Bulla Cruciatæ, disp. 1. cap. 1. dub. 12. num. 2. non...

todo caso quieren, que en quanto al Sacramento de la penitencia, esten sujetos a la ordinaria disposicion de sus Prelados. Ita ille.

2. Sed his non obstantibus adhuc puto affirmatiuam sententiam non carere sua probabilitate, & illam contra P. Bardi, & Cardinalem Lugo nominatim tenet Gallegus in Bull. Cruc. cap. 12. dub. 172. vbi sic ait: [Mi parecer es ser opinion muy pronabile, y que seguramente se puede seguir en pratica, que a todas las personas Regulares les aprouecha la Bula, para poder elegir confessor qualquier...

Alibi in Resolutionibus annot. prateritæ.

RESOL. XXXII.

An saltem Regulares possint virtute Bullæ Cruciatæ absolui a peccatis mortalibus non reseruatis: Ex part. 11. tit. 6. & Misc. 6. Rel. 38.

Negatiue respondent Bardi, & Card. Lugo, & ex illis Marcus Serius in Bull. Cruc. disp. 1. diff. 10. §. 8. num. 6. quibus nunc adde Leandrum à Nuacia in quest. 2. ad cap. 7. Reg. S. Franc. num. 2. vbi sic ait: [Los Regulares, maxime los Frayles Menores, no pueden en virtud de la Bula elegir confessor à otro alguno, aunque sea aprouado por el ordinario fuera de los deputados por sus preladados, para oír sus confesiones; esta sententia es la mas verdadera, y se prouea, porque Clem. VIII. no solamente declaró, que no podía los Religiosos de qualquiera Orden ser absoluidos en virtud de la Bula, de los casos reseruados, sino tambien que en virtud della no pueden elegir confessor, como consta de las palabras de su Breue, despachado en Roma à 23. de Noviembre de 1599. en otorgado de su Pontificado, que son las siguientes facultatum, & concessionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum...

ANAE
Hnia
II. IV. V
III

que los Religiosos esten sujetos, quanto al Sacramento de la Penitencia à los Prelados, porque esto se ha de entender, quanto à lo que dos vezes antes auia prohibido, que era la absolucion de los casos reservados, quia clausula posita in vna parte dispositionis, siue ponatur in principio, siue in fine, cenletur referri ad omnia contenta in eadem clausula *cap. secundo requirit, de appellationibus* (vbi id obseruant Doctores) *cap. causam de rescript. cap. Apostolus 32. quest. 7. leg. item quia ff. de pactis §. ultimo leg. Tertia §. 2. C. familia circumsunda leg. quoties C. de pactis leg. petens ff. si certum petat leg. lecta §. ff. de legat. 1. leg. auia ff. de condit. & demonstr. leg. talis scriptura §. vlti. ff. de legatis 1.* y las palabras vitimas generales del breue se han de entender secundum subiectam materiam de los casos reservados, que antes auia prohibido *cap. indulgentia, de verborum significat.* y estas vitimas palabras referidas, no comprehenden lo que el Pontifice no quiso comprehender, que fue la absolucion de los casos ordinarios, quia lex non includit illud, ad quod mens, & ratio legis non se extendit, *leg. non dubium C. de legibus 1. C. qua sit longa consuetudo, & ideo vbi cumque habet locum ratio legis, habet etiam lex l. 1. C. de interdico, & hoc etiam si verba legis contradicant leg. scire oportet §. aliud in verbo ff. de excus. tutor. textus in l. 3. ff. de lib. praterit.* quia vbi (inquit) manifestissimus est sensus testatoris, interpretatio verborum nunquam tantum valet, vt melior sensu existat, & *cap. consuetudo disp. 1. vbi dicitur quod lex est quicquid in ratione consistit, y la clausula general del fin, se ha de limitar por la particular, de que no puedan absoluer de casos reservados, quia clausula præcedens est maioris efficaciac ad determinationem sequentium, quam sequens ad determinationem præcedentium, glossa 1. in leg. quisquis §. 5. de legat. 3. y lo que totalmente defueneze la difficultad es que el derecho lo determina assi: Quia clausula generalis sequens determinatur per specialem clausulam præcedentem l. quoties & ibi glossa 1. Cod. familia circumsunda; y assi la clausula general del breue, se determina por las dos speciales præcedentes, & c. clausula generalis non porrigitur ad specificata, nisi fuerit, apposita tantum pro illis, quæ specificata sunt leg. stipulationes commodissimum §. 3. leg. doli claus. 3. o. & ibi glossa final. ff. de verb. oblig. Et hæc omnia docet Martinus vbi supra.*

3. Hanc etiam sententiam confirmat multis rationibus Quintanaduc in *tom. 1. de Sacram. tract. 3. sing. 18. num. 19.* & ex Societate Pater Andreas Mendo in *Bull. Cruc. disp. 24. cap. 18.* & in Appendice contra Patrem Bardi *disp. 1. cap. 10.* & me citato P. Hurtadus *tom. 2. tract. 9. cap. 6. n. 78.*

RESOL. XXXIII.

An Nouitij Regularium possint sumere Bullam, & virtute ipsius à casibus reservatis absolui?

Et an supradicti Nouitij etiam sine Bulla Cruciatæ possint absolui à quocumque Sacerdote approbato à casibus reservatis in Religione?

Et an Nouitij sumendo Bullam possint edere lacticinia, sicut ceteri saculares? Ex p. 1. tr. 11. Refol. 15.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue, quicquid in contrarium asserat Vecchius in *praxi Nouitiorum, disp. 9. dub. 5. num. 7.* & ita docet Suar. de *Relig. tom. 4. tract. 9. lib. 2. cap. 16. num. 10.* Fernandez in *exam. Theol. mor. p. 3. cap. 9. §. 8. num. 9.* & Ledesma in *summ. tom. 1. tract. de Panis. cap. 13. dub. 14.* vbi etiam asserit: [Que quando los prelados de las Religiones huuiesen traído algun Breue, ò indulto, para que los Religiosos no pudiesen elegir Confessor por virtud de la Bula;

esto no se ha de entender de los Nouicios, porque los Nouicios en las cosas odiosas, no entran debajo de nombre de Religiosos. Por lo qual, quanto à esto, queda como seglar, y puede elegir Confessor por virtud de la Bula de la Cruzada.] Ita ille. Idem etiam docet Accosta in *explicat. Bullæ, q. 107.* Villalob. in *sum. tom. 1. tract. 9. cap. 56. n. 6.* qui bene notat, dictos Nouicios, etiam sine Bulla Cruciatæ, à casibus reservatis in Religione posse absolutionem obtinere à quocumque Sacerdote. Sed de hoc alibi.

2. Notandum est etiam, Nouitios, sumendo Bullam, posse edere lacticinia, sicut ceteri saculares, propter rationem dictam: non enim cenletur Religiosi quoad onera. Ita Fernandez vbi supra, §. 5. num. 1. & alij.

RESOL. XXXIV.

An qui peccat ob spem absolutionis Bullæ, gaudeat tunc privilegio?

Idem queritur de Iubileo. Ex parte 1. tractatu 11. Refol. 16.

§. 1. **N**egatiue multi respondent, vt Couarruias *lib. 1. var. cap. 2. n. 26.* & alij penes Acostam in *explic. Bull. q. 33.*

2. Sed ipse, & rectè contrarium docet; cui ego addo Leonem *tract. de Iubil. part. 2. quest. 8. num. 14.* Mol. Fel. in *summa tom. 1. tract. 7. cap. 16. numero 47.* Filiucium *tom. 1. tract. 8. cap. 10. num. 262.* Sanctarellum de *Iubil. cap. 8. dub. 10.* Sanchez in *summa tom. 1. lib. 4. capite 14. numero 18.* Ledesma in *summa tom. 1. tract. de Panis. cap. 13. dub. 10.* vbi asserit: [Esta resolucion tienen todos los Doctores, y se prueua lo primero, porque el Papa en este privilegio de la Bula no pone excepcion ninguna, ni restriccion, de la qual se entienda, que el que peca con la tal confianza, no puede ser absuelto de los pecados. Luego por virtud de la Bula de la Cruzada puede ser absuelto dellos, porque este privilegio es fauorabel, y no es razon restringirlo.] Idem etiam docet Villalobos in *summa tom. 1. tract. 17. claus. 9. §. 2. n. 19.* Bonacina de *leg. disp. 4. q. 2. punct. 6. §. 1. n. 12.* & alij.

RESOL. XXXV.

An per Iubileum anni Sancti Bulla Cruciatæ suspendatur? Ex p. 1. tr. 11. Refol. 97.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Fabrinus de *Iubil. c. 21. Nauiar. not. 33. num. 3.* Lopez in *instru. tom. 1. cap. 10.* & alij.

2. Sed contrariam sententiam prorsus amplectendam esse puto. Et ita docet Portel in *dub. regul. verb. Bul. Cruc. num. 2.* Salas de *legib. disp. 20. sect. 10. in fin.* Bonac. de *legib. disp. 1. q. 3. punct. 8. §. 3. num. 33.* Leone *tract. de Iubil. p. 1. q. 6. n. 229.* Zerola de *ann. Iubil. lib. 1. cap. 19. q. 2.* Villalob. in *summa tom. 1. tract. 27. claus. 11. n. 8.* Fernand. in *exam. Theol. mor. p. 1. cap. 9. §. 10. n. 6.* Henric. *lib. 7. c. 21. n. 3.* Acosta in *Bul. q. 101.* Rodrig. in *Bul. §. 12. dub. 6. num. 8.* qui asserit, ita declarasse Clem. VIII. in suo Iubileo anni sancti 1600. Et ita declarasse Commissario Cruciatæ Urbanum VIII. pro hoc anno 1625. asseruit mihi vir doctissimus D. Francisus de la Riba, Vicarius Generalis Illustriss. Cardinalis ab Auria. Et ratio est: quia, vt rectè notat Sanchez de *matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 33. num. 10.* privilegia Bullæ conceduntur per modum contractus, vt patet ex lectura Bullæ: sed Pontifex in reuocatione

Ref. seq. & in to. 5. ut. 3. Ref. 31. §. Et hoc. & seq. & in to. 5. fr. 1. Ref. 246. si sit. & ex Ref. 300. lege doct. §. La segund. & in to. 9. ut. 7. ex Ref. 12. §. Arguitur. & seq.

2. Sed ibi pro affirmatiua sententia adduxi Sanchez, cui hunc addo Argidium Trullench in Bull. Cruciatæ lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 6. n. 3. Quia, ait ille, restrictio illa semel in vita, & in articulo mortis, postea est in Bulla quoad casus publicos, & non manifestos, Bulla enim solos casus Pontificiæ reservatos excipit, ne liceat illos absolueret toties quoties, at casus occulti cum non sunt casus Papa reservati, sed competunt Episcopis, non ex aliqua delegatione specialiter existimat Henriquez; sed iure ordinario, tanquam perpetuo annexi dignitati Episcopali, neque exigitur industria persone Episcopi, aliter enim ita essent personales, ut eos delegare non posset, quod est falsum. Ergo eis talis facultas competit iure ordinario, & eo iure casus Papales si occulti sint, censentur casus Episcoporum reservati. Et confirmatur, quia etsi casus Episcopales non desinant esse tales per concessionem peculiarem factam ab Episcopo, at desinerent esse si constitutione synodali concederetur Parochis, & solis illis reservati essent. Ergo similiter & casus Papales non desinant esse tales, eo quod illos semel aut iterum Pontifex concedat Episcopo, imo est semper eos concedat Episcopo speciali, at desinant esse tales per generalem constitutionem concedentem eos in perpetuum cuiuscunque Episcopo, ut factum fuit in Tridentino respectu casuum Papalium occultorum. Cum ergo Bulla concedat absolutionem à reservatis Episcopo toties quoties, concedendum est per Bullam posse dari absolutionem ab iis reservatis occultis toties quoties, utpote, qui per decretum Tridentini iam non sunt Papales, sed Episcopales. Et tandem probatur, quia reservatio ut odiosa est limitanda, quando verba talem limitationem patiuntur. Sed illa restrictio potest alligari soli absolutioni casuum publicorum, qui publici sunt: ergo solum respectu eorum negabitur per Bullam facultas repetendi in eodem anno absolutiones toties quoties oportuerit. Hac omnia Trullench loco citato, & hanc opinionem probabilissimam esse, & tutam in praxi, sentiunt multi viri docti Societatis Iesu, & nostræ Religionis, de hac re à me consulti.

RESOL. XL.

An quis possit absolvi toties, quoties virtute Bulla Cruciatæ a casibus Papa reservatis, si sint occulti? Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 41.

Olim in dubis Ref. precedentibus & in aliis eorum annotationum.

§. 1. **A**ffirmatiue olim respondi, sed nominatim probabiliorem, & in praxi amplectendam esse putat Bardi in Bull. Cruc. par. 2. tract. 3. cap. 1. sect. 1. o. num. 87. Et ratio est, quia cum Summus Pontifex absolute, & simpliciter sine vlla limitatione, aut qualitate superaddita casus illos sibi reservet, idcirco hi casus ita reservati aliquid plus habent, quam illi qui omnino non sunt reservati; ergo esse occultum, cum suapte natura non opponatur reservationi, ut de se patet, neque aliunde nos habeamus declarationem per quam casus ex eo quod sint occulti, cessent à reservatione, quod tamen Aduersarij non probant, cum id deberent sufficienter probare: igitur probabilis & congruentius dicimus non posse vi Bullæ casus istos toties quoties remitti, sicuti non reservatos: hoc autem importat clausula illa, quæ in ipsamet Bulla habetur, dum sic dicitur: Aliorum verò Sedi Apostolicæ non reservatorum, ac reservatarum, toties quoties confitebuntur, absolutionem, mediante salutari poenitentia secundum culpam exigentiam, obtinere; & ideo ita est dicendum, facultatem illam Episcopis concessam esse tantum in ordine ad casus, qui omnino & simpliciter eximuntur à reservatione Papali, & hoc manifestè patet, quia in illo Decreto Concilij absolutio casuum, & Censurarum summo Pontifici reservatarum, etiam dum manent in occulto, non re-

linquitur in omnimoda libertate Episcopi, quia adhuc casus continentur in reservatione Papali; neque enim Episcopi prædictorum casuum absolutionem ad libitum respectu quarumcunque personarum, & in quocunque loco exercere, nam Concilium eam limitat ad subditos Episcopi, & in Diocesi Episcopi absolutentis, & quamuis hæc verba vario modo ab auctoribus intelligantur, ut videre est apud Suarez de cens. tom. 5. disp. 41. sect. 2. num. 6. & sequentibus. Sanchez lib. 2. in Decalog. capit. 11. a numero 2. certam tamen est, & omnes fatentur, Concilium per illa verba: Quoscunque sibi subditos, & in Diocesi per se ipsos, aut per Vicarium ad id specialiter deputatum, Limitationem aliquam apponere in facultate absolventi à casibus Pontificiis occultis; proinde hi casus etiam occulti non censentur omnino esse extra Papalem reservationem, & per consequens dum in Bulla conceditur facultas absolventi toties quoties à casibus Summo Pontifici non reservatis, id explicari debet de casibus, qui omni Papali reservatione carent.

2. Verum his non obstantibus, me citato affirmatiuam sententiam tenet Pater Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 23. cap. 1. numer. 72. cum seq. qui postea in Appendice disputat. 2. cap. 26. numero 141. nominatim contra Patrem Bardi ad eius argumenta respondet. Etenim Pontifex dum committit in Tridentino Episcopis facultatem ordinariam absolventi à casibus sibi aliunde reservatis, dummodò sint occulti, tollit ab eis reservationem Pontificiam, limitatque eam, quam appofuerat, ad eiusmodi casus non occultos, quæ reservatione ablata, consequens est, ut virtute Bullæ possit toties quoties ab eis absolvi. Nec significum appofitum de perfectantia reservationis est efficax: nam ablata reservatione Pontificia, adhuc potest remanere reservatio Episcopalis, & designari cui Episcopo, & quorum poenitentium absolutio referretur: quare Pontifex voluit, ut quisque Episcopus solum in sua Diocesi, & suos subditos absolueret valeat: Inde tamen non probatur, quod reservatio sit Pontificia; sicut etiam Episcopus non potest absolueret in aliena Diocesi saltem à reservatis Episcopo illius Diocesis; quod non suadet eos casus habere reservationem maiorem, quam Episcopalem; sed solum actus iurisdictionis suis terminis, locis, & personis esse circumscriptos. Id in præfati contingit, Pontificie iurisdictionem congruenter limitante.

3. Et quidem ea limitatio non opponitur ablationi reservationis Pontificiæ; nec rectè intelligitur, quo pacto dicit reservatio Pontificia, si inferiori Prælati non reservantur illi casus: cum reservatio Pontificia id per se dicat, quod nullus Prælati inferior absolute valeat. Itaque cum Tridentinum facultatem præstat Episcopis ad absolventum à reservatis occultis cum adhibita limitatione, perinde se habet ac si alliteret, peccata, quæ sunt Sedi Apostolicæ reservata, si sint occulta, deinceps solum Episcopis in sua Diocesi, dum sint peccata subditorum, reservata maneat. Sicut si in Religione, in qua peccatum verbi gratia, periuurij est reservatum Superiori, statueretur, ut deinceps Confessarius Domus Religiosæ possit ab illo absolueret commorantes in eadem Domino: quis dubitet, reservationem Superiori auferri, quamvis limitarentur Confessarius, & personæ? Atque adeo Regularis, qui in id peccatum incidisset, si haberet priuilegium, ut per quemvis Confessarium absolui à periuurio: similis est omnino casus, quem agitamus, sua seruata proportione. Hincque Mendo.

4. Dico igitur posse quemlibet absolvi toties quoties à casibus

in casibus in Bulla Cœnæ contentis (excepta hæresi, de qua statim) si sint occulti, & ab omnibus aliis referentis Pontifici in iure, vel qui in Decretis, aut Bullis specialibus sunt referuati, & deinceps referuabuntur, dummodo, vt supra monui, non apponatur clausula derogatoria Decreti Tridentini, & dum casus sint occulti.

6. Deinde aduertendum est, in opinione iudicante, irregularitatem esse censuram, & per Bullam Cruciatam posse quem absolui ab irregularitate, quæ purè pœna est, & non simul inhabilitas, sanè posse absolui ab irregularitatibus, quæ purè pœnæ sunt, à quibus potest Episcopus absoluerè vigore præfati Decreti Tridentini. Sed de hoc vltimo ego alibi.*

7. Ex his inferitur, me olim Panormi interrogatum hæc respondisse, posse absolutionem præstari virtute Bullæ toties quoties ab excommunicatione occulta contracta ob ingressum in Monasteria Monialium, & contra in Bulla Pij Quinti, & Gregorij XIII. quia ab ea potest absoluerè Episcopus, cum in his Bullis Pontificis sibi referuantium illam censuram, non continetur clausula derogatoria Tridentini.

8. Item posse quem toties quoties per Bullam absolui ab excommunicatione contracta ob delictum occultum duellii, esto ea fuerit referuata post Tridentinum in Bulla Clementis VIII. etenim etiam Episcopus potest ab ea excommunicatione absoluerè, cum in præfata Bulla non fiat specialis mentio derogatoria Tridentini, quod requiritur vt detogetur eius Decretis.

9. Ratio omnium supradictorum est, quia virtute Bullæ potest quis toties quoties absolui à peccatis que non sunt Pontifici referuata; sed eiusmodi peccata occulta (sæm dico de censuris) non sunt Pontifici referuata, sed Episcopis; ergo potest toties quoties ab illis absolui. Suedetur Minor, nam referuatio abiata est per Tridentinum, dum Episcopis concessa est potestas absoluendi ab illis peccatis; sicut, si peccata essent atque Episcopis referuata, & in aliquo Concilio, aut Synodo concederetur omnibus Parochis facultas ad absoluendum ab illis, posset sanè ab eis absoluerè quicquid valeret absoluerè à peccatis, à quibus Parochi absoluerè possent. Vide Mendo vbi supra disput. 22. cap. 9. numero 62. qui respondet ad argumentum contrarium adductum ab Henriquez. Hæc opinio mente conuenit à Confessariis, nam in dies potest occurrere, & est satis consolatoria penitentibus. Quicquid caustissimus Bardi dicit, contrariam esse in Praxi sequendum, non nego tamen opinionem doctissimi viri esse satis probabilem, nostram tamen præter Mendo vbi supra docet nouissimè me cit. to doctus Pater Bertrandus Lorche in Resol. Theologicis tract. 1. quæst. 1. art. 5. commo videndus.

RESOL. XLI.

Quoniam Confessarij virtute Bullæ Cruciatæ possunt absoluerè a casibus Bullæ Cœnæ, hæresi excepta, semel in vita & semel in morte, querendum est breuiter de aliquibus casibus inclusis in dicta Bulla; ideo queritur, quid dicendum sit de aliquibus casibus positis in primo Canone Bullæ Cœnæ, an includantur sub nomine hæresis, ita vt per Bullam Cruciatam minime possint absolui? Ex p. tr. 1. Ref. 19.

1. Non posse absolui docet Fernandez in exam. Theolog. moral. p. 1. c. 9. §. 16. sect. 1. n. m. 1. Turanus in 22. tom. 1. disput. 56. dub. 2. Alterius de conf. tom. 1. lib. 8. cap. 19. quæst. 2. Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 19. quæst. 1. & Ledesma in somn. tom. 2. tract. 1. cap. 6. in fine vbi sic asserit: [Hæc de aduertit, que de baxo Tom. IV.

de nombre de heregia, se comprehenden los que fauorecen, & encubren los hereges, y los que se apartan de la obediencia de los Pontifices Romanos, & tienen libros prohibidos, & los leen. Porque todos estos casos estan referuados en España à los Inquisidores, y ningun Sacerdote los puede absoluer por la Bulla de Jubileo.] Putant igitur supradicti Authores, omnes casus contentos in primo Canone Bullæ Cœnæ includos esse sub nomine hæresis; sed, cum virtute Bullæ Cruciatæ hæresis non possit absolui; neque poterunt & illi.

2. Hæc opinio est probabilis, sed contraria non caret etiam probabilitate: illam docent Sanchez in summa, tom. 1. lib. 2. cap. 12. num. 12. Porrel. in addit. ad dubia regul. verb. libri prohibiti, n. 14. Riccius in addit. ad Bullam Cruciatam, Rodriguez part. 1. §. 9. sect. 3. numero 95. Duardus in Bulla Cœnæ, lib. 3. §. 2. quæstion. 8. numero 8. & seqq. 11. numero 47. Henriquez lib. 6. cap. 17. numero 2. in Glossa, littera I. Farinacius de hæresi qua. 1. 180. num. 8. Suarez tract. de fide disput. 24. sect. 1. numero 11. & alij; hi omnes docent, si supradicti verè Hæretici non sint, posse per Bullam Cruciatam absolui; nam solum excipitur hæresis formalis. Ergo, &c.

RESOL. XLII.

Quoniam paruitas materia excuset ab excommunicatione legendi libros hæreticos; & an eos legentes sint absoluerendi per Bullam Cruciatam?

Et an dicta paruitas materia non solum detur in legentibus, sed etiam in retinentibus libros Hæreticorum?

Et quid est sentiendum de libris magicis, & chiromanticis; an comprehendantur sub nomine hæreticorum, & in dicta excommunicatione? Ex p. tr. 1. Ref. 30.

1. Pater Sanchez in summa, tom. 1. lib. 2. cap. 10. numero 31. de hac materia loquens sic ait: [Ego credo, vnam solam paginam, quamuis liber sit ex voluminis maioribus, non sufficere; sed maior quantitas ea pagina voluminis maioris, vulgò, de marca mayor, sufficiens erit.] Hanc opinionem non potest probare Suarez tract. de fide, disput. 20. sect. 2. numero 20. Bonacina de cens. disputat. 2. quæst. 5. punct. 4. num. 13. cum Molseio in 3. p. lib. 3. cap. 1. numero 49. & late in qua in ea lectione multum potest esse periculi. Operet ergo, vt nimis breuis, nec multarum linearum sit lectio, vt excusationem paruitatis materia admitat. Sed supradicta Sanchez opinio approbatur à nostro Duardo in explic. Bull. Cœnæ, lib. 2. can. 1. quæst. 46. num. 4. Filiucio tom. 2. tract. 22. cap. 7. numero 104. & nouissimè à Laurentio Porrel. in addit. ad dub. regul. verb. libri prohibiti, num. 7. in fine, & in hanc sententiam inclinat Layman lib. 2. tractat. 1. cap. 16. num. 5.

2. Sed, etiamsi talis incurreret in excommunicationem dictæ Bullæ Cœnæ, latam contra legentes libros Hæreticorum, puto per Bullam Cruciatam absolui posse; dummodo hæretico animo id non faciat; & ita in terminis præter DD. citatos in superiori resol. docet Acofta in expl. Bullæ Cruciatæ quæst. 53. concl. 4. Porrel. in addit. ad dub. regul. verb. libri prohibiti, num. 14. Riccius in addit. ad Bull. Cruc. Rodriguez p. 1. §. 9. sect. 3. num. 10. quicquid in contrarium asserat Rodriguez, & alij.

3. Sed de libris magicis non est dubitandum, vt docet Delrius in disquis. part. 3. lib. 5. sect. 17. & Raphaël de la Torre in 2. 1. tom. 2. q. 96. art. 4. diff. in fine, quia, sicut chiromantici, & magi non comprehenduntur

qui docent, & in Ref. 30. lege eius doctri. à principio vsque ad §. 1. Vide etiam infra in Ref. seq. Vide §. Sed etiam

Sup. hoc in tom. 5. tr. 1. Ref. 142 §. Sed hæc lege etiam ibi §. 1. & ibi in tract. 10. Ref. 145 §. Notandum, & late in Ref. 146.

Sup. contento in hoc §. lege doctri. Ref. præterita, & Ref. §. & verè, eius not.

Sup. hoc contento in hoc §. in tom. 4. tr. 8. Ref. 30. prope suam &c.

Sub nomine Hæreticorum; sic eorum libri, hæretici iudicandi non sunt, vt notauit Soufa in *Bull. Cæn. c. 2. disput. 13. concl. 1.* Bonacini *de cens. disput. 2. punct. 3. num. 4.* Alter. *de cens. tom. 1. lib. 5. disp. 2. c. 7. fol. 472. cas. 2.* & alij.

4. Notandum est etiam, quod paruitas materie non solum datur, vt diximus, in legentibus, sed etiam in retinentibus libros Hæreticorum. Et ita, si aliquis per duos dies non consignaret Inquisitoribus dictos libros, non incurreret in excommunicationem. Ita Sanchez in *summ. lib. 2. cap. 10. num. 55.* & Duardus in *expl. Bull. Cæn. lib. 2. can. 1. quæst. 51. numero 33.* & alij.

RESOL. XLIII.

An qui legit librum Hæretici qui non tractat de Religione ex professo, neque continet multas hereses, sed vnam tantum, incidat in excommunicationem Bullæ Cænæ, ita vt per Cruciatam sit absolueudus? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 3.

§. 1. Non incidere in censuram Bullæ Cænæ, putauit Sayrus *de censur. lib. 3. cap. 5. numero 12.* & Grassius in *decif. p. 1. lib. 4. cap. 18. numero 40. & 42.* quia, vt incurrat excommunicatio Bullæ, necesse est, vt liber ex professo de religione tractet, aut de hæresi, non autem si tractet de aliis rebus, & obiter dicat aliquam hæresim.

2. Hanc autem sententiam reprobatur Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 2. cap. 10. num. 34.* qui citat Suarez: & idem docet Bonacina *de cens. disput. 2. quæst. 5. punct. 4. n. 19.* cum Alterio in *Bullæ Cæn. tom. 1. disput. 2. lib. 5. cap. 6. fol. 470. in fin.* & Portel. in *add. ad dub. regul. verb. libri prohibiti, num. 8.* quia Bulla solum requirit, vt liber hæresim contineat: quod quidem verificatur, si vnicam tantum contineat. Et ideo, stante hac opinione, taliter legentes non sunt per Bullam Cruciatæ absolueudi.

3. Non reticebo tamen Fillucium *tom. 2. tract. 12. cap. 7. num. 204.* & etiam Soufa ex Prædicatorum Familia, primam opinionem contra Suarez, & Sanchez docere, & ideo in *expos. Bull. Cæn. disp. 13. c. 2. concl. 2.* sic asserit: [Qui legit, licet absque Sedis apostolicæ licentia, Hæreticorum libros, qui ex professo hæresim non continent, vel de religione non tractant; quamuis hæresim aliquam contineant; per hanc Bullam non excommunicatur.] Ita ille, Et probat hanc sententiam multis rationibus, quæ apud ipsum videri possunt. Hæc sententia videtur probabilis, licet contraria sit probabilior.

RESOL. XLIV.

An qui non per se ipsum, sed per alios legit aliquem librum Hæretici hæresim continemem, seu ex professo de Religione tractantem, incurrat in excommunicationem Bullæ Cænæ, ita vt per Cruciatam sit absolueudus?

Et quid est dicendum, quando qui audit legere, induxit legentem, vt legeret?

Et an famulus ex mandato heri legens incurrat in censuram, nisi ignorantia excusetur?

Et si famulus, vel alius fuerit compulsus ad legendum librum hæreticum in contemptum Fidei, & hoc non obstante, faciat, an peccet mortaliter, & incidat in excommunicationem Bullæ Cænæ? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 33.

§. 1. Incurrere in dictam excommunicationem putat Alterius *de cens. tom. 1. disput. 2. lib. 5. cap. 6. fol. mibi 430. col. 2.* quia in nostro casu putat specialiter per seipsum legere qui per alium legit. Idem docet Sayrus *de cens. lib. 3. cap. 5. num. 14.* & Grassius in *decif. p. 1. lib. 4. cap. 18. num. 34.* & Azorius *p. 1. lib. 88. cap. 6. quæst. 4.* & nouissimè Layman *lib. 2. tract. 1. cap. 15. n. 6.* Megala in *3. p. lib. 3. cap. 1. num. 38.* Reginaldus in *praxi, tom. 1. lib. 9. c. 14. n. 250. & 251.* & Suarez *tract. de fide, disp. 20. sect. 2. n. 19.*

2. Sed contrariam sententiam docet Fillucius *tom. 1. tract. 16. cap. 3. num. 45.* & *tom. 2. tract. 22. cap. 7. num. 207.* Soufa in *Bull. Cæn. c. 2. disp. 14. num. 4.* Sanctarellus *tract. de heresi, cap. 13. dub. unico, num. 8.* Scoria in *Bull. Pontif. epitome 166. theorem. 410.* Vgolinus in *Bull. Cæn. canon. 1. verb. ac eorundem libros §. 1. numero 4.* Duardus in *expos. Bull. Cæn. lib. 2. can. 1. quæst. 48. num. 4.* Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 2. cap. 10. num. 48.* Bonacina *de cens. disputat. 2. quæst. 5. punct. 4. num. 11.* qui male pro hac sententia citat Reginaldum; nam contrariam docet.

3. Sed hanc sententiam tenet etiam Portel. in *addit. ad dubia reg. verb. libri prohibiti, num. 11.* vbi sic asserit: [Non incurrit censuram Bullæ, qui audit legere librum hæreticum audire enim non est legere; & verba legis pœnalis sunt accipienda in significatione propria & stricta. Et hoc verum censeo, etiam si is, qui audit legere induxerit legentem, vt legeret: nam inducere, vt aliquis legat, non est legere. Et censura posita contra facientem, non ligat consulentem, nisi id exprimat in ista Bulla, contra consulentem vt tales libri legantur. Incurrerit verò censuram famulus legens ex mandato heri, nisi ignorantia excusetur.] Ita Portel. At ego puto, his non obstantibus, non esse recedendum à prima sententia affirmatiua.

4. Nota verò, quòd si dictus famulus fuerit compulsus ad legendum librum hæreticum in contemptum fidei, & hoc faceret, secundum Bonaciam, vbi supra, & alios non solum peccaret mortaliter, sed in excommunicationem Bullæ incidere. Sed quoad excommunicationem negat noster Duardus *loco citato num. 15.*

RESOL. XLV.

Virum, qui legerit epistolam seu literam missiuam alicuius Hæretici, in qua aliquam hæresim doceret hanc excommunicationem incurrat; unde virtute Cruciatæ absoluendus sit?

Et quid de retinente, aut imprimente Epistolam, concionem, aut aliam papyrum Hæretici solutam, nec in tractatus formam redactam? Ex part. 1. tractat. 11. Ref. 34.

§. 1. Incurrere talem epistolam legentem, excommunicationem Bullæ Cænæ, mordicus defendit noster Megala in *3. part. lib. 3. c. 1. n. 55.*

2. Sed contrariam docet Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 2. cap. 10. num. 29.* vbi ait: [Credo non incurtere excommunicationem, legentem, aut retinentem, aut experimentem Epistolam, concionem, aut aliam papyrum hæretici solutam, nec in tractatus formam redactam; quod hæc in communi, & visitato loquendi modo, minimè dicantur libri: nec militat eadem ratio quæ in libris: hi enim multò amplius extenduntur, atque diutius permanent.] Ita Sanchez, quem postea sequuti sunt Portel. in *addit. ad dub. regul. verb. libri prohibiti, num. 7.* & Soufa in *expl. Bullæ Cæn. c. 2. disp. 13. concl. 1. n. 5.* Duardus in *expl. Bullæ Cæn. lib. 2. can. 1. q. 15. n. 11.* Layman in *Theol. mor. lib. 2. tract. 1. cap. 15. n. 1.* & alij. Sed censeo in priori sententia persistendum esse.

RESOL.

RESOL. XLVI.

An qui legit librum Authoris Catholici, sed cum scholiis, & commentariis hereticorum tam copiosis, ut liber potius ex illis, quam ex textu constare censetur, incidat in excommunicationem Bullæ Cænae, & per Cruciatam sit absolvendus? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 2.

Affirmatiuam sententiam docuit P. Suarez in 3. p. tom. 5. disp. 21. sect. 2. numero 10. Sed nimis superflue in hoc loquitur, & idcirco non sequendus: unde merito illum reprobant Soufa in expos. Bul. Cænae. cap. 7. disp. 3. concl. 3. num. 7. & alij: nam reuera liber Authoris Catholici, licet commentarios copiosos alicuius heretici habeat, semper nuncupatur liber Authoris Catholici, a quo in lucem editus est; & non licet heretici commentantur.

RESOL. XLVII.

Item idcirco legens librum hereticum Latina lingua complicitus, quam ipse nullo modo intelligit, incidat in excommunicationem Bullæ Cænae, ut per Cruciatam sit absolvendus? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 30.

Affirmatiue respondet Megala in 3. p. lib. 3. c. 1. num. 35. quia Bulla non spectat finem, sed factum ipsum.

2. Negatiue sententiam docet Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. c. 1. num. 51. quia hic casus a principio non fuit inclusus in leg. Laurentius vero Portel in addit. ad dub. regul. trib. lib. prohibiti, n. 11. non audeat hoc confulere: sed addit, quod si quis fecerit, habebit Authorem Sanchez; in quibus verbis demonstrat, hanc sententiam esse probabilem, sicut reuera probabilissima est, & tuta in praxi; & illam, præter Sanchez, docet etiam Filicenus tom. 2. tract. 22. cap. 7. n. 207. & Suarez tract. de fide, disp. 20. sect. 2. n. 18. ubi sic asserit: [In primis, circa qualitatem necessarium est, ut non tantum sit exterior lectio, sed cum intelligentia verborum; nam, si quis ignorans prorsus linguam Latinam, vel eam, in qua libri scriptus est, illum legat; non incurrat censuram, nec per se loquendo, mortaliter peccabit; quia illa non est formalis, nec vera lectio; sed tantum materialis; & præterea ibi cessat ratio legis; quia neque periculum inde imminet; nec est communicatio cum heretico in doctrina; & in hoc omnes conueniunt.] Ita Suarez. Vnde negandum est id, quod dicit Megala, nempe, Bullam non spectare finem, sed factum.

RESOL. XLVIII.

An qui legit librum hereticum in Gallia, Anglia, & aliis Provinciis, ubi Bulla Cæna non est recepta, incidat, hoc non obstante, in excommunicationem, & egeat Bulla Cruciatæ propter absolutionem? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 35.

Affirmatiue respondet Megala in 3. p. lib. 3. c. 1. num. 60.

2. Contrarium docet Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. cap. 10. n. 4. qui citat Azorium: & contra rationem Megale vide Becanum in sum. Theol. tract. 3. cap. 6. g. 8. n. 4. in fin. ubi docet ex communi Doctorum sententia, in Germania exculari multos, & non incidere in excommunicationem Bullæ Cænae, quia in multis locis vsu recepta non est.

Tom. IV.

RESOL. XLIX.

An quis per Bullam Cruciatæ possit absolui à reservatis, & censuris, non solum antea, sed etiam post ipsius suspensionem incursum?

Idem queritur de commutatione, vel dispensatione votorum.

Et an quis virtute Bullæ possit ex libito ab vno Confessario absolutionem à reservatis obtinere, & ab alio postea votorum commutationem?

Et hæc omnia procedunt etiam tempore Iubilei. Ex p. 1. tr. 11. Ref. 17.

Respondeo affirmatiue, quidquid asserat Sotus de iust. lib. 8. q. 4. art. 9. cum aliis. Et ita aduersus illum docent decem Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 53. num. 26. quibus ego addo Leonem tract. de Iubil. p. 1. q. 8. n. 11. Fioron. de cas. referu. p. 1. cap. 4. §. 3. n. 22. Sanctarellum tract. de Iubil. cap. 8. dub. 9. qui citat quatuordecim Doctores pro hac sententia, Fernand. in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 17. sect. 2. n. 3. Bonac. de leg. disp. 4. quasi. 2. punct. 6. §. 3. n. 12. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 1. n. 6. Ledesimam in sum. tom. 1. tract. de Pæn. c. 13. concl. 1. dub. 6. Barthol. à S. Faust. in thes. Relig. lib. 4. q. 50. n. 2. Molfes. in sum. tom. 1. tr. 11. c. 15. n. 204 & alios. Et ratio est:

quia verba Bullæ sunt generalia: ergo non sunt restringenda ad peccata, seu vota emissã ante, & non post publicationem Bullæ, vt etiam in Iubileo asserunt DD. & verba indefinite, & generaliter expressa in privilegiis extenduntur ad futura, vt notat Glossa in cap. quia circa de privileg. Cæteras rationes vide apud citatos Doctores.

2. Notandum est verò, supradictam doctrinam non solum procedere quoad commutationem votorum: sed etiam quoad dispensationem, contra Lopez, Rodriq. & Sotum: quia vt bene notat Henriq. in sum. lib. 7. cap. 30. n. 5. cum Suarez, & Sanch. ubi sup. n. 28. eadem est ratio, quoad hoc, inter potestatem dispensandi, & commutandi. Notandum est etiam, quod quis virtute Bullæ potest ex libito ab vno Confessario absolutionem à reservatis, & censuris obtinere, & ab alio postea votorum commutationem. Ita Faustus ubi supra, n. 4. Et hæc omnia procedunt etiam tempore Iubilei: nam eadem est ratio, vt de Bulla,

Sup. hoc magis late inf. in Ref. 73. & pro utroque scilicet Iubileo, & Cruciatæ in tr. 3. tr. 2. Ref. 72. §. 114

Sup. hoc notandum inf. in tr. 4. Ref. 23.

RESOL. L.

Qui per Bullam, seu virtute Iubilei elegit Confessarium, & facit cum illo confessionem inuaidam, & irritam, vel ex defectu doloris, seu examinis, vel ex alio capite obtinendo absolutionem à reservatis, queritur, an aucta peccata non sint amplius reservata, ita vt postea possit à quocumque Confessario ab illis absolui?

Et docetur, quod si aliquis Prælati tribuit facultatem in aliqua Festiuitate absolucndi à reservatis si aliquis Religiosus efficeret confessionem irritam, & reservata confiteatur; postea à quocumque Confessario possit absolutionem obtinere.

Etianque insertur, quod qui virtute Bullæ Cruciatæ confiteatur casus Episcopales scilicet, & sine contritione, postea potest à quocumque Confessario etiam sine Bulla absolutionem obtinere? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 118.

Negatiue respondet Ledesima in summ. tom. 1. tract. de Pæn. cap. 13. concl. 2. dub. 7. Villalobos in summ. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 1. num. 16. qui citat Acoftam in explic. Bul. quasi. 45. quando, videlicet,

Sup. hoc in Ref. seq. & in to. 1. tr. 5. Ref. 19. & citat Acoftam in explic. Bul. quasi. 45. quando, videlicet, 30. à lra. 5. pœni

vel 6. & ibi
in tr. 3. Ref.
505. Notan-
dum est ta-
men.

penitens scit, illam confessionem esse irritam: secus, si talis nullitatem confessionis non adverteret; nam in secundo casu putant manere liberum à reservatione. Et ratio est: quia Summus Pontifex concedit facultatem absolventi à reservationis in ordine ad susceptionem Indulgentiarum; sed, qui scienter facit confessionem irritam, Indulgentias minime consequi potest ergo, &c.

2. Non reticebo tamen, multos Doctores contrarium asserere probabiliter, quos adducit, & sequitur Comitatus in *respons. mor. lib. 1. quest. 30. num. 2.* vbi sic ait: [Num, qui tempore Iubilæi, &c. adde tu per Bullam Cruciatam] sic confessionis est de casu reservato, nec quidquam eo profuit confessio ad salutem, post Iubilæum meliorem quærare possit quemlibet Confessarium, qui tum ab aliis casibus; tum à reservationis eum possit absolueri; Caietanus in *sum. verb. casus reservatus in calce*: Armilla eodem verb. num. 4. Sylvest. *ver. Confessio*, 1. q. 19. in extremo, seu n. 21. à quo Paludanus, & D. Antoninus nominantur opinionis Authores; aiunt, eum, qui sic confessionis est reservatum casum, posse à quocumque Confessario absolui; propterea quod legi Ecclesiastica reservationis iam satisfecit, quamvis legi diuinæ confessionis nulla ratione satisfecit. Quare iure diuino debet iterum Sacerdoti illud ipsum peccatum, & reliqua omnia declarare.] Ita Comitatus.

Sup. hoc in
Ref. 2. not.
præterit
prop. fin. §.
1. vers. quan-
do quis.

3. Sed hanc Comitoli sententiam non admittunt aliqui Doctores in Confessione facta vigore Iubilæi; quia talis absolutio confertur in ordine ad lucrandas Indulgentias, & verè penitentibus; secus autem, si absolutio à reservationis, vel à Superiore Ordinario, vel à delegato daretur sine vilo ordine ad Indulgentias lucrandas. Vnde patet, me olim rectè respondiisse, quod quando Prælati tribuit facultatem in aliqua festiuitate absoluenti à reservationis, si aliquis Religiosus tunc efficeret confessionem irritam, & reservata confiteretur, postea à quocumque Confessario posset absolutionem ab illis obtinere; quia talia peccata non remanserunt amplius reservata. Et ita docet Nugnus in *addit. ad 3. part. tom. 2. quest. 9. art. 2. part. 2. dub. 4.* Honorus de *cas. reserv. part. 1. cap. 4. §. 9. num. 3.* Reginaldus in *praxi, tom. 1. lib. 8. cap. 6. sect. 1. num. 1.* Homobonus *tract. de cas. reserv. part. 1.* Coninch. de *Sacram. disput. 8. dub. 12. num. 91.* Henriquez *lib. 6. cap. 16. §. 5. in Glos. litt. B. & C. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 31. sect. 4. numero 22.* Possenus de *offic. Cur. cap. 27. numero 29.* cum aliis. Et ita ex hac doctrina infert Acofta, vbi *supra*, quod qui virtute Bullæ Cruciatæ confitetur casus Episcopales sic, & sine contritione, postea potest à quocumque Confessario de illis, etiam sine Bulla, absolutionem obtinere. Sed opinio Comitoli videtur etiam probabilis.

RESOL. LI.

Quis habet casus reservatos, & confessus vigore Bullæ Cruciatæ fecit scienter confessionem inuálidam, queritur, an possit postea à quolibet Confessario absolui? Et quid de peccatis reservatis, & obliuiscit in prædicta confessione? Ex p. 3. tr. addit. Ref. 16.

Quæ hic est
Ref. antecede-
ns, & in
ro. 1. tr. 5. ex
de Cr. Ref.
29. & 30. à
lin. 5. vel 6.
& ibi in tr. 3.
Ref. 50. §.
Notandum
est tamen.

§. 1. **P**RO affirmatiua sententia, quam probabilem putavi in *part. 1. tract. 11. resol. 18.* adduxi Comitolum, & alios. Sed hæc opinio displicuit cuidam viro docto, immeritò quidem, & ideo tanquam probabilem iterum illam admitto, quam absolute tuetur nouissimè Egidius Trullench in *Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 3. num. 9.* vbi sic ait: *Quæres, an qui fecit confessionem irritam & inuálidam, in qua confessus est reservatus, & à Confessario absolutus fuit ratione Bullæ*

liber sit à reservationis confessi, ita ut postea ea peccata cuiuslibet approbato confiteri? Respondeo affirmative, quia directè & animo gaudenti hoc priuilegio, ut suppono, se subiecit legitimo Superiori, qui potuit & voluit tollere reservationem. Secundo, quia à reservata Papa censura potest absolui ratione Bullæ extra confessionem; ergo non requiritur ad effectum tollendi reservationem virtute Bullæ, quod confessio fuerit valida, vel non. Et hæc omnia etiam procedunt, quando penitens habet animum & intentionem expressam confitendi & subiiciendi absolutioni, non solum ea reservata, quorum recordatur, sed etiam ea omnia, si recordaretur, & Confessarius absolute absoluit expressè confessi, & sub conditione obliuiscit, tunc enim ab omnibus censetur absolutus, & sufficit postea illa peccata, quando memoria occurrerint, cuiuslibet approbato confiteri. Ita Trullench, cui adde insignem Theologum Salmanticensem Petrum Ochagauiam de *Sacram. tract. 2. de confess. Sacram. quest. 22. concl. 2. numero 8.* vbi sic asserit. *Si quis expressè confitatur omnes casus reservatos Sacerdoti habenti ad id iurisdictionem, vel concessam in gratiam sui, vel in gratiam penitentis, satisfaciunt omnino reservationi, etiam si confessio ex aliquo capite nulla reddatur; unde talia peccata potest postea cuiuslibet Confessario confiteri; quia reservatio ad id ordinatur, ut penitens deferat peccata propria Sacerdoti, & eius sententiam audiat, & penitentiam impositam acceptet. Sed hoc totum contingit cum confessio ex aliquo capite reddatur nulla, ut supponimus? ergo tollitur omnino reservatio. Et hæc conclusio etiam est veracum absolutio datur ratione potestatis delegata, quia satisfaciunt fini reservationis. Hæc Ochagauia, qui citat Syluestrum *ver. confessio 1. q. 19.* & D. Antoninum *p. 3. tit. 14. c. 19. §. 17.* Vnde immeritò, ut dixi hæc opinionem quidam existimauit improbabilem, est enim probabilissima, cum pro se magno Authores habeat, & validis sit conclusi rationibus. Vnde probabiliter ego his dubis consului, quemdam absolutum à reservationis virtute Cruciatæ, qui postea cognouit confessionem illam fuisse nullam, & tunc Bullam non habebat, potuisse postea de illis absolui à quocumque Sacerdote approbato, & ita mecum fenserunt etiam multi viri docti de hac re ab illo consulti.*

RESOL. LII.

An qui fuit absolutus virtute Bullæ Cruciatæ sine ulla mentione, & intentione reservationum, tam ex parte sui, quam ex parte Confessarii, licet remaneat absolutus à peccatis reservatis obliuiscit, an etiam remaneat liber ab obligatione postea confitendi illa peccata reservata legitimo Superiori, si amplius non habeat Bullam Cruciatam, vel an poterit absolui à quocumque Confessario? Idem dicendum est, prout fit in Iubilæis. Et notatur, quod si aliquis excommunicatus excommunicatione exigente satisfactionem partis, obliuiscit confiteri hæc censuram, per generalem absolutionem, quæ datur ad cautelam, non manet absolutus à tali censura. Ex p. 1. tr. Ref. 19.

§. 1. **R**espondent aliqui negatiuè; putant enim reservationem non tolli per quamcumque absolutionem collatam à legitimo Confessario, facultatem re. Confessarij qui cognitionem habuit peccati reservati, vel qui habuit intentionem auferendi quamcumque reservationem. Et ratio est; quia quando Superior, qui habebat facultatem super reservata, non habuit intentionem aliam, quam communem ministrandi Sacramentum, nihil aliud est, quam alius Sacerdos, qui non intèdit auferere reservationem. Alias ex opposita sententia sequeretur, quod qui Penitentiariis, aut Religiosis mendacibus habebat, bus multa priuilegia, aut superiori in sua Religione, vel

absolueret ab ea sine satisfactione, peccaret mortaliter. Sed ipse Auila contrariam sententiam putat etiam probabilem.

RESOL. LIII.

An habens Bullam Cruciatæ, si confiteatur nullam faciens mentionem referuatorum, adhuc desinat reservationi?

Et quid maxime de peccatis reservatis obliis? Ex p. II. tr. 2. & M. f. c. 2. Ref. 39.

§. 1. CASUS est practicabilis: nam confitetur quis durante Bulla sua peccata, & obliuiscitur referuatorum; expirat Bulla: an postea virtute illius iam transacta possit à referuatis absolui, itavt reservatio fuerit ablata per illam examinamus. Possit, tradidi in superioribus disput. 23. à numero 25, vbi plures casus concernentes tractavi. Et huius sententiæ sunt Megalium 1. part. Sum. lib. 1. cap. 14. Molfesius, Nugnus, Reginaldus & Ludouicus à Cruce. Quod non solum intelligunt, quando penitens poscit à Confessario, vt ipsum absoluat à referuatis, si forte ea commisit, sed quando nullam facit mentionem referuatorum, nam quando id poscit, clarior & communior est assertio, & eam sectatur cum Patre Suario, & Bonacina, P. Franciscus Bardi in Bull. part. 2. tractat. 6. cap. 1. sect. 12. num. 106.

Sup. hoc in Ref. præterit. & in aliis Ref. §. & vers. eius primæ not.

2. Cæterum, quando penitens nullam facit mentionem referuatorum sequitur opinionem oppositam ipse Pater Bardi ibidem num. 103. Mouetur: quia absolutio eam efficaciam habet quam recipit ab intentione Confessarij; sed huius intentio neque explicitè, neque simpliciter tendit ad reservata, quippè nulla præcessit neque confusa noticia de referuatis, sed solum de non referuatis, & intentio absoluedi mensuratur à præcedenti noticia: ergo reservatio non tollitur à peccatis obliis, & ignoratis.

3. Et nominatim contra me negatiuam sententiam docet Pater Bardi in Bulla Cruciatæ part. 2. tract. 6. cap. 1. sect. 12. quia absolutio cum eam efficaciam habeat, quam recipit ab intentione confessarij absoluedi, nequit operari ultra intentionem à qua procedit, proinde si intentio Sacerdotis, neque explicitè, neque implicitè se extendat ad peccata reservata reservatio nequaquam desinere potest.

4. Sed dices, dum confessarius absolutionem confert virtute Bullæ, impossibile est vt saltem implicitè intentionem non habeat absoluedi quantum potest, atque adeo intentionem tollendi reservationem; si forte penitens innotatus peccatis reservatis inueniatur.

Respondeo, id non esse impossibile: quia si penitens in confessione nullum proponit casum reservatum, neque petit à confessario absolutionem generalem à referuatis ad cautelam, si forte in aliquod peccatum reservatum sit lapsus, de quo notitiam non habeat, nullus in confessario, & penitente reperitur actus, in quo saltem implicitè inuoluatur illa virtualis, & interpretatiua intentio, de qua supra egimus, & quæ ad minus esset necessaria ad tollendam reservationem ab obliis, & ignoratis: quia voluntas absoluedi, vt sic, non includit voluntatem absoluedi à referuatis; & patet: quia si nulla neque particularis, neque generalis, & confusa præcessit cognitio referuatorum, sed solum noticia de illis peccatis non referuatis, quæ hic, & nunc penitens in confessione manifestat, voluntas, seu intentio absoluedi, quæ sequitur ex tali noticia, & ab illa mensuratur nequit esse voluntas, & intentio absoluedi à referuatis, atque adeo absolutio ista a perinde se habet, ac illa quæ impenderetur à Confessario

Confessario electo privilegio nostræ Bullæ Cruciatæ, confiteatur peccata communia, & non confiteatur peccatum reservatum quod habeat ex obliuione, iam tunc liber ab obligatione illius, vt deinceps iam esse commune peccatum, sine obligatione confitendi legitimo Confessario habente potestatem super reservatione. Sed hoc videtur absurdum. Ergo, &c. Et ita docet Valp. 3. p. tom. 4. q. 9. art. 3. dub. 5. Suarez etiam in 1. p. tom. 1. disp. 7. sect. 4. n. 18. Bonacina de Sacram. disp. 5. q. 5. n. 1. & alij.

1. At, his minime suffragantibus, puto contrariam sententiam esse probabilem, & tutam in praxi. Et ita docet Cominch de Sacram. disp. 8. dub. 11. num. 98. vbi sic dicit: [Licet talis penitens explicitè non petat absolutionem referuatorum; confetur tamen interpretatiue peccata: quia venit ad Confessionem, vt quantum fieri potest, à peccatis omnibus liberetur. & si ei occurreret se habere aliqua peccata reservata, omnino deberet reservationem tolli: quare Confessarius confetur licet potest & consequenter tollere reservationem.] Ita Cominch. Et idem docet Molfesius in sum. tom. 1. disp. 7. cap. 21. n. 25. & specialiter contra Suarez dicit affirmat Nugnus in add. ad 3. p. tom. 2. quest. 9. art. 2. p. 2. adob. 4. cum Reginaldo in praxi, tom. 1. lib. 8. c. 7. n. 99. vbi ait: [Quod Suarez vult, peccata obliis non manent reservata, non procedit in Confessionibus ordinariis, quasi in eis sine vlla cogitatione casuum referuatorum, & inferior confiteatur, & superior det absolutionem: quod non puto necessarium tenendum in praxi, quæ ordinariè habet, vt penitentes, si non distinctè, saltem confusè de reservatione cogitet, eo animo confitens, vt per Sacerdotis absolutionem, quantum fieri potest, liberetur ab omni vinculo suorum peccatorum; eademque intentione Confessarius cum illo procedat vt indicio est absolutio à censuris, quam solet sacramentali absolutioni præmittere.] Ita ille.

2. Et hanc sententiam ex parte docuit etiam Megalium 1. p. tom. 1. lib. 1. c. 14. n. 7. quando videlicet, penitens confessus est coram illo Confessario, qui habebat potestatem super reservata ex privilegio concessio in fauorem ipsius penitens, vt prout fit in Iubileis, & Bulla Cruciatæ. Secus autem, quando confessus est coram illo Confessario, qui delegatam supra ipsa reservata iurisdictionem habebat, non ex privilegio in fauorem ipsius principaliter concessio; sed in fauorem Confessarij; vel, quia Summus Pontifex, vel Episcopus Penitentiariorum destinauerunt, qui à referuatis absoluedi possunt.

3. Sed sine vlla distinctione dicendum est, supra dicta peccata obliis non remanere amplius reservata. Etenim, vt bene obseruat Nugnus contra Suarez, ipsa solus posuit illam distinctionem: nam veteres Theologi omnes absolute, & simpliciter docent, à confessione peccata Confessario habenti potestatem ab omnibus absoluedi, tolli omnem reservationem eorum, quæ bona fide omisit. Et ita docent Syluester verb. conf. q. 1. quest. 4. Adrianus q. 4. de Confess. §. si petas circa Gabrielem in 4. disp. 17. q. 1. art. 3. dub. 2. sub fin. Angelus verb. Confessio, 1. numero 11. Rosella eod. verb. 2. num. 9. Hoc etiam docuerunt Nauarrus cap. 16. num. 13. Suarez a. conf. num. 7. Henriquez lib. 6. cap. 16. num. 5. & alij.

4. Notandum est tamen quod aduertit Auila de cens. p. 2. 7. disp. 3. dub. 9. concl. 2. in fin. quod si aliquis excommunicatus excommunicatione exigente satisfactionem partis, obliis est confiteri hanc censuram, per generalem absolutionem, quæ datur ad cautelam, non manet absolutus à tali censura quia non est præsumendum, Confessorem velle absoluedi hanc excommunicationem, quæ, si à penitente manifestaretur, &

ANNE
Bonia
II. IV. V
III

festatio non habente iurisdictionem circa peccata referuata.

5. Sed his non obstantibus non recedo à sententia quam * docui, & quam me citato docet nominatim, contra Patrem Bardi Andreas Mendo in *Bulla Cruciatâ in Appendice cap. 27. num. 147.* Quia nullus est confessarius, qui non intendat absoluerè quantum potest; sed ille potest à referuatis: ergo ab eis ut potest, absoluit & tollit referuationem. Patet hoc; Nam inquit à Patre Bardi; Ille poenitens inculpabiliter oblitus referuatorum, verum dolorem generalem habens, manetne absolutus? Datur illi gratia iustificans? Non negabit; alias, quotidie plures peccati alicuius oblitii fructum Sacramenti poenitentiae non recipierent: ergo confessarius intendit absoluerè quantum potest, seu conferre medio Sacramento gratiam, quæ omnia peccata delet. Supponitur enim, non velle illum ex malitia non absoluerè ab aliquo peccato, id namque etiam posset malitiosè intèndere respectu peccatorum, quæ explicitè poenitens confitetur. Attamen hæc malitiosa intentione seclusa, non mensuratur eius intentio notitiæ, quam tunc recipit; sic enim fieret, ut dum poenitentes frequentissimè peccatorum obliuiscantur, confessarius solum attendens ad audita peccata, non se extenderet quantum posset, ad alia peccata non audita, cum eorum, nec confusam notitiam habeat: Hæc enim non generatur ex auditione vnius respectu alterius.

6. Hinc dum confessarius excipit confessionem habentis Bullam, & eum absoluit, intendit sanè tollere referuationem à peccatis, si forè poenitens peccata referuata habeat, eorumque obliuiscatur. Nec est necesse confessarium id expressè intèndere: nam in illa intentione generali absoluedi, quantum potest continetur. Roboratur hoc ex valde visitata forma absoluedi, in qua apponitur. *In quantum possum, & tu indiges*, & licet hæc verba non exprimantur semper, datur intentio per illa significata.

7. Non nego tamen (opinionem amicissimi Patris Bardi esse probabilem, sicut ipse fatetur nostram non carere sua probabilitate, quam præter Mendo tuetur etiam nouissimè me citato Galleg. de Vera in *Bull. Cruciatâ cap. 9. claus. 9. dub...*

RESOL. LIV.

An virtute Cruciatâ possit quis absolui à casibus referuatis commissis post annum publicationis elapsum, si antea incipiat, & non perficiat confessionem?

Et quid de commissis ante annum publicationis elapsim? Ex parte 11. tractatu 2. & Miscel. 2. Ref. 55.

§. 1. **P**otest enim euenire ut aliquis incipiat confessionem in fine anni modo declarato; sed antequam illam perficiat labitur in casum referuatum post elapsum annum prioris Bullæ. Querimus an vi huius præcedentis Bullæ, sicuti potest absolui à peccatis patris intra annum, quorum causa dicitur pendens, ita etiam valeat absolutionem obtinere à peccato illo referuato, in quod post annum, durante tamen confessione, est lapsus?

2. Et affirmatiuam sententiam docuit Mendo in *Bulla Cruciatâ disp. 23. capit. 3. numero 28.* exemplo Iubilæi, ut in superiori Resolutione probabiliter diximus.

3. Sed Pater Bardi in *Bulla Cruciatâ part. 1. tract. 2. capit. 6. sectio. 3. §. 4. numero 52.* prorsus ad-

Quæ hic est infra in tr. 4. Ref. 42. & in aliis eius annot.

hæret negatiuæ sententiæ, & opinionem affirmatiuam falsam putat, & assignat differentiam inter Iubileum, & Bullam Cruciatâ. Pro qua re supponendum est, hæc duo inter se differre videlicet, opera præscripta esse temporè determinato alligata, & ius consequendi fructum esse pariter affixum definito temporè. In Iubileo autem habetur primum, & non secundum, ut patet ex ipso diplomate; & quo ad primum est manifestum ex ipso diplomate; & quo ad secundum, solent alligari vni, aut alteri sequenti hebdomadæ, & quo ad secundum aio, ius consequendi fructum Iubilæi non esse alligatum; nunquam enim restrictio, aut alligatio quoad priuilegium apponi consuetum, est in ipso diplomate Iubilæi; & ideo licet aliquis non præstans opera iniuncta in illa hebdomada designata vtiliter, quoad consecutionem Iubilæi, ea apponat hebdomada clapsa; tamen si intra eam hebdomadam apponat prædicta opera, ius ad effectum Iubilæi semper remanebit in ipso poenitente. Secus res se habet in Bulla Cruciatâ; quia tum opera, tum ius ad fructum Bullæ, est affixum temporè determinato, nempe anno promulgationis proinde eo transacto, & facta alterius Bullæ promulgatione, prior Bulla totam amittit efficaciam. Et hoc declaratur in ipsomet contextu, in quo Pontifex & Commissarius expressè in §. 19. sic habent, Item declarant, quod expirante anno, omnes prædictæ facultates, gratiæ, & indulta expirant, tantumque poterunt causæ pendentes ad finem perducì. Ex quibus patet discriminem inter Iubileum, & Bullam Cruciatâ in ordine ad consequendum fructum transacto tempore præfixo, quo ambo diplomata durant; hoc autem discrimen non aduertens recentior ille, vtraque pro vno habuit, & eandem Iubilæi & Cruciatæ rationem esse existimauit.

4. Sed si quis inquirat causam huius differentiae; dicimus, inmediate esse voluntatem Pontificis: nam cum vtrumque priuilegium ab ipso liberè, & gratuito emanet sub diuersa forma vtrumque concedere voluit; attamen non sine aliquo congruo fundamento: ideo enim statuit omnes gratias, & facultates Cruciatæ clapsio anno promulgationis, expirare; quia singulis annis publicatur noua Bulla, & ideo si duraret ius vtendi veteri Bulla impediret efficaciam subsequenti Bullæ. Hæc autem ratio non militat in Iubileo, qui non conceditur singulis annis, sed raro, & gratiæ concessæ per ipsum Iubileum sunt tantum tres, nempe, absolutio à referuatis; commutatio vectorum, & indulgentia, quæ non habet tractum successiuum, sicuti habent facultates concessæ per Cruciatam quæ sunt plures, & non finiuntur vnico actu, ut sunt indulgentiæ acquirendæ quolibet die, commestio ciborum prohibitorum, absolutio à casibus Episcopo referuatis toties quoties, & quædam aliæ similes proinde ne vna Bulla quoad vsum alteram impediret, valde conueniens fuit, ut transacto anno promulgationis, & adueniente noua Bulla, expiraret antiqua quoad omnes facultates, & gratias, quæ per ipsam concedebantur. Et hæc omnia docet Bardi loco citato.

5. Verùm postea idem Pater Mendo in *Appendice Bullæ Cruciatæ disp. 1. capit. 16. num. 60.* sententiam, quam olim docuerat, iterum docet, & nominatim contra Patrem Bardi respicit differentiam inter Iubileum, & Bullam, quia ait ipse, ius consequendi fructum ex Iubileo extraordinario, ut pote radicatum in ipso, acquiritur, durante Iubileo, etiam postea fructus obtineatur: ergo eodem modo alligatum est ius in Iubileo ac in Bulla; sicut etiam virtute Bullæ fatetur Pater Bardi, posse fructum absolutionis obtineri ea transacta; quare ius in vtroque est alligatum temporè, secus consecutio ipsius fructus, quæ dari potest & post Iubileum.

Abiileum, & post Bullam. Et quidem si durante Iu-
bileo non adquiret quis ius, vt postea fructum ob-
tineret, quo iure illum posset postea consequi? Ergo
nullum diuinitatis vnâ bram inter Bullam, & Iubileum
quod hoc percipio.

6. Contra secundò: Iuxta doctrinam Patris
Bardi, qui incepit confessionem virtute Bullæ, ha-
bet ius vt etiam expirante Bulla absoluat: at si
commisit noua peccata reseruata, non potest à pecca-
tis antecedentibus absolui, quin etiam absoluat ab
illis reseruat; ergo valet cum illo eodem iure ab eis
absolui. Probo consequentiam: Primò, quia illud ius
non tollitur per hæc noua peccata, nec potest effe-
ctum fortis, nisi à nouis peccatis etiam absolutio præ-
dicatur: Secundò, quia cætenus virtute Iubilei elapsi,
potest quis à peccatis denud commissis absolui, qua-
tenus acquirit ius virtute Iubilei vt absolueretur, &
illud ius per noua peccata non extinguitur, nec po-
test ad effectum perducî, nisi etiam à nouis peccatis
absolui absoluat: ergo pariter id ipsum in Bulla
continetur.

7. Dicit Pater Bardi, nouum peccatum esse
nouam causam, & ex mente Pontificis Bullam præce-
dentem non extendendi, nisi ad causas pendentes.
Contra, quia absolutio à peccatis antecedentibus
est causa pendens, quæ vt finitur, opus est absol-
uendi à peccatis nouis, atque adeò tota ea confessio su-
mensa est vt causa pendens, etsi aliquod peccatum
sit nouum, cum pro formali causâ pendens sit illud
aggregatum, quod conficit Sacramentum, & in ordine
ad rationem causâ pendens quasi materialiter se ha-
beant noua peccata. Id ipsum in Iubileo cernere est,
quod admittit Pater Bardi: quare eius disparitas inter
Iubileum, & Bullam minus firma est iudicanda, Huc
refert Pater Mendo.

8. Quid verò ego sentiam dicam breuiter, sen-
tentia Patris Bardi magis adharco, sed non existimo
cum ipso sententiam Patris Mendo esse falsam, puto
tamen sua non carere probabilitate; sicut in superiori
Resolutione quoad Iubileum, licet Cardinali Lugo ad-
harcam, contrariam autem sententiam tanquam im-
probabilem non damnauit.

9. Nota hic etiam quod si loquamur de casibus
reseruat ante finitum tempus Cruciatæ, putat Hen-
riquez lib. 7. cap. 11. num. 3. quod in casu quo Confes-
sarius ex iusta causa non possit perficere Confessionem
habituatam; debet absolue penitentem à reseruat, si
postmodum opportuno tempore reliqua peccata audi-
uit, quia iam Bullæ prolapsa non viget indultum.
Sed ego puto, quod si confessio incipiat tempore
Iubilei, intra terminum scilicet publicationis Bullæ,
potest Confessarius de cætero totam audire peniten-
tiâ confessionem, illumque à reseruat, & censuris
absolue. Quia causa illa habili fuit tempore cæpta.
Vide Escobar in Theol. moral. tom. 1. lib. 7. sect. 2. cap. 33.
prob. 64. n. 655. rectè existimat instante anni seu Bullæ
termino, posse Confessarium penitenti maius tem-
pus concedere ad vberiorum peccatorum reseruatorem,
aut voti emissi recordationem: si huius speciem
memoria non tener, aut illorum numeri non satis re-
cordantur: & post annum Bullæ exactum eum potest à
peccatis reseruat absolue, & votum commutare.
Hæc elicio iurisdictionem Commissarij, ac ministrorum
Cruciatæ durare, quousque omnes causæ inceptæ
spectantes ad commodum Cruciatæ, finiuntur. Vide
Magist. Galleg. in Bull. c. 9. dnb. 119.

RESOL. LV.

Quid significent illa verba Satisfacta parte, qua pa-

nuntur in Bulla Cruciatæ, & in alijs rescriptis, &
privilegijs, quando datur facultas absoluedi à cen-
suris?
Et aliqua supponuntur pro intelligentia huius questionis.
Ex p. j. tract. 9. Ref. 1.

§. 1. S Vpono contra Hurtadum de Excommunicato.
disp. 15. difficult. 6. num. 19. & disput. 14. diffi-
cult. 5. num. 24. per Bullam Cruciatæ & Regularium
privilegia posse absolui etiam nominatim excom-
municatos, seu denunciatos, satisfacta tamen parte,
& in foro conscientia, vt notat Ludouicus de la
Cruz in Bull. Cruc. disputat. 1. cap. 4. dub. 1. num. 5.
& 7. Sed nunc Explanandum est; quid significent
illa verba, satisfacta parte, & respondeo quod Hen-
riquez lib. 7. cap. 13. num. 1. sic ait, Ablatiuus abso-
lutus satisfacta parte requirit præmitti eam satisfac-
tionem, quam penitens potest, & sanè si crimen
ocultum sit, (vt si excommunicatus sit ob fur-
tum, aut libellum) posset per Bullam absolui exhi-
bens eam, quam tunc potest cum sufficienti emen-
datione, & idonea pignoris cautione, aut fideiuf-
soria quam si non habet, præstare debet cautionem
saltem iuratoriâ, si pars & iudex longè distent,
apud Indos, & reus habet pecunias, quibus satisfaciat,
satis esset in deposito apud fidelem virum
ponere solutionem, vt per Bullam absolui possit,
aut si obligatio satisfaciendi non est liquida, sed du-
bia, nomine partis non intelligitur ipse iudex, cui
fortè ex lege, aut statuto reus in penam debet satis-
factionem pecuniarum: vt pro culpa clandestini matri-
monij debetur pondus argenti: nam eam penam reus
non debet in conscientia, antequam per sententiam
damnetur, Ita Henriquez, & post illum magis fusè
& clarè Villalobos in summ. tom. 1. tract. 16. diffi-
cult. 8. & seq. vbi ita asserit. [Suclese poner vna clau-
sula, en que se dize que puecan, satisfecha la parte
absoluer, Acerca de la qual se ha de aduertir, que
si la descomunion es de tal manera, que no pide
satisfacion de parte, no es necessaria; y assi puede
absoluerse sin ella; y aun si fuesse la satisfacion du-
dosa tanpoco tendria obligacion de satisfacer an-
tes la absolucion, como se colige del derecho, que
en caso dudo mejor es la condiccion del que pos-
see, y por entonce no tiene obligacion de satisfac-
zer, y assi le podran absoluer sin ella como dize Na-
uarro, como proponga de aueriguarlo, como dize
Enrique. Mas si puede satisfacer, y està obligado à
ello, no se puede absoluer, si no es que satisfaga pri-
mero à la parte, como consta de las palabras de la
concession, y lo dizen Caietano, Armilla, y la comun.
Mas pongamos por caso que tiene dineros con que
satisfazer; y està la parte ausente, en tal caso digo que
basta depositarlo en vn amigo, fiel como dize Enri-
quez. Mas si està obliga à satisfacer, y no pue-
de en el fuero exterior, si lo probasse, estaria ob-
ligado el juez à absoluerle, como tienen Couar. Ro-
ta, Enriquez y otros, probandolo per el derecho; y
si el juez fuesse tan rigido, que no lo quisiesse ha-
zer, en tal caso no lo deue hazer el Confessor, porque
no se peruierta el orden, como dize Enriquez con
otros. Mas en el fuere interior audiendo comission
con las palabras dichas, es los mas probable que le
pueden absoluer, aunque no aya satisfecho a la par-
te, con que preste caucion, dando prendas, o fiados, y
sino puede esso, que iure de pagar, que es lo que lla-
man caucion pignoratia, fideiussoria, & juratoria.
Assi lo tienen Medina, Ledesma Fr. Manuel Ro-
driquez, y Suarez. Y en caso semejante (que es
en el articulo de la muerte) lo dize Nauarro, con vna
glosa, y otros que refierte, y es la razon, porque como
dize

Sup. hoc in
fin. Ref. seq.
& inf. in hac
ipfame Ref.
post med. à
verf. Mas en
el fuero,
Et pro iudi-
ce contero
in hoc textu
in Ref. seq.
§. vitim, ad
med. & pro-
pè fin. huius
Ref. à verf.
Acerca.

Sup. hoc in
duabus Ref.
seq. & in to.
6. et 1. Ref.
30. §. Con-
firmantur.

Sup. hoc fo-
ro inf. in
Ref. 58. &
59. & pro
parte in fin.
Ref. hanc
seq. & sup.
paulò post
init. huius
Ref. verf. &
idonea pi-
gnoris.

ANAE
Bonia
II. IV. V
III

Sup. hoc in
Ref. 1. no.
præterita
§. Ideo ex.

Sup. hoc su-
pra ad lin.
23. huius
Ref. veri.
notiue par-
tis, & in alio
§. eius nor.
pro hac
quæst.

dize una regle de derecho, *Ad impossibile nemo obligatur.* Y añade Navarro, quel el que puede satisfacer, mas con incomodidad, vendiendo su hacienda notablemente en menos de lo que vale, no tiene obligacion à ello, si puede dilatarlo sin grande daño del acreedor. Acerca de la misma clausula se ha de advertir, que quando dezimos que se ha de satisfacer a la parte, no se ha de entender por parte el juez, quando la ley manda que el reo se pague alguna pena pecuniaria. [Hæc Villalob. quæ sunt valde notanda, quia casus quotidianus est. Vide etiam Præp. in 3. part. 9. 1. de cens. in comm. dub. 15. num. 114. Rodriguez in Bull. Crue. §. 9. num. 52. & seq. Coninch disp. 14. dub. 6. Ioan. de la Cruz in direct. conf. par. 2. de excommunic. dub. 5. conclus. 3. & Turrian. de cens. lib. 2. disputa. 39. dub. 21.]

RÉSOL. LVI.

An, qui vigore Bullæ Cruciatæ fuit absolutus ab excommunicatione sine satisfactione partis, teneatur iterum confiteri tanquam non legitime, sed nulliter absolutus?

Et an stantibus verbis Bullæ Cruciatæ, prius satisfacta parte, nomine satisfactionis intelligatur restitutio honoris, fama, vel aliorum bonorum, &c?

Et si talis satisfactio dari non potest, an nunc quis debeat dare cautionem sufficientem, scilicet pignoratitiam, vel fideiussoriam, aut iuratoriã? Ex part. 1. tr. 11. Ref. 22.

Sup. hoc in
Ref. sec. &
in aliis eius
primæ ann.

§. 1. **A**firmatiuam sententiam docuit Coninch de Sac. disp. 14. dub. 16. num. 211. Suarez in 3. p. tom. 5. disp. 7. sect. 5. num. 41. Filliuc. tom. 1. tract. 11. c. 9. n. 295. Sayrus de cens. lib. 2. c. 18. n. 10. Henriquez in sum. lib. 7. de Indulg. c. 13. num. 2. Syluester, Caietanus, Atmilla, Corduba cum aliis. Et ratio est; quia Bulla per illam clausulam prius satisfacta parte, restringit potestatem Confessario, & illi præbet sub hac forma.

2. Sed mihi opinio contraria magis arridet, quam tuentur Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 33. num. 3. Barbosa in collect. tom. 2. tit. 40. c. 23. n. 3. Valerus in diff. vtriusque fori, verb. Absolutio, diff. 5. n. 5. Auila de censur. part. 2. c. 7. disp. 3. dub. 9. concl. 2. qui citat Magistros, Pegna, & Sanch. & Doctorem Acofta; quia, vt multis notat Sanchez, Summus Pontifex per illam clausulam non intelligit, vt malè supponunt aduersarij, inducere nouam formam, nec limitare potestatem; sed tantum admonere Confessarium de sua obligatione; nempe vt non absoluat excommunicatum, nisi prius satisfecerit realiter; vel, si non potest, dederit cautionem satisfaciendi, vt requirit ius commune. Vnde sequitur, supraddictum excommunicatum iniuste, & cum peccato mortali absolutum, sed tamen validè, vt diximus, posse licitè absolui à peccatis ab alio Confessore, qui potest se gerere cum illo tanquam cum non excommunicato; & quantum ad satisfactionem obseruet regulas generales circa debitores.

3. Norandum est verò pro praxi, stantibus verbis Bullæ prius satisfacta parte; quòd nomine partis intelligitur ille, cui facta est iniuria per illud delictum, per quod inflicta fuit excommunicatio, siue sit persona publica, siue priuata. Ita Henriquez lib. 1. c. 28. num. 1. Bonacina de cens. disp. 1. q. 3. punct. 9. Vnde sub nomine partis non intelligitur Iudex, cui ipso iure applicatur pena pecuniaria, sed tertius inter partes; vnde per Bullam Cruciatæ potest absolui, antequam soluat iura Iudici, seu Tabellioni. Ita Sor. in 4. dist. 22. q. 2. art. 3. post 3. concl. Nominè verò satisfactionis intelligitur restitutio honoris, vel fama, vel aliorum bonorum, vt aduertit Suarez in 3. p. tom. 5. disp. 7. sect. 5. num. 47. Quid

Sup. hoc in
Ref. præterita,
à lin. 23.
& Verf. no-
mine partis,
& prope fi-
nem, à Verf.
Acerca.

§. 1. **N**egatiuè respondet Turrian. de censuris lib. 2. disp. 24. dub. 21. vbi sic ait. Si Sacerdos absoluat, non præmissa satisfactione partis, non solum peccabit contra formam priuilegij, sed etiam absolutio est nulla, quia forma est obstruenda quoties fieri potest. Ita ille, qui citat Suarez, quibus adde Valquez de excomm. dub. 20. & Coninch de censuris disp. 14. dub. 16. num. 211.

si talis satisfactio realiter dari non possit, tunc debet dare cautionem sufficientem, scilicet, pignoratitiam vel fideiussoriam; quòd si nec hanc potest præstare, det iuratoriã satisfaciendi, cum poterit. Ita Navarro cap. 26. num. 7. & alij. Sed circa præsentem questionem in particulari discutienda sunt aliqua dubia.

RÉSOL. LVII.

An si excommunicatus possit parti satisfacere, & non satisfactis, si à Confessario delegato à Bulla Cruciatæ, aut alio priuilegio absoluitur, valida sit absolutio? Et an, qui absque dicta satisfactione, aut cautione absoluit excommunicatum, teneatur ad restitutionem damni inde sequuti parti læsæ? Ex part. 5. tr. 9. Resol. 12.

§. 1. **N**egatiuè respondet Turrian. de censuris lib. 2. disp. 24. dub. 21. vbi sic ait. Si Sacerdos absoluat, non præmissa satisfactione partis, non solum peccabit contra formam priuilegij, sed etiam absolutio est nulla, quia forma est obstruenda quoties fieri potest. Ita ille, qui citat Suarez, quibus adde Valquez de excomm. dub. 20. & Coninch de censuris disp. 14. dub. 16. num. 211.

2. Verum ego contraria sententia tanquam probabiliori adhareo, quam tuctur Tannerus tom. 4. disp. 6. quæst. 10. dub. 6. num. 127. Faber de cens. in 4. sent. dist. 25. quæst. 1. disp. 4. cap. 3. num. 256. Auila de cens. part. 2. cap. 8. disp. 3. dub. 9. & Hurtado disp. 14. de excomm. diff. 5. num. 22. quia dicta additio, nempe satisfacta parte, non limitatur de Legato potestas sed admonetur vt seruet formam iuris communis, quam etiam delegans seruare debet, quia verba priuilegij accipienda sunt, sicut verba iuris communis, quando in priuilegio non adhibetur speciali cautela, vt non adhibetur in Bulla Cruciatæ, nec in similibus priuilegijs. In iure autem communi dicta verba non irritant absolutionem, etiam si eam illicitam reddant, ergo nec in priuilegio, ac proinde in priuilegio addita tantum admonetur delegatum de obligatione iuris communis: vnde multo melius erit valida absolutio facta à delegato, quando in priuilegio conceditur facultas simpliciter, nullo addito, in quo contra Ledesimam communiatur. DD. nec in eo delegans præiudicat parti læsæ, cum delectat sub obligatione seruandæ formam iuris communis, sicut nec præiudicat, qui confert officium Ordinariorum, ex quo conuenit potestas addè amplà, vt absolutio supra dicto modo facta sit valida. Adde tamen eum, qui absque dicta satisfactione, aut cautione absoluit excommunicatum tenetur ad restitutionem damni inde secuti parti læsæ, quia absoluens tenetur ad non absoluendum ante prædicta attendendo ad fauorem partis læsæ, vt deducitur ex dictis duobus cap. 2. de sent. excomm. in 6. & ex 18. de verborum significatione.

RÉSOL. LVIII.

An Confessarius electus virtute Bullæ, possit absoluitur penitentem, qui non potest parti satisfacere? Et si penitens non possit in totum, an debeat satisfacere in partem?

Et quid est agendum si non potest satisfacere sine graui iactura, & detrimento fama vel status aut suorum bonorum, an in dicto casu non sufficiat prestare cautionem iuratoriã, sed pignoratitiam aut fideiussoriam? Ex part. 1. tract. 11. Resol. 14.

§. 1. **N**egatiuè respondet Corduba tract. de Indulg. quæst. 43. & Ledesima in sum. tom. 1. tr. de excomm.

... cap. 8. dub. 3. Gutierrez 99. canon. lib. 1. cap. 5. n. 29. Sotus in 4. dist. 21. q. 2. post 2. concl. quem sequuntur nonnulli moderni: & si de facto absoluat, putat absolutionem esse nullam.

1. Sed contrariam sententiam probabiliorē esse videtur cum Barbof. in collect. tom. 2. tit. 40. cap. 23. n. 3. Cominch de Sacram. dispnt. 1. 4. dub. 16. num. 206. Vafquez in 3. part. tom. 4. tract. de excomm. dub. 20. num. 2. Villalob. in summ. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 1. num. 22. Vega in summ. tom. 1. cap. 6. cas. 28. Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 2. tract. de excomm. dub. 5. concl. 3. Fernandez in exam. Theol. p. 3. cap. 9. §. 12. n. 10. Filiucio tom. 1. tract. 1. cap. 9. num. 295. Auila de cens. p. 2. c. 7. disp. 2. dub. 8. & aliis. Et ratio est: quia non est credendum, Pontificem per illam clausulam, satisfacta parte, voluisse excludere à beneficio absolutionis eum, qui non potest satisfacere: non enim verisimile est, postulari conditionem impossibilem. Facit Clem. multorum. Clem. nolentes, de hereticis, in quibus similes conditiones ita intelliguntur.

2. Quæ supradicta sunt adeo vera, vt docuerit Sanchez in sum. lib. 2. cap. 20. num. 19. quod etiam si in privilegio solus mortis articulus excipitur, vt quis absoluitur, non satisfacta parte; attamen posita impotentia; putat etiam extra mortis articulum, talem esse absolendum; licet contrariam sententiam doceat Suarez in 3. tom. 5. disp. 23. sect. 5. n. 17.

3. Idem ex supradictis dicendum est, quod si poenitens non possit satisfacere in totum, satisfacta parte, & si non potest satisfacere sine grani iactura, & detrimento famæ, vel status, vel suorum bonorum, vendendo ea, scilicet notabiliter vilius, licet potest absolui, dummodo creditor non patiarur æquale detrimentum. Et in his, & similibus casibus, in quibus non potest satisfacere, non sufficit præstare cautionem iuratoriā: sed pignoratiā, seu fideiussoriam det. Sufficit tamen contra Caietanum, verb. excomm. c. 77. præstare fideiussoriam, quamvis possit dare pignoratiā. Ita Henriquez lib. 1. §. cap. 28. num. 1. & Auila de absol. conf. part. 1. cap. 7. disp. 3. dub. 5. concl. 1. quod est valde notandum.

4. Sed circa præsentem materiam vide Syluestrum verbo absol. 3. num. 3. Armillam eodem verb. num. 48. & Caietanum eodem verb. cap. 4. Villalobum in sum. tom. 1. tract. 6. dub. 20. num. 8. Nauarrum in Man. cap. 16. n. 7. Reginaldum in praxi, tom. 1. lib. 9. c. 4. n. 65. Suarez in 2. par. tom. 5. disp. 7. sect. 5. n. 4. Ioan. Valez in diff. viri, que fori, verb. absol. diff. 5. num. 4. & alios.

RESOL. LIX.

An sit valida, & licita absolutio, si detur non satisfacta parte, quam Bulla Cruciatæ, vel Iubileum requirit, & excommunicatus satisfacere non potest?

Et advertitur absolutum ante realem satisfactionem reincidere in excommunicationem, si post modum non satisfaciat, quando commode potest.

Et notatur, quod si poenitens habet probabilem opinionem, quod nihil verè debeat, non tenetur aliquid solvere, quia potest sequi opinionem probabilem.

Etiamque docetur, quod si sit purum dubium in materia iustitiæ, melior est conditio possidentis, & ita donec liberetur à dubio, nihil tenetur solvere; & in foro conscientie non erit obligatus ad satisfactionem, & hac sunt à Confessariis valde notanda. Ex part. 5. tract. 9. Resol. 11.

Aliqui affirmant non fore validam absolutionem, nisi ipsa precedat satisfactio. Ita Corduba tract. de Indulg. quest. 43. & alij. Sotus 4. di-

stinct. 22. quest. 2. art. 3. Guttier. lib. 1. canon. quest. 9. 2. cap. 5. n. 29. & probat, quia etsi absolvens non potest solvere, tamen absolvens non potest absolvere, nisi servata forma privilegij. Aliorum sententia est varianda fore absolutionem; quando absolvens non potest te ipsa satisfactionem exhibere, hanc cum aliis sequitur P. Suarez dispnt. 7. sect. 5. à num. 4. quia non est credendum formam privilegij esse servandam cum tanto detrimento eius, qui non potest satisfacere; & ita docet etiam Turrianus de cens. lib. 2. disputat. 24. dub. ult. Præpositus in 3. par. quest. 1. de cens. in comm. dub. 15. num. 114. Hurtado dispnt. 14. de excomm. diff. 5. num. 10.

2. Notandum est etiam hic cum Turriano loco citato, quod si poenitens habet probabilem opinionem, quod nihil reuera debeat, non tenetur aliquid solvere, quia potest amplecti opinionem probabilem. Secundum si sit purum dubium in materia iustitiæ, melior est conditio possidentis, & ita donec liberetur in dubio, nihil tenetur solvere, & in tali eventu secundum forum conscientie non erit obligandus ad satisfactionem, ad quam iure naturali non est obligatus. Et hæc sunt valde à Confessariis notanda: unde ego olim per Bullam Cruciatæ dedi absolutionem in foro conscientie cuidam viro nobilissimo nominatim denunciato, non satisfacta parte, quia eius Aduocati aiebant in fauorem excommunicati probabiles rationes adesse pro lite, de qua tunc agebatur, & reuera tunc illa excommunicatio fuit nulla, tanquam lata post legitimam appellacionem.

3. Aduerte etiam hic obiter, absolutum ante realem satisfactionem reincidere in excommunicationem, si postmodum non satisfaciat, quando commode potest, vt patet ex cap. eos, qui, de sent. excomm. in 6. sed vt obseruat Præpos. loco citato, multi contrarium sentiunt.

RESOL. LX.

An per Bullam Cruciatæ, vel per Iubileum possit Confessarius absolvere ad reincidentiam. Ex part. 5. tract. 9. Resol. 15.

§. 1. Sic respondet ad hunc casum Moscoso in summ. tract. 16. cap. 7. num. 5. & 6. [Atento que en las Bulas no se da facultad para absolver ad reincidentiam, sino absolutamente satisfecha la parte de ninguna manera se puede absolver ad reincidentiam con ella, aunque la parte lo consienta, pues no dando facultad para esto la Bula tanpoco la puede dar la parte. Mas se nota, que el juez de comission ha de guardar puntualmente lo en ella contenido, y de ordinario se le da sin facultad de absolver ad reincidentiam, Para ganar los jubileos tengo por opinion muy probable, y muy conforme al intento de su Santidad, que abre para ello los tesoros de la Iglesia, que puede el Confessor absolver ad reincidentiam por el tiempo necessario para las diligencias necessarias; que se han de hazer para ganarle, confesar, y comulgar, y visitar Iglesias, obligando con caucion al descomulgado de prendas, o fianças, o juramento de satisfacer a la parte y pasado el tiempo del jubileo bueluera a incurrir en el fuero exterior, mas no en el interior, hasta que aya nueva culpa en satisfacer a la parte, y para que esto se puede hazer sin escandalo, dize Cordoua que la absolucion no solamente es en el fuero interior, sino en el exterior.] Ita ille.

RESOL.

Sup. hoc lege § posit. in annot. vlt. huius Ref.

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Refol. 29. in fine, &c.

Sup. hoc inf. lege doct. §. vlt. Ref. 66.

ANAE
ONIA
ELIVV
III

RESOL. XLI.

An Confessorius electus per Bullam Cruciatam possit absolute penitentem, qui solum satisfacit Clerico, vel Monacho percusso, vel teneatur etiam satisfacere Ecclesie, vel Monasterio, & Abbati? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 2.

§. 1. Respondent negativè Riccius in *decisione Curie Archiepiscopali Neapol. part. 1. decis. 36. numero 4. & p. 2. decis. 34. num. 3. Bonacina tract. de cens. disp. 2. q. 4. punct. 5. num. 5.* Et ita fuisse resolutionem in Curia Archiepiscopali Neapolitana testatur Riccius in casu cuiusdam, qui percussit Conuertum certi Monasterij, ubi fuit decisum, talem debuisse satisfacere Abbati, & Monasterio: quia iniuria facta Monacho censetur facta Abbati, & Monasterio *ex leg. in personam, ff. de pactis*, & ibi scribentes cum Gomelio *tom. 2. variar. resolut. cap. 6. num. 5.* & aliis. Et idem asserit de Clerico Bonacina, *ubi supra*, qui addit modum satisfaciendi.

2. Hæc opinio est probabilis, sed etiam probabilem contrariam esse iudico, quam docet doctus Auila *tract. de cens. p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 11. concl. 2.* ubi sic ait: [Notandum est, quod licet percussus Clericum, vel Monachum faciat etiam iniuriam Ecclesie, vel Monasterio tamen satisfactio percusso, vel remittente iniuriam, censetur pars satisfacta, & consequenter potest absolui: quia quando damnum infamie, vt notat Nauarrus *cap. inter verba correl. vlt. num. 376. & in Manual. cap. 14. n. 46.* tangit principaliter infamatum, & minus principaliter bonum publicum, sufficit condonatio eius, ad quem principaliter pertinet *ex capite quamvis pactum*, iuxta Gloss. *de pactis, in 6.*] Ita Auila satis probabiliter.

RESOL. XLII.

Virum virtute Bulla Cruciatæ liceat absolute excommunicatos nominatim, vel publicos percussores Clericorum, vel alium, cuius excommunicatio deducta est ad forum contentiosum, & lis non est finita?

Idem procedit, si quis absolueretur virtute privilegiorum Mendicantium.

Et in textu huius Resolutionis notantur aliqua alia, quæ in supra dicto casu faciendæ sunt. Sed adhuc superest difficultas, quando censura, est ab homine, & quando lata est à iure, quid faciendum est virtute Bulla Cruciatæ, vt profit absolutio in utroque foro? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 26.

Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis eius primæ not. & pro parte publicæ percussionis Clericorum in 10. 5. tr. 2. Ref. 80. & in 10. 3. tr. 2. ex Ref. 64. legem laram doct. §. Restat. & seq. & pro virtute privilegiorum Mendicantium in Ref. 9.

§. 1. Negativam sententiam docuerunt Doctores, quos citat, & sequitur Auila *de cens. p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 10. concl. 1.* Et ratio est: quia talis absolutio esset scandalosa, & perturbaret iurisdictionem Iudicis, coram quo lis penderet. Idem docuit Egidius Coninch *de Sac. disp. 14. dub. 16. n. 207.* Vasquez *in 3. p. tom. 4. tract. de excom. dub. 20. n. 8.* Vega *in sum. tom. 1. cap. 6. cas. 2. & alij.*

2. Sed probabiliorum contrariam sententiam puto, quam docet Sanchez *in summ. tom. 2. lib. 3. c. 17. n. 49.* Acosta *q. 50. Sayrus de cens. lib. 2. c. 20. n. 29.* & Henricus *lib. 8. cap. 60. n. 4.* ubi sic ait: [Nominatim denunciatus potest, satisfacta parre, absolui per Bullam Cruciatam; quod pro occulto foro conscientie prodest: & si ita absolutus petat communionem in loco, ubi cessat omnino periculum scandali, licebit ministrare.] Ita ille, Et idem procedit, si quis absolueretur virtute privile-

giorum Mendicantium. Et ratio est: quia in Bulla Cruciatæ conceditur absolute facultas absolvendi à censuris, sine vlla restrictione, aut limitatione; ergo non est à nobis restringenda, & limitanda.

3. Nec obstat ratio in contrarium adducta: nam, cum talis absolutio valeat tantum pro foro interiori, non perturbatur exterior iurisdictionem Iudex potest procedere contra talem, ac si nunquam esset absolutus; licet aliqui asserant, supradictam absolutionem valere etiam in foro exteriori, & iudiciali. Et ita docet Medina *in sum. lib. 1. cap. 11.* Rodriguez *in Bulla, §. 9. n. 55. in fin.* & nouissime Ioan. de la Cruz *in direct. cons. p. 2. tract. de excomm. dub. 5. concl. 3.* cum aliis, & volunt, quod in tali casu Confessor absoluit, & schedulam absolutionis, vt per eam reus se defendat in foro exteriori: vel, vt notat Nauarrus apud Acostam, *ubi infra*, postquam Confessor absoluit etiam communicatum, tradat penitentem coram Notario, & restituat schedulam absolutionis, in qua asserit, illum esse virtute Bullæ, & satisfacta parte, à censuris absolutum: & quod Notarius in sine schedula testatur, à Confessore prædicto excommunicato tali tempore, die, & loco, illam absolutionis schedulam datam fuisse.

4. Sed, his minimè suffragantibus, communiter docent Doctores, absolutionem Bullæ non prodesse in foro exteriori; & ita absolutum debere se gerere in publico tanquam excommunicatum, ad evitandum scandalum, posse tamen secretè, & sine scandalo Missam audire, Sacramenta recipere, & cum aliis colloqui, manifestando, se esse per Bullam absolutum. Et ita hanc sententiam, contra Doctores citatos, docet Auila *de cens. p. 2. c. 7. disp. 3. dub. 12.* Acosta *in expl. Bull. q. 50. per tot. V. lloal. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. s. 2. n. 14.* qui citat Henriquez, Lopez, Gutierrez, Couarruam, & alios.

5. Aduertunt tamen, quod Iudex contra ita absolutum per Bullam, non tenetur procedere: vnde, si velit esse benignus, potest acceptare hanc absolutionem, etiam pro foro exteriori, & repellere accusationem Fiscalis accusantis illum, quod, verbi gratia, celebravit, vel in ferenda sententia contra illum temperare rigorem, & penam. Et ita docet Auila, & Acosta, *ubi supra*, cum Henriquez *lib. 13. cap. 27. n. 3. circa fin.*

6. Notandum est verò cum Acosta, omnia supradicta procedere, quoad absolutionem censurarum ab homine, non quoad absolutionem censurarum à iure. Vnde absolutio virtute Cruciatæ à censura lata à iure, valebit etiam in foro exteriori, & iudiciali: nam Summus Pontifex in Bulla asserit, super censuras ab homine latas non cadere absolutionem virtute Bullæ in foro exteriori: ergo cadet super censuras iure latas. Et idè absolutus per Bullam à censuris iure latis debet postulare schedulam iuxta Consilium Nauarræ, vt in foro exteriori, si opus fuerit, probet, se absolutionem obtinuisse ab illa censura: & si ita aliquis Presbyter perciteret alium Presbyterum, & postea absolutus per Bullam in altari ministraverit, si schedulam de tali absolutione demonstret, puto, non posse illum Fiscalis Curie Archiepiscopalis, vel alium in foro exteriori accusare, & penas excommunicationis exigere: nam per illam absolutionem Bullæ liberatus etiam fuit à foro exteriori: nam, vt diximus, absolutio Bullæ quoad ad censuras à iure latas, non solum prodest in foro animæ, sed etiam in foro iudiciali: quod est valde notandum. Et hæc dicta sufficiant quoad præsentem questionem, circa quam etiam, si libet, vide Filiuc. *tom. 1. tract. 11. cap. 9. n. 291.*

RESOL. LXIII.

RESOL. LXIV.

De absolutio excommunicationis facta virtute Bullæ Cruciatæ, an libere, vel alterius privilegij, valeat etiam in foro exteriori?

De hac questione ego tractavi in 1. part. tract. 11. resol. 26. vbi pro negatiua sententia addi plures DD. quibus nunc addo Turrianum de censur. lib. 2. disp. 24. dub. 2. & Hurtadum disputat. 1. §. de excomm. difficult. 4. num. 16. quia id est contra rigorem iurisdictionem Ordinariorum, quo Tribunal eorum non parum turbatur, quod non est creandum generali & absoluta concessione concedi, præsertim quando in privilegio dicitur, pro foro tantum contentio.

Verum præter Medinam & Rodriq. contrariam sententiam docet Suarez disputat. 7. sect. 5. num. 20. & James de la Cruz in direct. cons. 1. part. 2. de excomm. dub. 3. conel. 3. vbi sic ait. Nota quod in Bulla Cruciatæ non petitur quòd absolutio excommunicationis fiat in sacramento Pœnitentiæ, sed quia confessio est prævia ad absolutionem peccatorum, conceditur ibi vt possit eligi Confessarius approbatus pro peccatis, qui etiam possit absolueri ab excommunicatione, & aliis censuris, & valet etiam pro foro exteriori, satisfacta parte, & cessante contentiua, absolutio censurarum facta virtute Bullæ, aut alterius similis indulti. Ita ille & ratio est, quia ex vna parte in dicto privilegio facultas absoluedi absolute & absque restrictione conceditur, & ex altera est gratia & liberalitas. Ergo non est restringenda & limitanda. Imò addit Suarez quòd quando in privilegio dicitur in foro tantum conscientia, ea restrictio non additur ex vi illius absolutus non habeatur vt absolutus, & tamen ab excommunicatione in foro exteriori, & contentioso, sed vt iudex possit adhuc de delicto cogitare, & penitentiam foro contentioso accomodatam imponere.

Notandum est tamen hic stando etiam in prima questione, posse iudicem eiusmodi absolutionem accipere, quia in hoc nullum est incommodum, nisi tunc cederet in graue partis detrimentum; cui reus nullus satisfacere, cum facile posset; tunc enim huic fieri iniuria. Ita Coninch de Sacram. disput. 14. dub. 16. num. 27. cui adde Henriquez lib. 8. cap. 60. num. 4. in resol. lib. 1. vbi sic ait. Si iudex est benignus, potest absolvere sic absolutum etiam in foro exteriori. Ita ille. Quod etiam adde Layman tract. 5. part. 1. cap. 7. num. 5. & Aniam de censur. part. 2. cap. 7. disputat. 3. dubitat. 12. in eo disto sequitur. Quod verò asserit Ioannes de la Cruz vbi supra, nempe virtute Bullæ Cruciatæ, & aliorum privilegiorum, posse Confessarium absolueri excommunicationem extra sacramentum penitentia, hæc ego contra aliquos firmavi in 1. part. tract. 11. resol. 26. & firmat nouissime Hurtado de excommunicat. disputat. 1. difficult. 5. num. 8. & Præpositus in 3. part. cap. 1. de cens. in communi dubitat. 14. numero 105. qui optime notat hanc sententiam esse veram, etiam si in Bulla, seu privilegio dicatur absolutionem esse dandam in foro conscientia, vel in foro penitentia, ut dicatur, eorum confessionibus diligenter auditis.

An absolutio ab excommunicatione tam à iure, quam ab homine lata, obtenta virtute Bullæ Cruciatæ valeat etiam in foro exteriori?

Et docetur, quòd probabis te esse absolutum, vt iudex credere teneatur.

Et quid est dicendum pro prima difficultate post Constitutionem 105. Urbani VIII. edita anno 1630. die 19. Junij? Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. Ref. 62.

¶ Olim de hoc casu satis dixi, nunc interrogatus de illo à quodam Equite Hierosolymitano, assero pro affirmatiua sententia, præter Doctores à me alibi citatos, stare Bobadillam in Polit. tom. 1. lib. 2. cap. 19. num. 46. & Garziam de Benef. tom. 1. part. 2. cap. 5. num. 55. Quibus ego addo nouissime Antonium Scobar in Theolog. moral. tom. 1. lib. 7. sect. 2. cap. 3. Probl. 41. num. 586. & Andream Mendo in Bulla Cruciatæ.

1. Probatum primò, quia in Bulla Cruciatæ conceditur potestas absoluedi absque vlla limitatione fori interni: ergo non est à nobis adhibenda, cum beneficium Principis debeat latam habere interpretationem, lege Beneficium ff. de constit. Princip. & lege 28. titul. 34. part. 7. & in dubio debeamus interpretari actum vt pleno valeat quam debiliori, leg. Quoribus la 2. ff. de rebus dubijs. Secundo, cum Pontifex intendit, vt solum pro conscientia foro absolutio, & dispensatio prosit, vt videre est in facultate concessa Episcopis à Tridentino sess. 24. capit. 6. de reformat. & in dispensationibus, quæ à Sacra Pœnitentiaria expediuntur. Cum ergo in Bulla Cruciatæ id non expresse sit, pro vtroque foro processu absolutio debet. Tertio, absolutio pro solo conscientia foro est nimis limitata, & restricta, ita vt nequeat absolutio simpliciter dici: siquidem virtute illius non potest absolutus se publice, & in exteriori foro diuini immiscere, quin possit per Iudicem puniri. At in Bulla Cruciatæ conceditur absolutio à censuris simpliciter, & absolute; ergo de absolutione simpliciter, & absolute intelligenda est.

3. Deinde, quia similis concessio facta fuit à Pio V. in quodam Iubileo anni 1568. die 17. Octobris in alijs Iubileis à Gregorio XIII. & XIV. concessis. Ij enim Pontifices postquam in præfatis Iubileis concesserunt facultatem absoluedi à censuris reservatis, explicarunt huiusmodi absolutionem non processu in foro exteriori, seu contentioso, nisi parti satisfecerint penitentes, quæ proxima verba aperte innuit, talem absolutionem, satisfacta parte, etiam in externo foro valere; ergo similiter cum Cruciatæ absolutionem à censuris concedat, cum partis læsæ satisfactione, & non limitet huiusmodi absolutionem ad forum internum: satis probabiliter asseri potest, etiam parte satisfactoria in exteriori foro valere.

4. At his non obstantibus negatiuum sententiam plures sustinent, quos citat & sequitur Castus Palaus tom. 4. tractat. 25. punct. 9. num. 9. qui tamen addit, quod est absolutio data à Confessario pro foro exteriori non prosit; sed illa non obstante, possit iudex aduersus absolutum procedere, ac si absolutus non fuisset; tamen si de absolutione fidem faciat, temperandus est rigor in punitione.

6. Quod si roges, qualiter probabis te esse absolutum, vt iudex credere teneatur, affirmat Medina in struel. Confessor. cap. 12. in fine, Rodriguez in addit. ad supradictum §. 9. num. 51. te sufficienter id probare si

Sup. hoc in duabus præcedentibus Ref. & pro parte in 1. 55 tr. 2. Ref. 20. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 246. in fine, & lege 4. penult. & vlt. huius Ref. & signanter in to. 3. tr. 2. ex Ref. 64. latè in §. Restat modo, & sequi Sed hic inf. lege 5. Perç ya, huius Ref.

ANÆ
BONIA
II. IV. V
III

verf. & voluit
& in §. xli.
à fin 8. &
verf. Et ideo.

ſchedulam à Confefſario accipias, in qua ipſe Confefſarius teſtetur, te virtute Cruciatæ abſoluiffe parte ſatisfacta. Scio tamen Ledefina 2. part. 4. quæſt. 26. art. 1. col. penult. & Ioan. Gutierrez. 99. Canon. lib. 1. cap. 2. num. 17. non probari dictum teſtimonium, quia eſt teſtimonium Confefſarii, qui in iudicio forenſi non admittitur vt teſtis, cum ſit iudex pro ſolo conſcientiæ foro conſtitutus, ob quam cauſam Rodriquez addit, adducendos eſſe duos teſtes, qui abſolutioni interſint, & de illa teſtificari poſſunt. Nauarrus verò lib. 5. conſil. tit. de ſentent. excommunicat. conſil. 26. ſententia non eſt ſufficientem ſchedulam Confefſoris ad faciendam fidem, neque eſſe tutum adducere teſtes, qui abſolutioni, quæ frequenter datur in Sacramento Pœnitentiæ, interſint, aſſerit, prædictam ſchedulam à Confefſario affirmante, ſatisfacta parte, abſoluiffe, debere accipi coram Notario, & teſtibus & Notarium in ſine ſchedulæ teſtari debere, te fuiſſe à Confefſore prædicto abſolutum, tali die, & loco, &c. & ad illius abſolutionis fidem faciendam illam ſchedulam datam fuiſſe.

6. Cæterum Palaus, ubi ſupra num. 12. exiſtimat, ſolum teſtimonium Confefſarii oſtenſa Bulla, ſufficere, vt iudex teneatur credere, te fuiſſe abſolutum, vt rigorem pœnæ ordinariæ temperet. Nam tùm ſatisfacta parte, non agatur de præiudicio tertij, videtur Confefſario credendum, qui ob officium Iudicis in foro conſcientiæ incapax non eſt teſtificandi ex licentia pœnitentis, & in illius fauorem in foro externo: Si enim contrahens ſecundas nuptias ob acceptum nuncium de morte vxoris, qui falſus fuit, excuſatur à pœna, quibus afficiendus erat ob contractum matrimonium, viuente coniuge: quia prudenter proceſſit fidem teſti alius idoneo adhibens, vt probat text. in Cap. in præſentia, de ſponſalibus; cur non poterit iudex te excuſare à cenſuræ violatione ob dictum Confefſarii teſtantis te abſoluiffe? Certè poteſt. Ita Palaus.

7. Et hæc omnia hinc inde aſſerebant Doctores circa præſentem difficultatem ante quandam Conſtitutionem Vr bani V III. ſed poſt illam abſolutè docent, abſolutionem obtentam ab excommunicatione virtute Bullæ Cruciatæ non valere pro foro externo; & ita tenet nouiſſimè Magiſter Gallego de Vera in Bulla Cruciatæ, capit. 9. dub. 114. ubi ſic ait; Preguntate ſi a abſolucion de la deſcomunion que le puede hazer por la Bula, vale tambien parà el foro exterior?

8. Encontrados eſtan los Doctores en eſta parte, anſi dentro de la Eſcuela de Santo Tomas, como entre los de à fuera; afirmando vnòs, que vale para el foro exterior, y negando los otros. Y Antonino Diana reſiere muchos Autores por entrambas partes, (y yo podia añadirle muchos, como lo hago en eſta obra; pero no es neceſſario, como ſe vera) en la 1. p. tract. 11. de Bull. ref. 26. y en la 5. p. ref. 13. y los reſiere fielmente.

9. Pero ya no ay que canſarnos acerca deſto, porque ſu Santidad de Vibano VIII. que es el que al preſente concedió la Bula de la Santa Cruzada, dirimió eſta duda y controuerſia en vna Bula ſuya, y motu proprio, cuyo titulo es, *Innotatio Conſtitutionis ſelicis recordationis Clementis VIII.* ſu data en Roma à diez y nueue de junio de mil y ſeiscientos y treinta: digo, que dirimió eſta controuerſia, explicando expreſſamente, que la Bula de la Cruzada, no aprouecha para el foro exterior, ſino ſolo para el foro de la conciencia; y aſſi yendo tratando en la ſobre dicha Bula, y motu proprio de la Conſeſſion que hazia en la Bula, de que el Confefſor elcto por ella, podia abſoluer de todos los caſos refer-

uados, aun de los contenidos en la Bula de la Corona, (excepto el crimen de heresia,) dice el Papa Urbano VIII. que la tal facultad, *Non niſi in foro conſcientia, non autem in foro externo ſuffragatur.* Trac toda eſta Bula Antonino Diana, en las adiciones ſecundarias, que andan en las impreſſiones nuevas, al fin de la tercera parte de las obras de Diana. Hacille.

10. Qui quidem poterat in confirmatione ſue ſententiæ adducere noſtrum cariffimum Conciuem Patrem Bardi; nam in Bulla Cruciatæ, p. 1. r. cap. 5. ſect. 2. num. 11. ſententiam Magiſtri Gallego ante illum docuerat, ſic aſſerens; Demique conſuſio iſta eſt iam deſinita ab Urbano VIII. in Conſtitutione 10. edita anno Domini 1640. die 19. Iunii, que reperitur in *nom. Bullarij*, & incipit: *In ſpecula militantis Eccleſiæ.* Declarauit enim Pontifex, abſolutionem datam etiam in reſeruat in Cœna Domini, non ſuffragari niſi in foro conſcientiæ, non autem in foro externo: proinde omnino alia opinio contraria hodie nequit prædicari. Ita Bardi.

11. Sed vide ne verba Urbani VIII. poſſint intelligi vt Bulla non ſuffragetur pro foro externo directe, & immediatè, ſecus autem indirectè, & eo modo quo ſupra Doctores explicare laborant. Et quidem Pater Eſcobar ſcripſit poſt dictam Bullam: Pater Mendo illam nominatim ponderauit, & tamen nullam difficultatem habuerunt circa verba à Gallego, & Bardi adducta imò ſententiam affirmatiuam, vt ſupra tenuerunt; Ideò tu cogita. Ego, interim non recedam à ſententia negatiua Patris Bardi, & Magiſtri Gallego.

RESOL. LXV.

Vtrum virtute Bullæ Cruciatæ poſſit quis extraconſcientiam abſolui à cenſuris?
Idem queritur de Iubileo. Ex parte 1. tractatu 11. Reſol. 25.

§. 1. **N**egatiuè reſpondet Filiucius tom. 1. tract. 11. cap. 9. num. 294. Valquez in 3. part. tom. 4. tract. de excommunicat. dub. 20. num. 9. Sanchez tom. 9. de Iubileo, 8. dub. 8. Acosta in expoſit. Bull. quæſt. 50. in fine. Fernandez in exam. Theolog. mor. par. 3. cap. 9. §. 12. num. 4. qui citat Couarruam, Nauarrum, & Cordubam, Idem docet Suarez in 3. part. tom. 5. diſput. 7. ſect. 5. num. 35. Rodriquez in Bulla, §. 9. num. 54. diſt. 5. & alij. Primò, quia ita declarauit Pius V. in Bulla Iubilei, anno 1568. Secundò, quia in Bulla apponitur clauſula, *auditis Confeſſionibus*: & licet non apponatur; habetur tamen alia æquiualens, videlicet, quòd poſſint eligere Confefſarium, qui poſſit illos abſoluerè à peccatis, & cenſuris,

2. Sed contrariam ſententiam, tanquam probabiliorè, amplectendam eſſe exiſtimo, quam tuentur Auila de cenſ. part. 2. cap. 7. diſp. 3. dub. 13. Villalobos in ſum. tom. 1. tract. 27. clauſ. 9. §. 2. n. 23. Sanchez de mar. tom. 3. lib. 8. diſput. 34. num. 10. Vega in ſum. tom. 1. cap. 6. caſ. 3. Ledefina in ſum. tom. 1. tract. de exam. cap. 8. dub. 5. Coninch de Sacram. diſp. 14. dub. 16. num. 25; & Victoria, Pegna, Medina, Sancius, & Guertera, Archiepiſcop. Granatenſis, Vir doctiſſimus, & alij Theologi Salmanticensis apud Henriq. in ſum. lib. 8. c. 13. num. 2. in Gloſſ. litt. O. & tandem ex Dominicanorum Familia Vir doctus, Ioan. de la Cruz in direct. conſc. p. 2. tract. de exam. dub. 5. concl. 3. vb. ſic ait; Nota, quòd in Bullis Cruciatæ non petitur, quòd abſolutio excommunicationis fiat in Sacramento Pœnitentiæ; ſed, quia conſeſſio eſt præuia ad abſolutionem peccatorum, conceditur ibi, vt poſſit

Quæ nunc
preced. ſunt
Ref. & in
aliis carū
primarum
annotatio-
num.

posse eligi Confessor approbatus, qui etiam possit ab-
soluere ab excommunicatione, & aliis censuris. Ita
ille. Et ita declarasse Commissarium Cruciatæ, testatur
Aquila, ubi supra, maxime hodie, quia non adest in Bul-
la clausula illa, audita Confessione: & etiam si adesset,
poco sententiam nostram esse probabiliorē, & tutam
in peccati, ut ego sapius consului, & practicaui. Et ratio
est: quia nulla necessaria est connexio inter absolutio-
nem à peccatis & absolutionem à censuris. Secundo,
quia sapè expedit, ut ita fiat, ut si reus non sit paratus,
quomodo frequenter solet accidere in praxi, ut statim
coniteatur, & adint causæ, ob quas expedit eum
statim absolui.

Ad argumenta in contrarium adducta responde-
tur: & ad primum dico cum Villalobos, ubi supra,
quod illa declaratio Pontificis habuit locum pro illo
sacramento, in quo concessa fuit illa facultas tali pacto, &
conditione. Ad secundum respondeo cum Aquila, &
aliis, quod illa verba, audita Confessione, referenda
sunt ad absolutionem à peccatis, non autem ad absolu-
tionem à censuris: referenda sunt enim singula sin-
gulis, & respectuè intelligenda, respectu potestatis
absolventis ab omnibus peccatis, quæ simul cum alia
facultate solet concedi. Ad illud verò, quod dicitur, in
Bulla adesse illa verba, quod quis possit eligere Confes-
sorem, ut eum absoluat à peccatis, & censuris: ergo,
&c. Respondetur ex istis verbis non sequi veramque
absolutionem simul, aut ab eodem debere dari.

RESOL. LXVI.

An per Bullam Cruciatæ possit quis absolui ab excommu-
nicatione lata contra causantes, aut procurantes, vel
consulentes abortum?

Et an Gregorius XIV. in proprio motu concesserit, cui-
libet Confessario approbato seculari, vel Regulari, ut
possit in loco conscientie absolui à peccato abortus fec-
tus animati, & ab excommunicatione lata contra per-
sonas ibi expressas?

Et naturæ posse Confessarium virtute Bullæ Cruciatæ ab-
soluere aliquem ad cautelam: ut quando dubitat pro-
babiliter, an quædam excommunicatio publicè lata
comprehendat illum. Ex p. 5. tract. 9. Ref. 40.

Videtur negatiuè respondendum; quia Sixtus
V. edidit Motum proprium anno 1588. qui in-
cipit, Effrenatam, in quo referuat Summus Pontifex
absolutionem à censuris ibi latis contra prædictos cau-
santes, vel consulentes abortum, & addit quod virtu-
te illius, aut Bullæ non possit impendi absolutio ab-
ortus, quod ita planè esse intelligendum, & ad litem
docet Rodriguez in expos. Bullæ, §. 9. num. 90.
& habent quidam iuniores, dicentes esse probabilis &
securis.

Verum his non obstantibus affirmatiua senten-
tia tenenda est. Primò, quia Gregorius XIV. in proprio
Motu supra relato concedit cuilibet Confessario ap-
probato seculari, vel regulari, ut possit in foro con-
scientie absolui à peccato abortus, & excommuni-
catione lata contra personas ibi expressas, vbi planè
distinguitur de abortu factus animati, ut docet Henriquez
lib. 10. cap. 15. ubi supra. Secundo probatur, quia in Bulla
Cruciatæ datur facultas absolventi ab omnibus cen-
suris, etiam Papæ referuatis, exceptis his, quæ hæresi
sunt annexæ. Ergo quantumcumque censura abortus
referuata sint Papæ, poterit quis virtute Bullæ absol-
uere. Neciuat respondere non posse, quia in prædicto
Motu proprio Sixti V. continetur prohibitio, quæ cau-
et absolutio ab illis virtute Bullæ; hoc, inquam, non
obstat, quia Commissarius ex facultate Apostolica po-
test.

Tom. IV.

test suspendere, & suspendit omnia contraria Crucia-
tæ, licet habeant clausulam contrariam tali suspensio-
ni, ut testati sunt viri doctissimi ab ipsomet Commis-
sario consulti super hac sua facultate. Tum, quia Six-
tus V. non potuit coarctare potestatem Pontificum, qui
eidem successerunt: omnes autem absque vlla limita-
tione concesserunt, ut virtute Cruciatæ possent eam
sumentes absolui ab omnibus peccatis & censuris. Se-
di Apostolica referuatis, hæresi duntaxat excepta. Imò
operantur nonnulli, quod adhuc Sixto V. viuente pos-
tulerit quispiam virtute Bullæ Cruciatæ per eundem
anno sequenti concessæ à censura ex abortu incur-
sa absolui. Et ita docet Henriquez lib. 6. de penitent.
cap. 10. in glossa lit. F. & lib. 10. cap. 35. lit. F. cum Lu-
douico de la Cruz in Bulla Cruc. disput. 1. cap. 4. dub. 6.
num. 7.

Notandum est hic obiter contra Nauarr. cap. 27.
num. 275. Covarr. in cap. alma mater, part. 1. §. 12. vers. se-
cundo est inquirendum, Felinum in cap. causam, num. 6.
de rescript. Decium in cap. praterca, n. 6. de offic. deleg. &
alios, posse Confessarium virtute Bullæ Cruciatæ ab-
soluere aliquem ad cautelam; ut quando dubitat pro-
babiliter, an quædam excommunicatio publicè lata
comprehendat illum. Ita Coninch. de Sacram. disp. 14.
dub. 16. n. 200. Suar. de cens. disp. 7. sect. 8. n. 12. Henri-
quez lib. 13. cap. 29. n. 5. & alij.

Sup. hoc
sup. in
Ref. 59. §. 2.

RESOL. LXVII.

An per Bullam Cruciatæ possit quis absolui ab excommu-
nicatione incurta per duellum? Ex part. 5. tract. 14. &
Miscell. 2. Ref. 104.

Affirmatiuè respondet Sanchez in summa,
tom. 1. lib. 2. cap. 39. num. 27. vbi sic ait: Poterit
Confessarius electus per Bullam Cruciatæ absolui
semel in vita, & semel in mortis articulo, ab ista Ex-
communicatione duelli, quia cum Bulla quotannis
publicetur, & ab eodemmet Pontifice concedatur,
non est verisimile eius intentionis esse priuilegium
tollere Bullæ, concedens semel in vita, & semel in
mortis articulo absolutionem ab omnibus casibus Pa-
pæ referuatis. Ita Sanchez. Sed Hurtadus de Mendoza
in 2. 2. disp. 170. sect. 21. §. 201. licet sequatur opinionem
Sanchez, eius tamen rationem non approbat, quam
putat in aliis occasionebus nullo modo esse proban-
dam; sed affirmatiuam sententiam docet, nempe ex-
communicationem incurtam ex duello esse per Bullam
Cruciatæ absoluentiam, quia Bulla Cruciatæ non re-
uocatur, nisi per expressam derogationem, quæ de-
rogatio non continetur in Motu proprio Clementis
VIII. ergo, &c. quæ doctrina est valde notanda pro
auctoritate Bullæ Cruciatæ.

Sup. hæc ex-
communica-
tione, si est
occulta, su-
pra ex lata
doctrina
Ref. 41. &
aliarum eius
primæ an-
not. signan-
ter in §. Item
posse.

RESOL. LXVIII.

An imponentes gabellas super rebus, quæ ad proprium
usum, vel familia emuntur, incidant in excommu-
nicationem Bullæ Cæna, & per Cruciatam sint absol-
uendi?

Et queritur, an supradictæ gabella sint iniustæ? Ex p. 1.
tract. 11. Ref. 8.

Prima opinio affirmat: & ita docet Tolertus
lib. 5. cap. 74. quia dictæ gabellæ sunt iniustæ,
ut notat Caietanus in summa, verb. veltigal. Tabiena
eod. verb. n. 4. Angelus verb. pedagium, num. 2. Armilla
verb. gabella, n. m. 2. Ledesma 2. p. quæst. 18. art. 3. Medi-
na in p. 2. quæst. 96. art. 4. Beja p. 1. cas. 13. Gabriel in 4.
dist. 15. quæst. 5. conclus. 2. lit. Z. cum aliis. Probat ex l.
I. 2. vniuersi.

Sup. doctri-
na c. n. c. n. c.
à lin. 2. huius
Ref. in tom.
2. tract. 7.
Ref. 60.

emine. *f. c. de vectigalib.* ubi pena capitis imponitur his qui de rebus ad proprium usum necessariis vectigalia exigunt. Et in *l. omnium. c. de vectigalib.* determinatur, ut gabellae tantum imponantur, vel exigantur pro rebus, vel ex rebus mercimonij, & negotiationis causa asportatis, vel delatis.

2. Deinde, supradictas gabellas iniustas esse patet: quia in illis pauperiores ita onerantur, sicut diuites: quod est contra iustam formam tributi, quae efficit, ut vnusquisque soluat iuxta proportionem suarum facultatum. Imò plus solvunt pauperes, quam diuites: nam panem, vinum, oleum, &c. frequentius emunt pauperes: ergo plus persolunt, quam diuites. Et tandem ex istis tributis aequè grauantur peregrini, ac incolae: cum tamen causa tributi ad peregrinos non pertineat.

3. At, his non obstantibus, placet mihi sententia Suar. *de legib. lib. 5. c. 16.* Turriani in 2. 2. tom. 2. *disp. 44. dub. 3. n. 1.* qui multos alios citat, & Ioan. de la Cruz in *direct. conf. part. 1. praep. 7. art. 1. dub. 1. conclus. 1.* & aliorum assensum, dictam gabellam esse iustam: quia seruatur in illa, quantum fieri potest, aequalitas: nam, licet pauperes plures habeant aliquando filios; tamen communiter, quia pauperes sunt, minus emunt ex his rebus, quae ad vitam usum sunt necessaria, quam diuites. Deinde, ut notat Malderus in 2. 2. *tract. 5. c. 6. dub. 6.* licet pauperes in his gabellis aequè contribuunt, ac diuites, aut etiam amplius, hoc ipsum tamen à ditioribus compensatur: quod enim cariora sunt, quae ad communem victum pertinent, eò solent carius vendi opera, quas pauperiores in Republica praestant.

4. Adde, quòd, ut optime notat Molina, & alij, vectigalia, quae ex mercibus soluere coguntur mercatores non tam redundant in grauamen, ac sumptus ipsorum, quam in grauamen eorum, qui illas ex ipsis sunt empturi; mercatores quippe, quòd carius emunt merces, quas asportant, & quòd plura tributa ex eis solvunt, eò carius eas vendunt. Quòd fit, ut grauamen eiusmodi magna ex parte redundet in populos, seu in emptores earum mercium, & non in mercatores, licet emptores, & populus id non consideret. Quòd fit, ut quae inaequalitas obicitur ex eo, quòd tributum soluantur ex his rebus, quae asportantur, emuntur, aut venduntur ad subleuandam propriam necessitatem cernatur, & accidat similiter in eo, quòd mercatores vectigalia soluant ex rebus, quas asportant, emunt, aut vendunt negotiationis causa; quandoquidem haec ipsa tributa tandem solvunt, qui eas res emunt ad subleuandam propriam necessitatem.

5. Et tandem ex impositione dictarum gabellarum minora sunt murmura, quam essent in censu patrimonij, aut capitis: in aestimando enim cuiusque patrimonio multum odij, multum etiam deprauati iudicij incurritur, deinde oportet multos esse Officiarios ad exigendum, quorum stipendia multum augent tributum, & per huiusmodi tributa super poculenta, & esculenta, seu similia, cum per minutim soluatur reipublicae subsidium, insensibile quodammodo est detrimentum soluentium. Itaque, publicae commoditatis gratia, merito talia vectigalia debent tolerari, & licita sunt.

6. Ex quibus omnibus apparet, secundum hanc sententiam, posse Principem, seu rempublicam, imponere vectigalia, non solum in his, quae negotiationis causa venduntur, siue emuntur; sed etiam in his quae venduntur, aut emuntur, ut necessaria ad vitam usum: verum est, quòd supradicta sententia recipitur à multis, & probabiliter quidem cum aliquibus conditionibus, & non aliter, quas condiciones ponit Lefsius *lib. 2. c. 33. dub. 7. num. 5.* Reginaldus in *praxi. tom. 1. lib. 10. c. 24. num. 377.* Molfesius in *sum. tom. 2. tract. 1. c. 2. n. 96.* Faustus in *spec. Conf. disp. 33. q. 2. n. 4.* Laym.

in *Theol. mor. lib. 4. sect. 5. tract. 3. n. 3. c. 3.* Tanner. in 2. 2. *disp. 4. q. 6. dub. 1. n. 345.* & alij.

7. Restat modò respondere ad argumenta contraria sententiae. Ad primum respondet Turrian. *l. c. n. 3.* illam legem non esse dispositionem iuris naturalis, sed positui; idèò mutari potest, solumque obseruatur, ubi leges iuris communis obseruantur. Adde, quòd ut notat noiter Megala in *p. 2. lib. 2. c. 17. q. 5. n. 71.* nullus potest imponere gabellas, nisi Princeps, seu Magistratus qui in regimine temporalium supremam auctoritatem, & regalia, & merum, & mixtum imperium de iure habent, & ab alio nouas leges non recipiant. Sed hi Principes possunt & imperiales leges tollere. Ergo, & contra dictam legem vnuerſi possunt nouas gabellas instituire; & consequenter gabellas sic institutas exigentes, vel imponentes non essent excommunicati. Vel tandem respondendum est dictam legem, per contrariam consuetudinem abrogatam fuisse, ut restat Graffius in *de iur. lib. 4. c. 18. n. 81.* & Duard. in *Bull. Cœn. lib. 2. can. 5. quest. 5. num. 6.* cum alijs DD. supra citatis.

8. Ad secundum argumentum patet responsio ex dictis, quibus adde, cum pauperes paucis soleant esse contenti, & modico viuere, pauca vendunt, & emunt; & consequenter modicum solvunt; at tamen quantitate, quam ex tali emptione, & venditione diuites solvunt.

9. Ad tertium responderet, quòd peregrini merito tales gabellas solvunt: nam & in sua patria vicissim ex hac republica peregrinos similiter ipsi tractant: & ita docuit Malderus in 2. 2. *tract. 8. cap. 6. dub. 6.* & alij.

10. Notandum est verò, quòd stando in contraria opinione, nempe, supradictas gabellas esse iniustas; tamen non desunt Doctores, qui in tali casu illas imponentes non incurrent in excommunicationem Bullae aſserant; & sic notauit Sayrus *de cens. lib. 3. cap. 9. num. 6.* & alij: quia putant; imponentes gabellas solum incurrent in excommunicationem Bullae Cœnæ, ex defectu causae efficientis, nempe, si non habeant potestatem imponendi; non autem ex defectu causae materialis, ut esset in casu nostro; vel ex defectu causae formalis, ut si imponeretur Clericis, vel aliis exemptis. Sed, ut diximus supra, non desunt Doctores, qui contrarium sentiant; videlicet, posse aliquem in dictam excommunicationem Bullae incurrent; non solum ex defectu causae efficientis, sed etiam materialis, formalis, & finalis. Et istae opiniones sunt omnes probabiles, non solum ex principijs intrinsicis; sed etiam ex principijs extrinsecis: nam vtraque opinio habet pro se optimos Auctores.

Sed haec satis dicta sint de aliquibus casibus Bullae Cœnæ, ad cognoscendum, vtrum indigeant privilegio Bullae Cruciatæ: pergamus modò ad alia dubia circa ipsam Bullam Cruciatæ.

RESOL. LXXIX.

An commutatio voti virginitatis Bulla Cruciatæ debeat fieri in confessione sacramentali?
Idem dicendum est, quando supra dicta commutatio efficeretur per privilegia Regularium, vel per aliquod habitum. Ex p. 1. tract. 11. Resol. 45.

§. 1. Affirmatiuè responderet Fernandez in *exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. num. 3.* Rodriguez in *Bulla Cruciatæ, §. 9. n. 113. regul. 9.* & Vega in *summa. tom. 2. cap. 129. cas. 34.* & alij.

2. Sed contrariam sententiam probabiliorē esse iudicio cum Sanchez in *summa. tom. 1. lib. 4. c. 5. num. 15.* Henriquez *lib. 7. cap. 30. num. 6.* & alijs penes ipsos, quibus

quibus ego addo Homobonum de exam. Eccl. p. 1. r. 5. cap. 6. q. 4. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 26. claus. 9. §. 3. & Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. c. 16. n. 4. quia in textu Bullæ Cruciatæ non dicitur: Vt auditis Confessionibus, commutatio votorum efficiatur. Ergo &c.

Et hæc doctrina procedit etiam, quando dicta commutatio efficeretur per privilegia regularium, vel aliquod Iubileum. Ita Naldus in summa, verb. Indulg. tom. 8. Henriquez & Sanchez, ubi supra, quidquid contrarium asserat Saytus in clavi lib. 6. c. 11. n. 101. de p. 2. cas. 1. Peregrinus in compend nostrorum tract. 1. tit. commut. §. 3. Sanctarellus tract. de lib. cap. 8. dub. 8. & alij penes ipsos.

RESOL. LXX.

An Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ possit commutare omnia vota, quæ Episcopus commutare potest? Item dicendum est de I. bileo.

Et an doctrina huius Resolutionis procedat, quando Episcopus dispensat, ut Episcopus tantum, non autem quando dispensat ut Sedis Apostolica delegatus, quia in tali casu Confessarius virtute Cruciatæ non possit tale votum commutare, ut quando dispensaret in his, votis ratione solius necessitatis? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 16.

Hæc quæstio multum conducit ad resolutionem multorum casuum quos supra, determinamus, & infra examinandi sunt: ideo respondeo affirmative cum Bonacina de legib. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 4. n. 6. Sanch. in sum. tom. 1. lib. 1. cap. 54. num. 19. & de mar. tom. 3. lib. 8. disp. 15. num. 1. quem novissime sequitur Sanctarell. de lib. cap. 9. dub. 1. & alij; & ita dicendum est de Iubileo: ex quibus patebit resolutio multorum casuum.

Notandum est tamen, supradictam sententiam procedere, quando Episcopus dispensat, ut Episcopus; non autem quando dispensat, ut Sedis Apostolicæ delegatus; ut ex multis notavit noster P. Leone in tract. de lib. part. 2. quæst. 1. sect. 2. num. 17. & Barboia de pæsi. Episcop. part. 1. alleg. 17. num. 14. qui citat Rodriguez, & Suarez: nam in tali casu Confessarius non possit tale votum commutare per Cruciatam, si cum quando Episcopus dispensaret in his votis ratione solius necessitatis, ut observat Sanchez de matrim. lib. 1. disp. 40. num. 9.

RESOL. LXXI.

Quam vota possit Confessarius, virtute Bullæ Cruciatæ commutare: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 68.

Respondeo omnia præter votum castitatis, Religionis, & vota transmarina: & ideo potest commutare votum eundi Romam, aut Compofellam, peregrinandi gratia, quod votum vulgò dicitur, dicitur de Galicia. Et ratio est: quia in Bulla illa vota exceptantur: ergo &c. Et ita notat Fernandez in exam. Theol. mor. p. 2. c. 9. sect. 2. §. 17. n. 7. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 5. n. 43. qui citat Rodriguez.

RESOL. LXXII.

An Confessarius peccet, ut si sine causa nolit virtute Cruciatæ commutare vota penitentis? Et an etiam Regulares peccent, si nolent virtute suorum privilegiorum vota penitentis commutare: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 44. Tom. I. P.

Respondeo affirmative, cum Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 12. qui citat multos alios quibus ego addo Bartolom. à S. Faustino in thes. res. lig. lib. 4. q. 53. & Homobonum de exam. Eccl. part. 1. tract. 5. cap. 6. quæst. 40. Et ratio est: quia cum Confessarius per Bullam Cruciatam sit Index delegatus in penitentis fauorem, tenetur ius ex privilegio illo sibi concessum tribuere, sicut Episcopus dicitur infidelis in cap. quanto, 2. quæst. 5. si denegat dispensationem subdito petenti ex iusta causa.

Notandum est verò, quòd regulares non peccent, si nolent virtute suorum privilegiorum vota penitentis commutare. Et ratio est: quia non astringuntur uti suo privilegio. Ita Sanchez ubi supra, cum aliis; licet non minus probabiliter contrarium asserat Henriquez lib. 7. cap. 8. n. 2. cum aliis quos sequitur Faustus, ubi supra quæst. 54. addens, in fine quæstionis, Confessarios in utroque casu peccare ad minus venialiter.

RESOL. LXXIII.

An Confessarius possit commutare vota post Bullam susceptam emissa: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 50.

Respondeo affirmative, quidquid dicat Sorus cum Fernandez in exam. Theol. mor. p. 1. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 4. & Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 3. n. 40. qui citat Nauarrum, Cordubam, & Azorium. Sed mecum sentit Ledesma in sum. tom. 2. tract. 11. c. 4. dub. 5. & Acofta in Bull. q. 7. Et ratio est: quia fauores sunt ampliandi: & quando Summus Pontifex in Bulla concedit privilegium commutandi vota, non illud restringit, aut limitat: ergo neque hos restringere: aut limitare debemus. Et Henriquez in sum. lib. 6. cap. 16. num. 3. in Gloss. litt. N. asserit ita etiam sensisse omnes Doctores Salmanticenses, & opinionem Soti falsam etiam ibi vocat. Vide etiam Malderum in 2. tract. 10. cap. 5. dub. 11.

RESOL. LXXIV.

An Confessarius in fine anni possit differre commutationem voti, etiamsi annus Cruciatæ transeat, si velit maturius considerare, uter voti commutationem dicendo penitenti, commuto tibi votum in id, quod ego, vel alius postea existimabit commutandum? Et in tali casu, an penitens peccet, si illud votum violaverit antequam Confessarius materiam subrogandam prescribat: Ex part. 1. tract. 11. Ref. 52.

Respondeo affirmative cum Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 11. n. 15. Sanch. in sum. tom. 4. lib. 4. c. 5. n. 31. 32. & 39. qui rationem adducit: quia iam accepit potestatem, & inchoavit causam, & ut dicam, concessit commutationem tempore habili: quod satis est, ut possit postea illud commutare.

Notandum est vero in gratiam Confessariorum, quod in tali casu, nec peccat penitens, si antequam Confessarius, vel alius vir materiam subrogandam prescribat; votum illud violaverit. Et ita docet Sanchez ubi supra, cui ego addo Lessium lib. 2. cap. 40. dub. 26. num. 109. quidquid in contrarium asserat Rodriq. in expos. nostre Bullæ §. 9. num. 1. 5. Et ratio est: quia obligatio illius voti iam est extincta, & translata in aliam materiam in genere, quam penitens acceptavit; & ideo implicite voluit id, quod Confessarius, vel alius vir prescripturus est, ac ideo ante talem prescriptionem votum non obligabit.

RESOL. LXXV.

An commutatio votorum facta per Bullam Cruciatam indigeat aliqua iusta causa?
Idem dicendum est de Iubileo? Ex part. 1. tract. 11. Refol. 39.

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Refol. 77. §. Nota vero.

§. 1. **R**espondeo negativè cum Portel. in addit. ad *deb. reg. voti commut.* 1. Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 19. num. 10. Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. c. 50. num. 19.* Bartol. à S. Fausto in *thes. relig. lib. 4. q. 20. n. 7.* & aliis. Et ratio est: quia, licet ad commutationem voti in æquale bonum, iusta, & debita causa requiratur, ut probant Doctores ex D. Thoma in 2. 2. *quæst. 88. art. 12. in corp.* tamen quando aliquod privilegium ad commutanda vota non confertur simpliciter, sed cum aliquo onere ob bonum publicum, ut fit per Bullam Cruciatam, vel Iubileum, tunc nulla alia est opus causa, quam conferre elemosynam in belli subsidium præscriptam in Bulla, & exequi opera in Iubileo definita: quia ob talem causam Pontifex in privilegium concedit.

RESOL. LXXVI.

An quando commutantur vota per Bullam Cruciatam non solum vota diuinum, sed etiam vota pauperum commutanda sunt in aliquod temporale belli subsidium, per elemosynam? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 11.

§. 1. **M**ulti asserunt, totam commutationem debere fieri in belli subsidium. Ita Ledefina in *summ. tom. 2. tract. 10. cap. 8. fol. mihi 85.* ubi absolutè asserit: [Quando la comutacion se haze en virtud de la Bula, ha se de hazer en cosa, que ayuda à la guerra contra los infideles, que es la causa de la expedicion de la Bula, y no en otras obras de virtud.] Sic etiam alij.

2. Sed mihi magis placet opinio Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 58.* & aliorum. Puto igitur, non esse necessarium, istam commutationem fieri totaliter in subsidium temporale; sed sufficere, si secundum partem fiat in illud; & secundum aliam partem in alia virtutum opera. Quare prudentis Confessarii arbitrio hoc relinquendum est, qui considerabit voti qualitatem.

3. An verò hæc doctrina procedat in pauperibus, non parua difficultas est: nam multi asserunt, pauperem, voti commutationem petentem debere elemosynam exiguam in id subsidium contribuere quæ suæ paupertati æqualis sit. Ita Sanchez, *vbi supra*, & præter Doctores, quos ipse citat tenet etiam hanc sententiam Rodriguez. non tantum in locis ab ipso citatis, sed nouissimè in *summ. tom. 4. cap. 188. n. 1.* & Raphaël. de la Torre in 2. 2. *tom. 1. quæst. 88. art. 12. dub. 6. num. 3.* ubi ait. [De intentione Bullæ dubitari non potest, esse intelligendam de subsidio temporali. Et cum ex alia parte constet, nullum esse ita indigentem, etiam ex officium mendicantibus, qui aliud temporale non possident, non existimo tutam commutationem factam in subsidium solum spirituale.] Sic ille satis probabiliter.

4. Non recitabo tamen, contrariam sententiam esse etiam probabilem, quam docet Lessius de *inst. lib. 2. cap. 40. dub. 1. num. 95.* & Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 19. num. 18 ubi sic ait: [Vinal. in *candel. p. 3. cap. 14. num. 39.* citans Alphonsum Deza (qui fuit Vir doctissimus Societatis I. S. V.) in publicis Lectionibus Compluti dicit, sufficere subsidium spirituale: quia Bulla

solum dicit subsidium: sed reuerà Bullæ intentio est de subsidio temporali. Tamen in pauperibus habet illa interpretatio locum.] Ita Suarez, quem postea sequutus est ex Prædicatoreum Familia Ioan. de la Cruz in *director. conf. part. 1. præcept. 2. art. 2. dub. 11. concl. 5.* cuius hæc sunt verba: [Nota, quod commutatio virtute Bullæ sub excommunicatione lata à Commissario, fiet in elemosynam pro subsidio belli contra infideles, saltem secundum partem, ut ait Suarez. Imò pro pauperibus erit vera Vivaldi intelligentia: quod lat erit, si commutatio sit in subsidium spirituale.] Ita ille, & ego. Vnde, si aliqui Confessarii virtute Cruciatæ commutaret vota pauperum, non in tenue subsidium temporale ipsius Bullæ: sed in aliquas orationes, scrupulos illi non iniicerem: nam hæc opinio est probabilis; magnos enim habet patronos: & ipsemet Sanchez, qui contrariam tenet, etiam illam *vbi supra* num. 56. tanquam probabilem admittit.

RESOL. LXXVII.

An commutatio voti facta per Bullam possit fieri in minus bonum? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 40.

§. 1. **N**egativè respondet Portel in *add. ad dubia. regular. verb. voti commutatio, num. 59.* Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 4. cap. 54. num. 4.* Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 7. & 19. Reginaldus tom. 2. lib. 8. cap. 21. num. 351. & Ioan. de la Cruz in *direct. part. 1. præcept. 2. dub. 10. concl. 5.* Raphaël de la Torre in 2. 2. *tom. 1. quæst. 78. art. 12. disput. 4. num. 1.* Azorius part. 1. lib. 1. cap. 8. *quæst. 6.* Beia part. 1. *cap. 49.* Sayrus lib. 6. cap. 21. num. 6. & cap. 19. num. 7. & 8. Sotus lib. 7. de *inst. quæst. 4. art. 3.* & alij; quia, licet privilegium Bullæ sit favorabile; non est tamen extendendum ultra verborum proprietatem: sed commutatio propriè dicit, & significat æqualitatem: ergo, &c.

2. Sed contrariam sententiam probabiliorè esse puto, quam docet Lessius lib. 2. cap. 40. *dub. 16. n. 199.* Henriquez lib. 7. cap. 30. num. 5. Atag. in 2. 2. *quæst. 88. art. 12.* Medina in *instruct. lib. 1. cap. 14. §. 7.* Leone *tract. de Iubil. part. 2. quæst. 12. num. 64.* cum Homobono de *exam. Eccl. part. 1. tract. 5. cap. 6. quæst. 40.* & alij. Et ratio est: quia aliter Bulla nihil operaretur, cum absque tali privilegio possit Confessarius absque iusta causa in melius, autoritate propria; & in æquè bonum cum causa iusta, autoritate Prælati. Aliqui vero Doctores hanc secundam sententiam affirmatiuam sequuntur in casu, quo Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ commutaret vota in bonum quasi æquale; sed non in longè minus. Et ita docent Villalobos in *summ. part. 1. tractatu 27. class. 9. §. 3. num. 39.* & alij.

RESOL. LXXVIII.

An Confessarius ex iurisdictione ordinaria possit commutare votum in bonum æquale, vel ad hoc faciendum indigeat Bulla Cruciatam?
Et an hoc etiam possit fieri auctoritate propria penitentis, dummodo votum in æquale commutetur? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 48.

§. 1. **N**on posse hoc facere, nisi per potestatem delegatam, ut per Bullam, v. g. docuit Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. cap. 49. n. 13.* cum Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 19. n. 6. Et ratio est: quia potestas ordinaria Confessoris extenditur tantum ad forum penitentiarum, ad quod commutandi potestas non pertinet: sed Ecclesiæ gubernationem in foro externo.

igitur, quod quando in Cruciate, seu Iubileo, conceditur commutatio ad vota, non exprimendo iuramentum potest etiam commutari iuramentum, quod soli Deo factum est. Et ita etiam nouissime docuit Leone *tract. de Iubil. p. 1. q. 12. num. 68. & seq.* Molfesius in *summa tom. 1. tract. 11. cap. 15. num. 103.* & Villalobos in *summa tom. 1. tract. 27. claus. 9. §. 3. num. 29* ubi sic asserit: [Puede por la rula el Confessor comutar los juramentos: porque quando se concede facultad de comutar el voto, se concede el comutar la obligacion, que se adquiere a solo Dios, como a creer por la virtud de Religion; y la misma obligacion se adquiere a Dios por el juramento, que a el se haze inmediatamente, que por el voto: y ansi la facultad de dispensar en el voto, se estiene a la del juramento; y porque conforme al derecho, lo que se dispone en vna de dos cosas, que se equiparates justo disponerse en la otra.] Ita ille. Ex quibus patet responsio ad argumentum contrariae sententiae: quia cum tam voti, quam iuramenti praestiti obligatio soli Deo acquiratur, sequitur, quod facultas circa vota extenditur etiam ad huiusmodi iuramenta.

Sup. hoc in Ref. seq. & inf. in tr. 4. Ref. 20. & in tom. 3. tr. 2. Refol. 72. §. Aliis, in fio. & in Ref. 73. §. Norandum.

3. Notandum est verò, quod haec sententia non procedit in casu, quo iuramenta adiecta sint contractui, in quo est turpitudine, & iniustitia in creditore, vt ad iuramentum factum homini de soluendis vsuris, aut metu extortum, &c. Ira Sanchez *vbi supra, n. 13.* Suarez *eod. num.* quibus adde Bartholomaeum à S. Faustino in *thes. relig. lib. 4. q. 51.* Sanctarellum, & Molfesium; *vbi supra,* licet contrarium asserat Barth. Ledesma *de Sacram. tract. de matr. dub. 13.* & Rodriguez in *sum. p. 1. cap. 23. num. 4. & cap. 244. n. 4.*

RESOL. LXXXIV.

An potestas delegata ad vota extendatur ad iuramenta adiecta contractui, in quo est turpitudine, cuiusmodi sunt iuramenta soluendi vsuras, aut metu iniusto extorta, &c.

Et docetur Episcopum posse dispensare in his iuramentis, ergo & Confessarium virtute Cruciate.

Et aduertitur, quod quando carcer est iniustus, & quis iurauit se reddaturum, tenetur redire, etiam si timeret morte iniusta damnandum.

Idem dicendum est de eo, qui latroni mille aureos promisit cum iuramento, ne occideretur.

Sed queritur, an in his casibus possit petere quis relaxationem iuramenti ab Episcopo, vel ab alio Confessario vigore Bullae Cruciate, vel Iubilei huiusmodi iuramenti commutationem petere? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 19.

In Ref. quae hic est antecedens, in §. vlt. & in aliis eius not.

§. 1. **H**ic casus quotidianus est, & ad illum negatiue respondit *part. 1. tract. de Bulla Cruciate,* respondi cum Suarez, & Sanchez, quibus nunc addo Ludouicum à Cruz in *exposit. Bullae Cruciate, disp. 1. cap. 6. dub. 5. num. 13.* quia esto per dicta iuramenta nullum ius acquiratur homini, cui fiunt; nihilominus cum nec intuitu pietatis, sed humani contractus fiant, proinde nec vllam voti, sed merè promissionis humanae rationem induunt.

2. Verum licet haec opinio sit satis probabilis, contrariam probabilem etiam esse puto, pro qua loco citato adduxi Bartholomaeum Ledesma & Rodriguez, quibus nunc addo Aegidium de Trullench in *exposit. Bullae Cruciate lib. 1. §. 7. cap. 3. dub. 1. num. 7.* quia tota ratio propter quam iuramenta votiua, & vota equiparantur in commutando, est, quia per iuramenta votiua, seu in Dei honorem facta, nullum ius homini acquiratur, sed per praedicta iuramenta, nullum ius

homini paratur: ergo quamuis haec iuramenta non sint praecipue in Dei honorem facta, sed intuitu hominis, cum per ea nullum ius homini sit quaesitum, in commutando cum votis equiparari debent. In tali enim iuramento duplex potest obligatio considerari, altera expressa facta homini, & ex hac parte iuramentum turpiter extortum non obligat, homo enim per iniustitiam nullum ius acquirat; altera Deo, qui in re stem inuocatur, atque ita tenetur iurans Deo seruare quod per nomen suum promisit, si licitum sit; quare cum per tale iuramentum iurans aliquo modo sit Deo obligatus, & non homini, potius induci tale iuramentum naturam voti, & iuramenti in fauorem Dei facti, quam in hominis utilitatem, ac per consequens in commutatione equiparatur iuramento voto, & haec omnia docet Trullench *vbi supra,* vnde probabiliter quis potest facultatem Bullae Cruciate ad vota commutando, extendere ad iuramenta adiuncta contractui, in quo est turpitudine & iniustitia in creditore, quare est iuramentum vi, vel metu extortum vel soluendi vsuras, quidquid in contrarium asserat Ludouicus à Cruz *vbi supra, num. 14.* quod confirmatur, nam Episcopus potest dispensare in his iuramentis metu extortis, vt omnes concedunt, sed ratione Bullae Cruciate possumus commutare omnia vota, vel iuramenta, quae potest Episcopus dispensare: ergo, &c. quae omnia sunt valde notanda à Confessariis, & casuum conscientiae responsoribus.

3. Ex his sequitur quod probabiliter dici potest, quod quando carcer est iniustus, & quis iurauit se reddaturum, tenetur redire etiam si timeret morte iniustam damnandum, & idem dicendum est de eo, qui latroni mille aureos promisit iuramento ne occideretur, Ita Becanus in *2. 2. de iustit. quest. 89. & de iuram. quest. 1. n. 2.* Sotus *lib. 8. quest. 1. art. 7. ad 3.* Mercado de *contract. quest. 89. art. 7. ad 4.* & alij, & haec opinio est communis.

4. Sed ego contrariam sententiam, quod iuramentum redeundi ad carceres, probabilem etiam esse puto cum Sanchez in *opus. tom. 2. lib. 6. cap. 4. dub. 6. num. 4.* quam absolute tenet Gutierrez de *iuram. p. 1. cap. 57. n. 26.* Nota tamen quod omnes supra dicti asserunt posse, vt g. qui iurauit latroni dare pecuniam, posse, inquam, petere relaxationem iuramenti ab Episcopo; sed ego etiam probabiliter puto, vt supra dictum est, vigore Bullae Cruciate posse, Confessarium huiusmodi iuramentum commutare.

RESOL. LXXXV.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare vota iuramento firmata? Ex parte 1. tractatu 11. Ref. 43.

§. 1. **N**egatiue respondet Henriquez *lib. 7. cap. 30. num. 5.* Sayrus in *claus. regia lib. 5. cap. 8. n. 9.* Filliucius *tom. 2. tract. 16. cap. 9. num. 255.* Azor. *tom. 2. lib. 11. cap. 10. quest. 2.* & Lessius *lib. 2. cap. 40. dub. 1. num. 94.* Et ratio est: quia concurrunt duo vincula expressa, quae certum est esse maiora vno vinculo expresso.

2. Sanchez verò in *summa tom. 1. lib. 4. capite 41. num. 18.* putat, hanc sententiam non esse veram, si iuramentum emittatur tantum ad voti emissi commutationem: secus autem, si praestetur independentem ab illo, & tantum concurrenter: nam in isto casu privilegium Bullae non extenditur ad votum, & iuramentum, simul concurrentia. Et ita hanc sententiam post Sanchez docuit Villalobos in *summa tom. 1. tract.*

tr. 2. claus. 9. §. 2. n. 30. qui citat Rodriguez in addit. ad Bull. 4. §. n. 1. 1. Et ratio est, quia cum sint duo vincula specie diversa, nec vnum ab alio dependeat, for- tiora sunt vno solo, quod privilegium Bullæ concedit; ergo, &c.

RESOL. LXXXVI.

An Confessarius per Bullam Cruciatæ possit commutare votum penale quoad penam pecuniariam ex eius fractione incensam? Ex p. 1. tr. 1. 1. Ref. 46.

§. 1. Negativam sententiam docuit Azorius part. 1. lib. 1. cap. 18. §. 1. in fine, & magis expressè Serrus in clavi regia, lib. 6. cap. 12. num. 20. cum aliis; quia illud est commutare penam ex illius fractione debitam; sed Bulla Cruciatæ solius voti commutationem indulgeret; ergo, &c.

1. Hæc opinio est probabilis: sed contrariam probabiliorem esse existimo cum Raphaële de la Torre in 2. tom. 2. quest. 88. art. 1. 2. disp. vit. num. 4. Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. c. 51. n. 9. qui citat Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 1. num. 19. cui ego addo Leonem de Iubil. p. 2. q. 12. n. 74. Homobonum de exam. Eccl. p. 1. tract. 1. c. 6. q. 16. Malderum in 2. 2. tract. 10. c. 5. dub. 11. Filliucium tom. 2. tract. 16. cap. 10. num. 295. Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 1. Præcept. 2. art. 2. dub. 10. conc. 3. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. §. 3. num. 32. vbi sic ait: [Tambien se puede por la Bula de la Cruzada commutari la pena en que se incurre; por quebrar el voto penal, como si vno jurò de no jugar, y si jugasse de dar tal limosna, diziendo se pena de dar tal limosna, porque à quella pena se deve por via del voto, y como el Pontifice concede facultad à cerca de los votos, tambien la concede en estas penas.] Vnde patet responsio ad argumentum contrarie opinionis; nam dicimus, quòd illa pena non debetur, nisi ex vi voti, quod à principio obligavit ad illam; ergo facultas per Bullam Cruciatæ concessa ad commutandum illud votum, extenditur etiam ad penam incurram ob violationem ipsius. Et hæc sententia procedit, etiam si Pontifex commutaverit votum, iubendo partem penæ solvi: nam potest etiam dicta pars commutari.

RESOL. LXXXVII.

An Confessarius per Bullam Cruciatæ possit commutare votum emissum in favorem tertij, ut v. g. vouit Petrus dare Calicem pro Sacello B. Andreae, aut certo pauperi elemosinam, &c? Et quid, si huiusmodi votum fuerit à Præposito Ecclesie, vel paupere acceptatum? Ex p. 1. tract. 1. 1. Ref. 47.

§. 1. Respondo affirmatiuè cum Suarez tom. 2. de relig. lib. 6. cap. 15. num. 11. & Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. c. 41. num. 9. Leone de Iubil. part. 2. q. 12. n. 74. Filliucium tom. 2. tract. 26. c. 9. num. 257. Ioan. de la

Cruz in direct. conf. p. 1. Præcept. 2. art. 2. dub. 10. concl. 2. Et ratio est, quia tale votum non tribuit vllum ius illi Ecclesie, seu pauperi; ergo poterit illud Confessarius commutare.

2. Secus autem, si huiusmodi votum fuerit à Præposito Ecclesie, vel paupere acceptatum; nam ita acquisissent ius per acceptionem. Vel secundum aliquos, si votum dirigatur in Sanctum, cui dicatur Ecclesia: vt Promitto B. Andreae, me daturum eius Ecclesie vnum calicem.

Sed hæc limitationem rectè impugnat Sanchez vbi supra, n. 12. Suarez n. 10. cum Lessio lib. 2. c. 40. dub. 11. n. 99. & Bartholomæus à S. Fausto in thes. relig. lib. 4. q. 52. cum aliis.

RESOL. LXXXVIII.

An Confessarius, qui per Bullam Cruciatæ habet potestatem commutandi vota, possit illa dispensare? Ex p. 1. tr. 1. 1. Ref. 42.

§. 1. Minimè, respondet Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. n. 6. Et ratio est: quia maior potestas requiritur ad dispensandum, quam ad commutandum. Et ita etiam docet Portel in addit. ad dub. regul. verb. voti commutatio, n. 46. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 17. claus. §. 5. n. 28. Homobonus de exam. p. 1. tract. 5. c. 6. q. 40. & alij.

RESOL. LXXXIX.

An votum penale Religionis, seu Castitatis sit per Bullam dispensabile, & non solum ante, sed post completam conditionem? Et an Episcopi talia vota possint etiam commutare, & dispensare. Ex part. 1. tract. 11. Ref. 53.

§. 1. Vidquid in contrarium asserat Acosta in Bull. q. 73. & alij, affirmatiuè respondet Sanchez de matr. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 8. qui citat plures Doctores, quibus ego addo Nugnum in 3. p. tom. 2. tract. de Bull. §. 11. Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 1. præcept. 2. art. 2. dub. 10. concl. 4. in fin. Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. sect. 2. §. 17. num. 9. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. §. 3. num. 42.

2. Dico igitur, per Bullam Cruciatæ posse Confessarium commutare vota penalia, non solum ante, sed etiam post impletam conditionem. Et ratio est, quia votum penale, etiam post impletam conditionem, deficit valde à perfecta voti Religionis, & Castitatis natura, ratione cuius perfectionis referretur tale votum; vouens enim in tali casu non eligit votum; vt tale est, sed potius eius timore, & odio voluit deterreri, ne delictum admitteret, quod vitare proposuit. Et idè Episcopi talia vota etiam commutare, & dispensare possunt, vt docet Less. lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 130. Maldet. in 2. tr. 10. c. 5. dub. 10. Gomez in Bull. Cruc. caus. 10. n. 99. & Henricq. lib. 7. c. 10. n. 6. in Glossa lit. A: vbi citat multos Doctores, & præsertim aliquos Magistros Salmanticenses.

Idem etiam docet Sanchez vbi supra, disp. 10. n. 8. quidquid in contrarium asserat Azorius part. 1. lib. 11. n. 15. q. 3. & c. 19. q. 13. cum Gutierrez q. 99. cardon. lib. 2. c. 22. n. 50. & 51. Vide etiam Filliucium tom. 2. tract. 26. cap. 10. num. 271. & Zanardum in direct. Theol. part. 2. cap. 3. 2.

RESOL. XC.

An supra dicta doctrina procedat etiam in votis conditionalibus

similem doctrinam in Ref. 70. & signanter inf. in tr. 4. Ref. 30. §. vlt. sord. q. 2. sord. q. 2. sord. q. 2.

Quamvis non plene sup. hoc à contrario sensu in 1. q. 3. tr. 2. lege doct. Ref. 70. & in 1. q. 8. tr. 4. Ref. 78. §. 2. ad medium.

Sup. hoc leg. doct. veri. nor. seq. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 267. ex eiusdem doctrina §. Sed ego, ad medium, veri. Vnde, & lege inf. §. 1. Ref. seq.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 4. Ref. 78. cur- sim prope finem, à veri. Vnde, & in aliis eius annot. & hic infr. lege §. vlt. Ref. seq.

nelibus, & non solum ante, sed post impletam conditionem?

Et an Episcopus dicta vota commutare possit? Ex p. tract. 11. Ref. 54.

Sup. hoc lege doctr. Resolutio-num tot. seq.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue, & ita Confessarius per Bullam Cruciatæ potest commutare vota conditionalia, quando sunt verè conditionalia; non solum ante, sed etiam post impletam conditionem. Dixi, quando sunt verè conditionalia: quia hæc vota conditionalia ferè semper non procedunt ex religionis, aut castitatis affectione: sed ex amore rei postea sub conditione, quam vouens obtinere desiderat; & vt faciliùs illam consequatur, offert Deo ea vota. Et in hoc casu potest quidem Confessarius supradicta vota, vt diximus commutare. Et ita docet Sanchez de matr. tom. 3. lib. 8. disp. 11. n. 8. in fin. & alij.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 2. Ref. 77. & in alijs ver. cis primæ nor. & in to. 8. tr. 4. Ref. 78. §. ult. & lege ad med. §. 2. Resol. præterita.

2. Et ita etiam Episcopi dicta vota commutare possunt, vt ita idem Sanchez disputat. 10. num. 3. qui citat Ledesma in sum. tom. 2. tract. 10. cap. 8. quidquid in contrarium asserat Lessius lib. 1. cap. 40. dub. 18. num. 131. Filiucius tom. 2. tract. 6. cap. 9. n. 69. Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 22. num. 11. Valencia in 2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 7. Azorius part. 1. lib. 11. cap. 19. q. 13. & alij.

RESOL. XCI.

An Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ possit commutare iuramenta pœnalia, vel conditionalia Castitatis, seu Religionis? Ex p. tr. 11. Ref. 69.

Sup. hoc sup. lege doctr. Ref. 83. & aliarum eius primæ ann.

§. 1. **R**espondet affirmatiue cum Sanchez in sum. tom. 1. cap. 54. lib. 4. num. 21. Et ratio est: quia qui potest commutare vota facta soli Deo; potest etiam commutare iuramenta: sed Confessarius potest vota pœnalia, & conditionalia Castitatis, & Religionis commutare: ergo poterit, & iuramenta. Maiorem propositionem docuit Aragon. in 2. 2. quest. 86. art. 9. Henriquez lib. 7. cap. 30. num. 5. Azorius tom. 1. lib. 11. cap. 10. Sæ verb. iuramentum, num. 32. & verb. votum, vbi de irritatione, num. 16. cum alijs. Mihor propositio patet ex infra dicendis in Resolut. seqq. Ergo, &c.

RESOL. XCII.

An iuramentum ingrediendi Religionem, vel obseruandi castitatem, si per Episcopum, vel per Bullam Cruciatæ dispensabile?

Et notatur quod quando Pontifex in aliquo Iubileo, vel Indulto concedit facultatem relaxandi, seu commutandi omnia iuramenta, possunt sine scrupulo à Confessarijs illa quinque relaxari, quia in iure nullum iuramentum reperitur reseruatum, & non sequitur, quod illa quinque vota sint Pontifici reseruatæ, ergo etiam iuramenta de illa materia, nam obligatio voti maior est iuramenti obligatione. Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 69.

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Ref. 79. & hic inf. in tr. 4. Ref. 18.

§. 1. **P**rima sententia affirmat; ita tenet Tabiena ver. iurare, quest. 20. num. 27. ad finem, & insinuat Nauarrus lib. 2. consil. de iureiuran. in priori edit. consil. 3. num. 4. & 5. & in posteriori edit. consil. 1. num. 4.

2. Secunda sententia negat, ita Caietanus in 2. 2. q. 89. art. 9. Sotus de iust. lib. 3. q. 1. art. 9. Valent. tom. 3. disp. 6. q. 7. punct. 4. Azorius tom. 1. lib. 11. cap. 10. quest. 3. Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 3. cap. 11. num. 4. Arag.

in 2. 2. q. 88. art. 12. Basilius Pontius de matr. lib. 8. c. 11. n. 3. & alij.

3. Tertia distinguit, putat enim hanc secundam sententiam esse veram, quando iuramentum continet promissionem factam Deo; secus autem quando non includit promissionem, sed meram assertionem & affirmationem, ita Sanchez de matr. tom. 3. lib. 8. disp. 11. n. 4. Verùm aduersus hanc distinctionem Sanctij insurgit nouissimè Egidius Trullench in expos. Bullæ Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 1. dub. 1. n. 5.

4. Vnde quid ego sentio dicam breuiter. Puto igitur cum Doctoribus secundæ sententiæ, omne iuramentum Deo factum includere votum, iuramentum namque, quo aliquid Deo promittitur, nihil aliud est, quàm votum iurcurando firmatum; ergo si votum est Papæ reseruatum, similiter erit iuramentum, cæteras rationes videbis apud citatos Auctores, non nego tamen primam sententiam esse probabilem, quam præter DD. vbi supra tenet etiam Petrus Ledesma in sum. tom. 2. tract. 11. cap. 4. dub. 1. quia in iure nullum reperitur iuramentum Pontifici reseruatum, & non sequitur, illa quinque vota sunt Pontifici reseruatæ: ergo etiam iuramenta de illa materia. Nam obligatio voti maior est iuramenti obligatione, vt docet D. Thom. 2. 2. quest. 89. art. 8. & ex alia parte cum reseruatio sit odiosa, restringenda est, & non amplianda. Deinde cum Pontifices per aliquod indultum concedunt facultatem relaxandi, seu commutandi omnia iuramenta, sine partis tamen præiudicio non solent excipere aliqua iuramenta sicut excipiunt aliqua vota; ergo signum est non esse vsu receptum, aliqua iuramenta, etiam illa quinque, esse Pontifici reseruatæ, & ideo quando Pontifex in aliquo indulto concedit facultatem relaxandi iuramenta, possunt sine scrupulo à Confessarijs illa quinque relaxari; est igitur, vt dixi, hæc sententia satis probabilis; quicquid in contrarium asserat Turrianus in diss. selectis, cent. 2. censur. Theol. dub. 92. & ideo Egidius Trullench vbi supra, num. 4. contrariam sententiam, quam ego teneo, vocat tantum probabiliorē, & probabilem etiam vocat hanc sententiam Leone de potest. confess. p. 1. reseruat. lect. 20. n. 81.

RESOL. XCIII.

An Confessarius per Bullam Cruciatæ possit commutare votum Castitatis, seu Religionis emissum cum expressa protestatione, ne ad illorum executionem veniri sit obligatus sub onere peccati mortalis, sed venialis tantum. Idem est dicendum de Episcopo quoad dispensationem. Ex p. tr. 11. Ref. 72.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue cum Bonacina de leg. disp. 4. q. 2. punct. 7. §. 4. n. 20. quia tale votum non est votum perfectum castitatis, & Religionis. Ergo per Bullam erit commutabile.

Et ita Episcopus potest illud dispensare, vt tradit Sanchez in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 40. numero 47. & alij.

RESOL. XCIV.

An Confessarius per Bullam Cruciatæ possit commutare votum castitatis, seu Religionis emissum propter leuemetatem?

Et an dictum votum sit ab Episcopo dispensabile? Imo, an tale votum sit irritum? Et quid, si tale votum fuerit emissum ex aliquo magno metu? Ex p. tr. 11. Ref. 73.

quæst. 8. Sayrus in claus. lib. 6. cap. 11. num. 63. quid- quid in contrarium asserat Nauarrus comm. 4. de regul. num. 10.

RESOL. XCVII

An Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ possit commutare votum Religionis, vt in sta de causa non adimpleatur tempore præscripto? Et an etiam in tali casu possit Episcopus dispensare? Ex part. 1. tract. 11. Resol. 80.

§ 1. Negatiuè videtur respondendum ex auctori- tate P. Suarez de Relig. tom. 1. lib. 6. cap. 26. num. 11. & 12. qui docet Episcopum non posse in tali casu dispensare, nisi ea causa superueniente non esset aditus ad Summum Pontificem. Et rationem adducit: quia talis circumstantia multum attingit substantiam; differt enim totam voti obseruationem pro aliquo tempore.

Sup. hoc in to. 2. tr. 4. Ref. 33. curæ sim in fin. sed lege eam per totam.

2. Sed contraria sententia non est minis probabili, quam docet Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. n. 19. & in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 76. & post illum noster Molfesius in sum. tom. 1. tract. 11. cap. 15. n. 147. & Malderus in 2. tract. 10. cap. 5. dub. 10. n. 9. vbi asserunt, posse Episcopum ordinaria potestate dispensare in hac voti dilacione; dummodo votum non adeò differatur, vt sit periculum in eum statum incidendi, vt ita vouens reddatur impotens ad votum implendum. Et ratio est: quia hoc non est dispensare in substantia voti, sed in eius qualitate.

3. Et ita docet de Confessario, virtute Bullæ Cruciatæ, idem Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 8. dist. 15. num. 4. quoad dicti voti commutationem. Et hanc sententiam puto probabilem, & tyram in praxi.

RESOL. XCVIII

An Confessarius virtute Cruciatæ possit commutare votum Religionis Melitensis? Idem dicendum est de Episcopo. Et an professionem huius Religionis dirimatur matrimonium ratum? Et discernitur, an dicti milites sint proprie, vel largo modo Religiosi? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 77.

§ 1. Aliquis possit affirmatiuè respondere ex doctrina Iacobi de Graffis tom. 1. lib. 3. conf. 11. num. 14. de regul. Gonzalez in reg. 8. Cancel. Goffa 8. num. 57. & 65. Mandosij etiam in regul. 3. Cancel. 9. 11. n. 3. Sarmiento de reddit. Eccles. lib. 4. q. 1. n. 13. Cabedo de Patron. Regia Corona. cap. 15. n. 16. & 18. Tallada de visit. c. a. c. 1. §. 4. n. 13. & fauet Syluester verb. religio 1. q. 1. versterlum Hospitalarij. Panormit. in rubr. de regul. n. 4. & Soti de inst. lib. 7. quæst. 5. art. 3. qui omnes asserunt, supradictos Milites non esse proprie, sed largo modo Religiosos. Ergo per Bullam votum talis Religionis erit commutabile.

Sup. hoc in tom. 8. tr. 1. Ref. 11. §. Hinc Ioann. in fin. & seq.

2. Sed hæc sententia profus non est tenenda, vt docet Fernandez in exan. Theol. mor. p. 3. c. 9. sect. 1. §. 17. n. 6. & Acolta in Bull. q. 73. quia dicti Milites sunt verè Religiosi; & ita docent communiter Doctores, quos refert, & sequitur Zanardus in direct. Theol. p. 2. præcep. 4. cap. 32. Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 1. c. 19. num. 11. Henriquez lib. 11. cap. 8. num. 6. Corduba in sum. q. 178. in fin. Ledesma de matr. q. 61. art. 2. ad. 4. Rodriquez in Bull. Cruciatæ §. 9. num. 123. Natta lib. 3. conf. 495. n. 12. Riminald. lib. 5. conf. 527. num. 22. & 23. Decianus

Sup. hoc quod hic asseritur in Ref. not. præterite à princ. cip. & in multis alijs eius primæ annot.

§ 1. Negatiuè videtur respondendum ex auctoritate Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 6. num. 4. qui docet tale votum non esse dispensabile ab Episcopo; quia inuoluntarium, & coactum est per accidens, & secundum quid; quod si sufficeret, vt cessaret reueruatio, cessaret etiam in votis emissis in periculo mortis, & naufragij: hoc verò dicere est absurdum: ergo, &c.

2. Sed ego puto, contrariam sententiam esse probabiliorem, quam docet Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. n. 127. qui citat Angelum, Glossam, Nauarrum, & Fumum. Et ratio est: quia reueruatio huius voti est intelligenda de libero, ne ita referatur coactum, sicut Iponantium.

3. Reginaldus verò in praxi, tom. 2. lib. 18. cap. 22. num. 316. loquitur in terminis, quod tale votum fuerit emissum ex aliquo magno metu: sed Lessius loquitur in casu metus non omnino grauis: & magis ample Leone tract. de lib. p. 1. q. 10. sect. 1. n. 97. in fin. & Bonacina de legib. disp. 49. punct. 7. §. 4. n. 17. hanc doctrinam esse veram admittunt, etiam quando votum gemitis, seu Religionis, per metum, quamuis leuicm, fuerit emissum. itaque in tali casu dicendum est, posse Confessarium supradictum votum commutare: quia emissum cum tali metu non est reueruatum. Imò probabilem puto cum Nauarro illam sententiam, quæ asserit, votum emissum ex leui metu esse irritum. Et ita Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. num. 4. contrariam, quam ipse tenet, vocat tantum probabiliozem, & cap. 40. num. 31. in fin. sententiam Nauarri probabiliozem vocat.

RESOL. XCV

An Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ possit commutare votum vouendi Castitatem, seu Religionem? Ex quo inferatur, quod ita vouens, si fornicatur ante emissionem Castitatem, non derelinquet contra votum. Ex part. 1. tract. 11. Ref. 76.

§ 1. Respondeo affirmatiuè eum Molfesio in sum. tom. 1. tract. 1. cap. 15. num. 148. & Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 2. num. 7. Et ratio est: quia velle facere non est facere: & ideo velle vouere castitatem, non est castitatem vouere: vnde optimè notat Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 70. quod si ita vouens fornicatur ante promissam castitatem, non delinquet contra votum.

RESOL. XCVI

An votum ingrediendi Religionem arctiorem possit Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ commutare in laxiorem Religionem? Et an supradictum votum possit Episcopus dispensare? Ex part. 1. tract. 11. Resol. 55.

§ 1. Respondeo affirmatiuè, quia Confessarius in tali casu non commutat votum Religionis absolute, sed quandam Religionis qualitatem. Et ita docet, contra Lopez, Pater Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 8. disp. 15. n. 5. erogata tamen aliqua elemosyna in belli subsidium, quæ suppleat eum Religionis strictioris excessum; additis etiam cum hac elemosyna alijs operibus pijs.

2. Et ideo supradictum votum potest etiam Episcopus dispensare, vt docet Reginaldus tom. 2. lib. 18. cap. 23. num. 331. & 335. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 124. & Malderus in 2. tract. 10. cap. 5. dub. 19. Henriquez lib. 7. cap. 22. num. 7. Azorius part. 1. cap. 18.

cianus in tract. crim p. 1. lib. 4. cap. 9. n. 36. Valquez contr. Illustr. lib. 1. cap. 105 num. 51. Aponte lib. 1. conf. 4. num. 3. & seq. Molina de primog. Hisp. lib. 1. cap. 13. num. 89. & alij.

Sup. hoc in Ref. anor. primæ huius Ref. & in eod. §. Hinc. & in .7. tr. 1. Ref. 99. §. Quarto post med. à vert. vide dictum. & eufim in alio §. eius not.

3. Et ideo per professionem huius Religionis asserunt dirimi matrimonium ratum; & ita fecisse D. Gaston. Ducem Meçinæ, restatur Sanchez de matr. tom. 1. lib. 1. disp. 18 n. 8. habito consilio sapientium; & in statutis dictæ Religionis, per Pontificem approbatis, habetur posse ad eam Religionem admitti obligatos matrimonio rato. Idem etiam docent Regius cas. 53 n. 5. Rebellius par. 2. lib. 3. quest. 2. Legionensis de imped. matr. caus. 27. quest. 2. §. 4. Azorius part. 1. lib. 13. cap. 6. quest. 4.

4. Vnde, vt supra dixi nullo pacto per Bullam Cruciatæ votum huius Religionis Confessarius commutare potest, sicut neque Episcopus, vt notauit Barthol. à S. Fausto in thes. relig. lib. 3. q. 97. n. 1. Sanchez de matr. tom. 1. lib. 8. disp. 9. num. 16. Rodriguez in Bull. §. n. 123 Lopez, in instr. p. 1. vbi de clauibus, cap. 9. in fin. & alij

RESOL. XCIX.

Sup. hac prima offic. huius tituli in 28. tr. 1. Ref. 11. §. Hinc Ioann.

An per Bullam Cruciatæ possit Confessarius commutare votum Religionis D. Iacobi, Calatrana, Alcantarae &c. Et an Episcopus possit commutare supradictum votum. Et an hi Ordines non sint proprie, & simpliciter Religiones? Et docetur, vt Episcopus, vel Confessarius virtute Cruciatæ, vel alicuius Iubilei possit commutare aliquod votum, satis est, quod sit sub opinione, an sit reseruatum, necne. Ex p. 1. tract. 11. Ref. 78.

Sup. hoc in Ref. not. seq. §. 1. Affirmatiuè respondet Sotus lib. 7. q. 5. art. 3. Arag. in 2. 2. q. 88. art. 11. quia hi Ordines militares non sunt proprie simpliciter Religiones; & idem etiam docet Gutierrez pract. qq. lib. 2. quest. 11. num. 2. Lassarte de decim. vendit. cap. 19. n. 91. Azorius tom. 1. lib. 13. cap. 3. q. 2. Valentia tom. 1. disp. 10. quest. 4. punct. 2. Molina de primog. Hispan. lib. 1. cap. 13. num. 98. Molina Theologus de iust. tom. 1. disp. 62. num. 5. Gironda de Gabell. p. 7. num. 46. Gathias de benef. tom. 1. p. 1. cap. 4. num. 19. Parisius de resign. benef. lib. 5. q. 2. num. 1. & alij pènes ipsos.

2. Sed aliqui contrariam sententiam probabiliorẽ esse iudicant. Et ita in terminis docet Lopez in instr. p. 2. vbi agit de clauibus cap. 9. ad fin. quia dicti Milites sunt verè Religiosi, vt asserunt Vegha in sum. tom. 1. cap. 83. cas. 147. Bobadilla in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 19. num. 11. Auendaño in cap. prator. lib. 2. cap. 26. num. 11. Medina de sac. hom. contin. lib. 4. contr. 7. c. 39. B. llugha in specul. Princ. c. 1. rubr. 7. n. 76. Menchaca contr. illustr. lib. 3. c. 105. num. 48. Cenedo de paupert. relig. dub. 50. num. 9. & nouissimè doct. ssumus Basilius Ponceius de impedim. matr. c. aus. 27. q. 2. §. 4.

3. Quid ego sentiam dicam breuiter. Hanc secundam opinionem semper tenui: sed, quia alia est probabilis, puto, Confessarium posse per Bullam Cruciatæ commutare votum Religionis D. Iacobi; Alcantaræ, & Calatranae; & ita loquens de Episcopo docet Sanchez de matr. tom. 3. lib. 9. disp. 9. num. 16. & in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 73. Et ratio est quia, vt Episcopus vel confessarius virtute Bullæ Cruciatæ vel alicuius Iubilei possit commutare aliquod votum, satis est, quod sit sub opinione an sit reseruatum, necne; sed totum hoc accidit in casu nostro: ergo, &c.

RESOL. C.

An Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ possit commutare votum perseverandi in Religione vt tempore Nocturnus possit ex infra causa egredi? Et in tali casu, an vovens possit egredi, nec aliqua voti commutatione indigere? Et notatur votum perseverandi in Religione non obligare, si bona fide in probatione putet quis sibi eam non esse commodam? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 79.

§. 1. Ego puto sine Bulla Cruciatæ, posse in tali casu votum egredi in Religione, nec aliqua voti commutatione indigere quia probabilis est illi sententia, vt docet Lef. lib. 2. c. 41. dub. 5. n. 46. quæ allert, de votum perseverandi in Religione non obligare si bona fide in probatione putet quis sibi eam non esse commodam. Ita docuit Sotus de iust. lib. 7. quest. 1. art. 1. ad 3. verb. ex hac autem definitione. Aragon in 2. 1. q. 88. art. 5. Ledesma in sum. tom. 2. tract. 10. cap. 3. dub. 7. r. q. 4. & alij.

2. Et licet contraria sententia sit probabilior, quam tenet Azorius p. 1. lib. 11. cap. 22. q. 8. Valentia tom. 1. disp. 6. q. 6. punct. 4. q. 4. Rodriguez in sum. tom. 1. cap. 91. n. 7. Rosella verb. relig. 3. num. 5. Angelus verb. Nocturnus, n. 12. Arnill. eod. verb. num. 10. Syluester verb. relig. 2. q. 9. & alij. Atamen his, non obstantibus, puto posse Confessarium, virtute Bullæ Cruciatæ commutare votum perseverandi in Religione. Et ratio est: quia votum perseverandi in Religione est diuersum à voto Religionis; & Confessarius, tale votum commutans, non commutat votum Religionis, sed qualitatem adiunctam voto, quæ quidem non est Pontifici reseruata. Et ita in terminis loquens de Confessario virtute Bullæ Cruciatæ docet Sanchez de matr. tom. 1. lib. 8. disp. 15. n. 4. & loquens de Episcopo in sum. tom. 1. lib. 4. c. 4. n. 75. cum Molf. sic in sum. tom. 1. tract. 11. cap. 15. n. 147. & Maldero in 2. 1. tract. 10. c. 5. dub. 10. n. 8. & loquens de Iubileo Sanctæ rellus in tract. de Iubil. c. 10. dub. 4. & Leone etiam de Iubil. p. 2. q. 13. sect. 3. n. 114.

RESOL. CI.

An votum perseverandi in Religione sit dispensabile per Bullam Cruciatæ, & Iubileum? Ex part. 1. tr. 8. & Misc. 8. Ref. 18.

§. 1. Negatiuè nominatim contra me respondet Magister Gallego in Bull. Crue. c. 9. claus. 3. part. 1. §. 2. dub. 123. vbi sic ait; [Supongo lo que es el Angelico Dotor en la 2. 2. quest. 88. artic. 4. adonde pregunta: Vtrum qui vovit Religionem ingredere, tenetur perpetuo in Religione manere? Si el que hizo voto de entrar en Religion, tenga obligacion de perseverar en ella dize, que como la obligacion del voto depende de la voluntad, è intencion del que la haze, si hizo voto nomas de entrar en Religion no tiene obligacion por fuerza deste voto de perseverar en ella; pero si hizo voto de perseverar en ella, le obliga el voto à perseverar. Las palabras del Santo Con: Si vovit Religionem intendit se obligare non solum ad ingressum Religionis, sed etiam ad perpetuo remanendum, tenetur perpetuo remanere.

2. Respondo pues, que el voto de perseverar en Religion, es reseruado al Summo Pontifice, como le es el voto de entrar en Religion, pues ambos son votos absolutos de Religion, y assi como quando voto hizo voto de Religion, es reseruado como conita, assi

tambien quando haze voto de perseverar en la Religion; porque el objeto de esta promessa y voto, es la Religion; como lo es quando hizo voto de entrar en ella, y tan lexos está de que el perseverar en la Religion, sea calidad adiuñta, que antes es mas substancial al voto de Religion hazer voto de perseverar en ella que hazer voto de entrar; y assi voluntariamente, y sin fundamento (como lo verá quien attentamente lo considerare) hablaron los Autores referidos.

3. Y assi como en el voto de entrar en Religion no puede cosa alguna el Obispo, ni el Confessor por la Bula, por ser voto de Religion, que es referuado; tampoco pueden acerca del voto de perseverar en la Religion, pues antes este modo de voto perficiona intrinseca, y substancialmente el voto de Religion, en que un hombre promete entregarse, y darse a Dios en ella. Ita ille.

4. Hanc sententiam puto esse probabilem, sed improbabilem puto censuram quam Magister Gallego prebet sententiæ affirmatiuæ, nempe esse sententiam voluntariam, & sine fundamento, cum illam doceat vir doctissimus ab ipso adducti, quibus ego addo me citato Martinum de San Joseph in *Mon Confess. t. 1. lib. 2. tract. 1. 4. de Indulgent. num. 11.* & me citato Leandrum de *Sacrament. tom. 1. tract. 5. d. 14. quæst. 147.* & me citato Palqualigum de *Sub. dec. 320.* Andream Mendo in *Bull. Cruc. disput. 26. cap. 12. num. 135.* Escobar in *Theol. mor. tom. 1. lib. 7. sect. 2. c. 34. probl. 93. num. 742.* Motonium *respon. 47. num. 403.* & doctum, ac amicissimum Patrem Georgium Gobat de *Lubli. c. 41. q. 112. num. 319.* & alios penes ipsos.

5. Probat hæc opinio, quia votum perseverandi in Religione est diuersum à voto Religionis; nam votum Religionis habet pro obiecto, seu materia assumptionem status Religiosi: votum autem perseverandi in Religione supponit assumptionem talis status, & habet pro materia durationem, & permanentiam ipsius, quæ est qualitas quedam talis status. Vnde ex eo, quod votum Religionis sit referuatum, non fit, quod sit referuatum etiam votum perseverandi, nam referuatio, vt toties dictum est, tanquam odiola strictè est accipienda. Confirmatur. Status gratiæ supernaturalis, in quo quis iustificatur, & constituitur filius Dei, est diuersus à perseverantia in eodem statu. Vnde Concilium Tridentinum *sess. 6. cap. 13. & Canon. 13.* definit esse magnum donum Dei, quod iam iustificatis conceditur. Ergo status quoque Religionis, & perseverantia in ipso erunt diuersa; & consequenter etiam vota, cum sint de materia diuersa.

6. Confirmatur secundo, votum Religionis non obligat absolute ad perseverandum, sed tantum ad assumendum habitum, & relinquit locum, vt possit nouitius tempore deponi, si adit rationalis causa, ut curi Diuo Thoma *2. 2. quæst. 189. art. 4.* docent communiter. Ergo, cum votum perseverandi inducat diuersam obligationem, erit etiam diuersum à voto Religionis, & proinde non erit etiam referuatum ex eo quod sit referuatum votum Religionis. Vnde ex his omnibus patet responsio ad rationes, quas pro sua opinione adduxit Magister Gallego *vbi supra*, & idè nostram sententiam existimo probabiliorem, & communiorem.

RESOL. CII.

An virtute Bullæ Cruciatæ, vel Iubilæi possit commutari votum virginittatis seruandæ? si non consistet de intentione uouentis, an intellexerit de virginittate perpetua? Ex parte 11. tractatu 8. & Miscellanea 8. Resol. hõne 15. Tom. IV.

§. 1. EGO ex Sanchez olim negatiuè respondi, & Leand. de *Sacrament. tom. 1. tractatu 5. disputatione 14. quæstione 113.* me citato iudicat non posse commutari hoc votum per Bullam, quia opus erat ad hanc commutationem, vt uouens expressè noluisse se obligare ad integram castitatem seruandam. Et verba Leandri sunt hæc, An virtute Bullæ, aut Iubilci possit commutari votum virginittatis seruandæ? Respondeo. Non posse: nisi casu quo expressè noluerit uouens se ad castitatem obligare, sed ad solam corporis integritatem seruandam, consistentem in abstinentia à primo actu luxuriæ, per quem virginittas deperditur; quia quando hæc expressè intentio non reperitur, est votum absolutum castitatis; ac proinde incommutabile vi Bullæ, aut Iubilci.

Sup. hoc inf. Ref. seq. & in alio v. eius primæ annot.

2. Verum non desinam hic adnotare, supradicta ingerere difficultatem docto Patri Andream Mendo in *Bulla Cruciatæ, disputat. 26. cap. 10. num. 107.* nam communi modo uouendi, & loquendi in hac materia, standum est, dum de contraria intentione non constat. Communis autem videtur esse, vt sola abstinentia à primo actu uenero, quo virginittas amittitur, promittatur. Etsi enim vt ait Sanctus Ildorus Hispalensis *lib. sentent. capit. 40. virgo carne*, non mente, nullum præmium habet in repromissione; hoc est, non habet virginittatis laureolam, attamen res est Deo placens ea abstinentia à primo actu uenero, & separabilis ab integritate castitas, vnde promitti Deo potest. Aliunde autem ea abstinentia est, quæ nuncupatur communiter virginittas, ideoque femina iudicatur virgo, quæ claustrum virginittatis seruat illæsum, quamuis aliis actibus contra castitatem consenserit, id ergo, quod communiter vocatur virginittas, videtur promitti in voto virginittatis nudè sumpto. Confirmatur, quia promittens virginittatem, quam adhuc non amisit, quid diuersum à castitate censetur promittere, aliàs promitteret tunc castitatem perfectam, siquidem in voto castitatis emisso à virgine, etiam includitur votum virginittatis, ergo in eo voto non promittit absolute castitatem. Hæc omnia Mendo.

RESOL. CIII.

An Confessarius virtute Cruciatæ possit commutare votum virginittatis, quando constat non esse votum Castitatis, sed integritatis corporis seruandæ?

Et an in tali casu possit Episcopus dispensare?

Et quid est dicendum, quando quis emisit votum virginittatis, & dubius est de intentione, an scilicet fuisset ad solam à primo actu uenero abstinentiam, an in tali casu nec Confessarius per Bullam, nec Episcopus possit dispensare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 60.

§. 1. Affirmatiuè responder Sanchez de *marrimon. tom. 3. lib. 8. disputat. 15. num. 4.* quia emittens tale votum non vult expressè ad castitatem se obligare, sed tantum ad corporis integritatem seruandam, consistentem in abstinentia à primo luxuriæ actu, per quem virginittas deperditur.

Sup. hoc in Ref. præterita, & in t. 7. tr. 1. ex lata doctrina Ref. 267. §. Sed ego ad medium, ver. Vnde.

2. Et ita in tali voto potest Episcopus dispensare, vt notauit Azorius *part. 1. lib. 11. cap. 19. quæst. 14.* Barbosa de *potestat. Episcop. part. 2. alleg. 37. num. 18.* Saurinus in *clauiregia, lib. 6. cap. 11. num. 55.* Graffius in *decis. part. 1. lib. 2. c. 31. n. 31.* Portel. in *add. ad dub. regul. verb. vori dispensatio, n. 78.* Güttert. de *marrim. c. 123. num. 8.* & alij.

3. Notandum est verò, quod quando aliquis emisit votum virginittatis, & dubius est de intentione; an, scilicet, uouerit ad solam à primo actu uenero abstinentiam, vt *suprà* diximus; in tali casu nec Confessarius

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Ref. 85.

K Confessarius

cessarius per Bullam, neque Episcopus poterit dispensare, aut commutare; quia tunc tale votum censetur votum continentiae absolutum, ut notavit Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. cap. 21. n. 22.*

RESOL. CIV.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare votum Castitatis, quando fuit emissum pro tempore limitato?

Et an in tali voto possit Episcopus dispensare? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 57.

Sup. hoc in §. 1. **A**ffirmatiue Respondeo, & ita docet Sanchez de *matr. tom. 3. lib. 8. disput. 15. num. 4.* Henricus lib. 7. cap. 30. num. 6. Vega tom. 2. cap. 129. cas. 34. Villalobos in *summa tom. 1. tractat. 27. class. 9. §. 3. num. 42.* Nugnus in 3. part. tom. 2. tract. de Bulla Cruc. §. 11. Fernandez in *exam. Theol. part. 3. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 8.* Gutierrez de *matrim. cap. 123. num. 6.* Acosta in *Bull. q. 73.* & alij: quia non est votum perfectum, & absolutum castitatis.

2. Et idem in tali voto potest Episcopus dispensare, ut notavit Azorius part. 1. lib. 11. cap. 19. quest. 6. Gomez in *exposit. Bulla Cruciatam, class. 10. num. 109.* Grassius in *decis. part. 1. lib. 2. cap. 31. num. 29.* Ioan. de la Cruz in *direct. conf. p. 1. praecept. 2. art. 2. dub. 10. concl. 3.* Zanardus in *direct. Theol. part. 2. cap. 52.* Gutierrez *qq. canon. lib. 2. cap. 22. num. 48.* Toletus lib. 4. cap. 18. num. 11. Valentia tom. 3. disp. 6. quest. 6. punct. 7. Paludanus in 4. dist. 38. quest. 4. art. 4. n. 43. Lessius lib. 2. c. 40. dub. 18. num. 123. Malderus in 2. 2. tract. 10. c. 5. dub. 10. & alij.

RESOL. CV.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare votum Castitatis, quando diversis votis varia ad Castitatem pertinentia sunt promissa, ita ut ex omnibus illis iunctis consurgat obligatio ad perfectam Castitatem?

Et an in dicto casu Episcopus dispensare possit? Ex part. 1. tract. 11. Refol. 67.

§. 1. **R**esponder affirmatiue Sanchez in *sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 68.* ut, si quispiam semel (ait ille) promittit, se non initurum matrimonium; & iterum, se nullum peccatum venereum admitturum; quia in quolibet horum potest Episcopus dispensare, videlicet, quod perfectum votum castitatis non est, ergo potest in omnibus simul, nam vota posteriora se habent per accidens ad prius. Ita Sanchez, loquitur de Episcopo, & nos per consequens de Confessario, qui virtute Bullae Cruciatam commutat.

2. Notandum est verò, quod supradictam sententiam limitat Sanchez, nisi vltimum votum, quo castitas perfecta completur, consultò vouens fecerit, ut tali perfecta castitate ligatus maneat, quippe tunc censetur priora cum hoc posteriori coniungere: & idem perfectio castitatis voto obstrictus remanet: vnde nec Episcopus dispensare, nec Confessarius virtute Cruciatam commutare potest.

RESOL. CVI.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare votum Castitatis, seu Religionis emissum à persona alterius potestatis subiecta, ut à coniugata seruo, vel

filio, sine licentia viri, domini, vel patris? Et an in tali casu, & cum supradictis personis possit Episcopus dispensare? Et docetur, quod pater, vir, & dominus possunt talia vota irritare. Ex parte 1. tractatu 11. Resolutio. ne 84.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Gutierrez *qq. canon. lib. 2. c. 22. n. 49.* loquens de Episcopo: & per consequens idem possit Confessarius virtute Bullae. Et ratio est: quia pater, vir, dominus, possunt talia vota irritare: ergo poterit & Episcopus dispensare, & Confessarius per Bullam commutare.

2. Sed contrariam sententiam tuetur Sanchez de *matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. n. 4.* & post illum Suarez de *relig. tom. 2. lib. 6. c. 26. n. 3.* & Malderus in 2. 2. 1. c. 6. §. dub. 10. num. 11. quia cum hæc potestas sit diuersa, & diuersa principia habeat, non sequitur, quod ex una ad alteram argumentum deduci debeat. Et Pontifex referuando talia vota, intendit derogare potestati dominantiae, quam habet pater, vir, & dominus super filium, vxorem, & seruum, sedis autem dicendum est de potestate dispensandi.

RESOL. CVII.

Si quis adstrictus voto Castitatis ad nuptias transierit, an possit Confessarius virtute Bullae commutare tale matrimonium, ut possit petere debitum?

Et an in tali casu de iure communi, vel vigore consuetudinis competat Episcopo in tali voto dispensare?

Et mortua coniuge, an vota voti obligatio renouetur? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 66.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Vivaldus in *candel. p. 3. cap. 14. numero 41.* negatiuam verò sententiam docet Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 4. cap. 34. num. 20.*

2. Sed dices: Episcopus potest dispensare in tali voto ad petendum debitum: ergo & Confessarius virtute Bullae Cruciatam. Antecedens probatur ex Angelo verb. *matrimonium*, 3. impediment. §. numero 3. Tabiena verb. *imped. impedim. 2. questione 5.* Valentia tom. 2. *disput. 10. quest. 5. punct. 5.* Henriquez lib. 1. cap. 2. num. 9. Sà verb. *debitum coniugale, non 4.* Grassius in *decis. part. 1. lib. 2. cap. 82. num. 5.* Toletus lib. 7. c. 14. num. 4. Rodriguez in *Bulla Cruciatam, §. 9. numero 19.* & aliis. Consequencia patet ex dictis infra in *Ref. 66.* Ergo, &c.

3. Sed ad hoc argumentum respondeo, quod licet Confessarius possit commutare vota, quae potest Episcopus; id intelligendum est de votis, quae Episcopus commutat iure ordinario, & ex natura reformationis; non autem si talia vota commutaret iure specialia, aut per consuetudinem, ut est in casu nostro, ergo, &c. Et ita docent Doctores, quando Episcopus dispensat ad petendum debitum cum illo, qui contraxit matrimonium cum voto castitatis; id non facere, quia de iure communi hoc sibi competit, ut notat Azorius tom. 1. lib. 11. cap. 19. quest. 8. Toletus lib. 4. c. 18. num. 1. diff. 2. Grassius in *decis. part. 1. lib. 1. c. 13. num. 80.* Gutierrez *qq. canon. lib. 1. cap. 23. num. 17.* & alij, sed id facit vigore consuetudinis, quae hanc iurisdictionem ei concessit, ut notavit Sanchez *ubi supra, in sum. lib. 4. cap. 34. num. 20.*

4. Notandum est verò, in tali casu Episcopus non relaxare simpliciter votum, sed solum ex parte, & secundum quid; necque ad solum petendum debitum: & idem mortua coniuge tota voti obligatio renouetur, ut notat Faust. in *theol. relig. lib. 3. q. 91. n. 3.* & alij.

RESOL. CVIII.

An per Bullam sit commutabile votum Castitatis continen-
tialis?
Et an ita vouens possit inire matrimonium?
Et an in tali voto possit etiam Episcopus dispensare? Ex
p. 1. tract. 11. Ref. 12.
Et ad litteram in Ref. Si. eiusdem tract. Sed quia in pri-
ma Ref. hic assignata sunt duo auctores plus quam
in secunda, ideo prima hic transcribitur.

Respondeo affirmatiue cum Henriquez in sum.
lib. 7. cap. 30. n. 7. quia hoc votum non est vo-
tum castitatis absolutum, sed partis: nam ita vouens,
peccat inire matrimonium.
1. Et in tali voto dispensat Episcopus, vt notauit
Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. num. 50. & de mar.
tom. 3. disp. 9. n. 7. Sanctar. Illus de Iubil. c. 9. dub. 3.
Leone etiam de Iubil. p. 2. q. 13. scilicet 2. numero 103. &
alij.

RESOL. CIX.

An Confessarius virtute Cruciatæ possit commutare votum
Castitatis vxoris, vel viri tempore matrimony consum-
mationis emissæ?
Et an in tali voto possit Episcopus dispensare?
Et an tale votum non obliget ad non reddendum de-
bitum?
Et notatur dictam commutationem virtute Cruciatæ ad
petendum debitum durare durante matrimonio; nam
sibi soluto, ita vouens tenetur seruare votum simplicis
Castitatis, nisi à Summo Pontifice obtineat dispensatio-
nem? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 70.

Respondeo affirmatiue, dummodo tale votum
fuerit factum ab vxore, vel à marito, sine
consensu reciproco. Et ratio est: quia, vt notat Guttier-
rez q. canon. lib. 2. c. 22. num. 9. Aragon. in 2. 1. q. 88.
art. 8. dub. 1. Stunica de voto, q. 3. num. 64. Rodri-
quez in sum. tom. 1. cap. 90. n. 6. in fin. & alij potest Epi-
scopus in tali voto dispensare: ergo poterit Confessa-
rius virtute Bullæ Cruciatæ.
1. Notandum est etiam pro Confessariis, quòd,
cum tale votum non sit omnimoda castitatis non obli-
gat ad non reddendum, etiam quando redditio est vo-
luntaria propter alterius coniugis adulterium, aut di-
uortium, vt probat Sanchez de mar. tom. 3. l. 9. disp. 35.
n. 16. & alij.
1. Igitur tale votum commutet Confessarius per
Cruciatam, cum non sit votum omnimoda continen-
tiae, cum ad non reddendum debitum obligare ne-
queat: & ideo per Bullam est commutabile. Vide se-
quentia §. vltimo Ref. 107.

RESOL. CX.

An per Bullam Cruciatæ Confessarius possit commutare
votum Castitatis emissam cum licentia alterius con-
iugis?
Et an ita vouens, sine ante, sine post consummationem ma-
trimony tenetur reddere debitum?
Et an tale votum possit ab Episcopo dispensari?
Et quid est dicendum, quando vterque coniux continen-
tiam vouit absque alterius licentia, vel quando vterque
solum continentiam vouit, habita tamen ab altero li-
centia?

Tom. IV.

Et quid, si vterque communi consensu continentiam
vouerit per modum contractus, & reciproca conuen-
tionis?
Et an Episcopus in supradictis casibus non possit cum illis
coniugatis dispensare, & per consequens neque Confes-
sarius per Bullam Cruciatæ?
Et notatur, quod supradicti coniuges, qui ita vouerunt, re-
mitterent sibi ad inuicem renunciationem illam iuris
petendi, & reddendi debitum, quam vouendo fecerunt,
licet remissio fuerit sacrilega contra votum, esset tamen
valida, & teneretur vterque reddere debitum alteri pe-
tenti, & poterit tunc Episcopus dispensare ad peten-
dum debitum, & per consequens etiam Confessarius
virtute Cruciatæ? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 82.

§. 1. Respondeo affirmatiue: & ita, loquens de
Episcopo, docet Rodriguez in sum. 10. l. c. 243.
n. 14. & Vegha in sum. tom. 2. c. 129. cas. 77.
2. Sed Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. limi-
tat hanc sententiam, quando ita vouens non habet
animum ingrediendi Religionem; nam, si tale vo-
tum absque animo ingressus Religionis factum sit,
sive ante, sive post consummationem matrimonij
putat, posse Episcopum in eo voto dispensare: quia
non est votum omnimoda castitatis: sed partis: & eo
non obstante, tenetur ita vouens reddere debitum
& potest reddere, licet alter in adulterium incidat.
Et per consequens potest Confessarius, virtute
Bullæ Cruciatæ: tale votum commutare, vt docet
idem Sanchez de marim. tom. 3. lib. 8. disputat. 15.
num. 7.

3. Et hæc doctrina procedit etiam, quando vterque
coniux continentiam vouit absque alterius licentia;
vel quando vterque solum continentiam vouit, ha-
bita tamen ab altero licentia: secus autem, si vterque
communi consensu continentiam voueret per modum
contractus, ac reciproca conuentionis: Facio vt fa-
cias, quia ita vouentes obligant se ad votum absolutæ
& integræ Castitatis: vnde non possunt, nec reddere,
nec petere debitum.

4. Ideo dicendum est, non posse Episcopum dis-
pensare cum istis coniugatis, & per consequens
neque Confessarios per Bullam. Et ita notauit San-
chez, vbi supra, tom. 3. lib. 8. disp. 11. num. 7. & seq.
Molfesius in summa tom. 1. tract. 11. cap. 15. num. 123. &
seq. Quod si coniuges prædicti, qui ita vouerunt, re-
mitterent sibi ad inuicem renunciationem illam iuris
petendi, & reddendi debitum, quam vouendo fece-
runt, & sibi conferrent iterum potestatem suorum
corporum, licet remissio esset sacrilega contra votum,
esset tamen valida; & teneretur vterque reddere de-
bitum alteri petenti; & poterit tunc Episcopus dis-
pensare ad petendum debitum absque peccato. Ita
Sanchez in sum. tom. 1. lib. 4. cap. 40. numero 61, qui
etiam tom. 3. de mar. lib. 8. disputat. 5. numero 7, do-
cuit, quod est valde notandum à Confessariis, pos-
se illos, virtute Bullæ Cruciatæ, commutare vo-
ta castitatis emissæ à coniugatis in his omnibus
casibus, in quibus, eò quòd deficiant à ratione voti
castitatis perfecta Episcopi possunt illa dispensare;
quia in his casibus non sunt vota absoluta castitatis;
& ideo per Cruciatam sunt commutabilia. Ex
quo principio deduces resolutionem multorum
casuum.

RESOL. CXI.

An per Bullam possit Confessarius commutare votum non
petenti debitum, etiam si tale votum fuerit emissum
ex alterius coniugis licentia?

K 2

Sup. hoc in
tom. 2. tr. 6.
Ref. 219. à
lin. 5. pro
Episcopo.

Sup. hoc in
Ref. præcri-
ta §. 2. & in
alio eius
not.

Sup. hoc in
tom. 1. tr. 6.
Ref. 10. §. 1.
& hic inf. in
Ref. seq. ad
lin. 4. vers.
Ino.

Sup. hoc
quod hic
docetur in
§. 1. not. præ-
terita, præ-
terita, præ-
terita, præ-
terita, præ-
terita.

Et quid si uterque coniux communi consensu vouerit, nec petere, nec reddere debitum? Et an Episcopus possit tale votum commutare? Ex p.1. tr.11. Ref. 58.

Sup. hoc in Ref. p.1. rita §. 5. hęc ad med. vers. Scēus autem, & in tom. 2. tr. 6. Ref. 2. 9. 5. 1.

§. 1. P. Osse arbitratu Rodriquez in sum. tom. 2. c. 90. n. 3. & Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4. etiam si tale votum fuisset emissum ex alterius coniugis licentia. Imò, si uterque coniux communi consensu vouerit, nec petere, nec reddere; quæ omnia sunt valde notanda, & in praxi occurrentia. Et ratio est: quia supradicta vota non sunt vota integræ castitatis, sed partis; ergo per Bullam sunt commutabilia. Nec refert, si communi consensu nec petere, nec reddere debitum vouissent, quia adhuc non est votum integræ castitatis: relinquitur enim libertas transeundi ad secundas nuptias.

2. Et idem etiam Episcopus potest illa commutare, vt docet Azorius par. 1. lib. 11. c. 19. q. 6. Palatius in 4. dist. 3. disp. 2. Sa verb. votum, vbi de irritatione, n. 11. in fin. Malderus in 2. 2. tract. 10. cap. 5. dub. 10. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 12. & alij, quos inuenies apud Sanctarellum de Iubil. cap. 6. dub. 6. & nouissimè idem docet Ioan. de la Cruz in direct. conf. p. 1. præc. 2. art. 2. dub. 10. concl. 3.

RESOL. CXII.

An votum non nubendi sit per Bullam dispensabile? Et an tale votum possit Episcopus commutare? Et quid si tale votum fuisset emissum in fauorem alterius coniugis id petentis propter filiorum bonum & vt eius amor, nomen, honor, & amicitia cum eius consanguineis conseruaretur? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 59.

§. 1. R. Espondeo affirmatiuè: ita Henriquez lib. 7. c. 9. §. 2. Fernandez in exam. Theol. mor. par. 3. c. 9. scilicet. 2. §. 17. n. 8. Nugnus in 3. p. tom. 2. tract. de Bulla Cruc. §. 11. Acofta in Bull. q. 7. Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4. quia non est votum absolutum castitatis.

2. Limitat tamen hoc, idem disp. 9. n. 12. nisi tale votum fuisset emissum in fauorem alterius coniugis id petentis, propter filiorum bonum, & vt eius amor, nomen, honos, amicitia cum eius consanguineis conseruetur: nam in hoc, cum tale votum sit factum in fauorem tertij, Confessarius per Bullam non potest illud commutare, nisi coniux remittat ius sibi acquisitum, & ab illo acceptatum.

3. Extra verò hunc casum poterit Confessarius commutare, sicuti & Episcopus, vt docent Barbosa de potest. Episc. part. 2. allegat. 37. num. 17. Portel. in addit. ad dub. regul. verb. voti dispensatio, 78. Vgolinus de potest. Episc. c. 58. §. 8. n. 1. Ioan. de la Cruz in direct. conf. part. 1. præc. 2. art. 1. dub. 10. concl. 3. Guttierrez de matrim. c. 12. n. 9. Sanchez in sum. tom. 3. lib. 4. c. 4. n. 66. Graffius par. 1. lib. 12. c. 29. §. 1. Sa verb. votum, vbi de irritatione n. 11. Azor. tom. 1. lib. 1. c. 18. q. 5. Syluester verb. vot. 4. q. 4. Rosella verb. imped. 4. n. 3. Armilla verb. dispensare, n. 18. Guttierrez can. 99. lib. 2. c. 12. n. 49. quidquid in contrarium asserat Caietanus tom. 1. Opusc. tract. 11. de voto nubendi, q. 1. Valentia tom. 4. disp. 1. q. 5. punct. 5. concl. 4. Nauarrus, & Angelus apud Guttierrez vbi supra, aduersus quos Henric. vbi supra, lib. 7. c. 30. n. 6. in Glossa, lit. D sic asserit: [Caietanus de voto non nubendi, putat reseruatam esse Papæ; quia est perpetuum, & reducitur ad votum castitatis: sed falsò; quia fornicans contra tale votum, non peccat contra votum castitatis.] Hæc ille: & vere quidem; sed cum limitatione, sde qua supra loquendo de commutatione per Bullam diximus; vt rectè notauit Malderus in 2. 2.

tractat. 10. c. 1. dub. 10. & Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 124.

RESOL. CXIII.

An Confessarius per Bullam possit commutare vota non fornicandi, non tenenda certa mulieris, non committendi actum mollietatis, aut abstinendi ab alio, alia venereo?

Et an in talibus votis possit Episcopus dispensare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 61.

§. 1. R. Espondeo affirmatiuè cum Fernand. in exam. Theol. moral. p. 3. c. 9. scilicet. 2. §. 17. n. 8. & idem in his votis potest Episcopus dispensare, vt notauit Barbosa de potest. Episc. p. 2. alleg. 37. num. 15. Molfesius in sum. tom. 1. tr. 11. c. 14. n. 50. Lessius lib. 1. cap. 40. dub. 18. n. 105. Graffius in decis. p. 1. lib. 2. c. 31. num. 30. Portel. in add. ad dub. regul. verb. voti dispensatio, n. 78. Vgolinus de potest. Episc. cap. 58. num. 3. Reginaldus tom. 2. lib. 18. cap. 22. n. 33. & alij. Et ratio est quia talia vota non sunt vota perfectæ castitatis; & idem per Bullam sunt commutabilia.

RESOL. CXIV.

An per Bullam Cruciatæ possit Confessarius commutare votum disijunctiuum, cuius altera pars est reseruatæ, vt si aliquis diceret, voueo Castitatem & Ordinem sacrum?

Et an Episcopus possit dispensare supradicta vota disijunctiuè? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 63.

§. 1. R. Espondeo affirmatiuè cum Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4. quia ita videnti integrum est, illam partem eligere quam potest Confessarius per Bullam Cruciatæ commutare: nam in alternatiuis sufficit alterum impleri: ergo tale votum non potest appellari simpliciter votum Castitatis, sed Religiosis. Et ita docet Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 15. num. 106. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 6. cap. 4. num. 16. Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 18. num. 338. Molfesius in sum. tom. 1. tract. 11. cap. 1. §. n. 143. Filiuc. tom. 2. tract. 26. c. 9. n. 272.

2. Et idem potest Episcopus dispensare super dicta vota disijunctiuè, vt docet Azorius p. 1. lib. 11. cap. 100. quæst. 10. Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. num. 14. & alij.

RESOL. CXV.

An in casu posito supra, quando emittitur votum disijunctiuum, nempe voueo Castitatem, vel suscipere Ordines sacros? an si vouens stauerit postea non ordinari, ex vi voti determinate obligetur ad Castitatem, in eo Confessarius non possit amplius votum illud irritare Cruciatæ commutare?

Et an in tali casu possit Episcopus dispensare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 65.

§. 1. N. On posse tale votum commutari censuit Sanctarell. de Iubil. c. 9. dub. 3. Leone tr. de Iubil. p. 2. q. 1. scilicet. 1. n. 91. Filiuc. tom. 2. tract. 26. c. 9. num. 272. Suarez de relig. tom. 2. lib. 6. c. 24. n. 3. Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 9. n. 14. vbi putant quod si ita vouens statuat ad Ordines non promoueri eligens reliquum voti partem, ad quam se alitruerit, non potest Episcopus, & per consequens neque Confessarium, per Bullam Cruciatæ tale votum amplius commutare: quia

ex vi voti iam tenetur ad castitatem, quæ reservata est, sicut in humanis debitor alternatiuis non potest resili- re, si creditori declarat quam partem eligat *ex regim.* in 6. Sed eo ipso, quod in corde statuit ita vouens illam partem voti eligere, illud propositum satis Deo indicatum fuit, qui corda hominum videt. Ergo, &c.

2. Non reticebo tamen, multum probabiliter contumaciam sententiam docuisse Malderum in 2.2. tract. 10. c. 1. dub. 10. quia, vt ipse asserit, etiam homini facta talis infirmitas, modo non efficiatur per modum promissionis, vel pacti ex natura rei, & ex iure naturæ, non videtur obligare, vt re adhuc integra à tali electione debitor non possit resiliere, quidquid sit de iure positivo. Deinde, etiam si nudum propositum Deus videat, non tamen proponendo censetur Deo loqui, aut ei indicare nostrum propositum. Quare probabile videtur, tale propositum, & electionis decretum, quando noua non accedit promissio, ita adhuc posse arbitrio vouentis mutari, vt reus facti voti non sit futurus, si variet, & alteram partem postmodum eligat siue ea præstatior, siue minus præstant fuerit, ad hocque semper poterit in talibus Episcopus dispensare. Ita Malderus, quod etiam de Confessario virtute Bullæ Cruciatæ dicendum est, si hanc sententiam sequi velit Confessarius.

RESOL. CXVI.

An qui emisit votum disunctiuum, v. g. Castitatis, aut continentie, si elegerit votum reservatum Castitatis, possit adhuc commutari per Bullam Cruciatam, vel per Iubileum?

Et notatur votum Castitatis metu leui emissum posse commutari virtute Cruciatæ, aut Iubilei? Ex p. 11. tract. 8. & Miles. Res. 17.

1. Negatiuam sententiam tenet nouissimè Magister Gallego in Bull. Cruc. cap. 9. claus. 9. *par. 2. dub. 156.* vbi sic ait. [Adiuturæ, que el que hizo le miente voto disunctiuo, si huiesse eligido ya vna parte reservada, no se podrá comutar, porque ya por fuerza del voto está obligado à guardar castidad que es reservada.

1. Eho ençña tambien Tomas Sanchez lib. 8. de matrimonio, disp. 97 en la suma lib. 4. cap. 40. y Bonacina sobre el segundo precepto del Decalogo, disp. 14. quest. 2. par. 7. 4. Fagundes sobre el mismo precepto lib. 2. c. 43. *trac. tom. 1. lib. 11. cap. 20. quest. 10.* Santarello de Iubileo, quest. 8. sit. 1. Sayo in Clavi Regia lib. 6. cap. 11. Gregorio Trullench sobre el Decalogo lib. 2. cap. 2. dub. 39. y no vale lo que dize Maldero en la 2. 2. tractat. 10. cap. 1. dub. 10. que este tal despues de auer excogido la materia reservada, se puede arrepentir, y elegir la otra. Digo que no vale porque el poderse arrepentir, no quita que no aya excogido por voto la materia reservada, y vna vez escogida, no està en su mano (aunque si el arrepentirse) que no sea materia reservada ya votada, y assi no se le podrá comutar vna vez escogida la reservada, con lo qual queda respondido à lo que dize Andreas Mendo de la Bula disp. 26. capit. 10. el qual sigue la sentencia de Maldero, y tambien la sigue Barati en el lugar alegado.] Ita ille.

3. Sed affirmatiuæ sententiæ adhareo, & præter Barati & Mendo illam docet me citato Leander de sacramentis tom. 1. tract. 5. disp. 4. quest. 43. & me citato Quinadanuenas de Iubileo, diu. hebdomadar. cap. 12. tom. 1. lib. 7. sect. 2. cap. 34. probl. 81. numero 705. asserens in casu proposito; Vouens etiam si elegerit votum re-

seruatum commutari posse Indulto Cruciatæ, modo de nouo non promittat illud, quod eligit. Quia si ex vi primæ promissionis potest eligere non reservatum, dum de nouo quoddam eligit, non promittit, adhuc poterit variare. Fateor huicmodi electionis varietatem ex leuitate animi ortum habere, assero tamen non impedire, dum non additur nouæ promissionis confirmatio, quominus votum disunctiuum valeat commutari, ex iure quod vouens habet eligendi, quod reservatum minime exiit.

4. Hanc etiam sententiam tenent Suarez tom. 2. de relig. lib. 6. de voto c. 24. num. 3. Layman lib. 4. theol. moral. tract. 4. cap. 8. num. 12. Filiucius tract. 26. cap. 10. num. 272. Palaus par. 3. oper. mor. disp. 2. punct. 11. num. 6. Bossius sect. 2. de Iubil. cap. 11. num. 7. Moronus respons. 98. num. 376. & 377. & ita ego iterum sentio casu quo eligens eam partem non promittit illam de nouo, itaut votum sit iam materiæ reservatæ absolutum, ac determinatum. Etenim hoc votum in emissionem sui non fuit reservatum, ergo dum non renouatur, non potest fieri ab eligente partem reservatam, esse reservatum. Quod enim in radice imperfectum est, ideoque non reservatum, semper secum fert eam imperfectionem; nec potest quis efficere, vt illudmet votum in reservatum, & perfectum transeat. Sicut votum pœnale, & merè conditionale, quamuis maneat absolutum, & determinatum apposita conditione, non esse reservatum diximus ob similem rationem.

5. Nec obstat in humanis debitorem in alternatiuis non posse resiliere, si vnam partem elegerit. Nam hoc dumtaxat probat, sicut in humanis tenetur quis ad eam partem à se electam præstandam, ita in voto teneri eligentem ad præstandam materiæ à se electam quod non inficiamur, sed asserimus hanc obligationem posse commutari, sicut in humanis ea obligatio potest à creditore commutari, & relaxari. Instaturque, nam in humanis debitor sub conditione tenetur præstare debitum, conditione impleta, sicut in voto conditionato tenetur vouens exequi rem promissam, impleta conditione, & tamen non exinde probatur hoc votum conditionatum non posse commutari. Ratio à priori est, quia in humanis attenditur ad obligationem, ex qua vtilitas oritur creditori, at in votis attenditur ad eorum perfectionem in prima emissionem, vt inde dignoscatur, an sint reservata, necne.

6. Nota verò quod post hæc scripta inueni Patrem Pasqualigum nostram sententiam docere de Iubileo decis. 299. num. 4. quia ait ipse, electio materiæ facta per propositum quantumuis efficax, non immutat rationem voti præcedentis. Ergo si priuserat commutabile, & dispensabile, erit etiam facta electione, quia non potest transire de non reservato ad esse reservatum, nisi mutetur in ratione voti. Antecedens probatur. Propositum adueniens, quo eligitur materia reservata non est aliqua promissio, quæ fiat Deo, neque ponit aliquam obligationem nouam, quia obligatio voti est ad alterum, nam debet transferre ad ipsum voluntatem se obligandi, Propositum autem non est ad alterum, sed est sola deliberatio, qua proponens apud se deliberat de eo, quod facere vult.

7. Confirmatur. Eo ipso, quod propositum non inducit aliquam nouam promissionem, & obligationem votum remanet imperfectum in ratione voti, sicuti erat antea, nam licet sit determinatum ratione propositi, non est tamen determinatum in ratione voti, & promissionis, atque adeo nec in ratione obligationis. Rursus materia voti non est pura Castitas, aut Religio, sed mixta cum materiæ alterius partis alternatiuæ, quia vt terminat promissionem dicit vtramque partem, & solum vnicam partem alternatiuæ, vt terminat

propositum. Ergo, cum votum in ratione voti remaneat cum eadem imperfectione, quam habebat ante electionem, & cum eadem mixtione materiae, erit dispensabile, & commutabile, sicut erat ante electionem. Haec omnia Pasqualigus, ex quibus patet responsio ad argumentum Magistri Gallego.

8. Nota hic obiter votum castitatis metu leui emissum, posse commutari virtute Cruciatæ, & Iubilæi. Ita me citato Pasqualigus *decis. 302. num. 4.* & me citato Quintanadueñas *num. 14.* & me citato Escobar *probl. 89. num. 730.* & me citato Mendo *num. 113.* & me citato Leander *de Sacrament. tom. 1. tractat. 5. disputat. 14. quæst. 107.*

Sup. hoc sup. in Ref. 94. & inf. in Ref. 119. §. vic. & inferius in tr. 4. Ref. 17.

RESOL. CXVII.

An votum disunctiuum Religionis, vel perfecta Castitatis sit per Bullam Cruciatæ, vel Iubilæum dispensabile?
Ex p. 1. tract. 7. & Misc. 7. Ref. 17.

Dixit in Resolutionibus que hic sunt supra 114. 115. & 116. hoc, & inf. in Res. seq. eius not. 2.

§. 1. DE votis disunctiuis, quando vna pars est reseruata, & alia non, ego plura dixi in *tract. de Bulla Cruciatæ*, & nouissimè me citato dixit Leander *de Sacrament. tom. 1. tract. 5. disputat. 14. quæst. 112. cum sequenti.* Sed difficultas est in casu proposito, nam vtraque pars voti reseruata est, & hoc non obstante affirmatiuè respondet Pater Pasqualigus in *praxi de Iubilæo quæst. 301. num. 3.* vbi sic ait, Votum alternatiuum antequam fiat electio vnius partis, non est perfectum, & completum, quia nondum est de materia determinata, sed determinanda: vnde est sufficiens: vt inferre possit executionem; ergo nondum est votum complete emissum, sed est veluti adhuc in fieri, quia debet determinari ad alteram partem, vt possit executioni mandari, & proinde non venit nomine voti strictè saltem accepti, quia vt notat Menochius *consil. 133. num. 12.* Actus, qui perfectionem non habet, & est adhuc in fieri, non meretur nomen actus. Et ideo non continebitur sub reseruatione; quia cum reseruatio sit strictè accipienda, se extendit solum ad vota strictè accepta, & cum proprietate.

2. Confirmatur secundo: votum alternatiuum habet tacitam conditionem respectu vtriusque partis, si vouens illam eligat, & proinde ante electionem neque ad vnam, neque ad aliam partem obligat, sed solum de præsentibus obligat ad eligendam vnam, aut alteram partem. Ergo non est votum reseruatum, quia neque est determinatè votum obligandi se mediante electione, aut ad religionem, aut ad castitatem. Reseruatio autem cadit solum supra vota, quæ sunt determinatè de castitate, aut de Religione. Ita Pasqualigus.

3. Sed vt verum fatear, dum hanc opinionem legi, mihi non placuit, & postea de illa interrogatus negatiuè respondi, fretus auctoritate Sanchez, Suarez, & Ludouici de la Cruz, nunc verò inuenio illam reprobare Patrem Bardi in *selectis lib. 5. quæstione 12. numero 36.* vbi sic ait; Dicendum est cum hac secunda sententia, quam puto certam: nam prior illam quam tueretur Pasqualigus non videtur solido fundamento inniti, vt mox ex solutione eius argumenti patebit, probari potest nostra conclusio, eam rationem (qua vtuntur Authores citati) aliquando fustus ampliando, tali pacto: quoties tota materia voti est reseruata toties votum ipsum est reseruatum: Sed votum disunctiuum, de quo agimus, ex suppositione habet totam materiam reseruata, ergo votum disunctiuum, de quo agimus, est reseruatum: per consequens commutari non poterit virtute Iubilæi, probatur maior; nam votum recepit reseruationem, aut ne-

gotationem eiusdem à materia circa quam reseruatur, vnde si materia erit reseruata, ipsum quoque reseruatum erit.

4. Ad argumentum ex Pasqualigo deductum, respondetur negando antecedens, in quo dicebatur votum disunctiuum habens vtramque partem suæ materiæ reseruata, non esse reseruatum: ad eius probationem cum distinctione est procedendum, vt omnis æquiuocatio tollatur: cum enim dicitur tale votum disunctiuum esse imperfectum, si per imperfectionem intelligatur indeterminatio quoad talem materiam particularem, & in specie, concedo quod sit imperfectum: si verò intelligatur imperfectio, seu indeterminatio quoad materiam reseruata, vt sic & in genere negatur. Votum igitur istud quoad materiam reseruata, est omnino perfectum, & determinatum, quia procedit à voluntate omnino determinata, nam voluntas nullam habet indifferentiam in ordine ad materiam reseruata, quamuis indeterminata sit in ordine ad electionem huius, vel alterius partis materiæ reseruata, potè non apparere cur votum ad hoc vt sit determinatum & reseruatum, debeat esse de materia reseruata in specie, & non in genere, & debeat procedere à voluntate determinata ad materiam specificam, & non genericam, nam & ipsa quoque materia generica suam habet determinationem, & per consequens sufficiens erit ad inducendam reseruationem in votum.

5. Ad confirmationem concedo in voto alternatiuo implicite contineri conditionem respectu vtriusque partis, quatenus vouens manet sua in libertate ad eligendam potiùs vnam, quam alteram partem: ex hoc verò non sequitur tale votum non esse reseruatum si tota materia est reseruata, & vouens eligendo necessitatur materiam reseruata eligere, neque ex tali libertate vouentis sequitur quòd votum sit imperfectum & indeterminatum. Hac Bardi; vnde puto non esse recedendum ab hac negatiua sententia, nec posse Confessarium virtute Bullæ aut Iubilæi in voto sic emisso dispensare, & ita senserunt aliqui ministri huius Curia Romanæ; & de hac difficultate à me interrogati.

RESOL. CXVIII.

An Confessarius possit commutare per Bullam Cruciatæ votum disunctiuum, modo quo supra diximus, quando materia non reseruata effecta est impossibilis, ita vt vouens nequeat partem non reseruata adimplere, sed tantum partem reseruata? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 74.

§. 1. ET ita erit casus. Emissit, v. g. aliquis votum castitatis, seu peregrinandi ad aliquam Ecclesiam B. Virginis, vel dandi centum aureos alicui Hospitanti: postea ex morbo non potest peregrinari, vel amittit matrimonium; & ideo materia voti non reseruata effecta est impossibilis, & remanet possibilis materia voti reseruata petitur in tali casu possitne Confessarius virtute Bullæ hoc votum commutare. Negatiuam sententiam docuit Bonac *tract. de legib. disp. 4. q. 2. punct. 7. n. 18.* quia materia illa verè est reseruata, & est adimpleta ex vi voti.

2. Sed contrariam sententiam affirmandam esse puto, quam docet Suar. *de relig. tom. 2. lib. 6. c. 24. n. 4.* & Sanchez in *sim. lib. 4. c. 40. n. 44.* Et ratio est: quia tale votum per se, & ex natura sua nunquam obligauit vouentem ad partem reseruata: sed postmodum obligatio ad illam oritur per accidens ex solo facto, & impossibilitate alterius materiæ non reseruata: vnde patet responsio ad argumentum Bonacinae; dicimus enim materiam illam esse reseruata per accidens ob impossibilitatem materiæ, non autem ex vi voti.

RESOL.

RESOL. CXIX.

An quando Episcopus ex urgentissima necessitate possit dispensare in votis Castitatis, & Religionis, & possint etiam commutari virtute Cruciatæ vel Iubilæi?

Et observatur Confessarios Regulares non posse virtute suorum privilegiorum commutare, vel dispensare supra dicta vota Castitatis, &c. quæ potest Episcopus ex urgenti necessitate.

Et docetur quod quinquæ sunt vota reservata, videlicet votum Castitatis, Castitatis perpetua, peregrinationis Ierosolymitana, peregrinationis ad limina Apostolorum, & peregrinationis ad Compostellam.

In his tamen nec Legatus à latere potest dispensare. Sed si eorum valor est dubius, potest Episcopus dispensare.

Non potest tamen in his votis, si ab impuberibus emittuntur dispensare.

Potest tamen in his votis ex metu levi factis, & in gravi periculo transgressionis, ut in urgenti necessitate dispensare, quando ex instanti causa quis nequit Pontificem adire. Ex p. 1. r. 8. & Milc. 8. Ref. 6.

¶ No negativa sententia Pasqualigus de Iubileo 9306. adducit 13. Doctores ipse nixus auctoritate solus Croulers affirmativam sententiam sustinet; Nam facultas commutandi vota concessa in Iubileo, se extendit ad omnia vota non reservata. Vota autem castitatis, Religionis, quando substant talibus circumstantiis vt possit in ipsis Episcopus dispensare, non sunt reservata. Ergo poterunt virtute Iubilæi commutari. Min. prob. Reservatio est tantum in edificacionem non autem in destructionem, vt habet Concil. Trident. sess. 14. c. 7. de penit. & proinde ex sui natura non se extendit ad casus ad quos si se extenderet, esset in destructionem; esset autem in destructionem si se extenderet ad vota in casu, in quo Episcopi possunt dispensare, nam tunc si non possent dispensare, pateret gravissimum damnum etiam spirituale esse, non autem vilitatem. Cum ergo reservatio, ne sit in destructionem se extendat ad ralem casum, vota in talibus circumstantiis non erunt reservata; non quia subtrahuntur à reservacione ex præsumpta voluntate Pontificis; sed quia reservatio ipsa non comprehendit.

Ad primum respondeo: Episcopum non solum posse dispensare in his votis ex tacita voluntate Pontificis, sed etiam quia reservatio non se extendit ad ipsa, quando veniunt talibus circumstantiis, vt constat ex dictis. Tacita enim voluntas Pontificis non est, quod concedat facultatem pro tali casu, sed quod non aufertur; nam dum ponit reservacionem, solum illam extendit quantum potest extendi; non potest autem extendi ex natura sua ad hos casus, alioquin esset in destructionem. Ad secundum, nego, consequentiam. Quia cum facultas concessa in Iubileo se extendat ad omnia vota non reservata, se extendit etiam ad ista vestita talibus circumstantiis, nam reservatio ad ipsa non se extendit, vt iam dictum est. Hucusque Pasqualigus.

Sed eius sententia, cum sit singularis, & contra communem, videtur omnino respicienda: Vnde præter Doctores ab ipso citatos, negativam sententiam docet me citato Quintanadueñas de Iubileo duarum hebdomadarum c. 12. n. 2. vbi sic ait: [Aunque en caso de urgentissima necesidad podia alguna, ó rarissima vez dispensar el Obispo en algun voto de castidad, ó Religión; como quando fino se hiziese para que vno se castara, se figura gravissimo daño, ó escandalo, ó no era facil recurso al Papa, ó a via grave peligro de incontinencia segun prueva Tomas Sanchez sup. à n. 32. con muchos Autores; no se podia en el mismo caso

comutar por Iubileo, ni Bula; que el Obispo no haze esto por su ordinaria jurisdiccion, sino por benigna interpretacion, tacito consentimiento, y ratificacion del Papa; para lo qual no da el Iubileo facultad, ni le tiene el Párocho. Ita ille cui etiam adde ex Dominicanorum familia Magistrum Gallego in Bull. Cruc. c. 9. p. 3. §. 1. dub. 159. vbi ita asserit; [Preguntase, si el confessor por la Bula puede comutar el impedimento con que alguno de los casados se hallare para pedir el debito?

4. Respondo, que no se puede esto comutar por la Bula, porque aunque es assi que el Obispo puede dispensar para pedir el debito quando ay impedimento para poder le pedir; pero no haze esto el Obispo por jurisdiccion ordinaria, sino por costumbre legitimamente præscripta, que le ha introduzido esta facultad: y la comun opinion de quel confessor electo por la Bula, puede esta razon comutar todo lo que el Obispo dispensar, se ha de entender todo lo que puede el Obispo por derecho ordinario mas no por costumbre, ó necesidad, porque cosa es muy recibida entre los Doctores, que en caso de necesidad, y con tales condiciones, puede el Obispo dispensar en los votos reservados, y impedimentos dirimenes del matrimonio, como lo enseñan en la materia de voto, y matrimonio, y con todo esse nadie se atreuerá à decir, que en caso de necesidad puede el confessor por la Bula comutar alguno de los votos reservados, para los quales no le dan potestad, antes la que le dan para que puede comutar quales quera votos, se la limitan, y exceptuan, que no sea para los de castidad, Religión, y vltamarino, desuerte que todos aquellos votos reservados, que el Obispo puede dispensar, ó comutar por razon sola de urgente, y apretada necesidad, no se podran comutar por la Bula, y la razon es, porque de la misma manera que el pecado de la heresia no pierde su rigurosa reservacion, porque en caso de necesidad de muerte le puede absolver qualquier simple Sacerdote, assi tampoco el voto no pierde la reservacion, por que el Obispo pueda en caso de urgente necesidad dispensarle, ó comutarle: pero por la Bula se pueden comutar todos aquellos votos que el Obispo tiene facultad de dispensar, ó comutar por jurisdiccion ordinaria, ó quando en ellos falta la causa de verdadera y perfecta reservacion. Y la razon de esto vltimo, se funda, en que la intencion expressa del Pontifice, es de negar solamente la comutacion de aquellos votos que tienen reservados à si mismo, de manera que en los que no tiene reservados, se entiendo que claramente los comprehend en la potestad general delegada por la Bula.] Hæc omnia Gallego; cui adde Andreæ Mendo etiam in Bull. Cruc. disp. 20. c. 4. num. 59. & c. 11. num. 131.

5. Quæ omnia procedere etiam in Iubileo dicendum est, vnde me citato Leander de Sac. tom. 1. r. 5. disp. 14. quæst. 117. asserit, quod quamvis confessorius possit vi Iubilæi commutare vota, quæ potest Episcopus id intelligendum est de votis, quæ potest Episcopus commutare iure ordinario, & ex natura reservacionis, non autem de votis, quæ iure speciali, aut per consuetudinem dispensare, aut commutare potest. Vnde ex his patet, quod non debebat Pater Pasqualigus recedere à communi sententia Doctorum, nec eius fundamentum est firmum, vt ipse putat, nam respondeo ad eius argumentum quod ex præsumpta voluntate Pontificis censetur ablata per accidens reservatio in ordine ad Episcopum, & hoc vt subueniatur necessitati fidelium; at non censetur ablata in ordine ad alios Prælatos inferiores, aut in ordine ad priuilegia per quæ conceditur facultas commutandi omnia vota, quibusdam exceptis.

6. Si vero contra vrgeas, per Bullam dari potest

& in Ref. 75. §. 1. ad lin. 5. & in Ref. 133. §. Probatur. paulo post initium, à vers. secundum.

Et sup. resolutiones contenta in hoc §. Respondeo in Resolutionibus, & §. annot. primæ huius Ref.

IN A
B N I A
I L I V V
I I I

Sup. hoc leg. doct. Resolutionum & §. not. primæ huius Ref.

tem commutandi omnia vota exceptis illis tribus, dum manent sub reservatione Pontificia; at in casuposito ex benigna interpretatione voluntatis Pontificis non manent sub reservatione, & in Bulla excipiuntur pro eo statu, pro quo stant sub reservatione Pontificis, & non pro alio statu: ergo, &c.

7. Respondeo; per Bullam dari potestatem commutandi omnia vota, quæ absolute, & per se non sunt reservata Pontifici: non autem illa, quæ per accidens, & quantum sufficit ad subueniendum necessitati fidelium, non sunt Episcopo reservata.

8. Obseruandum est etiam confessarios Regulares non posse virtute suorum priuilegiorum commutare, vel dispensare supradicta vota castitatis, &c. quæ potest Episcopus ex urgenti necessitate, vt diximus, & ita docet Portel. *verb. voti commutatio, num. 64.* Magister Lezana *in summa tom. 4. verb. Votum, num. 21.* qui citat Layman, Suarez, Sanchez, Henriquez, Rodriguez, & Mirandam, quibus adde eruditum Patrem Georgium Gobat de *Iubileo cap. 41. quæst. 114. num. 325.* & Martimum de San Ioseph *post Regulam Sancti Francisci in compend. de la facultad de los confesores ver. comutar. num. 6. fol. 571.* vbi sic ait; [Tampoco podemos comutar los votos reservados al Papa; que comuta el Obispo por derecho especial. Los votos que no podemos dispensar, ni comutar, son los absolutamente reservados a la Sede Apostolica, en que algunas vezes pueden dispensar los Obispos, porque interuene impotencia moral, por la qual, no se puede acudir al sumo Pontifice por la dispensacion, y ay necesidad urgente de dispensar, v. g. podrá el Obispo dispensar en los votos absolutos de castidad, y Religión, quando ay grande peligro de incontinencia, y no es facil el recurso al Pontifice, ó por pobreza, ó otra causa, porque se puede creer muy bien que no es su intencion que en tales casos le esten reservados los votos con tan grande peligro de las almas. Y lo mismo es quando aunque sea facil el recurso al Pontifice; pero por la tardanza del recurso ay grande peligro de incontinencia. Y lo mismo es, si aunque no ay grande peligro de incontinencia por la tardanza, se sigue algun peligro de escandalo, ó graue daño de tercera persona, lo mismo se ha de decir de los demas votos reservados al Pontifice, que si el que voto tiene iusta causa para la dispensacion, y ni puede yr, ni embiar a Roma, ó carece de los gastos necesarios para la dispensacion, podrá el Obispo dispensar, vt Sanchez, cum multis *num. 23.* y en ninguno destes casos podran dispensar nuestros confesores por las razones dichas.] Ita ille.

9. Et tandem non desinam hic apponere verba docti Patris Andreæ Mendo *in Bull. Cruc. disp. 26. cap. 2. n. 22.* sic asserentis; Quinque sunt vota Pontifici reservata: Votum Religionis, Castitatis perpetua, peregrinationis Hierosolymitanæ, Peregrinationis ad limina Apostolorum, Peregrinationis ad Compostellam. In his nec Legatus à latere valet dispensare. Si eorum valor est dubius, potest Episcopus dispensare, quia reservatio, vt odiosa, restringenda est ad casus certos. Ita P. Thomas Sanchez *lib. 1. Decal. cap. 10. n. 74.* Non potest tamen in his votis, si ab impuberibus emittantur, dispensare, vt docet Pater Suarez *suprà cap. 26. num. 3.* Valde probabile, & tutum est, posse dispensare in his votis ex metu leui factis, quia non sunt perfecte voluntaria, & reservatio est restringenda. Sic Pater Henriquez *lib. 11. de matrim. cap. 15. n. 8.* Et item posse dispensare in graui periculo transgressionis, aut in urgenti necessitate, quando ex iusta causa nequit Pontifex adiri, quia in casibus similibus valet Episcopus in lege Pontificia dispensare. Ita Pater Valentia *2. 2. disp. 6. q. 6. punct. 7. cum pluribus.* Nec opus tunc est Nuntium adiri, vt docet Couarruu. *in 4. Decretor. 3. p. 66. §. 10.*

Sup. hoc in tom. 8. tr. 4. Ref. 38. §. vii. prope finem, & in tom. 7. tr. 1. late in Ref. 277. §. Hoc supposito, & in tom. 3. tr. 3. Ref. 4. §. Vnde. & seqq. & hic inf. prope finem huius Ref. à verf. Hic nota. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 267. signatur §. Sed ego.

n. 11. Hic nota cum Patre Henriq. *lib. 6. de panit. c. 14. n. 7.* Regulares, qui ex priuilegio possunt dispensare in votis, in quibus possunt Episcopi, adhuc non valere dispensare in votis reservatis in casu supradicti periculi, aut necessitatis, nam illa vota verè sunt Papalia, & ex iuris benignitate conceduntur Episcopis, in quibus videtur electa industria persona. Hucusque Mendo.

RESOL. CXX.

An per Bullam Cruciate Confessarius possit commutare votum assumendi Ordines sacros?

Et si ita vouens frangeret votum, an esset sacrilegium facinorandum?

Et si matrimonium contraheret (quamuis peccaret contra votum,) an possit petere debitum?

Et an in tali voto possit Episcopus dispensare? Ex part. tract. II. Ref. 64.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Henriquez *lib. 7. cap. 30. n. 6.* Acosta *in Bull. Cruc. q. 73.* & Sanchez *de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 4.* Fernandez *in exam. Theol. mor. p. 3. cap. 9. sect. 2. §. 17. num. 8.* Et ratio est; quia tale votum non est votum Castitatis; sed votum assumendi statum, cui castitas annexa est. Vnde si ita vouens frangeret votum, non esset sacrilegium facinorandum: & si matrimonium contraheret, peccaret quidem contra votum, sed posset petere.

2. Et ita in tali voto potest Episcopus dispensare, vt notat Portel. *in addit. ad dubia reg. verb. voti dispensatio, n. 78.* Vgolinus *de potest. Episc. cap. 18. §. 3. n. 5.* Reginald. *tom. 2. lib. 18. cap. 22. n. 331.* Lessius *lib. 2. cap. 40. dub. 18. n. 124.* Valentia *tom. 3. disp. 6. q. 6. punct. 7.* Vega *in sum. tom. 2. cap. 129. cas. 34.* Rodriguez *in Bull. §. 9. n. 122.* Azorius *p. 1. lib. 11. cap. 19. q. 9.* Suarez *de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 21. n. 7.* Aragon. *in 2. 2. quæst. 88. art. 11.* & alij.

RESOL. CXXI.

An qui obtinuit commutationem alicuius voti per Bullam Cruciatam, possit redire ad votum prius, omisso eo, in quo facta est commutatio?

Et an doctrina huius Resolutionis procedat, non solum quando commutatio facta fuit in rem æqualem, sed etiam in melius? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 85.

§. 1. Respondeo affirmatiuè cum Lessio *lib. 2. cap. 40. dub. 16. num. 111.* & Azorio *p. 1. lib. 11. cap. 18. q. 12.* etiam sæpius facta sit commutatio: vt, si votum peregrinationis annuæ commutatum sit in menstruum confessionem, menstrua confessio in ieiunium alicuius diei, ieiunium in certas preces; potest vouens satisfacere voto, vel recitando illas preces, vel ieiunando illa die, vel confitendo singulis mensibus, vel annum peregrinationem, quod erat primum votum, suscipiendi.

2. Et hæc doctrina procedit contra Suarez *de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 20. n. 1.* & Fillium *tom. 2. tract. 2. 6. c. 10. num. 288.* non solum quando commutatio facta fuit in rem æqualem, sed etiam in melius, vt docet Maldenus *in 2. 2. tract. 10. cap. 3. dub. 11. quæst. 9.* Sanchez *de matrim. tom. 3. lib. 9. disp. 4. n. 11.* Et ratio est; quia talis commutatio facta fuit in vouentis fauorem; vnde potest etiam renunciare, alioquin non tam esset fauor, quam onus. Adde etiam, quod talis commutatio facta videtur sub conditione, si vouens nolit prius votum implere. Ergo, &c.

RESOL.

RESOL. CXXII.

An Confessarius per Bullam Cruciatam possit commutare materiam subrogatam, in quam fuit commutatum Votum reservationis Casitatis, seu Religionis, vel ultramarina peregrinationis? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 71.

Aliqui negatiuè respondent; quia subrogatum sapere debet naturam eius, pro quo subrogatur: unde asserunt, materiam, in quam commutatur votum referuatum, etiam referuatum manere. Et in hac sententiam videtur inclinare Azorius p. 1. lib. 1. cap. 18. q. 1. dicens, dubiam sibi esse contrariam sententiam: & illam docet ex modernis Zanardus in Theol. p. 2. c. 33. Sed contrariam sententiam, affirmandam esse puto: quia per commutationem extinguitur prius votum referuatum ratione materiæ: ergo illud votum, quod est de alia materia non erit referuatum. Et ita docet Filliuc. tom. 2. tr. 26. c. 10. num. 293. Suar. de relig. tom. 2. lib. 6. cap. 10. num. 15. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 18. num. 24. Sanch. de matr. tom. 7. lib. 8. disp. 9. n. 20. Henriquez lib. 7. c. 30. n. 5. Sa verb. votum, num. ult. Aragon. tom. 2. lib. 6. cap. 12. & alij. Ad argumentum in contrarium respondeo, subrogatum sapere naturam eius, cum subrogatur; procedit ex sola fauorabili, & lata interpretatione, quæ in odiosis non habet locum, qualis est referuatio.

RESOL. CXXIII.

An per Bullam Cruciatam deus facultas recipiendi Eucharistiam, præterquam in die Paschatis de manu simplicis Sacerdotis sine licentia Parochi, sine Episcopi? Idem queritur de Sacramento Extremae Vnctionis. Ex p. 1. tract. 11. Ref. 20.

Negatiuam sententiam docet Suarez in 3. p. num. 3. disp. 72. sect. 4. quia, ait ille, ex clausula Bullæ Cruciatæ, in qua conceditur facultas ad recipiendum Confessorem, non intelligitur esse concessa facultas ad recipiendam Eucharistiam à tali Confessore, vel ab alio simplici Sacerdote electo ad hoc munus per ipsi summe penitentem: quod idem dicendum est de Sacramento Extremae Vnctionis. Et licet Magnus semper Suarez aduerfetur; tamen ita amplectens est hanc opinionem, vt contrariam prorsus improbabilem vocet, vt videtur est apud ipsum in 3. p. to. 1. q. 2. art. 3. fol. mibi 4. 7.

1. Sed, pace tantorum Virorum, probabilissima, de qua in praxi est contraria sententia, quam docet Valquez in 3. p. tom. 3. disp. 219. cap. 5. num. 47. vbi asserit, per Bullam Cruciatæ concedi facultatem, vt quis possit à quocunque Sacerdote Eucharistiam recipere; non, quia in ea concedatur, vt possit eligere sibi Confessarium, nam in tali facultate non intelligitur licentia ad recipiendum hoc Sacramentum, vt post Suarez notauit etiam Filliucius tom. 1. tr. 4. c. 9. num. 163. aduersus Caietanum verb. excommunicatio, c. 63. sed quia expressè licentia ad Eucharistiam accipiendam in ipsa Bulla conceditur, vt patet ex verbis ipsius Bullæ, quæ ipse adducit. Et idem, quod de Eucharistia docet, etiam de Extrema Vnctione admittit.

2. Ex his Patet responso ad argumentum Suarez. Accipiens igitur Bullam Cruciatæ habet facultatem à Summo Pontifice eligendi Sacerdotem, vt possit ab ipso sine licentia Parochi accipere hæc tria Sacramenta, Penitentiam, Eucharistiam, & Extremam Vnctionem. Notentur hæc: quia passim non sunt obuia,

RESOL. CXXIV.

An tempore interdicii, si quis habeat Bullam, teneatur audire Sacrum?

Et qui audit Sacrum tempore interdicii virtute Bullæ, an teneatur sub mortali, vel tantum sub veniali aliquas preces Deo pro vnione Principum Christianorum contra Infideles emittere? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 2.

§. 1. Affirmatiuè respondet Villalob. in sum. tom. 1. tr. 19. dub. 5. n. 14. Tannerus in 2. 2. disp. 5. q. 6. dub. 2. n. 15. Sancius in Selectis, disp. 15. n. 2. Barbola in collect. tom. 2. lib. 5. tit. 33. cap. 15. n. 7. Bonacina de conf. disp. 5. punct. 4. n. 2. Acolta in explic. Bull. quest. 28. Cencido in suis qq. Canonis, q. 44. per tot. Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9. §. 3. n. 1. Nugnus in 3. p. tom. 2. q. 83. art. 6. & alij.

2. Sed mihi contraria sententia probabilis etiam videtur, quam docet Anja de conf. part. 3. disp. 4. sect. 2. dub. 6. vbi asserit, Victoriæ, & Canonum idem docuisse; & idem tenuisse multos Doctores Salmanticenses testatur Henric. in sum. l. 3. c. 38. n. 5. in Glossa, litt. D. & lib. 7. de Indulg. cap. 13. n. 3. & hoc etiam docet Llamas in sum. p. 3. c. 5. §. 12. Alterius de conf. tom. 1. disp. 2. de interd. c. 3. in fin. fol. 319. Coninch de Sacram. disp. 17. num. 28. & Ledesma in sum. p. 1. tract. de Euchar. cap. 27. cum alijs. Et ratio est: quia nemo tenetur vt priuilegio sibi concessio: nam, si priuilegium obligationem induceret, gratia non esset, sed onus. Deinde, si quis habeat priuilegium audiendi Missam in Oratorio domus, quacunque ratione cogitur domi manere, non tenetur sub pena peccati vti suo priuilegio in diebus festiuis; ergo, &c. Et ita docet Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 88. sect. 6. Cæteras rationes vide apud citatos Doctores.

3. Hoc vnum addam, quòd, stando in prima opinione, qui audiunt Sacrum tempore interdicii virtute Bullæ, tenentur aliquas preces Deo pro vnione Principum Christianorum contra infideles, eorumque contra eandem victoria emittere: quod præceptum ad mortale non obligat, sed tantum ad veniale, vt aduertit Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 4. numero 13; qui citat Henriquez, & multos Iuristas, & Theologos Salmanticenses, cum quodam Commissario Cruciatæ.

RESOL. CXXV.

An Bulla Cruciatæ suspendat priuilegia concessa in iure communi, eaque, quæ vsu tolerata consuetudinis approbantur?

Et an Bulla suspendat priuilegia, quæ habent Regulares celebrandi tempore interdicii in aliquibus Festiuitatibus, in quibus omnes admittuntur ad Officia Diuina, & ad recipiendum Sacramenta? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 87.

§. 1. Respondeo negatiuè: quia Bulla non facit mentionem de istis priuilegijs, neque nominat consuetudines. Vnde, tempore interdicii, non obstant Bulla, potest initiatus minoribus Ordinibus audire Missam; & Prælati Religionum possunt conferre literas fraternitatis.

2. Et ita docet Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9. sect. 11. §. 18. n. 3. & Villalobos in summa, tom. 1. tr. 27. claus. 12. n. 7. qui etiam notat, Bullam non suspendere priuilegia, quæ habent regulares, celebrandi tempore interdicii in aliquibus Festiuitatibus, in quibus omnes admittuntur ad Officia diuina & ad recipienda Sacramenta.

RESOL.

IN A
BRIA
II. IV. V
III

Sup. hoc sup. in tr. 2. Ref. 35. §. 1. ad medium, sed lege eam per totam, & in Ref. 36. §. Sed his, ad mediū, verif. Tum, ex doctrina §. 1. dictæ Ref. & in c. 3. tr. 1. Ref. 102. §. Dices, quando.

Sup. hoc sup. in tr. 2. Ref. 48. §. 1. prope finem, verif. Eis tamen, & signanter in Ref. 59. à principio vt que ad medium §. 1.

RESOL. CXXVI.

An Bulla Cruciatu suspendat privilegia Regularium commutandi Vota & in eis dispensandi, & absolventi a reſervatis?
Et an per Iubilium anni Sancti dicta privilegia non ſuspendantur? Ex pa tract. 11. Refol. 100.

Sup. hoc in Ref. ſeq.

§. 1. Affirmativam ſententiam aliqui docent, & fundantur in verbis Bullæ, ibi: *Exceptis tamen conſeſſis Ordinum Mendicantium Superioribus, quoad eorum Fratres tantum.* Et ita docent Nauar. lib. 5. conſ. 1. c. n. 1. de priuil. Lopez p. 2. vbi de clauibus, c. 2. Rodriquez ſuper Bull. §. 12. & nouiſſimè Acoſta etiam ſuper Bull. q. 109.

2. Sed contrariam ſententiam, quæ in praxi hodie obſeruatur, proſus amplectendam eſſe puto: & illam docet Ledefma in ſum. tom. 1. tract. de Sacr. Pæn. cap. 15. fol. mibi. 99. Ioan. de la Cruz, de ſar. relig. lib. 2. c. 3. dub. 7. conſ. 3. Graff. in Appen. ad deciſ. lib. 1. c. 7. §. 9. n. 63. Henric. 16. c. 16. n. 7. & 17. c. 18. num. 7. & Sanch. in ſum. tom. 1. l. 4. c. 54. n. 62. qui citat Rodriq. mutantem ſententiam. Et ratio eſt: quia, cum hæc omnia ſint fauorabilia, non ſpeciali Monasterio conſeſſa, ſed toti Religioni, & ordinantur in bonum commune fidelium, non ſuspendantur per verba generalia, ſi de illis ſpecifica mentio non efficiatur. Et hoc videtur aperte docere L. ſuius l. 2. c. 12. dub. 12. n. 60.

3. Quod ita verum eſt; neque per Iubileum anni Sancti dicta privilegia ſuspendi exiſtimo. Et ita docet Sanchez vbi ſuper, cum Henric. l. 7. c. 28. numero 7. & c. 3. in 3. in Gloſſ. lit. S. quem poſtea citat, & ſequitur Villalobos in ſum. tom. 1. tract. 27. clauſ. 12. n. 21. vbi ſic ait: [El Padre Henriquez dize, que no ſe derogan los privilegios de los Regulares en el anno del Iubileo, aunque ſea certifiſſimo, y que aſi lo declara la coſtumbre. Eſta ſentencia me parece muy probable, y que ſe puede ſeguir en practica.] Ita ille, & poſt illum Bartholomæus à Sancto Fausto in theſaur. relig. l. 1. quaſt. ... num. ... quidquid in contrarium aſſerat Emmanuel Rodriquez in Bull. §. 2. in addit. dub. 6. vbi mordicus contrarium docet: ſed tu tene primam ſententiam.

RESOL. CXXVII.

An Bulla Cruciatu ſuspendat privilegia Mendicantium, et non poſſint commutare, & diſpenſare Vota, & abſolvere a reſervatis? Ex p. 3. tr. addit. Ref. 23.

Quæ hic eſt Ref. antecedens.

§. 1. Negativam ſententiam cum multis Doctoribus ſequutus ſum in 1. part. tr. 11. 4. refol. 100. Sed aduerſus hanc opinionem inſurgit Egidius Trullench. in Bull. Cruc. l. 1. c. 9. c. 3. dub. 1. num. 8. vbi ſic ait, Tenenda eſt ſententia aſſertans, nimirum talia privilegia quoad ſaculares eſſe per Bullam ſuſpenſa, quod tanquam certum ſupponit Lopez c. 10. de Bulla, pag. 185. col. 2. Probatur & ſimul deſtruitur fundamentum contrariæ ſententia, quia Bulla Cruciatu expreſſe ſuſpendit privilegia, facultates, &c. conſeſſa, non ſolum ſingularibus perſonis, ſed etiam Eccleſiis quibuscunque & Monasteriis ac locis piis. Patet ex facultate ſuſpendendi, quam Pontifex in Bulla Latina concedit Commiſſario illis verbis. Item prædicto Commiſſario datur facultas, ut ſuſpendere poſſit ſimiles, aut diſſimiles indulgentias, & facultates, &c. quibusvis Eccleſiis, Monasteriis, Hoſpitalibus, piis locis, Vniuerſitatibus, Confraternitatibus & ſingularibus perſonis in Regnis, Inſulis, terris, locis & dominiis præſatis conſeſſas. Et in Bulla Hiſpana [Y nos el dicho Commiſſario ſuſpendemos todos y qualesquier indulgentias

concedidas a todos y qualesquier ygleſias y monasterios, &c. y ſeglares perſonas.] Quæ ſufficit authoritate Commiſſarii generalis ſuſpendit omnes indulgentias & facultates quibusvis Eccleſiis Hoſpitalibus, & locis piis, Vniuerſitatibus, Confraternitatibus, & ſingularibus perſonis conſeſſas. Ergo conſtat evidenter non ſolum ſuſpendi per Bullam privilegia perſonalia particularibus, ſed etiam privilegia realia Eccleſiis, Monasteriis, & aliis piis locis conſeſſa. Sed ex iis privilegiis qua per Bullam conceduntur, tantum excipiuntur conſeſſa Superioribus Mendicantium, quoad eorum fratres, ergo quoad ſaculares omnino ſuſpenſa remanebunt, nam particula tantum expreſſe limitat illam exceptionem ſolum extendi ad fratres, & minime ad ſaculares. Nec valet ſi dicas in Bulla ſuſpendi quidem privilegia conſeſſa Monasteriis, non quidem Religioſis. Non, inquam, valet, primò, quia va docet Sylveſt. Religio 8. n. 1. Monasterium ſignificat ipſos Religioſos. Præſiſpenſis privilegis conſeſſis Monasteriis, ſuſpenduntur privilegia conſeſſa ſingularibus perſonis eorum. Secundò, quia Bulla expreſſe ſuſpendit privilegia etiam particularibus perſonis conſeſſa, ergo etiamſi Regularium privilegia ipſis Monasteriis, vel potius ipſis particularibus perſonis ſint conſeſſa per Bullam ſuſpenduntur; quare ſententiam Rodriquez non audeam admittere in praxi: alius enim quaſi actum eſſet de Bulla, & nihil prodeſſet illa verba addita à Papa, quoad eorum fratres tantum. Sic illa. Verum his non obſtantibus non eſt recedendum à negativa ſententia quam in dictis reſol. docuimus & præter DD. quos ibi citavi, tenet hanc opinionem Villalobos in ſum. tom. 1. tract. 27. clauſ. 12. n. 6. & 7. vbi ſic ait: [No ſuſpende la Bulla ſi no es privilegios perſonales que ſe conceden a las perſonas, ſed quales ſe da facultad inmediatamente, para que gozen de las ganancias concedidas à Confradías, Monasterios, Hoſpitales, y otros piadoſos lugares, que no los gozan ſino tienen la Bulla, y con ella los pueden gozar, y no ha menester marcarla el Hoſpital, ſino las perſonas que han de gozar del privilegio. Mas no ſuſpende la Bulla los privilegios reales concedidos à las Religiones, que para eſto era neceſſario declararlo, expreſſamente como dize Henriquez, el qual dize que fueron deſte parecer muchos doctores conſultados en Salamanca el año de 76. Gallo, Medina Bannez, el Padr. F. Gaſpar de Vezada, el P. Alcocer, y Nauarro.] Sic ille.

RESOL. CXXVIII.

An Confeſſarius per Bullam Cruciatu poſſit abſolvere à ſuſpenſione incurſa propter ordinationem ante legitimam aetatem?

Et an hoc poſſit fieri ſive in Sacramento, ſive extra illud, ſive ſuſpenſio ſit à iure, ſive ab homine, ſive pœnalis, ſive nominatim, ſive ex delicto publico, ſive ex occulto. Idem dicendum eſt de habentibus privilegium. Et notatur inuitum, vel abſentem poſſe abſolui à ſuſpenſione.

Et an ſuſpenſio lata à Pio II. extendatur ad Episcopos ordinatos ante aetatem? Ex part. 5. tr. 1. c. Ref. 33.

§. 1. Suppono quòd poſſet Confeſſarius virtute Bullæ electus abſolvere ab omni ſuſpenſione, ſive à iure, ſive ab homine, & ab omni alia in ſupradicta diuiſione poſita, toties quoties, ſi non eſt reſervata, ſi autem eſt reſervata, ſemel in vita, & iterum in articulo mortis, excepta tamen ea ſuſpenſione, quæ incurritur ob receptionem Ordinum ante legitimam aetatem, de qua ſtatim Ratio eſt; quia, ut manifeſte conſtat, Bulla concedit facultatem abſolventi ab omni cenſura: at ſuſpenſiones ſupradictæ ſunt cenſurae, ut tenet communis Doctorum, ergo poſſunt abſolui virtute Bullæ, quod procedit etiam ſi ſuſpenſio procedat

ex delicto publico, vt bene Henric. lib. 7. de indulg. cap. 17. n. 3. quia Bulla non limitat ad delictum occultum, in quo Bullæ facultas, tum etiam & Commissarij, excedit eam quam habet Episcopus per Trid. sess. 14. cap. 6. de reform. quia ibi limitatur facultas Episcopis ad suspensiones, quæ ex delicto occulto proueniunt. Hoc supposito dico, quod circa propositum dubium negatiue respondet Rodriguez in addit. ad Bull. Cruc. cap. 13. n. 59. quia id non potest commissarius, cuius potestas maior est ea, quam habet Confessarius per Bullam; ergo.

2. Sed ego affirmatiue sententiæ adhaereo, quam tenet Medina in instruct. lib. 1. cap. 11. §. 8. Henric. lib. 7. cap. 3. numero 3. in gloss. lit. V. Auila de cens. part. 3. cap. 6. dub. 2. & Trullench. in Bulla Cruciatæ lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 16. numero 3. & ratio est, quia Bulla absolute & simpliciter concedit facultatem absoluedi ab omni censura, & ex alia parte nec explicite, nec implicite excipit dictam suspensionem, ergo cum illa suspensio sit censura, comprehenditur in generali illa facultate absoluedi ab omni censura. Vnde suspensus ob malam promotionem ad Ordinem ante legitimam ætatem, poterit virtute Bullæ absolui, non tamen in Ordine ministrare ante ætatis complementum, quia absolutio suspensionis, non verò ætatis impedimentum tollere potest. Et ita hanc sententiã præter Doctores citatos tenet etiam Cornejo in 3. part. tract. 5. de suspens. disput. 4. cas. 3. Dicendum est, quod virtute Cruciatæ possit Confessarius absolueri ab omni suspensione, siue in Sacramento Pœnitentiæ, siue extra illud, siue suspensio sit à iure, siue ab homine, siue siue penaliter, siue nominatim, dummodo pars læsa modo possibili sit satisfacta. Ita Trullench loco cit. qui etiam respondet ad argumentum de Commissario, & hanc etiam opinionem tenet præter citatos DD. Auila de cens. part. 3. disp. 6. dub. 2. vbi etiam notat, quod per privilegia concessa Societati Iesv potest quis absolui ab omni suspensione, & per consequens etiam à Confessariis nostræ Religionis. Notat etiam Auila ibid. & recte, inuitum, vel absentem posse absolui à suspensione.

3. Notandum est tamen hic obiter, suspensionem hanc à Pio II. non extendi ad Episcopos ante ætatem ordinatos, vt patet ex ipsa Bulla præter generalem regulam, qua excluduntur ab his pœnis Episcopis, nisi specialis eorum mentio fiat, ex c. quia periculo sum, quest. 15. c. 12. §. 3. n. 15.

RESOL. CXXIX.

An Confessarius habens facultatem generalem absoluedi a censuris, verbi gratia per Bullam Cruciatam, possit absolueri a suspensione contracta ob defectum rituli secretionis opinionem aliquorum, vel ob malam Ordinum suspensionem?

Et an hoc possit fieri siue in Sacramento Pœnitentiæ, siue extra illud, siue suspensio sit à iure, siue ab homine, siue generaliter, siue nominatim; &c?

Et an Confessarius hoc facere possint non solum virtute Bullæ, sed etiam privilegiorum?

Et an, si supradicti cum dicta suspensione, celebrant, possint obtinere dispensationem ab irregularitate incursum Bullæ Cruciatæ? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Res. 115.

1. Hæc casus frequenter solet accidere, & negatiuam sententiã docet Henricus lib. 7. cap. 13. numero 3. Rodriguez in summ. tom. 1. cap. 164. numero 3. & in addit. ad Bull. Cruciat. §. 9. numero 59.

Vegha in summ. tom. 2. cap. 15. cas. 8. & in specul. tom. 2. cap. 14. numero 41. & alij. Ratio est, quia Pontifex magna cum difficultate huiusmodi absolutio-nem confert. Secundo hæc facultas non conceditur Commissario; ergo sequitur non concedi Confessario.

2. Verum, vt ego alibi etiam ostendi, sententiã affirmatiuam probabilissimam & tutam in praxi esse existimo, quam præter Doctores, quos citat Henricus lib. 7. capite 13. numero 3. in glossa lit. Y & Z, tenet etiam Ledesma in summ. tom. 1. de sacram. Ordin. capite 7. dub. 1. Garfias de benefic. tom. 7. part. 2. capite 5. numero 49. Bonacina de sacram. Ordin. disp. 8. questio unica. punct. 5. numero 49. & nouissime Hurtado tractatu de suspensione difficul. 12. numero 33. & Agidius de Trullench in exposit. Bullæ Cruciatæ lib. 1. §. 7. capite 2. dubio 15. numero 3. vbi cum Auila absolute tenet virtute Bullæ posse ab omni suspensione absolui, quia Bulla absolute & simpliciter concedit facultatem absoluedi ab omni censura, nec implicite excipit dictas suspensiones. Ergo cum tales suspensiones sint censura, comprehenduntur in illa generali facultate absoluedi ab omni censura. Ad argumenta verò contraria responderetur; & ad primum dico, Summum Pontificem magna cum difficultate dispensare in vtroque foro, Confessarium verò in casu nostro absolueri tantum in foro conscientie. Ad secundum dico quod ex eo quod facultas hæc non conceditur Commissario, non sequitur non concedi Confessario, nam hæc due facultates distinctæ sunt, & à diuersis non fit illatio. Dicendum est igitur virtute Bullæ Cruciatæ posse Confessarium absolueri ab omni suspensione, siue in Sacramento Pœnitentiæ, siue extra illud, siue suspensio sit à iure, siue ab homine, siue generaliter, siue nominatim, dummodo pars læsa sit modo possibili satisfacta, quæ omnia valde notanda sunt à Confessariis, nam ex hæc opinione ex multis laboribus liberabunt pœnitentes, & omnia supradicta Confessarij Societatis Iesv, nostræque Religionis possunt facere, non solum virtute Bullæ, sed etiam privilegiorum, vt notat Hurtado & Layman tractatu 5. part. 5. capite 4. numero 3. in fine. Sed an supradicti cum dicta suspensione si celebrent possint obtinere dispensationem ab irregularitate incursum virtute Bullæ Cruciatæ, affirmatiue respondet Petrus de Cornejo in 4. part. D. Thoma tractatu 5. de censur. disputatio. 6. questio. vltim. & DD. quos citauit in tractatu de Bulla Cruciatæ, resolutio. 27. licet contraria opinio sit communior & probabilior.

RESOL. CXXX.

An per Bullam Cruciatam sit dispensabilis omnia irregularitas, quæ est pœna?

Et doctrina huius questionis est valde notanda, & menti tenenda. Ex parte 1. tractatu 11. Resolutio. 27.

§. 1. Prima sententiã negat: ita Fabrus de Sac. Ordin. dist. 25. quest. 1. disp. 3. num. 55. Homobon. de exam. Eccl. part. 1. tract. 5. cap. 6. quest. 36. qui citat Caietanum; Nauarrum, Maiolum, Sotum, Vivaldum, & Sayrum. Idem docet Auila de cens. part. 7. disput. 10. dub. 4. concl. 2. qui citat Villadiego, Lopez, & Martinum Ledesma. Hoc etiam docuit Villalob. in sum. tom. 1. tract. 16. dub. 2. numero 2. & tract. 21. dub. 9. numero 23. Acofta in Bull. quest. 48. Anronuc,

Ref. 3. & 4. post mensuram a veris, & tandem, & cursum in alius §§. eius non

Sup. hoc in Ref. præterita §. Sed ego ad medium, veris. Dicendum, & sup. lege doct. in.

Ref. 65. & aliarum eius not.

Sup. hoc in §. not. præterita prope finem, & in tom. 4. tr. 3. Ref. 38. §. 1. paulo post initium, à veris. Dico Secundo, &c.

Quæ nunc hanc sequetur. Et in aliis eius primæ not.

IN A
Bnia.
II. IV. V
III

Antonij, in *Catech. Neap.* l. 1. capite 25. numero 15. Sanchez in *sum. tom. 2. l. 6. capite 17. numero 43.* Mitanda in *Man. Pral. tom. 2. quest. 33. art. 11. concl. 3.* Parisius de *resign. benef. lib. 8. quest. 7. numero 214.* Zerola in *praxi Episc. part. 1. verb. irreg. numero 13.* & part. 2. eod. verb. numero 7. Llamas in *sum. part. 1. capite 12. §. 35.* Beja part. 1. cas. 17. Zecchius de *cas. reser. cas. 1. de irreg. numero 40.* Graffius de *cas. reser. l. 2. cap. 17. numero 35.* Sanctarellus de *Iubil. cap. 7. dub. 5.* Chapeauilla de *cas. reser. part. 1. cap. 4. dub. 5.* Toletus *l. 1. cap. 85. numero 7.* Suarez in *3. part. tom. 5. disp. 40. sect. 3. numero 3.* Filiucius *tom. 1. tract. 11. capite 1. numero 9.* Reginaldus *tom. 2. l. 30. tract. 2. cap. 3. sect. 3. numero 24.* Molina de *ius. tom. 4. tract. 3. disp. 80.* Henriquez *l. 14. c. 17. n. 4. in Gloss. lit. L.*

2. Et ratio est primò: quia irregularitas non est censura, vt patet ex *cap. quarenti, de verb. signific. Ergo non includitur sub nomine censurae in nostra Bulla. Secundo, quia Bulla vtitur his verbis: Vt possint absolueri à censuris, &c.* sed irregularitas non absoluitur, sed dispensatur: ergo, &c. Tertio, quia ita habet stylus Curiae, qui nunquam sub nomine censuratum includit irregularitatem. Ceteras rationes vide apud citatos DD.

3. Secunda opinio affirmat, & docet, Confessarium per Bullam Cruciatam posse dispensare in omnibus irregularitatibus prouenientibus ex delicto. Hac sententia, vt obseruat Ioann. de la Cruz, *vbi infra*, est communis in schola Diui Thomae: & illam docuit in Academia Salmantina, Canus, & Orellana, Viri eminentissimi, vt obseruat Vegha, *vbi infra*, & postea illam etiam docuerunt Salonius, Aragon, & Bañes in *2. 2. quest. 64. art. 8.* Medina in *part. 2. quest. 98. art. 4.* Ledesma in *sum. tom. 1. tract. de cens. cap. 1. concl. 3.* Corduba de *Indulg. lib. 5. quest. 43. dub. 4.* Fernandez in *exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9. §. 14. numero 1.* Vegha in *spec. Curator. tom. 2. cap. 12. numero 323.* & in *sum. tom. 1. cap. 15. cas. 8.* Conradus in *resp. cas. conf. part. 1. quest. 355.* Ludouicus Carbo de *legib. l. 8. disp. 5.* Carrillo in *itin. ordinan. selt. 4. cap. 4. numero 8.* Guttierrez in *99. canon. l. 1. cap. 37. numero 6.* Naldus in *sum. verb. irregularis, numero 25.* & ex Societate IESV Ioan. Salas de *leg. tract. 15. sect. 1. concl. 2. numero 16.* cum Soto in *4. dist. 22. q. 3. art. 1.* Nugno in *3. p. tom. 2. tr. de Bulla, §. vlt.*

4. Et ratio est: quia aliqua irregularitates prouenientes ex delicto, dicuntur verè poenae, & censurae: velut illa, quam contrahit celebrans, vel suscipiens Ordines in excommunicatione maiori, & similes. Patet hoc ex verbis, quae habentur in multis Bullis, vt videre est in Bulla Pij IV. anno 1561. in qua conceditur Confessario facultas absoluedi ab excommunicatione, suspensione, & interdicto; & subditur; [Y de todas las censuras, y penas ecclesiasticas.] Distinguantur igitur supradicti Doctores inter irregularitates: nam vel irregularitas, vt dictum est, imponitur pro delicto, vel imponitur propter significationem, & indecentiam, qualis est illa, quae ex bigamia, vel ex sanguinis effusione incurritur. Primam irregularitatem per Bullam putant esse dispensabilem: secundam minimè.

5. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Prima opinio negatiua est probabilior. Secunda affirmatiua est probabilis: & ita illam vocauit nouissimè Vir doctissimus, Ioann. de la Cruz, in *direct. conf. p. 2. tr. de irreg. dub. 1. §. concl. 2.* & Rodriguez in *Bulla, §. 9. num. 29.* asserit, quòd sine scrupulo [puede ser consejada, y seguida.] Vnde, si aliquis illam tenere vellet, posset ad argumenta contraria sic respondere.

6. Ad primum, distinguendo: nam, si loquitur de irregularitatibus propter indecentiam incuris, verum est, quòd non includuntur sub nomine censurarum: fecus autem, si loquitur de irregularitatibus ex deli-

cto prouenientibus; iam sunt verè censurae, vt dictum est.

7. Ad secundum respondet Vegha in *speculo, vbi supra*, sic asserens: [A cerca de la irregularidad, que in propriamente es pena pro culpa, bien puede el Confessor vltar deste verbo, Absoluo, y de luerte que diga: Ego te absoluo ab omni censura irregularitatis, imò quedaria neciamente: Dispensato tecum super irregularitate, si no es que à caso por especial comission del Prelado, le ayasido cometida dispensacion, como lo dizen Bañes, y Orellana.] Aliam solutionem huius argumenti inuenies apud Salonium.

8. Ad tertium respondet idem Salonius, non repugnare nostrae sententiae stylum Curiae Romanae; quia Bulla valet, quod sonant; alioquin deciperentur fideles à Papa, quod nefas est suspicari, & irregularitates, de quibus loquimur, sunt censurae, & poenae Ecclesiasticae. Vel melius respondendum est, vt in simili casu respondet Fagundez Societatis IESV Theologus de *Prac. Eccl. tr. 2. l. 8. c. 8. n. 38.* quòd stylus Curiae Romanae fundatur in probabilitate contrariae sententiae; non autem tollit probabilitatem alterius.

9. Notandum est verò cum Salonio, *vbi supra, concl. vlt. ad arg. 6.* quòd talis sententia procedit etiam quoad alias Bullas, in quibus solum dicitur, vt possit Confessarius absolueri à censuris; & non additur vox illa: *A penis Ecclesiasticis.* Nam, vt constat, huiusmodi irregularitates reuert à sunt censurae, cum Pius IV. vt supra diximus, in sua Bulla asseruerit, posse Confessarium absolueri à censuris, suspensionibus, & interdicto, [y de otras qualesquier censuras, y penas.] nec possit repeteri, praeter excommunicationem, suspensionem, & interdictum, aliqua alia censura, quam irregularitas, nullo modo negari potest irregularitates aliquas esse censuras.

RESOL. CXXXI.

An aliqua species irregularitatis sit dispensabilis per Bullam Cruciatam?

Et nota doctrinam huius Resolutionis & prompè eam in mente tene. Ex p. 4. tract. 2. Resol. 81.

§ 1. Negatiuam sententiam docent Doctores, quos citauit in *p. tr. de Bulla Cruciatam, §. resol. 27.* quibus nunc addo Aegidium Trullench in *exp. Bull. Cruciatam l. 1. §. 7. c. 2. dub. 17. n. 5.* & seq. & hac opinio est probabilior.

2. Sed ego ibi affirmatiuam sententiam probabilem esse dixi, & praeter Doctores quos adduxi, tenet etiam hanc sententiam nouissimè Petrus Cornejo in *3. part. D. Thom. tr. 5. de censur. in genere, disp. 1. dub. 2. diff. 1.* Dicendum est igitur per Bullam tolli non posse eam irregularitatem, quae est pura inhabilitas, & quae eb defectum leuitatis & representationis contrahitur, qualis est bigamia, homicidium iustum, & illegitimitas. Neque tolli posse eam irregularitatem, quae simul est poena & inhabilitas, qualis est illa, quae contrahitur ex homicidio iniusto voluntario, vel mutilatione; solum ergo per Bullam tolli potest irregularitas, quae est pura poena peccati, & ideo Cornejo loco citato *tr. 5. de irregular. disp. 5. dub. 1. quest. 12.* docet irregularitatem ex iteratione Baptismi posse tolli per Bullam Cruciatam in foro conscientiae, & quando delictum est occultum, quia cum imposita sit, propter culpam, & non propter significationem, habet rationem censurae, & poenae Ecclesiasticae à quibus absolui potest per Bullam Cruciatam. Item *disp. 6. quest. vlt.* docet per Bullam tolli etiam posse irregularitatem incursum ex violatione censurarum, vt si aliquis sit suspensus, excommunicatione, &c. vnde *disp. 16.* asserit, quòd si quis ante etatem ordinatus est, & celebravit vltice

Bulla Cruciatæ, potest obtinere dispensationem ab irregularitate incurra, eo quod irregularitas hæc cen-
sura sit, & pœna Ecclesiastica; & tandem disp. 7. dub. 2.
quæst. 1. docet posse tolli per Bullam Cruciatæ irregu-
laritatem, quam quis incurrit ministrando in Or-
dine quem non habet, quia talis irregularitas ha-
bet rationem censuræ, & pro confirmatione supra-
dictorum ne præmittas videre me ipsum ubi su-
pra. Vnde ex dictis in dicta resolutione apparet, non
tunc Turrianum in selectis disputationibus centur. 2.
cess. Theolog. dub. 29. asserere hanc sententiam esse im-
probabilem, quam communiter esse receptam in Scho-
la Dñi Thomæ asserit Ioannes de la Cruz citatus in
dicta resolutione.

RESOL. CXXXII.

Enumerantur plures casus in quibus secundum opinionem
Dotorum Confessarius virtute Cruciatæ potest tollere
irregularitatem.

Primo quæritur, an virtute Cruciatæ aliqua irregularitas
sit dispensabilis?

Secundo, quis possit dispensare in hac irregularitate ite-
randi Baptisimæ?

Tertio, quomodo tollatur irregularitas ex violatione cen-
surarum?

Et an Prælatus regularis possit cunctis in hac irregula-
ritate dispensare ex vi suorum privilegiorum, sive de-
lictum sit occultum?

Quarto, qui potest in hac irregularitate dispensare ex il-
legitima Ordinum receptione, & usu?

Quinto, casum deducitur, & queritur, quis possit dispen-
sare in hac irregularitate contracta ex Apostasia, &
heresi?

Et tandem obicitur, quod in facultate absolventi con-
tenta in Bulla Cruciatæ non comprehenditur facultas
dispensandi, nam aliud est absolvere, & aliud dispen-
sare. Ex p. 10. tract. 1. 1. & Miscell. 1. Ref. 22.

1. Libi à nobis actum est, An virtute Bullæ
Cruciatæ aliqua irregularitas sit dispensa-
bilis: Et affirmativam sententiam saltem ex principio
censuræ, videlicet, propter auctoritatem plurimo-
rum Doctorum probabilem esse, putat novissimè do-
ctus, & amississimus Pater Bardi, in Bull. Cruc. part. 2.
in art. 6. cap. 7. sect. 4. num. 35. & Castus Palau, tom. 4.
part. 1. p. 1. sect. 8. §. 4. num. 5. ibi: Oppositum probabi-
lius est.

2. Vnde in gratiam Curiosorum apponam hæc ali-
quas irregularitates, quas virtute Cruciatæ docet
Confessarius posse dispensare, in clytæ Academiæ Sal-
manticensis ornamentum, Magister Cornejo Carme-
litæ in 1. part. Dñi Thomæ, tract. 5. de irregul. disp. 5.
dub. 1. quæst. 12. ubi loquens de irregularitate ex ite-
randione Baptisimæ, sic asserit: Quæres, quis possit dis-
pensare in hac irregularitate iterandi Baptisimæ? Di-
co primo, solum Papam, si delictum sit publicum; si
verò sit occultum, posse etiam Episcopum dispensare.
Hæc est communis doctrina, quæ colligitur ex Conci-
lio Tridentino sess. 14. cap. 6. de reformatione. Vbi notat,
quod licet secundum Baptisimæ fiat publicè; erit nihilo-
minus delictum occultum, si primus Baptisimus oc-
cultus sit. Dico secundo: sat probabile esse, hanc irregu-
laritatem posse etiam tolli per Bullam Cruciatæ in
foro conscientiæ, & quando delictum est occultum;
quia, cum imposita sit propter culpam, & non pro-
pter significationem; habet rationem censuræ, & pœ-
næ Ecclesiasticæ, à quibus absolvi potest per Bullam
Cruciatæ.

3. Idem, loquens de irregularitate ex violatione
Censurarum, sic ait, disp. 6. quæst. vlt. Quæres, quomodo
Tome 17.

tollatur hæc irregularitas? Respondeo tolli, posse di-
spensatione Summi Pontificis: quamvis, si delictum
sit occultum; dispensatione Episcopi, ex Concilio Tri-
dentino sess. 24. c. 6. de reformatione, & etiam in foro conscientie,
ex privilegio concessio in Bulla Cruciatæ, eod quod
irregularitas hæc Censura sit, & pœna Ecclesiastica:
quod ad Regulares verò, potest Prælatus cunctis in hac
irregularitate dispensare ex vi suorum Privilegiorum;
vt probat Sayrus lib. 7. cap. 9. num. 31.

4. Idem disp. 7. dub. 1. q. 2. loquens de irregularitate
ex illegitima Ordinum receptione, & usu; hæc scribit:
Quæres, quis possit in hac irregularitate dispensare?
Respondeo, quod, vt ascendat ad vltiores Ordines,
solum Papa dispensare valet: vt verò in susceptis mi-
nistret, proprius Episcopus dispensare potest ex con-
cessione ei facta in c. 2. de Clerico Excommunicato mini-
strante: quod si delictum occultum sit potest Episcopus
etiam quoad vltiores Ordines dispensare, ex
Concilio Tridentino sess. 24. cap. 6. de Reformatione.
Per Bullam autem Cruciatæ potest hæc Irregularitas,
quoad vtrumque effectum, tolli, quia habet rati-
onem censuræ.

5. Et idem omnes hos casus, & opinionem Cor-
nejo, videtur tanquam probabilem admittere Magi-
ster Lezana in summa tom. 3. verb. Bulla Cruciatæ, n. 30.
ubi hæc ait: Confessarius, virtute Bullæ Cruciatæ, non
potest dispensare in aliqua irregularitate, etiam illa,
quæ est purè pœna, quia Bulla sola solum concedit
auctoritatem absolventi à Censuris; & iuxta stylum
Curie nomine censuræ non venit irregularitas, nec
ipla est Censura. Nihilominus oppositum probabiliter
docent Cornejo, & plures graues Doctores apud Dia-
nam, in part. 1. tom. 11. Refol. 27. Quibus fauet, quod
in forma absolutiōnis tribuendæ semel in vita, & se-
mel in articulo mortis accipientibus Bullam, quæ po-
sita est in Summario ipsius per Commissarium Gene-
ralem edito, dicitur: Absoluo te & ab omnibus censuris,
& pœnis: verbum enim pœnis, dictas irregularitates
denotare videtur: Ita ille.

6. Vnde ad confirmationem supradictorum non
deseram hic apponere verba Magistri Texeda in Theol.
moral. tom. 2. lib. 3. tractatu 3. numero 178. fol. mibi 355.
Vbi sic ait: Infero, quod quando in Bulla, seu Pri-
uilegio datur facultas Confessoribus absolventi ab
omni censura, & pœna, & vi talis clausula, pos-
sunt absolvere poenitentes etiam ab irregularitate,
quæ in penam præcedentis culpæ statuta est, seu
in illa dispensare; quia vt bene Sotus in 4. distin-
ctione 12. quæstione 3. articulo 1. Syluester verb. Absolu-
tio 2. dicto... Gutierrez Q. Q. Canon. cap. 3. talis irregu-
laritas verè est censura; & propriè pœna ob cul-
pam incurram: ergo eo ipso, quod in Bulla, Iubi-
leo, aut Indulto conceditur facultas absolventi ab
omnibus censuris, & pœnis Ecclesiasticis, si non ad-
ficiatur aliqua restrictio, per quam excludantur ta-
les irregularitates, licitum erit ab illis absolvere, seu
in illis dispensare. Confirmari potest hoc, quia Pius V.
in Bulla edita anno millesimo quingentesimo septua-
gesimo primo concedit facultatem Confessoribus ab-
solventi ab excommunicatione, Suspensione, & In-
terdicto, & postea subdit: ab omni alia censura, ac
pœna Ecclesiastica; ergo præter illa tria datur alia
Censura, & pœna, à qua virtute Bullæ potest Confes-
sarius absolvere; alias enim superflue adderentur illa
alia verba: Quibus addo, quod in multis Bullis, & in-
dultis Pontificis datur Confessoribus facultas, vt ab-
solvere possint ab omni censura, & pœna; & statim
subditur: excepta irregularitate homicidij volunta-
rij, & bigamiæ: Vnde, cum exceptio firmet regulam,
excepta Irregularitate homicidij, & bigamiæ, aliæ
irregularitates, & pœnæ comprehenduntur nomine
censuræ.

Sup. hoc in
tom. 7. tr. 2.
Ref. 301. & c.
Sup. hoc
præter do-
ctinam Re-
solutionum
annor. pri-
mæ huius
Ref. in tr. 5
tract. 3. lege
§. vlt. Reso-
lut. 58. & ibi
in tr. 5. ex
Resolut. 26.
§. etiam vlt.
Et pro con-
tento à lin. 3.
ante fin. hu-
ius §. Item
di. p. 7. in
Resolutioni-
bus, & §§.
not. primæ
huius Ref.

Quæ hic est
sup. Reso-
lut. 130.

N A
B N I A
I I I V V
I I I

Sup. hoc
sup. in Ref.
130. §. A.
secundum.

7. Obiiciunt moderni, quod in facultate absol-
uendi non comprehendatur facultas dispensandi: nam
aliud est absolvere, aliud dispensare; absolvere enim
est remittere, quod quidem præsupponit culpam; di-
spensare verò est reddere personam habilem, tollendo
ab illa inhabilitatem, & impedimentum, ob quod
inhabilis erat ad aliquid agendum, vel recipiendum.
Sed respondetur, quod absolvere significat utrum-
que, & absolvere, & liberare ab impedimento, quo
quis impeditus erat, ne aliquid faceret. Secundo hu-
iusmodi irregularitatem, quæ propter culpam incur-
ritur, dico, esse verè poenam, circa quam locum
habet Absolutio, sicut impedimenti ablatio. Huc-
vsque Texeda, cuius opinio si esset vera, non solum
procederet in irregularitatibus superius dictis
à Cornijo, sed etiam in irregularitate contracta ex
Apostasia, vel Hæresi: vt obseruat Palaus *ubi su-
pra numero quinto in fine, & numero quarto*. Sed ego,
his non obstantibus, negatiuæ sententiæ adhaerendum
esse puto, ex rationibus, quas neruose adducunt Pa-
laus, & Bardi, *locis citatis*. Puto itaque nullam irre-
gularitatem virtute Cruciatæ tolli posse. Affirmatiuam
tamen sententiam non audeo tanquam improbabilem
damnare, vt parùm modestè his diebus fecit quidam
purus Canonista, contra quem superius dicta adno-
tare volui.

RESOL. CXXXIII.

*An absentes vigore Cruciatæ possint absolui ab irregu-
laritatibus, quæ includuntur sub nomine censurae?
Et ex doctrina huius Resolutionis infertur, an Confes-
sores Regulares possint dispensare cum secularibus
ad petendum debitum, extra Sacramentum Confes-
sionis?
Et an possint cum illis dispensare in absentia, & per
scriptum? Ex p. 4. tract. 2. Ref. 103.*

Quæ hic est
sup. Refol.
130. & in
aliis eius
primæ an-
not.

§. 1. Diximus *suprà*, & in tractatu de Bulla Cru-
ciatæ, resolutione 27. probabilem esse illam
sententiam quam asserunt esse communem in schola
Dni Thomæ, nempe sub nomine censurae in Bulla
Cruciatæ includi irregularitates procedentes ex deli-
cto & quæ sunt pura poena peccati, sed modò quæritur
an absens possit absolui, seu rectius dispensari per
Bullam à dicta irregularitate: Et negatiuam sententiam
docebunt illi, qui tenent virtute Bullæ, non posse extra
sacramentum Penitentiae absolui à censuris, & ideo
consequenter & à fortiori dicendum est non posse ab-
solui absentem à censuris, & per consequens ab irre-
gularitate, quia Decreto Clementis VII. *sub die 20.
Junij 1602.* asseritur esse temerarium dicere quod ab-
solutio sacramentalis possit absentibus conferri: cum
ergo absolutio excommunicationis & irregularitatis
conferri debeat intra Sacramentum, & hoc non possit
exerceri inter absentes, sequitur necessariò quod nec
absolutio censurarum & dictarum irregularitatum
possit absentibus conferri.

Quæ hic est
sup. Ref. 65.
& in aliis
eius not.

2. Verùm illi quos ego citavi in parte 1. tractu
de Bulla Cruciatæ resolutione 25. tenentes posse aliquem
absolui à censuris extra Sacramentum virtute Bullæ
Cruciatæ, sententiam affirmatiuam docebunt, nempe
absolutionem censurarum & irregularitatum posse in
absentes conferri, & ratio erit, quia absolutio censurae
quæ independenter est ab absolutione à peccatis, ex
natura sua potest conferri absentibus, vt tenent commu-
niter Doctores, nisi expressè à concedente priuilegium
limitetur ad sacramentum Penitentiae. Sed in Bulla
Cruciatæ absolutio ab excommunicatione non limita-
tur ad sacramentum Penitentiae, nec limitatur vt in
praesentia conferatur. Ergo virtute Bullæ potest ab-

solui absens à censuris, & per consequens dispensari in
irregularitatibus, quæ sub nomine censurae in dicta
Bulla includuntur. Et ita hanc sententiam loquens
de censuris tenet in terminis, vt dici solet, terminan-
tibus, Agidius Trullench in *expositione Bullæ Cruciatæ*,
lib. 1. §. 7. cap. 2. dub. 8. num. 12. verùm *num. 13.* subdit
hoc non expedire communiter fieri ob reuerentiam
censurae, & ad vitanda scandala, nisi in casu aliquo
raro, vt si valde expediret excommunicatio, nisi in casu aliquo
& non facile, aut sine scandalo adire possit Confessari-
um, nam in tali casu licitum erit absolui per litem-
ras, aut per nuntium, quo in casu tunc tenetur ab-
solutus quando recipit literas, aut notificatur ei ab-
solutio per nuntium, nisi alter de mente absolutus
constiterit, nam si intendat vt nunc pro tunc sit abso-
lutus, statim ac eum absoluit absentem, manet abso-
lutus; interim tamen dum absens absolutionem igno-
rat, tenetur se gerere pro excommunicato. Hæc Trul-
lench, quæ si vera sunt procedunt etiam in irregulari-
tatibus, sub nomine censurae contentis; & facit etiam
pro hac sententia opinio Laurentij Portel in *de his irregu-
laritatibus Confessorum dispensans, num. 11.* asserentis posse
contra Sayrum & Capucinum Confessores Regulares
dispensare cum secularibus ad petendum debitum extra
sacramentum Confessionis; sed *num. 14.* quærit an
possint cum illis dispensare in absentia per scriptum,
accepta informatione rei per scriptum? dari enim po-
test casus in quo vergeat necessitas talis dispensationis,
& sit magna difficultas adeundi talem Confessarium
Regularem, vnde dictus Portel sic ait: Ego apud nul-
lum inuenio hoc dubitatum, & in primis dico talem
Confessorem Regularem sic dispensantem in absentia
non violare mandatum D. Papæ Clement. VII. quo
prohibetur audire confessiones per scriptum in absentia;
hæc enim dispensatio cum his absentibus ob vo-
tum castitatis, vel incestum, non est absolutio sacra-
mentalitis, vt patet. Secundo de ratione dispensatio-
nis non est, quod fiat in praesentia, multi enim dispen-
santur in absentia à Papa, videlicet, Episcopis, & ce-
teris Prælati. Terriò, quia in ista dispensatione facta
à tali Confessore Regulari in absentia non incurritur,
nec timeatur illa pericula, quæ timeantur in absolutio-
ne sacramentali facta in absentia. Hæc omnia Portel,
quæ confirmant opinionem Trullench, & quod ab-
senti possit dari absolutio super irregularitateque in-
cluditur sub nomine censurae per Bullam Cruciatæ.
Verùm his non obstantibus, omnia supradicta proba-
bilia sunt, remitto iudicio aliorum.

RESOL. CXXXIV.

*An Commissarius Cruciatæ possit dispensare in aliquibus
irregularitatibus?
Et in textu huius Religionis excipiuntur aliquæ irregu-
laritates, in quibus supradictus Commissarius non po-
test dispensare. Ex p. 1. tr. 11. Ref. 110.*

§. 1. Respondeo affirmatiuè, Ita Auila de *conf. p. 2.
disp. 10. dub. 5.* Fernandez, Villalobos, & Ro-
driquez, & alij. Et hæc sunt verba, in quibus ei talis
facultas impertitur: [Item similiter conceditur facul-
tas dicto Commissario dispensandi, & componendi li-
per irregularitate cum his, qui quibuscunque Eccle-
siasticis censuris ligati, Missas & diuina officia non ta-
men in contemptum clauium) celebrauerunt, seu alias
se immiscuerunt: & super alia qualibet irregularitate,
præterquam ratione homicidij voluntarij, aut simoniae,
vel apostasie à fide, aut de hæresi, vel propter malum
Ordinum susceptionem contractam, cum retentione
beneficiorum, & fructuum ex eis perceptorum, & in-
famiae, ac inhabilitatis exinde proueniens abolitione,

de executione Ordinum non malè susceptorum.] In quibus verbis videtur, quàm sit ampla facultas Commissarij in dispensatione super irregularitatibus proventibus ex delicto.

RESOL. CXXXV.

An Commissarius Cruciatæ possit dispensare super irregularitate publica contracta tamen ex delicto? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 111.

R Espondeo affirmatiuè, vt patet ex verbis supradictis, & notauit Fernand. in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 2. n. 1. Henr. lib. 7. cap. 13. n. 5. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 13. n. 6. vbi sic ait: [Se admittere, que no solo se concede al Commissario, que puede dispensar en la irregularidad, que prouiene de delito occulto, si no tambien en la que prouiene de publico. El fundamento es, porque el Pontifice no lo restringio, y así es visto, que le concedio generalmente, que quando solo quiere concederlo en el delito occulto, expressemente lo declara, como hizo en el Concilio Tridentino, en la facultad que acerca desto se concede a los Obispos, y así a qui concede el Papa la facultad para esto, no solo en el fuero interior, sino tambien en el exterior.

RESOL. CXXXVI.

An Commissarius Cruciatæ possit dispensare in irregularitate proueniente ex homicidio casuali, licet publica & ex iniusta mutilatione membrorum?

Et an Episcopus ad maiores Ordines vigore Concilij Tridentini dispensare possit etiam in tali irregularitate, dummodo sit occultus, quia ad minores Ordines etiam si sit publicus, dispensare potest? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 112.

R Espondeo affirmatiuè: nam in verbis Bullæ, seu facultatis, denegatur tantum dispensatio super homicidium voluntarium: sed mutilatio non est proprie homicidium: ergo, &c. Et ita Episcopus, cum non possit dispensare in homicidio voluntario; potest tamen propter dictam rationem dispensare in irregularitate occulta contracta ex iniusta membrorum mutilatione, vt notant Molin. tom. 4. disp. 79. n. 8. Suar. de cens. disp. 44. sect. 4. n. 35. Fill. tom. 1. tr. 20. c. 1. n. 9. & alij.

1. Et ita loquens in casu nostro asserit Rodriguez in add. §. 13. n. 2. fol. mibi 215. vbi ait: [Es de notar, que puede el Commissario general dispensar en la irregularidad de homicidio voluntario, y por el conseqüente podrá dispensar en la irregularidad, que procede de mutilatione voluntaria de algun miembro, pues equi solamente excepta el homicidio voluntario.] Et ita etiam docet Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 13. n. 7. & alij.

2. Notandum est etiam hic cum Rodrig. dictum Commissarium posse dispensare in irregularitate orta ex homicidio casuali, licet publica: sub nomine verò homicidij voluntarij non includitur homicidium casuali: & ita Episcopus potest ad maiores Ordines, vigore Concilij Tridentini, dispensare, etiam in tali irregularitate, dummodo sit occulta, vt ex multis tradit Auila de cens. part. 7. disp. 6. sect. 5. dub. 2. Coninch de Sacram. disp. 18. dub. 7. num. 50. Sanchez in sum. tom. 1. lib. 2. cap. 25. numero 2. Bonacina de cens. disp. 7. punct. 7. num. 6. & alij: putantes etiam Hæreticum occultum incurrere irregularitatem in cuius probationem adducunt cap. saluberrimum, & §. Hæretici. Sed hi textus nihil probant; imo pro nostra sententia faciunt: nam cap. saluberrimum, agit de abiuratione solemnique in scriptis fit: & in §. Hæretici, aperte, & clarè supponitur notitia criminis, sine qua nequit impleri, quod præscribit. Ex quibus apparet, supradictatos Canones loquutos fuisse de Hæreticis notoriis, & non occultis, qui, vt diximus, nullam incurrunt irregularitatem.

Tom. IV.

RESOL. CXXXVII.

An Commissarius Bulla possit dispensare in irregularitate contracta per simoniam?

Et notatur tantum simoniam notoriam in Ordine inducere irregularitatem. Ex p. 1. tr. 1. Ref. 113.

R Espondeo negatiuè Fernand. in exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 2. n. 1. Rodriguez & alij.

2. Sed ego puro, propter simoniam in ordine, vel beneficio, aliquem, non incurrere irregularitatem, & ita nulla egerè dispensatione; quia talem irregularitatem non inuenio in iure expressam: sed nulla irregularitas incurritur, nisi sit in iure expressa, vt notant communiter: ergo, &c. Et ita docet Suarez de cens. disp. 43. sect. 4. n. 5. Filiucius tom. 1. tr. 20. cap. 8. num. 247. Reginaldus tom. 2. lib. 3. tract. 2. cap. 16. numero 100. Henriquez lib. 13. cap. 35. num. 5. Villalobos in summa, tom. 1. tr. 21. difficult. 17. num. 1. quidquid in contrarium asserat Comitol. in respons. moral. lib. 6. quest. 64. n. 3. & sequent. qui multos textus adducit, sed non ad rem: loquuntur enim, & sunt interpretandi de suspensione, & non de irregularitate, vt Suarez probat.

3. Notandum est verò, quod Auila de cens. part. 7. disp. 4. dub. 7. concl. 7. putat, tantum simoniam notoriam in ordine inducere irregularitatem. Et Megala in 1. part. lib. 4. c. 5. q. 4. num. 70. docet simoniacum, cum per sententiam fuerit damnatus, tunc tantum incurrere irregularitatem: quia tali pœna afficiuntur omnes infames.

Sup. hoc in tom. 7. tr. 1. lata doctrina Ref. 298. prope finem, veri. His præhabitis, sed lege eam per totam. Et sup. doctrina contenta in §. 2. huius Ref. lege §. nota seq.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 5. Ref. 39. §. Hinc, in fine & ibi in tr. 7. Ref. 3. §. Notandum, & seq. & in Ref. sol. not. præterita §. vlt. ante mediū.

RESOL. CXXXVIII.

An irregularitas propter hæresim occultam incurra sit dispensabilis per facultatem concessam Commissario Bullæ Cruciatæ?

Et docetur, an Hæreticus occultus incurrat irregularitatem, nec ne? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 114.

R Espondeo negatiuè, vt patet ex verbis Bullæ. Sed ego existimo, talem probabiliter Hæreticum occultum non incurrere irregularitatem: & ita docet Auila de cens. part. 7. disp. 4. dub. 2. concl. 2. qui citat Henriquez, & probatur ex cap. ad abolendam de Hæret. vbi textus loquitur de Hæretico publico, in illis verbis: Quicumque manifestè fuerit in hæresi deprehensus.

Sup. hæc doctrina in tom. 5. tr. 5. Ref. 49. & in aliis eius primæ not.

Idem etiam docet Henriquez lib. 14. cap. 4. num. 6. & cap. 5. num. 2. Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 3. tract. 2. cap. 15. num. 193. Sa verb irreg. vbi de irreg. ex defectu animæ. num. 2. Sayrus de cens. lib. 7. cap. 12. numero 16. & alij.

2. Quidquid asserat Filiucius tom. 1. tract. 20. cap. 9. n. 228. Suarez tom. 5. disp. 43. sect. 1. n. 4. Azorius part. 1. lib. 8. cap. 11. quest. 13. & cap. 21. quest. 8. Coninch de Sacram. disp. 18. dub. 7. num. 50. Sanchez in sum. tom. 1. lib. 2. cap. 25. numero 2. Bonacina de cens. disp. 7. punct. 7. num. 6. & alij: putantes etiam Hæreticum occultum incurrere irregularitatem in cuius probationem adducunt cap. saluberrimum, & §. Hæretici. Sed hi textus nihil probant; imo pro nostra sententia faciunt: nam cap. saluberrimum, agit de abiuratione solemnique in scriptis fit: & in §. Hæretici, aperte, & clarè supponitur notitia criminis, sine qua nequit impleri, quod præscribit. Ex quibus apparet, supradictatos Canones loquutos fuisse de Hæreticis notoriis, & non occultis, qui, vt diximus, nullam incurrunt irregularitatem.

RESOL. CXXXIX.

An irregularitas contracta per malam susceptionem Ordinum, quia suscipiens erat excommunicatus, vel suspensus, sit per Commissarium Cruciatæ dispensabilis? Sed remanet ista difficultas; in qua irregularitate contracta ex bigamia potest Commissarius Cruciatæ dispensare?

Et notatur, quod si aliquis contraxit cum corrupta, existente aliquo impedimento dirimente, si non consummavit matrimonium, imo quamvis consummasset, non incurrit irregularitatem. Ex part. 1. tract. 11. Refol. 115.

Quoad hoc §. 1. **R**espondeo negativè, ut patet ex verbis Bullæ, & facultatis, ut optime notat Fagundes in exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9. §. 20. num. 2.

2. Sed ego puto probabiliter, excommunicatum, vel suspensum, Ordines sacros suscipiendo non incurrit irregularitatem. Et ita nobiscum sentit, quoad excommunicatum, Suarez tom. 5. disp. 41. sect. 3. num. 2. & Filiucius tom. 1. tract. 20. cap. 7. num. 192. cum aliis; quidquid probabiliter in contrarium asserat Valentia tom. 4. disp. 7. quasi. 19. punct. 3. Sayrus lib. 7. cap. 10. n. 12. Reginaldus in praxi, tom. 2. lib. 30. tract. 2. cap. 14. num. 181. de suspensio verò idem docent Filiucius, ubi supra, Suarez, & Sayrus; licet probabiliter contrariam sententiam doceant aliqui ex præcedentibus Doctoribus. Et ratio est; quia non datur textus, in quo imponatur talis irregularitas: sed irregularitas non incurritur, nisi in casibus à iure expressis, ergo, &c.

3. Igitur ex his omnibus apparet, non posse Commissarium dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio voluntario, ex simonia, ex heresi, & apostasia à fide & ex mala Ordinum susceptione; posse tamen in aliis irregularitatibus provenientes in delicto, licet sint publicæ; in quo casu non potest Episcopus, unde circa hoc remanet solum ista difficultas; in qua irregularitate contracta ex bigamia potest Commissarius Cruciatæ dispensare?

4. Ita respondet Villalob. in summ. tom. 1. tract. 27. claus. 13. num. 8. [No puede dispensar el Commissario en la bigamia interpretativa, que no nace de delito, qual es del que se casò non corrupta; mas si en la que nace de delito, qual es del que se casò validamente con vna, & inualidamente con otra, y en la similitudinaria, que incurre el que se casò estando ordenado de Orden sacro, d siendo professo en la Religión aprobada.] Ita ille, qui citat etiam Rodriquez.

5. Notandum est tamen, quod si aliquis contraxit cum corrupta existente aliquo impedimento dirimente, si non consummavit matrimonium, non incurrit in irregularitatem: quia existente matrimonio inualido, nulla est significatio, seu defectus significatiōnis. Ita Bonac. de cens. disp. 7. q. 2. punct. 5. n. 8. aduersus Suarez, Sayr. & alios.

6. Imò ego puto aduersus Bonacin, quòd si etiam in tali casu aliquis matrimonium consummaret, non incurreret in irregularitatem. Et ita docet Auila de cens. part. 7. disp. 7. dub. 2. qui citat Navar. asserentem sic fuisse decisum in sacra pœnitentiaria.

RESOL. CXL.

An Commissarius Cruciatæ possit dispensare in aliquo impedimento matrimony? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 116.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè cum Ioan. de la Cruz in direct. conf. part. 2. tr. de matrim. art. 6. dub. 12. concl. Fernandez in exam. Theol. mor. part. 3. cap. 9.

§. 20. num. 3. Henriquez lib. 7. cap. 13. num. 5. & lib. 11. cap. 3. num. 3. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 13. num. 11. & Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 6. num. 23. ubi sic asserit: [Commissarius Bullæ Cruciatæ potest dispensare pro solo conscientie foro in affinitate confluenti ex copula fornicaria in primo, & secundo gradu; atque prolem susceptam, & suscipiendam, legitimam decernere, concurrentibus quatuor conditionibus. Prima est, ut matrimonium cum illo impedimento sit iam contractum, servataque sit forma Trident. sess. 24. de matrim. cap. 1. Secunda est, ut impedimentum sit occultum. Tertia est, ut aduerit bona fides, saltem ex parte alterius contractantis, qui tempore contractus matrimonij id impedimentum ignorabat. Ultima est, ut coniux, qui ignoravit impedimentum, certior fiat de prioris consensu nullitate; quamvis ei non declaretur causa nullitatis, ut evitentur scandala.]

RESOL. CXLI.

An ille primus gradus, in quo potest Commissarius Cruciatæ dispensare, intelligendus sit in eorum linea transcuriali, & recta?

Et notatur, quod si denunciations culpabiliter essent omisse, etiamsi matrimonium contractum sit ante Parochum & testes, non possit tali casu Commissarius dispensare. Ex part. 1. tract. 11. Ref. 117.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè: quia concessio facta dicto Commissario est absoluta, & sine ulla distinctione: & uterque gradus est iure pontificio inductus. Et ita docet Sanchez de matrim. tom. 3. lib. 7. disp. 3. num. 2. & alij. Vnde Rodriq. in Bull. Cruc. §. 13. fol. mibi 210. ita asseruit: [Puede el Commissario general dispensar para que vno se puede casar con vna muger, que conocio su padre carnalmente, auendole casado publicamente, ignorando vno dellos el impedimento.]

2. Notandum est tamen, quòd si denunciations culpabiliter essent omisse, etiamsi matrimonium contractum sit ante Parochum, & testes; non possit in tali casu Commissarius dispensare: & ita notat ex Sanchez Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 13. n. 14.

RESOL. CXLII.

Quando dicitur impedimentum occultum, ut possit Commissarius Bullæ dispensare? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 118.

§. 1. **R**espondeo, occultum in hoc loco accipiendum esse eo modo, quo accipitur in Concil. Trident. sess. 24. cap. 6. ubi conceditur facultas Episcopis, ut possint dispensare super irregularitatibus, &c. provenientes ex delicto occulto. Igitur hic, sicut & in Concil. Trident. occultum non accipitur secundum terminos iuris, id est, quod non potest probari, ut non bene conserunt Graffius tom. 2. consil. 2. n. 20. de homicid. Garcias de benef. tom. 2. part. 7. cap. 1. num. 4. Almandariz in addit. ad recopil. 1. Navarra, lib. 1. tit. 18. lib. 7. num. 25. & alij.

2. Sed accipitur pro eo, quod non est publicum, etiamsi ab aliquibus sciatur. Et ita docet Azor part. 1. lib. 8. cap. 10. quasi. 9. Auila de cens. part. 2. cap. 7. disp. 1. dub. 12. concl. 2. Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 30. sect. 1. num. 2. & tom. 5. disp. 41. sect. 2. num. 6. Molina de iustit. tom. 3. tract. 3. disp. 79. num. 8. Comitoli in respons. tom. 1. lib. 6. cap. 44. num. 2. Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. c. 1. n. 19. Reginaldus tom. 2. lib. 30. tract. 2. cap. 3. num. 30. Filiucius tom. 1. tract. 20. cap. 10. num. 269. Homoboni, de cens. Eccles.

2. Notandum est verò cum Nugno in 3. part. tom. 2. tract. de Bulla, §. 14. quod sub nomine Fratrum in Bulla intelliguntur etiam Nouitij, & Moniales.

Sup. hoc A Ref. non praterit vlt. ad medium, verò Nouitios

RESOL. CXLV.

An sub nomine Mendicantium in Bulla Cruciatæ includantur etiam alij Religiosi, qui Mendicantes non sunt, sed ex beneficio Sedis Apostolicæ eorum fruantur priuilegiis? Et an sub nomine Mendicantium intelligantur non solum Religiosi professi, sed etiam Nouitij? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 89.

§. 1. Aliqui negatiuè respondent ex autoritate Patris Henriquez in sum. lib. 7. c. 22. n. 4. in Gloss. lit. T. & Ioan. Valer in differ. vtriusque fori, verb. absolut. n. 35. vbi asserunt exceptionem Bullæ Cruciatæ circa priuilegia Ordinum Mendicantium non professe alijs Religionibus non Mendicantibus, nec ea gaudere posse, etiam per communicationem priuilegiorum. Et ita tenet Rodriguez in Bull. §. 12. in addit. dub. 1.

2. Vnde ex hac opinione sequeretur, quòd Prælatus istarum Religionum non Mendicantium non possit absolueri quemcunque subditum Religiosum a quibuscunque casibus Sedi Apostolicæ reseruatis; & vti similibus priuilegiis: sequeretur etiam ex ista opinione, non manere in suo robore quoad istos Religiosos non Mendicantes priuilegium illud, quod non possint eligere Confessores virtute Bullæ Cruciatæ, vt absolutio- nem à reseruatis obtineant.

3. Sed his non obstantibus, contrarium docet Acoſta in Bull. Cruc. q. 105. in fin. & Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 12. num. 11. vbi sic ait: [Las Ordenes no Mendicantes, parece que no gozan deste priuilegio, por la comunicacion, que tienen de los priuilegios, porque la Bula suspende los de todos los Monasterios, y así de otra manera parece, que sería frustratoria la clausula. Mas à mí paraceme probable lo contrario, que à las, que tienen comunicacion de los priuilegios, no veo por donde los ayamos de quitar este. Y no obsta el dezir, que sería frustratoria la clausula, porque se entiende en caso, que no tengan priuilegios.] Hæc ille. Vbi etiam, sub nomine Mendicantium intelligit non solum Religiosos professos, sed etiam Nouitios, si habeant animum perseuerandi in Religione. Et ideo stante hac opinione, omnes Superiores Mendicantes, & non Mendicantes, non obstante Bulla Cruciatæ, vigore eius clausulæ licitè frui possunt omnibus facultatibus, & priuilegijs à Sede Apostolica obtentis, etiam per communicationem in ordine ad suos Fratres, vt potestas dispensandi in aliquibus votis, in ieiunijs, in cibis prohibitis, & in alijs multis, quæ videti possunt in compendijs eorum priuilegiorum.

Sup. his Nouitios in Ref. prater. cursum in §. vlt.

RESOL. CXLVI.

An ad lucrandas Indulgentias Bullæ teneatur quis confiteri, si non habet mortalia sed tantum venialia peccata? Et docetur, quod Ecclesia non consueuit præcipere confessionem nisi de mortalibus. Ex part. 1. tractat. 11. Ref. 107.

§. 1. Afirmatiuam sententiam docet Acoſta in Bul. q. 14. dub. 2. quia putat Bullam exigere Confessionem, tanquam iniunctum opus.

2. Sed ego contrariam sententiam non minus probabilem esse existimo: quia, quando in Bulla exprimitur confessio, sermo est de Confessione illius, qui confitens

RESOL. CXLIII.

An quando commissarius dispensat in impedimento opus est, et qui ignorauit impedimentum, certior de illa efficiatur?

Sed diffinitus est, vtrum ad matrimonium inualidum ob impedimentum occultum ratificandum, cessante impedimento, oporteat alterum coniugem certiores facere de nullitate prioris matrimonij? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 119.

R. Espondeo, quòd magna difficultas est, vtrum ad matrimonium inualidum ob impedimentum occultum ratificandum, cessante impedimento, oporteat alterum coniugem certiores facere de nullitate prioris matrimonij.

1. Prima opinio negat. Ita Caiet. Opusc. tom. 1. tr. 12. de matrim. q. 2. Sor. in 4. diff. 28. q. 1. art. 2. concl. 3. cas. 1. Vercac. in spec. p. 1. art. 44. concl. 3. Graffius decis. p. 1. lib. 2. c. 20. n. 15.

2. Secunda verò sententia affirmat: ita Villalob. in sum. tom. 1. tract. 14. dub. 3. n. 6. Nauarr. in Man. cap. 22. n. 47. Philarchus de off. Sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 2. c. 13. Ciacchius inq. maior. lib. 5. tit. 12. n. 82. & alij.

3. Sed quidquid sit de hoc, certum est, in casu nostro non valere dispensationem, vt patet ex verbis Bullæ, si coniux ignarus non efficiatur saltem in genere certior de impedimento. Et ita docet Rodriguez in Bull. §. 15. Sanchez de mar. tom. 3. lib. 7. disp. 3. num. 23. & Villalob. in sum. tom. 1. tr. 27. claus. 13. n. 18.

RESOL. CXLIV.

An Bulla Cruciatæ suspendat Indulgentias Regularium? Et an sub illis verbis Bullæ, exceptis tamen quod eorum fratres tantum, sub nomine fratrum in Bulla intelligantur etiam Nouitij, & Moniales? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 88.

Afirmatiuam sententiam docuit Acoſta in expos. Bull. quæst. 108. vbi docet per publicationem Bullæ Cruciatæ suspendi omnes Indulgentias Mendicantium non solum respectu sæcularium; sed etiam respectu ipsorum Fratrum: quia, licet in clausula reuocatoria Bullæ excipiantur facultates Mendicantium, certum est, quòd sub nomine facultatum, non intelliguntur Indulgentiæ, vt patet ex cap. Extr. Sacer. IV. de pen. & remiss.

2. Sed contrariam sententiam tenendam esse iudico, quam præter Rodriq. tuetur nouissimè Nugnus, vbi inq. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 12. n. 9. Et ad argumentum Acoſtæ responderetur, quòd illa verba Bullæ Exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium Superioribus, quoad eorum Fratres, tantum extendenda sunt ad omnia superius posita, sine limitatione ad facultates tantum, vt putat Acoſta.

conscientiam habet peccati mortalis, nisi aliud exprimat: * Ecclesia enim non confuevit precipere Confessionem, nisi de mortalibus; & Confessio absolute accepta non sumitur nisi pro Confessione illorum: & ita hanc opinionem tenet Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 52. sect. 3. Zancardus in direct. Theol. p. 1. de Sacram. Parn. c. 21. q. 24. Lorichius in thes. Theol. ver. sub. n. 21. Comitulus in refer. mor. lib. 1. q. 39. Regim. tom. 1. lib. 7. c. ult. n. 173. Bellarmin. de Indulg. lib. 1. c. 13. q. 3. Graffius par. 1. lib. 4. c. 15. n. 19. Coninch de Sacram. tom. 2. disp. 12. dub. 7. n. 38. Filliuc. tom. 1. tr. 8. c. 6. q. 8. n. 145. Henric. lib. 7. c. 12. n. 2. Bonacina de Sacram. disp. 6. q. 1. punct. 5. num. 7. Molfesius in sum. tom. 1. tract. 7. cap. 26. num. 79. & alij penes ipsos quidquid in contrarium ex neotericis asserat contra Suarez, Didacus Nugnus in addit. ad 1. p. tom. 2. q. 27. art. 3. dub. 2. Sanchez de mar. tom. 3. lib. 8. disp. 15. n. 19. Floronus de cast. referuat. part. 1. cap. 6. §. 6. n. 3. qui etiam nostram sententiam probabilem vocant, & alij.

3. Illud verò, quod dicit Acolta, Bullam exigere Confessionem, tanquam opus iniunctum, negatur: quia hoc esset, si diceretur in Bulla: *Premissa, aut facta Confessione*, vel quid simile. Imo Coninch, *vbi supra*, de Sacram. disp. 12. dub. 7. numero 38. & Leone tract. de Iubil. p. 1. quest. 1. n. 76. tenet nostram sententiam, etiam si in Bulla apponantur hæc verba: *Premissa Confessione communicauerit*, quia adhuc intelligi debent de mortalibus.

RESOL. CXLVII.

An pro lucranda Indulgentia supradicta sufficiat suscipientem Bullam confessionem fuisse in quadragesima præterita, & habere propositum confitendi in Quadragesima futura? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 105.

Sup. hoc inf. in tr. 4. Ref. 48. §. Nota & hoc sup. in Ref. 2. ex §. 1. lege de str. à Veri. Difficultas & eq.

§. 1. Negatiuè respondet Acolta in Bull. q. 14. quia in proprietate verborum, quæ in Indulgentiis strictè seruanda est, non dicuntur verè confessi, qui propositum confitendi habent, neque qui post præteritam Confessionem peccata mortalia commiserunt.

2. Hæc opinio est probabilis: sed contrariam non minus probabilem existimo: & ita, quando Indulgentia conceditur omnibus verè penitentibus & confessis, sacræque Eucharistia relictis, vt sub hac forma conceditur in nostra Cruciatæ, putatis esse suscipientem Bullam confessionem fuisse in Quadragesima præterita, & habere propositum confitendi in Quadragesima futura: quoniam talis dicitur confessus secundum ius.

3. Et ideo docet nouissimè hanc sententiam Filliuc. tom. 1. tract. 8. cap. 6. q. 8. n. 148. vbi ait: [Quando in forma Indulgentiæ dicitur: *Verè penitentibus & confessis*. Etsi probabilis sit, & tutior opinio requirens actualem Confessionem attamen probabilior est, tutaque contraria, quòd, scilicet, satis sit vera contritio cum Confessione in voto; re ipsa autem tunc tantum quando contritio illa non reputatur vera. Sed indulgentia Bullæ Cruciatæ, vt supra diximus, conceditur sub hac forma. Ergo, &c.

4. Et ita præter Filliucium docet hanc sententiam Suarez tom. 4. in 3. p. disp. 52. sect. 3. numero 12. Toletus lib. 6. c. 27. num. 2. Gabriel in 4. dist. 45. q. 2. num. 12. Paludanus in 4. dist. 2. q. 4. art. 3. concl. 1. Rosella verb. Indulg. n. 12. Tabiena eod. verb. n. 8. Armilla eod. verb. n. 8. Angelus eod. verb. n. 17. & Comitulus in refer. mor. lib. 1. quest. 30. & alij: quidquid in contrarium asserat Coninch de Sacram. disp. 12. dub. 7. n. 38. & Bellarminus de Indulg. lib. 1. cap. 13. quest. 3. Sa verb. Indulg. mon. 3. Sotus in 4. dist. 21. q. 2. art. 3. Benzoni de Iubil. lib. 5. c. 15. dub. 4. Reginald. tom. 1. lib. 7. c. ult. q. 1. n. 171. & alij.

RESOL. CXLVIII.

An Oratio facienda in Ecclesiis, vel altaribus pro lucranda Indulgentia Bullæ Cruciatæ sufficiat, vt sit mentalis?

Ex quo inferitur, an etiam sufficiat Oratio mentalis ad persoluendam penitentiam à Confessario impostam, Officium Diuinum, & Missam dicendam? Ex p. 1. art. 1. Ref. 44.

§. 1. Negatiuè respondet Rodriguez in Bulla Cruciatæ, §. 7. numero 2. vbi sic ait: [Dudum si hæc oratio mentalis, etiam si sit mentalis, non est oratio mentalis, sed oratio externa, & visibilis, vt supra diximus, quia hæc oratio mentalis non est de mucha efficacia, & impropria portancia, sino porque la oracion que aqui se manda es como obra satisfactoria, mandada por el Papa Principe de la Iglesia, el qual en su nombre quando manda hazer las dichas obras satisfactorias, entiendo de las exteriores, y visibiles, y no de las mentales, que son invisibiles: y assi dize communmente en la materia de la satisfacion, que no basta la oracion mental para cumplir la penitencia que impone el Confessor, quando manda rezar algunas oraciones, por lo qual quando la Iglesia nos obliga a rezar el Oficio diuino, y decir Missa, no se contenta conque recitamos, y digamos la Missa mentalmente, ni se contenta con que a leanos en el libro, mas quiere con la voz, la exprimamos.] Ita ille, & nouissimè hanc sententiam docet Ludouicus de la Cruz in Bulla Cruc. disp. 1. c. 8. dub. 15. num. 6.

2. Sed mihi contraria sententia non minus probabilis videtur quam tenet doctus Egidius Trullench in Bulla Cruc. lib. 1. §. 6. dub. 2. num. 7. quia solum precipitur in Bulla, vt effundant ibi orationes: at nomen orationis propriissimè conuenit mentali, imò & precipuè, nam oratio interna præferenda est, certioris paribus, vocali, quando hæc est voluntaria, seu non est in præcepto, quia, per se loquendo, & ordinariè, mentalis est magis fructuosa: nam multum illuminat animos in iis, quæ ad Deum & ad salutem pertinent, & præparat illos ad vincendas tentationes & pericula peccatorum vitanda. Secundò probatur, quia ad talem indulgentiam comparandam non præscribitur oratio publica, sed priuata: ergo poterit hæc ad libitum esse vocalis, vel mentalis. In hoc enim valde distinguitur oratio publica à priuata, quia hæc potest esse vocalis, & mentalis; publica verò, que talis ideo dicitur, quia fit ab Ecclesia per ministros suos, vt tales sunt, debet esse semper vocalis. Nec obstat fidelium vsus ad constitutionem Indulgentiæ huius preces vocales fundamentum, quia ex hoc solum inferri hæc preces esse sufficientes ad prædictam Indulgentiam lucrandam, quod est certum, non tamen necessarium. Ad argumenta verò Rodriguez satis respondet Trullench loco citato, n. 8.

RESOL. CXLIX.

An sufficiat ad lucrandas Indulgentias Bullæ Cruciatæ visitare ex vno loco quinque Altaria, sine noua corporali?

Et si sint in eodem populo quinque Ecclesie, an sufficiat visitare quinque Altaria in eadem Ecclesia, vel in diuersis?

Sed adhuc dubium superest, quando in aliquo populo tantum est vna Ecclesia, habens tria, vel quatuor Altaria, vtum debeat quis visitare omnia illa, &

iterum bis, vel ter unum Altare, vel an vero debeat
visitare unum Altare quinquies? Ex part. 1. tract. 11.
Rel. 102.

Contra Rodriguez, olim negantem sententiam
sufficiens, affirmatiue respondet Vegha in
summa, tom. 2. cap. 7. cas. 26. vbi sic ait: [Es necesario
legun Rodriguez, que visitando estos cinco altares,
aya movimiento corporal, porque si se visitan estan-
dole quedo sin mouerle, no se ganara. Aunque tam-
bien es opinion muy verdadera, y esta se figue agora,
que sin que aya movimiento corporal, visitandolos so-
lamente en el coraçon, basta. Itaille, & postea senten-
tiam mutans Rodriguez.

1. Idem etiam docet Villalobos in summa, tom. 1.
tract. 27. claus. 3. num. 6. & Bonacina de Sac. disp. 6.
cap. 1. punct. 5. num. 25. qui citat Grassium, Sa. &
Azaricum, Henriquez lib. 7. cap. 10. num. 1. & Sa verb.
debulg. n. 6. cum aliis.

3. Sed notandum est, vt ex ipsa litera Bullæ constat,
quod, etiam si sint in eodem pago quinque Ecclesiæ,
sufficiat visitare quinque altaria in eadem Ecclesia, vel
in diuersis. Sed potest esse dubium, quando in aliquo
pago tantum est vnica Ecclesia, habens tria, vel qua-
tuor altaria; vtrum debeat quis visitare omnia illa, &
iterum bis, vel ter vnium altare: an verò debeat visi-
tare vnium altare quinquies? Respondetur, quòd quo-
modoque fiat, sufficere ad obtinendam Indulgen-
tiam: sed melius est hoc vltimum; quia est magis fe-
cundum literam. Et hoc quod dicitur, si non fuerint
quinque altaria, intelligitur in pago pro secularibus,
& in propria domo pro Religiosis. Ita Nugnus in 3.
p. am. 2. tract. de Bulla, §. 10.

RESOL. CL.

An sufficiat ad lucrandas Indulgentias visitare ex vno
loco quinque Altaria sine motu corporali?
Et an quando quis idem Altare quinquies visitat, non te-
neatur loco dimoueri, sed eodem loco fixus possit illud
quinquies visitare, dummodo qualibet visitatione finita
saltem corpus, & caput inclinet in signum distinctæ vi-
sitationis? Ex p. 3. tr. addit. Rel. 35.

Hic casus frequenter potest accidere in praxi,
& de illo ego egi in 1. part. tract. 11. resol. 102.
& pro parte negatiua adduxi Rodriguez, cui nunc
addo Legumum Trullench in Bull. Cruc. lib. 1. §. 6. an. 2.
num. 4. vbi sic ait Henriquez, ait, etiam si expedire sit vt
diuersim visitatio fiat cum aliquo corporis, & situs motu
si commode fieri possit, id tamen non requiritur necessario,
sed satis est vt vno loco fixus preces fundas versus quin-
que altaria. Quod etsi probabile sit, tutius & verius exi-
stimo requiri aliquam corporis motum quando commode
per potest, aliter enim in rigore non videtur quintuplex,
sed vnica visitatio. Quando verò quis idem altare quin-
que visitat, existimo non teneri loco dimoueri, sed eodem
loco fixum posse illud quinquies visitare, dummodo quali-
bet visitatione finita, saltem corpus & caput inclinet in
signum distinctæ visitationis. Ita ille. Sed ego in dicta
resol. contrariam sententiam docui cum multis Do-
ctoribus, quibus nunc addo Philippum de la Cruz
Theol. Eccl. tract. 1. q. 19. n. 5.

RESOL. CLI.

An si quis non potest ingredi Ecclesiam, quia est plena
hominibus, consequatur Indulgentiam Bullæ visitan-
do tamen talem Ecclesiam a foris, vt possibile est?

Idem dicendum est de Iubileo. Ex part. 1. tractat. 11.
Resol. 103.

§. 1. Negatiue respondet Glossa in Clem. de reliq. &
ven. Sancti. & Zanardus in dir. eccl. Theol. part. 1.
tract. de Sac. Pæn. cap. 20. quest. 40.

2. Sed contrarium communiter docetur. Ita Villalob,
in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 8. n. 7. Fernandez de exam,
Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 9. n. 5. qui citat Rosellam, Cordu-
bam, & Rodriguez.

3. At puto in casu nostræ Bullæ, vt optime notat
Nugnus in 3. p. rom. 2. tract. de Bulla, §. 10. responden-
dum cum distinctione; quòd, scilicet, talis visitatio sit
sufficiens pro visitatione vnus altaris; non tamen pro
quinque altaribus: quia moraliter loquendo, non po-
test dici, quòd talis homo visitet quinque altaria in illa
Ecclesia, sicuti verè dicitur, quòd visitat talem Eccle-
siam. Vnde sequitur, quòd ad obtinendam præsentem
Indulgentiam debet visitare quinque Ecclesias, qui isto
modo visitat. Quando verò in aliquo Iubileo tantum
exigitur vnica oratio in Ecclesia, sufficit isto modo il-
lam visitare. Ita ille; quòd vltimum est valde notandum
pro Iubileis. Et idem etiam docuerat Bonacina de Sac.
disp. 6. q. 1. punct. 5. num. 26. qui citat Suarez, Rodri-
quez, Cordubam, & Grassium, quibus ego addo Leo-
ne tr. de Iubil. p. 1. q. 2. num. 162. Villalob in sum. tom. 1.
tract. 26. dub. 24. num. 7. Sanctarellum de Iubil. cap. 4.
dub. 3. Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. cap. 8. §. 8.
num. 3. & Filliucium tom. 1. tract. 8. cap. 6. q. 3. num. 133.
& alios.

Sup. hoc inf.
in tract. 5.
Rel. 17.

RESOL. CLII.

An supra dicta Indulgentia Bullæ obtineri possit multoties
eodem die?

Et an supradicta Indulgentia possint sumi pro defunctis,
ita vt pro illis possint etiam simul sumi vno die mul-
toties?

Et vtrum aliquis possit sæpius eodem die consequi Indul-
gentiam concessam visitantibus talem Ecclesiam tali
die? Ex p. 1. tr. 11. Rel. 104.

§. 1. Respondeo affirmatiue. Et ita docet in propriis
terminis nostræ Bullæ Villalob. in sum. tom. 1.
tract. 27. claus. 8. n. 8. vbi sic ait: [Tengo por mas pro-
bable, que estas Indulgentias se pueden ganar muchas
veces en vn dia, visitando muchas vezes las Yglesias.]
Idem docuit Rodriguez in Bull. §. 8. num. 15. & Nugnus
in 3. p. 10. 2. tract. de Bulla, §. 10. & alij.

Sup. hoc in
Rel. seq. §.
vlt. & inf. in
tr. 5. Rel. 33.

2. Et nota, quòd supradictæ Indulgentiæ possunt
sumi pro defunctis, vt habetur in Bulla Latina, & no-
tat Villalobos, vbi supra: & ideo pro illis possunt etiam
sumi in vno die multoties; & ita idem Villalobos docet,
quòd est valde notandum. Et ex his patet responsio
ad istam quæst. vtrum aliquis possit sæpius eodem die
consequi Indulgentiam concessam visitantibus Eccle-
siam talem, tali die; de qua quæstione videndus est
Bonacina de Sac. disp. 6. q. 1. punct. 5. n. 32. & alij penes
iplum.

RESOL. CLIII.

An per Bullam Cruciatæ quis lucratur in diebus signatis,
qui vocantur Stationes, omnes Indulgentias plenarias
Vrbis Romæ?

Et notatur posse sæpius eodem die lucrari supradictas In-
dulgentias, si quis multoties visitauerit Ecclesiam in
supra dicta die.

Et quod possint Indulgentia sumi vno die multoties pro
defunctis. Ex p. 3. tr. 12. Rel. 2.

§. 1. **N**egatiam sententiam docet Corduba lib. 5. de Indulgent. quast. 41. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 10. num. 2. Ludouicus de la Cruz, in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 8. dub. 2. num. 3. Nauarr in Leuit. vocab. 9. num. 15. Leo de Iubileo, part. 1. q. 6. n. 229. & Iacobus Grassadus in 3. part. de Sacram. contr. 12. tr. 6. disp. 2. n. 4. & 7. & ratio est, quia stilus Curia Romana & Regulae Cancellariae habet, quod nisi in confessione exprimentur Indulgentiae plenariae, solum intelligantur comprehendi non plenariae; sed in Bulla Cruciatiae non exprimentur Indulgentiae plenariae, ergo comprehenduntur tantum non plenariae. Vnde ex hac sequetur per Bullam Cruciatiae non lucrari aliquam Indulgentiam plenariam, nisi semel in vita & in morte.

Sup. hoc in Ref. seq.

2. Verum hanc sententiam Villalobos in summ. tr. 27. claus. 8. n. 3. & Trullenek in Bulla Cruciatiae, lib. 1. §. 6. dub. 1. num. 4. existimant, esse falsam. Probat primò ex sumario Indulgentiarum in Bulla Hispana iussu Commissarij Generalis composito, vbi sic dicitur. [Sumario de las estaciones, y Indulgencias de Roma las quales concede su Santidad, & todas las personas que tomaren esta Bula, y hizieren, y cumplieren cerca de esto lo en ella contenido.] & statim sequitur. [El primer oia de Quaresima en Santa Sabina Indulgencia plenaria.] & hoc modo percurrit alias stationes commemorando plures dies, in quibus Romae conceduntur, Indulgentiae plenariae, necas ergo est credere Bullae Cruciatiae Commissarium in re ad eò graui velle fideles omnes decipere, neque credible est huius summarij formam ignorari à Summo Pontifice. Imò persuasum mihi habeo illius scientiam habere. Secundò probatur, quia quando quis Romae visitat Ecclesiam vbi statio est, non solum lucratur Indulgentiam illius & ecclesiae, sed etiam omnes alias Indulgentias septem Ecclesiarum praecipuarum Romae. At in aliqua ex illis singulis diebus est Indulgentia plenaria; ergo in Indulgentia quae ratione stationum conceditur, est plenaria. Quare ad argumentum oppositum dicendum est in Bulla plumbea expressè dici, habentem Bullam posse lucrari Indulgentias stationum, cumque in eis expressè continentur Indulgentiae plenariae, illa generalis locutio aequipollet speciali, seu specificae locutioni. Adde quòd in Bulla dicitur omnes & singulas. Et haec omnia docet Trullenek & Villalob. vbi supra, qui pro hac sententia adducunt etiam Rodriq. in Bulla §. 8. num. 6. & Lopez in Instr. pr. 2. vbi de Bulla cap. 1. quibus ego addo Garnicam in expositione Bullae Cruc. §. Item se concede. vbi ita ait [La indulgencia el dia, que ay estacion es plenaria.]

Sup. contento in hoc §. in Ref. praeterita per totam, & pro parte alia Ref. eius primae not.

3. Notat etiam Villalobos vbi supra, [Ser mas probable que estas Indulgencias se pñeden ganar muchas vezes en vn dia, visitando muchas vezes la Iglesias, que assi se ganan tambien en las de Roma, segun dize Nauarro, si la Indulgencia es plenaria, podra ganarla la segunda vez, y otras por los difuntos que para sí no la ganata, porque auendosele perdonado la pena de los peccados la primera vez, no queda que perdonar la segunda vez.]

RESOL CLIV.

Quoties per Bullam Cruciatiae lucretur quis Indulgentiam plenariam?

Et qui ad bellum pergit, an possit lucrari dictam Indulgentiam toties, quoties peccauerit, & confessus fuerit? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 109.

Sup. hoc lege doctrinam precedentis Ref.

§. 1. **R**espondeo, quòd semel in vita, & semel in morte. Ita notauit Leone tr. de Iubil. p. 1. q. 6. n. 229. & alij.
2. Sed notandum est cum Villalob. in sum tom. 1.

tract. 27. claus. 1. n. 3. quòd ille, qui ad bellum pergit, potest lucrari dictam Indulgentiam, toties, quoties peccauerit, & confessus fuerit. Et ante illum hoc etiam notauerat Rodriguez in Bull. §. 2. dub. 6. n. 15.

RESOL. CLV.

An possit Confessarius virtute Bullae Cruciatiae applicare Indulgentiam moribundo sensibus destituito, qui peccauit antea confessionem?

Et supponitur quòd tali moribundo absolutionem Sacramentalem sub conditione impertiendam esse, & a fortiori, quando praesente Sacerdote dat generalia signa, in quibus se peccasse, & de peccatis dolere ostendit.

Et quid est dicendum, si moribundus nec Confessarium petierit, nec indicia exhibuerit, an, hoc non obstante, Indulgentia Bullae sit illi impertienda? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 108.

§. 1. **R**espondeo tali moribundo absolutionem sacramentalem, saltem sub conditione impertiendam esse; & à fortiori, quando praesente Sacerdote dat generalia signa, quibus ostendit, se peccasse, & de eo dolere, si, eò quòd subito priuatur sensibus non possit aliquid in particulari conteri. Et ita docent D. Antoninus p. 3. tit. 10. c. 2. circa med. Syluester verb. Confessor. 3. n. 16. & Paludanus in 4. dist. 21. q. 1. art. 2. concl. 1. Angelus verb. confessio, 4. n. 8. Medina de Penit. tr. 2. q. 39. in fin. Regius in suis resol. cas. 3. n. 4. Corduba q. 30. de Indulg. dub. 3. opin. 2. Suarez in 3. prom. 4. dist. 2. put. 23. sect. 1. n. 5. Henriq. lib. 6. c. 10. num. 7. Coninch de Sacram. disp. 7. dub. 10. n. 97. & 99. Valquez in 3. prom. 4. q. 91. art. 1. dub. 1. Sa verb. Confess. Toletus l. 1. c. 8. num. 1. Syluius in add. ad 3. p. q. 8. art. 3. Nugnus ibid. Quidquid in contrarium asserat nouissimè Choquetus in tr. de Confess. per lit. c. 7. per tot. Abulen. Math. 16. q. 49. & 79. Major in 4. dist. 14. Sotus in 4. dist. 18. q. 1. art. 5. Ledesma 2. p. 4. q. 8. art. 4. Cano relect. de Penit. p. 6. §. at inherendo. Nauarr. in Man. c. 26. n. 17. Lopez in instr. p. 1. c. 18. Conradus in suis respons. p. 1. q. 10. Angles in 4. p. 1. art. 2. diff. 6.

2. Ita Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tract. 7. cap. 8. q. 84. & Molfetius in sum. tom. 1. tract. 7. c. 5. n. 4. tenent hanc opinionem, etiam si moribundus, nec Confessarium petierit, nec indicia exhibuerit, ex quibus actus contritionis, vel attritionis argui possit; modo talis in mortis articulo constitutus Christiano more vinctus loqueret, & bonus, ac fidelis homo existimaretur. Quam quidem opinionem amplexum fuisse Clementem VIII. testantur: cum enim quidam ex fabrica D. Petri praecipis fuisset, & illum cadentem vidisset, absolutionem ei dedit, dicens: Si es capax, absoluo te à peccatis tuis.

Et hanc opinionem approbavit etiam Summus Pontifex Gregorius X V. quando erat Archiepiscopus Bononiensis in suo Man. Confess. cap. 1. de forma Sacram. Pen. n. 16.

3. Sed stando etiam in contraria sententia, quòd dictus moribundus non sit absolueudus, vt rectè probat Malderus de sigillo Confess. cap. 15. & alij communitati cum quibus ego sentio; hoc non obstante, Indulgentia Bullae est illi impertienda: quia non stetit per illum, vt Confessionem minimè faceret. Et ita in similibus notè. Rodriq. Acofta in Bull. q. 14. Et ita habetur in Bulla, vt obseruat etiam Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 1. n. 1. vbi ait: [Hae de aduertit. que como consta de las palabras desta clausula, que dize lo delectan, no es necessaria, que aya Confession para ganar la Indulgencia, quando no pudiera hauerla.] Quòd antea docuerat Rodriguez in Bull. §. 2. dub. 5. n. 9.

RESOL.

RESOL. CLVI.

RESOL. CLVII.

Quomodo sit applicanda morituris Indulgentia Bulla Cruciatæ? Et multa circa hoc in textu huius Resolutionis explanantur, & Confessariis valde notanda, & pro praxi menti tenenda. Ex p. 5. tract. 3. Ref. 133.

Non est necessarium vt habens Bullam hanc, consequatur Indulgentiam, quod expressè & formaliter petat sibi eam à Confessario applicari, sed sufficit quòd reuera applicetur à Confessario, & ex parte penitentis virtualis petitio, seu interpretatiua voluntas petendi hanc Indulgentiam applicationem, id est, quòd si aduertisset, aut potuisset, eam postulasset. Ita Nauar. not. 30. n. 12. Suarez infra num. 8. Imò nec est necessarium vt is cui talis Indulgentia conceditur, percipiat & intelligat sibi concedi, vt docet Suarez 4. d. 1. p. disp. 56. sect. 1. n. 7. Quare si quis repente omnem sensum & rationem amittat, constituiturque in mortis articulo, nullumque signum confessionis, vel contritionis in ordine ad confessionem dederit, quamuis non possit sacramentaliter absolui, si tamen habeat Indulgentiam, & aliquibus coniecturis conuenientibus esse in statu gratiæ, poterit ei à Ministro designato Indulgentia applicari. Ita tenet Suarez obi. supra num. 7. Corduba de indulg. q. 36. punct. 2. & Henriquez cap. 6. n. 4. lit. Q. Vnde non oportet vt infirmus pro Indulgentiæ consecutione priùs petierit & designauerit Sacerdotem Confessarium in particulari, sed sufficit illa interpretatiua voluntas, sic enim Eucharistia & Extrema-Vnctio datur infirmo, quia eo ipso quòd Christiane vixit, censetur in eo articulo interpretatiuè petere hæc Sacramenta & Indulgentias, quæ sunt remedia salutis, vt dictum est, & tenet Henriquez lib. 3. de parit. cap. 9. n. 4. vbi dicit: Nec oportet vt infirmus pro eius Indulgentiæ consecutione designauerit Sacerdotem in particulari, & hæc omnia docet etiam Trullench in expos. Bullæ Cruc. l. 1. §. 7. o. 2. dub. 19. num. 5. qui n. 13. optime obseruat, quòd si infirmus iam moriturus, etque periculum in mora, his duobus verbis, Absoluo te, potest absolui à peccatis, & applicari Indulgentia, & à censuris absolui, si id absoluens intendat, quòd semper intendere præsumendum est, dum non habet contrariam intentionem, quia semper intendit efficere quicquid potest, nam verbum, Absoluo, ex se intendens est ad absolutionem à peccatis, censuris, & Indulgentia: ergo potest ad omnia hæc ex intentione absoluentis determinari, & omnia illa comprehendere, præsertim cum non oporteat vt absoluens suis verbis exprimat totum effectum, & modum Indulgentiæ, nam factis est vt penitens practicè & humano modo intelligat voluntatem & actionem absoluentis. Vnde et his idem Trullench ex Suarez infert posse Confessarium huiusmodi Indulgentiam concedere per verba absolutionis sacramentalis, etiamsi nihil sciat de indulgentiæ penitentis, neque ipse penitens ex obliuione, vel inadvertentiâ Indulgentiam petat, dummodo Confessarius intendat absolueri non solum à culpa, sed etiam à pena, quantum potest quocumque titulo, quia, vt dictum est, absolutionis verba ad vtrumque determinari possunt. Et ex parte recipientis sufficit virtualis, seu interpretatiua voluntas consequendi quantum ad absolutionem potest, sicut ad Extremam-Vnctionem recipientem sufficit voluntas interpretatiua, quam quidem interpretatiuam voluntatem aliquis infallibiliter habere, si animaduerteret, aut interrogaretur de huius Indulgentiæ consecutione. Ego autem dictas Indulgentias post sumptum Sacramentum Extremæ-Vnctionis applicare soleo.

Quomodo Confessarius tempore mortis debeat impertiri Indulgentiam Bullæ Cruciatæ moribundo?

Et an Indulgentia Bullæ solum concedatur pro articulo, & non pro articulo mortis?

Et si Confessarius non velit vti forma tradita à Commissario; an satis sit dicere, concedo tibi omnes gratias, quas concedere possum virtute huius Bullæ, etiam si hoc ore tenus non explicet, sed solum in mente habeat?

Et si aliquis confiteatur vt Indulgentias huius Bullæ obtineat, & Confessarius ex malitia etiam non absoluat, an lucratur Bullæ Indulgentias?

Et an in articulo mortis, quomodo Clericus haberi non potest, an laicus possit concedere Indulgentiam Bullæ? Ex p. 1. tr. 1. Ref. 106.

§. 1. R. Espondeo, impertiendo illam sub conditione, Indulgentiam Bullæ; alioqui seruet tibi Deus hanc Indulgentiam ad instantem mortem. Et ita fieri iubet Bulla Commissarius, vt notauit Fernandez in exam. Theolog. moral. part. 3. cap. 9. §. 9. num. 4. qui citat Nauarrum, & Cordubam. Et hanc praxim etiam docuerunt Villalobos in sum. tom. 1. tract. 17. claus. xi. numero 3 & Vegha in sum. tom. 2. c. 7. cas. 13. Et ratio huius praxis est; quia, si sub tali conditione Indulgentia datur, si ex illa infirmitate ager conualuerit, & postea incideret in alium articulum mortis, non indigeret noua Bulla ad Indulgentiam consequendam: quòd mente teneant Confessarij. Notandum est verò, quòd Indulgentia Bullæ solum conceditur pro articulo, & non pro periculo mortis.

2. Notandum est etiam, quòd si Confessarius non velit vti forma tradita à Commissario, satis est dicere: Concedo tibi omnes gratias, quas concedere possum virtute huius Bullæ, etiamsi hoc ore tenus non explicet, sed solum in mente, & cogitatione habeat. Ita Rodriguez in Bull. §. 9. num. 40. & Fernandez vbi supra §. 10. n. 1. qui n. 3. addit, quòd si aliquis confiteatur, vt Indulgentias huius Bullæ obtineat, & Confessarius ex malitia non illum absoluat; hoc non obstante, lucrabitur Bullæ Indulgentias.

3. Notandum est etiam, quòd in articulo mortis, quando Clericus haberi non potest, laicus potest concedere Indulgentiam Bullæ, vt tradit ex Nauarro, Ioan. Valerius in different. vtriusque fori, verb. absoluit, diff. 13. n. 3.

Sup. hoc ore tenus in t. 3. tract. 2. lege doctrinam Ref. 156. & aliam eius primæ annot.

Sup. contenta in hoc §. vlt. in Ref. seq. & in alijs Ref. & §. eius primæ annot.

RESOL. CLVIII.

An in articulo mortis possit virtute Bullæ Cruciatæ applicari Indulgentia ab alio, quam à Sacerdote?

Et an aliquando hæc Indulgentia in articulo mortis in casu licet raro possit applicari absenti, videlicet, si Parochus postquam Extremam-Vnctionem contulit penitenti egrotanti oblitus est huius applicationem & infirmus iam moriturus, nec potest Parochus eum adire, poterit à domo sua infirmo tali absenti applicare Indulgentiam? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 46.

Et ad literam in tr. 3. Ref. 134. Sed hic vna tantum Ref. transcribitur.

§. 1. N. Egatiuam sententiam docet Ludouicus de la Cruz in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 8. dub. 14. n. 2. quia in Bulla habetur quòd semel in articulo mortis possit Confessarius Indulgentiam plenariam impendere, ergo qui non fuerit Sacerdos, non poterit id præstare.

Sup. hoc in Ref. præterita §. vlt. & infra in tr. 5. Ref. 38. & in tom. 5. tr. 1.

Ref. 11. in
fine, & in
Ref. 212.
etiam in
fine.

præstare. Patet consequentia, quia cum Indulgentia sit stricti iuris, in propria sua significatione sunt verba eius accipienda, & secundum ius; sed nomine Confessarii proprie intelligitur Sacerdos habens facultatem confitendi à iure, vel ab homine; ergo cum huic duntaxat concedat Pontifex in Bulla facultatem impendendi Indulgentiam, nullus alius præter Sacerdotem id poterit præstare.

2. Verùm his non obstantibus affirmatiuam sententiam, me consulente & impellente, ne timeant in praxim deducere non solum Clerici tonsurati, sed etiam laici, si Sacerdos tamen non adsit, & ita hanc opinionem præter Ioannem Valerum, quem citauit in 1. p. tract. 11. resol. 106. tenent DD. quos citat & sequitur Trullenck in Bull. Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 7. dub. 19. numero 6. ubi sic ait. In absentia Sacerdotis hanc Indulgentiam in mortis articulo probabile est applicare posse etiam simplicem tonsuratum. Ratio est, quia absolutio & remissio pœnæ, quæ fit per Indulgentiam, non est absolutio à peccatis, nec ab ea dependens, neque requiritur quòd concedens Indulgentiam aut eam executioni mandans, sit Sacerdos, vt communiter DD. Quare sicut in tali articulo potest primò tonsuratus à censuris absolueri, ita & applicare hanc Indulgentiam, qui quoad hunc effectum latè dicitur Confessarius, quòd si in tali articulo nec Clericus haberi possit, existimat Nauar. posse laicum Indulgentiam hanc applicare. Pia quidem sententia, & propter tanti Doctoris auctoritatem probabilis, & quæ si non potest prodesse, saltem obesse non poterit. Ita Trullenck. Et hanc sententiam ex Theologis Societ. docet etiam Reginald. tom. 1. lib. 6. cap. 13. num. 157. Vnde hæc opinio fati remanet probabilis aduersus Ludou. de la Cruz ubi supra.

Ante hoc alibi nihil dixit, sed postea in Ref. quæ hic est inf. in tr. 5. Ref. 38. cursum in fine.

3. Notandum est tamen hic obiter vnum notabile, quod nescio an alibi à me adnotatum sit, nempe quòd aliquando hæc Indulgentia in articulo mortis in casu licet raro, videtur posse applicari absenti, videlicet si Parochus postquam Vnctionem Extremam contulit penitenti agrotanti, oblitus est hanc applicationem, & infirmus iam iam moritur, nec potest Parochus eum adire, poterit è domo sua infirmo tali absenti applicare Indulgentiam, quia si hæc potest applicari extra confessionem infirmo, qui nullum signum dederit contritionis, nec huius applicatio dependet ab absolutio- ne sacramentali & ex alio cap. hic est capax Indulgentiæ, eo quòd supponimus esse in statu gratiæ constitutum per Confessionem, quòd mirum si in tali casu possit applicari in absentia, sicut etiam absens à censuris absolui, præsertim cum nulla scientia, nec formalis petitio, requiratur ex parte eius, cui est hæc Indulgentia applicanda, ergo, &c. Et ita hanc sententiam docet Trullenck ubi supra in Bulla Cruc. lib. 1. §. 7. cap. 2. disp. 19. n. 7.

RESOL. CLIX.

An Hispani, Siculi, &c. existentes extra Regna Hispaniarum & Sicilia, possint sumere per alios Bullam Cruciatæ, & eius privilegia frui, secuso privilegio edendi laeticinia?

Et docetur Regulares virtute Cruciatæ posse absolui à peccatis mortalibus, & censuris non reservatis à quocumque Confessorio seculari, vel Regulari approbato ab Ordinario, vel à deputato à Pralato sua Religionis. Ex p. 9. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 10.

Pro cõfetto in hac Ref. vsque ad §. vii. in Ref. seq. & in to.

§. 1. Non desunt aliqui, qui sententiam affirmatiuam probabilem existimant; & ita nouissimè docet doctus Pater Quintanaduénas in Theolog. moral. tom. 1. tract. 8. singul. 4. num. 8. ubi sic asserit:

[Dicendum est, probabile esse, quemlibet Sacerdotem, vel adstrictum Horis Canonis, subditum Regis Hispaniæ, vti posse prædicta compositione, & gaudere Bullæ priuilegiis, excepto laeticiniorum, & eorum esu, etiam si existat extra Hispaniæ Regna, & extra illa commoretur, dummodo alius pro prædicto Bullam in Hispania accipiat. Primò, quia in ipsa Bulla laeticinia solum excipiuntur; seu arcentur à priuilegiis vescendi ouis, & laeticiniis, atque etiam carnibus de vtriusque Medici consensu, ij, qui extra Regna hæc commorantur. Item, inquit Pius V. in Bulla relata, vt dicto biennio durante intra ipsa Hispaniarum Regna, & non extra, carnibus de consilio vtriusque Medici, temporibus ieiuniorum totius anni, etiam quadragesimalium vesci, ac pro eorum libito ouis, & laeticinis, &c. ergo relicta priuilegia poterunt illis prodesse, cum exceptio, seu casus exceptus fuerit regulam in contrarium, l. Nam, quod liquide, §. fin. primo responsio, ff. de penul. l. Quasi sum, §. Idem respondit, & ibi Gloss. verbo, Non potest, ff. de fund. in fruct. c. 2. de coniugio leproso. Menochius de arbit. l. 1. q. 30. num. 4. Sordus conf. 303. num. Cardinalis Seraphinus Rot. & Rom. decis. num. 7. Farina. prax. p. 4. conf. 65. num. 74. & apud eum decis. 31. n. 10. Rota, Romana.

2. Confirmatur: quia, vt Vegha supra, & alij Doctores docent, idè prohibetur hoc extra Hispaniam, quia scandalum oriretur, cum publice fiat apud exteros: sed nullum oritur ex hac compositione, cum secretò fiat, & in conscientia foro tantum: ergo licet potest.

3. Probatur secundò: quia ad indagandam vim legum, & priuilegiiorum, causa finalis diligenter inspicienda est, iuxta vtriusque iuris Doctores, in 1. Form. de furtis. Vnde communis Iurisprætorum, & Theologorum statuit, quòd cessante causa finali legis in totum, cessat ipsa lex. Sic Alphonsus à Castro, Syluester, Suarius, Azorius, Couarruias, Aragonius, Gutierrez, Salas, & alij apud Bonacinam de leg. disp. 1. q. 1. part. 10. §. 1. num. 1. & 2. & de priuilegiis docet ipse cum aliis d. 1. de priuileg. quest. 3. part. 8. §. 2. num. 4. Iud. causa finalis, seu finis præcipuus concessionis Cruciatæ, & compositionis, est subsidium Regi Catholico pro belli expensis impensum; vel à suis subditis, vel ab aliis; qui tamen ad eundem Regis Regna declinant: ergo, licet extra Hispaniarum Regna commorentur, dummodo sint vassalli, seu subditi Regis Catholici, non est, cur Cruciatæ priuentur: æque enim finis concessionis persistit, siue ij existentes in Hispania, siue extra illam, in subsidium belli contribuant. Ita Quintanaduénas, & ante illum aliqui veteri docti ex Societate, teste Castro Palao 2. 4. 17. 21. disp. vnic. a. p. 112. 2. num. 4. sic aiente: [Non desunt graves Doctores, Pater Bonauentura, Ioan. Chacon, Ioan. de Salas in Manuscriptis, qui improbabile non reputant, Bullam prodesse Hispanis extra Hispaniam existentibus, si alius pro ipsis Bullam suscipiat; quia finis principalis Bullæ est subsidium pecuniarium factum molto Regi pro expensis belli contra infideles. Quòd verò fiat personaliter, & præsentialiter in illis Regnis, vel interposita persona, parum videtur referre.]

4. Sed ipse meritò ibi profus refellit hanc opinionem, tanquam aduersam priuilegij verbis, quæ solum expriment, habitantes in Regnis Philippo subiectis, vel ad ea declinantibus; aliàs non solum Hispani, sed etiam omnes frui Bulla possent, si aliquis in Hispania Bullam pro ipsis susciperet, quòd credendum non est. Non enim est intentio Pontificis, vt noster Rex pecuniam ab illis accipiat, qui nec ratione domicilij, nec transeuntis habitationis illi subiciuntur. Hanc etiam sententiam, præter Palao, sustinet cõcius meus pretiosissimus, & amicissimus Pater Bardi in Bulla Cruc. p. 17. 2. §. 2. n. 16. qui citat Ludouic. à Cruz, & Riccium.

Sed hæc sententia videtur aliquibus nimis laxa. Unde aliqui putant hoc remittendum esse arbitrio boni viri, nam quandoque breue temporis spatium est intra tres dies, ex l. fin. §. illico, C. de iudic. & l. fin. C. de error. Advoc. vel intra decem dies, ex l. quod dicimus, ff. de solut. iuncta glossa super ver. intellig. est gloss. in §. fin. Inst. de inutil. ver. fieri possit, §. promissorum, §. si sine, de const. pec. Interdum significat intra mensem unum, ut docet Alexand. in l. diuortium, num. 10. ff. solut. matrim. & Surdus cons. 50 n. 6. & interdum intra duos menses, ex l. auferunt §. i. ff. de iure fisci, glossa in l. compensationis, ver. indaginetur §. C. de compens.

Restat modò respondere ad argumentum adductum pro contraria sententia. Dico igitur Bullam loqui de commorantibus per multum tempus extra Regna Hispaniarum, & non breui reuerturis, ut est in casu nostro, qui, ut probatum est, in iure dicuntur præesse, & non abesse.

RESOL. CLXII.

An si quis in mari, dum navigat, possit virtute Bullæ Cruciatæ edere lacticiam, non obstante, quod Bulla dicat extra Regna, ubi illa sumitur, non esse comedenda? Ex p. 4 tr. 4. & Misc. Ref. 190.

Scp. doctri-
na huius
Ref. lege à
§. 1. vsque in
fin. præce-
dētis Ref. &
Ref. & §. 5.
eius primæ,
& secundæ
annot.

Hunc casum apud neminem inueni pertractatum, & tamen potest in praxi sæpius accidere; idè respondent aliqui. Primò, quòd seruetur consuetudo, si qua est, & si stricta fuerit ne laxetur, neque si laxa coarctetur. Secundò, ut in terra, sic & in mari termini seruari possunt quos certè ciuitates, & regna singula habent atque hi duo modi tutissimi sunt. Tertio, cum quis navigat breui rediturus in regnum, vbi per Bullam edere poterat lacticiam, quo quo eat vesci lacticiis potest, quia mare passim omnibus patet, atque vltus eius perinde ac aeris communis est omnibus, saltè in hoc, & in iure etiam qui breui tempore adfuit breui reuerturi, pro præsentibus habentur l. postlimini, §. captiuus, l. nihil, ff. de capt. & postlim. reuert. Quarto, si quis in Hispaniam proficiscatur, idem potest per intermedias regiones, saltè occultè ad minus, si non publicè: vnde inferitur, etiam si quis, v. g. in portu Neapolitano Quadragesimam agat, ouis vesci potest, & lacticiis; imò si quis Neapoli Quadragesimam agat breui rediturus, idem facere potest, licet contrarium sit probabilis, quæ quidem procedunt cessante scandalo, idque fit mouendo de facultate, & priuilegio Bullæ; vel occultè comedendo. Et ita hæc omnia publicè docuit in Collegio Panormitano P. Bernardinus Piccinus Societatis I. S. V. vir sanctissimus, & huius literaturæ consultissimus, ut omnes sciunt, in lectura super Bullam Cruciatæ numero 63. vsque ad n. 77. vbi etiam quærit, an extra Siciliam, Romæ, v. g. per Bullam possit quis frui priuilegio edendi lacticiam, & ait, verba illa Bullæ, non extra illa, interpretari posse de Consilio ratione scandali, quod vitari potest. Accedit præterea, quòd in Bulla Italica hæc verba non habentur, vnde dicendum videtur à Commissario generali ita interpretatum; sed re vera tutior est opinio, extra territoria Siciliæ nulli licere edere lacticiam, & probabilis alia opinio licere ei, qui breui intra semestre est rediturus. Hæc omnia dictus Pater Piccinus vbi supra, sed an probabiliter, ut ipse putat aliis iudicandum relinquo: nam quòd lacticiam possint edi extra regna Hispaniarum, ego reprobaui in 1. part. tract. de Bulla Cruciatæ, resolut. 1.

Quæ hic est
sup. Ref. 160.
§. vlt. & in
aliis eius
notationum.

RESOL. CLXIII.

An exterius, si veniat in Regno, vbi viget Bulla Cru-

ciatæ animo solo illum sumendi, & statim redeundi, possit pro illo anno vti illius priuilegii? Et pro firmanda doctrina huius questionis, alia cum sim in exemplum adducuntur. Et docetur, quòd priuilegia Bullæ Cruciatæ non stricte, sed ample interpretanda sunt. Ex p. 11. tra. 2. & Misc. Ref. 37.

VT si v. gr. è Regno Calabræ Messanam proficiscatur; Et negatiuè Respondet Magister Gallego de Vera in Bullam Cruciatæ cap. 1. Claus. 1. dub. 4. Vbi sic ait; Preguntat si vale la Bula à los extrangeros? Respondo que si, como habiten en nuestros Reynos, y sean moradores dellos. Porque la Bula es concedida à los vezinos, y moradores estantes, y habitantes en los Reynos, y Señorios en esta clausula contentidos, y nombrados, pues dize desta manera y à los que à ellos vniueren, y en ellos se hallaren. Ita ille, cui adde Trullench in Bulla Cruciatæ l. 1. §. 1. dub. 5. numero 2. & Ludouicum à Cruz disp. 1. cap. 1. dub. 3.

Sed oppositam sententiam indicat veram, & in praxi securam Pater Andreas Mendo in Bullam Cruciatæ disp. 2. c. 3. n. 14. Nam qui accipiendæ Bullæ causa ad locum Hispaniæ accedit, verè ad Hispaniam declinat, at Bulla conceditur etiam ad eam declinantibus, ut verba ipsius iam relata demonstrant, nec additur, declinari debere alicui negotij causa, ergo ibi Bulla conceditur, ne nos distinguamus, vbi ipsa non distinguit, alioquin non esset, cur posset Bulla vti, qui solum obiter, vel fortè in Hispania esset. Nec ille quòd agit in Bullæ fraudem, iure enim suo vitur, quo vti, non est facere malo dolo, l. nullus videtur §. 7. de regulis iuris, l. cum creditor §. 5. ff. de iuris, l. 3. Sicutem ff. de liber. homin. exhib. dum pluribus aliis ibidem in glossa citatis. Ille igitur dolo malo non facit, cum in accessu ad Hispaniam, qui ei non est prohibitus sed liber, nulla illicita fraus, nullus dolus malus reperitur.

Confirmatur exemplis. Validum est in Gallia matrimonium clandestinum, possuntque vir, & femina illic commeari; ut clandestinè valde nubant, quæ nempe nulla lege prohibentur, iureque suo vitantur, ut tenet cum aliis Basil. Legionens. l. 5. de matrimonio cap. 9. num. 4. Potest præterea quis, ut obligationem effugiat præcepti, transire ad alium locum propinquum, ut ibi non ieiunet, si ieiunetur in suo, quia in hoc non datur propriè & formaliter fraus, quæ tunc reprimatur dumtaxat, vbi adest obligatio legis, qua quis per fraudem conatur euadere; in loco autem eò propinquo non datur obligatio, quare non est dolus, sed obligationis fuga, quæ ex se mala non est, atque ad eam sequendo iure suo vitatur; sic docet Pater Fagundez Præcep. 1. leg. 1. cap. 7. num. 7. Imò Diana tom. 1. tract. 9. resol. 40. cum Medina & Ledesma asserit deobligatū esse à ieiunio, qui etiam recreationis causa, labore graui est fatigatus, nec teneri ad laborem, v. g. ludum pilæ relinquendum, ne ita defatigetur, cum suo iure vitatur in ludendo. Denum, ut alia omittam, Salmantica, & Compluti, vbi nemo intra ipsa oppidatatus potest nobilem ferè omnium Collegiorum togam nancisci, licitum est feminis ab eis locis exire, ut proles in lucem edant, sicque deinceps ea valeant filij collegia obtinere: quippe in eiusmodi exitu sibi non prohibito dolose non agunt, sed iure suo funguntur; ergo idem in casu nostro contingit, cum par sit utrobique ratio. Ex his, quæ pro nostro adduximus, assero, Argumenta aduersantia remanent generalia, cum iam ostenderit in proposito casu fraudem non reperiri, eumque hominem iuxta Bullæ verba ad Hispaniæ loca declinare. Et hæc omnia docet Mendo vbi supra, satis quidem probabiliter.

Confirmatur hæc opinio: Nam privilegia Bullæ Cruciatæ non stricte, sed ample interpretanda sunt, quæquid dicat doctus & amicissimus Pater Bardi in Bulla Cruciatæ, part. 1. tractat. 1. cap. 5. numero 3. contra quem insurgit Andreas Mendo ubi supra in Appendice cap. 1. num. 2. sed vt verum fatear, licet patris Mendo sententiam non audeam tanquam improbabilem damnare, tamen video communem sententiam expositorum contrariam esse, & ideo nonnulli Pater Antonius Escobar, & Mendoza in Theologia moral. lib. 7. section. 1. cap. 2. numero 23. sic ait.

Si quis v. g. Gallus, aut Italus in Hispaniam veniat solo animo accipiendi Bullam, & ea acceptata statim suam revertatur ad Patriam, non fruitur Bullæ privilegio. Quia hic non commoratur in Hispania, nec in ea forte aut obiter alicuius negotij causa reperitur, quod Bulla requirit; Vnde huiusmodi Bullæ acceptio, facta videtur in fraudem. Ita ille. Vnde magis accedo hæc sententia.

RESOL. CLXIV.

An Cardinales, si sint Sacerdotes, vel Regulares, possint in Regnis Hispaniarum virtute Bullæ Cruciatæ comedere ova, & lactinia? Ex part. 11. tr. 2. & Misc. 1. Refol. 8.

Negatiue Respondet Pater Bardi in Bulla Cruciatæ, part. 2. tract. 3. sect. 1. quest. 3. num. 11. ubi sic ait, Dicendum est Cardinales, si vt sic spectentur, gaudere, posse hoc indulto quoad cibos vetitos, vt inquit Rodriguez in addit. ad §. 6. numero 9. Ludouicus à Cruce, & Trullench vt supra: Et ratio est, quia de illis nulla fit mentio in exceptione; dixi, Vt sic, quoniam alio titulo possunt esse exclusi; Nam si essent Sacerdotes Episcopi, Prælati Regulares, &c. tunc non possent frui privilegio quoad hunc effectum. Ita ille, qui citat Trullench, & Ludouicum à Cruz, quibus addo. Ego Gallegum in Bull. Cruciatæ, dub. 54. & Doctissimum, atque amicissimum Patrem Anton. Escobar, & Mendoza in Theolog. moral. lib. 7. sect. 1. cap. 47. num. 445. Vbi sic ait, Cardinales qui à privilegio edendi lactinia excluduntur (vt diximus) gaudent hoc indulto, si sint Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi. Quia illis personis secularibus hoc indultum conceditur, quibus erat in Bulla magna prohibitum, atque solis Cardinalibus, Sacerdotibus, Regularibus, aut aliquam habentibus prælaturam erant prohibita lactinia: Ergo, &c. At si Cardinales sint Presbyteri Regulares, non autem sint aliqua ex præfata dignitate decorati, non gaudent indulto. Quia hoc non conceditur Presbyteris Regularibus, sed secularibus, nisi Presbyter Regularis sit Patriarcha, Primas Archiepiscopus, Episcopus, vel alius inferior Prælati, & Abbas. Hæc Mendoza.

1. Sed his non obstantibus affirmatiuam sententiam tenet Andreas Mendo in Bullam Cruciatæ, disp. 18. c. 2. ubi sic asserit; Censeo Cardinales, etiamsi Regulares, aut Presbyteri sint, non excipi in præfenti, sed posse gaudere hoc Bullæ privilegio.
2. Primò, quia in odiosis non comprehenduntur Cardinales, nisi exprimentur, hic autem non exprimentur.
3. Secundò, quia ipsa non expressio indicat non comprehendendi; alioquin non debuisset taceri, cum exprimentur alij Prælati in dignitate inferiores.
4. Tertio, quia in Bulla lactiniorum pro Ecclesiasticis, cum simile privilegium vescendi ouis concedatur Archiepiscopis, &c. quibus in præfenti negatur,

non asseritur concedi Cardinalibus quod signum est in præfenti illis non negari; alias cum ea Bulla concedatur alijs Prælati, non est cur deberet negari Cardinalibus illud privilegium. Ita Mendo, qui disputat. 31. num. 5. idem confirmat, sic enim ait; Cardinales S. R. E. iuxta dicta à nobis disp. 18. num. 7. non indigent hac Bulla, vt vescantur ouis, & lactinijs in Regnis, quibus Bulla concessa est, cum ad hoc eis sufficiat Bulla communis, in qua asseruimus, non excipi eos à privilegio edendi oua, & lactinia, etiamsi Regulares, & Presbyteri sint, videantur ibi dicta. Hæc ille.

6. Vnde licet prima opinio sit communis, secundam Patris Mendo existimo probabilem esse. Vnde sequitur ex his, quod Eminentiissimi Domini mei Cardinales Pimentel, Macullani, & Lugo si essent in Regnis, vbi viget Bulla Cruciatæ, sumendo Bullam communem possent vesci ouis, & lactinijs.

RESOL. CLXV.

An Regulares Militarium Ordinum etiamsi sint Sacerdotes, possint frui privilegio Bullæ Cruciatæ vescendi ouis & lactinijs?

Et an in ieiunijs ex voto, penitentia, aut Iubilæo extra Quadragesimam, possint faciles ouis vesci?

Idem asseritur de Sacerdotibus, & Religiosis. Sed si incidunt in Quadragesima possint faciles cum Bulla Cruciatæ ouis vesci, non tamen Presbyteri, aut Regulares. Ex parte 11. tractatu 2. & Misc. 2. Ref. 53.

Negatiuam sententiam docet Pater Bardi in Bulla Cruciatæ, part. 2. tract. 4. c. 2. sect. 2. §. 4. num. 28. ubi sic ait, Quæres, an hi Equites gaudeant privilegio isto, etiamsi sint in statu Sacerdotali, videtur affirmatiue respondendum, quia in Bulla Latina, sine vlla limitatione declaratur ipsos comprehendi sub hoc indulto, sic enim asseritur (& sub hoc indulto vescendi carnis, ouis, &c. comprehenduntur omnes cuiusvis militiae Regulares) & ideo nonnulli, quos citato nomine refert Villalobos num. 9. partem affirmatiuam amplexi fuerunt, sed eos reicit ipse Villalobos, & merito, quia non est verisimile plus concessum fuisse, in ordine ad hunc effectum Presbyteris Religiosis, quam Sæcularibus, cum illi maiori teneantur obligatione vitæ perfectionem acquirendam, quam isti. Ita Bardi.

2. Sed eius, & Villalobos sententia mihi non placet, & aded assero Regulares ordinum militarium etiamsi sint Sacerdotes, posse diebus Quadragesimalibus edere oua, & lactinia. Et ita hanc sententiam tradit & probat Andreas Mendo in Bull. Cruc. disp. 18. cap. 3. num. 20. & postea nominatim contra Patrem Bardi in Append. disput. 2. cap. 10. numero 47. ubi verisimilitudinem quam ipse adducit, asserit non vrgere; Si enim Pontifex voluit concedere illis, & non istis prædictum privilegium, non debemus examinare, an congruentius fuisset, negare: imò supponere fuisse congruentias, quibus ductus moueretur ad concessionem: easque atrigi loco relato, facileque excogitari possunt causæ mouentes ad indultum concedendum. Itaque respondeo, esse verisimile, plus concessum fuisse Presbyteris militarium equestrium quam alijs, quia ex ipsis Bullæ verbis explicatis in proprio sensu, quin adhibeatur impropria restrictio, id constat. Ita Mendo.

3. Et hanc sententiam nominatim etiam contra Patrem Bardi tenet Magister Gallego in Bull. Cruciatæ, dub. 58. ubi sic ait; [No obstante esto se ha de dezir que

los tales Religiosos aunque sean Sacerdotes pñden comens hucos, y lacticiños en la Quaresma con la Bula: porque la misma Bula Pumblea ò Latina se lo concede con estas palabras; *Et sub hoc indulto vescendi carnis, ovis, & lacticiis comprehenduntur omnes cuiuslibet militiae Regulares.* Pues si la misma Bula Latina habla vniuersalmente con todos los Regulares de las ordenes militares, siendo los tales Freyles verdaderamente Religiosos de las dichas Ordenes militares, parece claro, que la misma Bula les concede à ellos tambien este indulto; y aunque la tradicion Castellana dize, Caualleros de los Ordenes militares, no obsta porque la traduccion atendio à que semejantes Religiones militares, es su principal instituto de Caualleros Militares, à quien ayudan los Freyles, que todos juntos componen vna Religion militar; y assi como la traduccion, la denominacion de los mas principal, llamandolos Caualleros de las Ordenes militares. Empero la Bula Pumblea ò Latina hablo vniuersalmente, como hemos dicho. Esta doctrina se platica en el insigne Conuento de S. Maria del Monte de Orden Militar de S. Iuan, en la Diocesis de Toledo, segun me certifico D. Frei Miguel de la Solana Sacerdote del dicho Orden, natural de la muy honrada villa Carrascosa del Campo, en la Diocesis de Cuenca; y lo mismo deuen platicar los Conuentos de las otras Ordenes Militares. Ita ille; qui testatur ex Mendo hanc sententiam docuisse etiam Basilium Pontium de hoc interrogatum.

4. Verum in fauorem amicissimi viri Patris Barði obseruo, eius sententiam nouissime docere Antonium Escobar & Mendoza in *Theolog. Moral. tomo 1. libr. 7. section. 1. cap. 11. numero 116.* vbi sic ait; Laicis secularibus, & Equitibus Militarum Ordinum (dummodo hi Presbyteri non sint) conceditur, sine vlla temporis distinctione posse ovis ac lacticiis vesci. Ita ille, & paulò infra numero 130. sic ait; Equites Ordinis militaris, qui verè Religiosi sunt, & matrimonium contrahere nequeunt, verbi gratia, Diui Ioannis, tempore Quadragesimæ ovis, ac lacticiis vesci possunt. Quia instituti sunt ad seruendum Ecclesie fortiter dimicando aduersus hæreticos, & infideles. Non autem nomine militarium comprehenduntur Religiosi militares Clerici, quamvis non sint Sacerdotes, quos Freyles vocitant, & Choro inseruiunt: hi enim tenentur ab ovis, ac lacticiis abstinere. Rodriquez §. 6. n. 11. Sic Escobar.

5. At mihi magis placet sententia contraria, quam supra adduximus; nam in Bulla Latina postquam absolute conceditur sumentibus Bullam Cruciatæ indultum vescendi ovis, & lacticiis in diebus Quadragesimalibus, adiungitur; *Et sub hoc indulto vescendi carnis, ovis, & lacticiis comprehenduntur omnes cuiuslibet militiae Regulares.* Et immediate post auditur; Patriarchis verò Archiepiscopis, & Episcopis, aliisque inferioribus Prælati, nec non aliis personis Regularibus, & qui in ordine Presbyteratus fuerint, secularibus, id minimè conceditur; nisi sexagenarij fuerint. Ex quibus verbis colligitur, Religiosos Militares etiam Sacerdotes, posse frui privilegio edendi oua, & lacticia; cum solum secularibus sacerdotibus id denegatur.

6. Nota hic etiam obiter, quod in ieiuniis ex voto pœnitentia, ac Iubileo extra Quadragesimam possunt seculares ovis vesci. Idem de Sacerdotibus, ac Regularibus assero. Sed si incidant in Quadragesima, postest sunt seculares ovis vesci, non Presbyteri, ac Regulares. Ita Escobar, & alij.

Sup. contentus in hoc §. inf. in Rel. 167. §. 1. & 2. & in aliis locis sunt seculares ovis vesci, non Presbyteri, ac Regulares. Ita Escobar, & alij.

RESOL. CLXVI.

An in hoc Sicilia Regno diebus Quadragesimalibus, & aliis ieiuniis usus sagiminis, & laras sit licitus habentibus Bullam Cruciatæ?

Et an hoc sit licitum aduenis, & peregrinis?

Et multa alia adducuntur pro confirmanda consuetudine circa hoc in dicto Regno Sicilia. Ex part. 1. tract. 9. Ref. 21.

§. 1. Licetum esse, ex consuetudine, & auctoritate Doctorum manifestè apparet. Possè verò consuetudinem mitigare, & abrogare leges, & iura humana, communis refert Doctorum opinio. Id asserunt Theologi cum D. Thoma in part. 2. q. 97. art. 3. Canonista in cap. ult. de consuetud. Legista l. de quibus, §. de legib. & ita in terminis de ieiunio asserunt Lessius lib. 4. cap. 2. dub. 2. n. 8. Bonacina tract. de legib. disp. ult. quest. 1. punct. 2. n. 2. Reginaldus tom. 1. lib. 3. cap. 1. sect. 1. n. 147. cum aliis; & ita in Belgio, exceptis paucis diebus, consuetudo permittit lacticia, etiam in Quadragesima, & apud Castellanos in Hispania, vt notat Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 8. n. 19. licitum esse edere in Sabbatho intestina animalium.

2. Sed dicitur in Belgio, & in Castella talem consuetudinem esse licitam: quia licitis, & bonis actibus rationabiliter fuerit introducta propter aliquam necessitatem; nam, vt dicitur in cap. fin. de consuet. longeva consuetudo non præualet legi, nisi sit rationalis: quod quidem non constat de nostra consuetudine veteri sagimine.

3. Respondetur primò, negando assumptum, nam vt probat Salas de legib. tract. 14. disp. 19. sect. 5. n. 45. ex D. Thom. Caiet. Medin. Conrad. Gerson. Sor. Valente. Tab. & aliis, communis, & vera sententia est, etiam si consuetudo cœperit, seu constet ex malis actibus, legem abrogare, vbi legitime præscripta fuerit; alias nunquam consuetudo eam vim obtinere possit, cum semper necessarium sit, actus illos contra legem gestos, initio illicitos esse, donec consuetudo illos excusans iam inoleuerit, præscriptaque sit lege abrogata.

4. Ad caput. v. fin. de consuet. dico consuetudinem non dici rationabilem, eò quòd licitis, & honestis actibus cœpta, ac continuata sit; sed alia ratione, in qua quidem assignanda variant doctores, vt videtur licet apud Menoch. de arbit. lib. 2. centur. 1. tot. cap. 82. & apud Salas vbi supr. n. 47. At, si fides habenda sit Gersoni part. 3. tract. de vita spiritali, lect. 4. coll. 1. alphab. 62. littera P, Gabr. in 4. disp. 42. q. 1. art. 3. dub. 6. Nauarro lib. 3. conf. de censuris in priori textu, conf. num. 3. in posteriori autem conf. 3. num. 3. nunquam censetur consuetudo rationi dissonans, nisi iuri diuino, aut naturali refragetur; at nostra consuetudo in hoc euentu illis iuribus non opponitur, sed soli pontificiæ, ergo non potest dici irrationabilis. Sed quidquid sit de hac doctrina.

5. Respondetur secundò ad argumentum principale ex Caietano in part. 2. quest. 97. artic. 3. Sanchez lib. 7. disp. 4. n. 14 de matrim. Suarez de legib. lib. 5. cap. 8. n. 24. Valent. tom. 2. disp. 7. q. 5. punct. 8. & aliis, fieri posse vt consuetudo contra legem humanam habuerit quidem ortum ab actibus malis, atque adeò non fuerit initio rationabilis, & nihilominus tamen, succedente tempore, excuset posteros, & vim habeat abrogandi legem; nam (vt rectè inquit Caietan.) non tenentur posteri solliciti esse in inuestiganda causa, ob quam sui maiores cœperunt facere contra legem; quinimò verè possunt præsumere eos habuisse causam iustam. Ex his omnibus apparet, quomodo sine scrupulo licitum

licetum sit apud nos in diebus ieiuniorum larido, & sagimine, ratione inueteratæ consuetudinis: & hoc etiam licitum erit aduenis, & peregrinis. Vnde Nauar. in sum. 2. 3. n. 120. Couar. l. 4. var. cap. 20. n. 8. & Henriquez l. 5. de Missa, cap. 1. 5. num. 2. docent, Lusitanum transuentem per Castellam posse edere Sabbatho intermina animalium, quamvis in Lusitania id sibi non licet.

6. Quod verò vsus sagiminis sit licitus in hoc Regno, non solum ratione consuetudinis, vt probatum est; sed etiam ex autoritate multorum DD. patet: nam non ignobiles Authores probabiliter docent, quòd in illis diebus, quibus ex aliquo priuilegio licet comedere oua, caseum, & cætera lacticia, liceat etiam comedere laridum, & sagimen. Ita affirmat Gloss. in concedere laridum, & sagim. Abbas in cap. consilii. de iudic. Hostien. in sum. rubr. de obseruat. ieiunior. Syluest. verb. ieiun. q. 5. num. 16. Angelus eodem verb. Syluest. Tabiena eodem verb. §. 7. Bertachinus, Auiles, & alij, apud Henriquez in sum. l. 7. cap. 1. 3. num. 11. in gloss. littera H. vbi etiam asserit ita respondisse aliquos Archiepiscopos Hispaniæ, qui de hac re consulti fuerunt: & ex neotericis Societatis Iesv docet hanc sententiam nouissimè Fagandez de Præcept. Eccl. tr. 4. l. 1. c. 1. n. 20. & ante illum Grassius in dec. part. 1. l. 2. c. 37. n. 11. Azorius p. 1. l. 7. c. 10. q. 18. Vide etiam Layman. in Theol. mor. l. 4. tr. 8. c. 1. num. 5. Et ratio est: quia pinguedo non est caro, vt probat Aristot. 2. de generat. finito enim naturali augmento augetur pinguedo. Scio, contrariam sententiam probabilem docere Villalobos in summa, part. 1. tr. act. 2. 3. dub. 8. n. 16. Filliucium tom. 2. tr. 2. 7. part. 2. c. 3. n. 61. & alios. Sed pro nostra sententia, vt visum est, non desunt patroni: & idè, vt probatum est, satis constat, vsum sagiminis in hoc Regno iustificari ex consuetudine, vt dicebamus, & ex DD. autoritate.

RESOL. CLXVII.

An Bulla Cruciatæ det priuilegium illam sumentibus, vt in ieiuniis alicuius Iubilæi possint edere lacticia? Et an ubi non adest consuetudo non abstinendi à lacticiis extra Quadragesimam, possint fieri ieiunia Iubilæi edendo lacticia etiam absque Bulla Cruciatæ? Idem est dicendum de ieiuniis ex voto, vel ex penitentia à Confessario iniuncta prouenientibus. Et docetur non solum de iure, sed neque de consuetudine interdicti in die ieiunij lacticia extra Quadragesimam. Ex p. 1. tract. 11. Ref. 3.

§. 1. Negatiuè respondet Nauarrus l. 3. de obseruat. ieiun. cons. 4. vel 5. in 2. editione, cum Iacobo de Grassis in dec. tom. 1. part. 1. l. 2. c. 37. n. 60. Et idem asserunt in ieiuniis ex voto, vel ex penitentia à Confessario iniuncta prouenientibus. 2. Sed affirmatiuam sententiam sustinendam esse patet: & præter Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez in summa, tom. 1. l. 4. c. 11. num. 49. docet hanc sententiam Nugnus in 3. p. tom. 2. tract. de Bull. Cruc. §. 8. dub. 5. Fernandez in examine Theol. moral. part. 3. cap. 9. §. 5. num. 1. Leone de Iubil. Vegha in summa, tom. 1. c. 14. cas. 1. p. 2. quest. 1. 3. sect. 3. num. 151. Portel: in addit. ad dubia reg. verb. ieiun. num. 7. Villalobos in summa, tom. 1. tr. 2. 7. part. 2. c. 3. num. 59. qui bene addit, supradicta ieiunia Iubilæi, vbi non adest consuetudo abstinendi à lacticiis, extra Quadragesimam, posse fieri edendo illa, etiam absque Bulla Cruciatæ: quod etiam docuerat Villalobos, vbi supra, & tract. 2. 3. dub. 8. num. 12. & Henriquez lib. 7. cap. 11. numero 4. & in Glossa, littera K, & capite 13. num. 13. quia iure communi non prohibentur oua per an. tom. IV.

num, nisi esset consuetudo quadraginta annorum præscripta.

3. Sed Sancius in Selectis, disp. 4. num. 19. Sanchez in summa, vbi supra, tom. 1. l. 4. cap. 11. num. 52. quem postea sequutus est Portel. in addit. ad dubia reg. verb. ieiunium, n. 7. putant, non solum de iure, sed neque de consuetudine interdicti in die ieiunij, lacticia extra Quadragesimam? Sed, quicquid sit de hoc, certum est, quòd ex priuilegio Bullæ impleri possunt ieiunia Iubilæi cum esu lacticiniorum. Et ratio est: quia Iubilæus non requirit strictius ieiunium, quam est ieiunium Quadragesimæ: sed ieiunium Quadragesimæ impletur in nostro casu cum esu lacticiniorum: ergo, &c.

Sup. hoc in Resol. not. præterea, §. 1. ad medietatem, & in Resol. 51. §. 2. & in Resol. 55. cursum ad lin. 5. & in Resol. 56. §. Sed & in Resol. 58.

RESOL. CLXVIII.

An licitum sit in ieiuniis Iubilæi, voti, & impositis poenitentia, comedere oua, & lacticia cum Bulla Cruciatæ? Ex p. 1. tr. 9. Ref. 17.

§. 1. Quidquid aliqui contradicant, (vt adnotauimus in tract. de Bulla Cruciatæ,) respondeo affirmatiuè: & præter DD. quos ibi citauimus, docet hanc sententiam Molfesius in sum. tom. 1. tract. 10. c. 4. n. 28. Alphonsi de Leone tr. de Iubil. q. 14. sect. 1. n. 142. Et ratio est: quia, dum contrarium non constat de mente Summi Pontificis, vouentes in voto, & Confessarij in penitentia iniuncta, semper præsumuntur se conformare, vt in aliis ieiuniis Ecclesiasticis efficitur: sed in aliis ieiuniis ab Ecclesia indictis licitum est cum Bulla comedere lacticia: ergo licitum erit et in ieiunio Iubilæi, voti, & penitentia: quidquid, vt dixi, in contrarium sentiant Nauarrus, & Grassius.

Sup. omnibus cõtenis in hac Ref. in Res. præterita, & pro parte in aliis eius primæ & secundæ annor. & sup. in §. vlt. Ref. 165.

RESOL. CLXIX.

An Regulares, & Presbyteri saculares sumendo Bullam possint diebus Dominicis Quadragesimæ vti lacticiis? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 5.

§. 1. Negatiuè respondendum videtur, cum Henriquez l. 7. c. 13. num. 10. Vegha in summa, tom. 1. c. 14. cas. 29. qui citat Angles, & Lopez. Idem etiam docet Ortiz in summa, c. 19. n. 8. Et ita respondisse Summum Pontificem interrogatum de hoc à quodam Commissario Cruciatæ testatur Rodriguez. Et ratio est: quia per Bullam prohibetur, ne supradicti possint vti lacticiis in diebus quadragesimalibus: sed dies Dominici sunt dies quadragesimales: ergo, &c.

Sup. hoc inf. in tr. 6. Ref. 58. & vlt. & sup. in Res. 7. §. Quod autem, & absque Bulla in dicto casu ibid. §. Notandum, ad lin.

2. Hæc opinio est probabilis: sed contrariam etiam probabilem esse iudico, & in praxi tutam, vt notauit Nugnus in 3. part. tom. 2. tract. de Bulla Cruciatæ, §. 8. dub. 5. Villalobos in summa, tom. 1. tract. 27. claus. 5. num. 11. Fernandez in examine Theol. moral. part. 3. cap. 9. §. 5. numero 5. Llamas in summa, part. 3. cap. 5. §. 26. cum aliis. Et ratio est: quia secundum ius commune dies Dominici non appellantur dies quadragesimales. Vide Cordubam in sum. cas. 168. & Palatium in 4. dist. 15. disput. 8. Ad responsonem verò Summi Pontificis respondetur, de illa authenticè non constare.

RESOL. CLXX.

An per priuilegium Bullæ dispensatus in esu carnum, censetur dispensatus ad ieiunandum? Et notatur, quod quando per Bullam quis dispensatus est, vt comedat carnes, & lacticia, possit simul comedere pisces.

Prima opinio negat Ita Iacobus de Graffels in *decis. part. 1. lib. 2. c. 37. n. 8.* cum Medina, Pedraza, & alijs. Et ratio est: quia necessitas, & iusta causa, quae excusant ab integro ieiunio, non excusant ab omni parte illius: Praeceptum enim Ecclesiae, licet in totum seruari non possit, in parte, quae seruari potest, seruandum est *ex cap. cum dilecti, & ibi glossa, & DD. de dolo, & contrum.*

2. Secunda opinio affirmat: & illam docet Caietanus in *2. 2. q. 147. art. 8.* Llamas in *sum. p. 3. c. 5. §. 2. 6.* Henriquez *lib. 7. c. 13. n. 12.* Filiucius *tom. 2. tract. 27. part. 2. c. 3. num. 52.* Azorius *part. 1. lib. 7. c. 10. quest. 3.* Toletus *lib. 6. cap. 3. num. 4.* cum alijs. Et ratio est: quia abstinentia ab esu carnis est de substantia ieiunij, ergo, qui ex privilegio Bullae dispensatus est quoad comestionem carnis, eo ipso dispensatus videtur in praeecepto ieiunij.

3. Tertia opinio distinguit: vel enim dispensatus ad esum carnis, edat carnes, quia pisces nocere saluti solent; vel ut vires amissas recuperet, priori modo dispensatus tenetur ad ieiunandum, altero vero minime, & ideo pluries edere potest: & ita docet Cenedo in *suis 99. canonicis q. 40. n. 6.* Fernandez in *exam. Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 5. n. 3.* Bonacina *de legib. disp. 10. quest. 1. punct. 2. num. 3.* Reginaldus in *praxi tom. 1. lib. 4. cap. 14. num. 168.* Lessius *de iustit. lib. 4. cap. 2. dub. 6. num. 45.* & alij.

4. Omnes istae tres opiniones sunt probabiles; sed secunda videtur mihi probabilior. Notandum est etiam, quod quando per Bullam quis dispensatus est, ut comedat carnes, & lacticia, potest simul comedere pisces. Ita Reginaldus, Filiucius, Fernandez, *vbi supra*, Nugnus in *3. p. tom. 2. tract. de Bulla, §. 8. dub. 4. sect. 6.* Acolta in *explic. Bull. q. 80.* quidquid in contrarium asserat Nauarrus, quia hoc sine peccato fieri aliquando potest; vt si vnà cum carnibus non nocent; parum piscibus comedendo facultas appetitiua excitetur; vel dato, quod contra temperantiam peccetur, non tamen ieiunium frangitur, à quo ex iusta causa dispensatio largita fuit. Et ita etiam docet Villalobos in *summa, tom. 1. tract. 3. dubitat. 8. numero 10.* qui citat Azorium, & respondet ad argumentum Nauarri.

RESOL. CLXXI.

De privilegio Bullae Cruciatæ edendi carnes ex licentia cuiusque Medici.

Et an hoc privilegium deseruiat, quando causa est dubia?

Et qui habet experientiam antiquam sibi esse nocivum, carnibus non uti in Quadragesima, an teneatur in futuris Quadragesimis abstinere se à carnibus ad experiendum, an nocumentum exoriatur?

Et qui ex iusta causa in Quadragesima comedunt carnes, an peccent contra temperantiam naturalem, si ad excitandum appetitum parum piscati sumant?

Et an in tali casu incurrant in excommunicationem, latam in aliquibus Diocesis contra comedentes piscium, & carnes in Quadragesima? Ex part. 3. tr. 5. & Mis. 1. Ref. 70.

Pro hac doctr. ex causa dubia, quavis absque Cruciatæ inf. in tr. 6. lege doct. Ref. 73. & aliam Ref. & §. eius not.

Aliqui putant hoc privilegium deseruiere, quando causa est dubia; & se fundant in doctrina Lessij *lib. 4. cap. 4. cap. 2. dub. 6. n. 41.* Vegæ in *sum. part. 1. cap. 14. cap. 36.* Armillæ *ver. ieiunium, n. 6.* Syluestri *eadem verb. num. 20.* Filiucij *tom. 2. tr. 27. c. 6. n. 128.* & aliorum.

2. Sed contrariam asserit Sancius in *selectis, cap. 51. num. 9.* nam cum dicti Auctores fateantur existente causa manifesta non egere ieiunantem dispensatio-

ne; eodem modo dubia causa existente, opus non erit dispensatione, cum idem ius habeat aliquis ad fugiendum damnum certum venturum, atque illud de quo rationabiliter dubitatur exoriturum; sicut quod probabilius dubitat, quod in extremam necessitatem deveniet, si extremè indigenti subueniat, non tenetur subuenire. Dices, in hoc casu ius dubium vincit ius certum, sed hoc est absurdum; ergo, &c. Respondet Sancius, quod quamvis praeeptum abstinentiæ à carnibus sit certum, & in possessione obligandi. At tamen etiam ius ad conservandam vitam in homine certum est, & antiquius, & antiquior etiam est possessio in illo ad conservandam suam vitam, & à strictiore iure orta. Nam in homine non solum est ius certum ad certò conservandam vitam, sed etiam est illi ius certum ad non exponendam vitam periculo dubio eam amittendi, & quamvis dubium sit homini, an ex abstinentia à carnibus sit detrimentum passurus in salute, non est tamen illi dubium, quod ius habeat certum non se committendi tali dubio. Quando igitur virtute Bullae Cruciatæ conceditur facultas edendi carnes ex licentia vtriusque medici; non intelligitur quando causa est manifesta, quod nocet saluti abstinentia; nec quando dubitatur prudenter quod nocerebit, sed quando causa est solum sufficiens ad petendam dispensationem, non tamen ad comedendum carnes absque illa. Unde sit, Doctores dicentes tunc recurrendum esse ad superiorem ad petendam dispensationem in ieiunio, vel in esu carnis, quando causa est dubia, non intelligendos esse id asserere, quod fuerit dubium, magnum nocumentum exoriturum ex obseruatione ieiunij; nam tunc necessaria non videtur dispensatio, vt probatum est, sed quando dubitaretur aliquale nocumentum promanaturum, quod quamvis actu existeret, obligatio ieiunij vel abstinentia à carnibus non cessaret, cum leges positivæ cum aliquo labore obligent, & detrimento; illa tamen causa dubia obiecta Pontifici sufficiens esset ad imperandam dispensationem. Hæc omnia Sancius, quæ apud alios non inuenies.

3. Notandum est tamen hæc obiter, quod qui habet experientiam antiquam, sibi esse nocivum, carnibus non uti in Quadragesima, non tenetur in futuris Quadragesimis abstinere à carnibus ad experiendum, an nocumentum exoriatur; quia aliàs nunquam licitum esset carnibus uti ob præseruationem; nisi maxime dubitetur causam nocimenti cessasse. Ita Ioannes de la Cruz in *director. conscientia, p. 1. pr. 3. art. 4. dub. 9. concl. 4.* Sancius *vbi supra, n. 23.* & alij.

4. Nota etiam, quod ex iusta causa in quadragesima comedentes carnes, nec peccant contra temperantiam naturalem, si ad excitandum appetitum parum piscati sumant. Nec in tali casu incurunt in excommunicationem latam in aliquibus diocesis contra comedentes piscatum, & carnes in Quadragesima. Et potest sumi in magna quantitate cum carne, quia ex esu illius non laeditur salus. Ita Sanchius loco citato *num. 21.*

RESOL. CLXXII.

Senator Civitatis emebat salmam frumenti ad tarenos v. g. 30. sed assererat illam emisse ad tarenos 36. quævis, an possit vti Bulla Compositionis, cum illud frumentum illo cariori pretio emissent ciues in pane edendo, qui modo ignoratur, quinam sint?

Et pro praxi huius difficultatis alia similes etiam explicantur circa hoc passim contingentes, & tota doctrina est valde notanda, & menti tenenda à Confessariis pro piscatoribus, dulciatoribus, campanibus, tabernariis, & similibus.

Et late discutitur in prædictis casibus, cui facienda est restitutio; vel an possint supradicti Bulla compositionis uti? Ex part. 4. tit. 4. & Misc. Ref. 46.

¶ 1. Videtur prima facie in tali casu supradictum posse sumere Bullam Compositionis, quia, vt observat Egidius Trullench in *expos. Bullæ Cruciatæ lib. 2. dub. 4. n. 4.* ex Rodriguez in omnibus casibus, in quibus obligat restitutio, & non inuenitur creditus certus, cui fieri possit, habet locum Bulla Compositionis. Sed hoc accidit in casu nostro, quia damnatum ex supradicta fraude passus fuit aliqui, qui modò nascuntur, videlicet ementes panem coctum, ergo, &c. Unde casus iste similis est casui pistorum, dulciariorum, capponum, cereariorum, laniorum & similibus, qui quidem omnes cum in vendendo fraudauerint ementes, illisque nesciant, possunt beneficio Bullæ Compositionis gaudere, vt tenet expressè nouissimè Ludouicus à Cruz in *expos. Bullæ Cruciatæ dispur. 3. dub. 1. num. 3.* & Perez de Lara in *compend. trium Gratianorum lib. 1. fol. 45. num. 18.* vbi sic ait. [Item si aliquis non ha vendido vino aguado por puro, o medido con falsa medida, o huicere vendido otra cosa alguna con menores pesos, o medidas, o vendido vna cosa por otras, o mezclado o pesado, o mal medido no sabiendo a quien lo huicere vendido se puede dello componer.] Sic ille. Et ita dictum Senatorem posse sumere Bullam Compositionis, tenuit quidam doctus Magister ex Dominicanorum familia.

¶ 2. Sed resolutio huius casus pendet ex illa questione, an quando damnatum illatum est multis de ciuitate, quos tamen in particulari ignoras, siue quia in prædam data est, siue quia vsuris, aut fraudibus vendendo vsus es, tenearis eidem ciuitati restituere, an satis sit pauperibus? Et quidem communis opinio docet, quòd in illis, quæ communitati, aut maiori eius parti debentur, non erunt bona iudicanda incerta, etiam si in particulari ignores quòd cuique debeatur; & ita docet Malderus in 2. 2. D. Thom. tract. 3. cap. 4. dub. 2. Becanus in 2. 2. tom. 2. de instr. quest. 44. de restitut. num. 2. Gordonus in Theol. moral. tom. 1. lib. 5. quest. 5. cap. 9. num. 22. & alij. Vnde in tali casu pecunia non est restituenda pauperibus; sed modum restituendi ponit Fillucius tom. 2. tract. 3. cap. 4. num. 97. Nauarra de restit. lib. 4. cap. 2. num. 66. Molina de instr. tom. 3. tract. 2. disp. 75. num. 2. vbi sic ait: Quando aliquid esset incertum, ad quem, aut ad quos in singulari attineret, quia aliquis vendendo in aliqua ciuitate, aut oppido multos defraudauit in pondere, aut mensura, aut admittendo aquam vino, quod est in vini mensura defraudare, aut alio simili modo, ignorèretque ementes in particulari, & quantum vnumquemque per minima defraudauerit, tunc si coniectura sit plus minus perferre eisdem ementes, aut ementium hæredes, optimè restituendi modus erit, vt tantum det qui ita defraudauit in pondere, aut mensura accrescat, vel debeat in pretio, itavt ad æqualitatem eidem Republicæ restituat quoad eisdem emptores quàm maximè fieri poterit. Ita Molina locis citatis, quibus adde Syluium in 2. 1. D. Thom. quest. 62. art. 3. queritur 1. con. 2.

¶ 3. Quod autem in casu nostro restitutio possit fieri modo quo supra asserit Molina, clarum est, nam Senatore supradictus potest per tertiam personam mittere summam defraudatam in emptione frumentorum ad Magistratus ciuitatis cum hoc onere, vt per aliquod tempus faciant panem coctum populo minori pretio vendere, vel eius mensuram accrescere vsquequòd perueniant ad summam restitutam vnciarum 800. & ita hunc casum in terminis terminantibus, vt dici solent, in resolutum esse inuenio à doctissimo Petro

Tom. IV.

Nauarra de restit. lib. 4. cap. 2. num. 69. vbi sic ait: Secundò colligo, cuius casus, qui sapius est à nobis requisitus, resolutio. Quidam vendidit ciuitati Para el Posito, o Aloy triticum tempore necessitatis plus iusto pretio per legem taxato, modò dubitatur cui potissimum restituit? numquid communitati, id est, Posito, vel Aloy, aut pauperibus? Audiui nonnullos doctissimos homines respondere solitos pauperibus, & non communitati, seu Posito restitutionem faciendam esse. Probant ea ratione, quoniam communitas non fuit læsa, sed ciues: ex hoc autem prædictæ sententiæ fautores colligunt, quòd qui ita acrius venderunt communitati, possunt pauperibus restitutionem facere, vel se componere, cum sit debitum incertum, vt pote particularibus de Republica tam ciuibus, quàm alienigenis. Hæc igitur resolutio, etsi doctissimorum, & à me suscipiendorum virorum sit, non omnino mihi probatur, non enim vel pauperibus tribuendo, vel se componendo liberantur à restitutione nam cum extant damnatum passus, & aliquo modo cogniti, iis quantum fieri potest, restitutio est facienda: si autem ille restituit ipsi Posito, vel Aloy, proculdubio in distributione per ciuitatem faciendam panis pretium minuetur, ac proinde idem illi, vel certè plures ex illis, qui damnatum passus sunt carius emendo, vilius emendo recompenlabuntur; quare non iustum videtur, vt vel pauperibus tribuat, vel se componat. Hæc Petrus Nauarra *vbi supra*, satis, vt dixi, conducentia ad casum nostrum, quæ omnia confirmat Layman in Theol. mor. lib. 3. sect. 5. tract. 2. cap. 9. num. 2. & Reginaldus in praxi tom. 1. lib. 10. cap. 14. sect. 2. num. 205. vbi sic asserit. Id quod per iniuriam singularibus ciuibus factam minutatim acquisitum est, vt per minutas venditiones olei, vini, tritici, aut similibus, restituendum est ipsis singularibus ciuibus, non autem pauperibus si quis modus sit quoad ipsos, vel ad maiorem ipsorum partem debitum peruenturum esse verisimiliter existimetur. Ratio est, quia tunc dominus in rem restituendam ius suum retinet, nec in pauperes, cum ille non sit omnino ignotus, translatus est. Ita Reginaldus.

¶ 4. Ex quibus patet responsio ad argumenta superius adducta. Et ad primum dico, quòd bona restituenda in nostro casu non dicuntur simpliciter incerta, vt docet Layman, Malderus, Gordonus, & alij *vbi supra*, ergo non sunt pauperibus restituenda, & ideo non est locus Bullæ Compositionis. Ad secundum quod asserbat Ludouicus à Cruz *vbi supra*, cappones, tabernarios, &c. qui in aliqua ciuitate defraudauerunt in pondere & mensura, &c. nescientes ementes in particulari posse sumere Bullam Compositionis, ergo, &c. respondeo contrarium docere Villalobos in summ. tom. 1. tract. 29. num. 36. vbi sic asserit: [La duda es si sabiendo el lugar donde se vendio, aunque no se sepan determinadamente las personas ha lugar la composicion, como si vn tauernero vendio en vn lugar con falsa medida, o en otra manera mal quatro meses vino, en lo qual sabe que tiene mal lleuado tanto dinero, aunque no sabe en particular quanto à este o aquel, en tal caso es mi parecer, que no ha lugar la composicion, como no lo ha quando se duda entre dos à quien se deve, que se ha de repartir pro qualitate dubij, ij assi este tauernero ha de restituyr, o dandolo para gastos communes del Consejo, o dando el vino mas barato por otro tanto tiempo.] Ita ille.

¶ 5. Verum si aliquis instabit percontando, an ego supradictam sententiam, quam improbaui, improbabilem iudicem? respondeo quòd hoc non audeo dicere ex reuerentia quam debeo D. Thomæ omnium Magistro, qui in 4. sentent. distinctione 15. questione 1. articulo 5. docuit prædantem ciuitatem posse restituere

M 3. pag.

pauperibus illius villæ, aut in alios vsus ciuitatis expendere, secundum arbitrium Episcopi, vel eorum ad quos cura illius ciuitatis spectat, in qua disunctiua propositione, vt recte aduertit Petrus Nauarra de restit. lib. 4. cap. 2. num. 65. vtramque opinionem probasse videtur; igitur cum ex D. Thom. in tali casu, cuius ratio militat etiam in nostro, restitutio possit fieri pauperibus, erit locus Bullæ compositionis, nam vt obseruat Egidius Trullench in exposit. Bullæ Cruciate, lib. 2. dub. 4. num. 4. & alij quotiescunque aliqua ex obligatione restitutionis cedunt pauperibus, potest fieri compositio; & ita hanc sententiam in terminis casus, de quo loquimur, tenet Vasquez in opus. de restit. cap. 5. §. 4. num. 47. & Lopez in infirmit. part. 1. cap. 137. Sed ego, vt dixi, in praxi non recedem a negatiua sententia, quam supra factis firmavi, & in specie contra opinionem D. Thom. adest Caicranus in 2. 2. question. 62. artic. 5. ad 3. vbi mordicus tenet restitutionem ex prædata ciuitate non esse dandam, nec pauperibus, nec edificanda Monasteria cum extent damnum passu, & contra Vasquez adfunt omnes Doctores Societatis IESV, & alij; vel dici potest quod ipse loquitur in casu, quo restitutio esset facienda simpliciter ciuitati, quæ damnum minimum passa est, & non quando restitutio præbetur ciuitati, vt ipsa modo, quo supra dictum est ad ipsos ciues restitutam pecuniam peruenire faciat qui damnum passi sunt, vel loquitur quando, vt obseruat Maldetus de iur. tract. 4. cap. 4. dub. 2. pecunia restituenda esset tam exigua, vt parum admodum ex ea ad singulos dominos partita veniret, quod non accidit in casu nostro, in quo summa restituenda ascendit ad uncias 800.

RESOL. CLXXXIII.

An qui sit vendidisse vinum, & in tali loco vel misum aqua vel cum falsa mensura, ignorat tamen damnificationis, possit sumere Bullam compositionis? Idem dicend. m est de Macellariis, Cauponibus, Pistolaribus, &c. Ex parte 4. tractatu 4. & Miscellan. Ref. 113.

Pro contentis in hac Ref. late in Ref. practica.

§. 1. Negatiuam sententiam tenet Villalobos in Summa, tom. 1. tractatu 29. num. 30. vbi sic ait: [La duda es si sabiendo el lugar donde se vendio aunque no se sepan determinadamente las personas ha lugar la composicion, como se vn tauernero vendio en vn lugar con falsa media o en otra manera mas quarto meles vino en lo qual sabe que tiene mal lleuado tanto dinero aunque no sabe en particular quanto a este o a quel, en tal caso es mi parecer que no ha lugar la composicion, como no lo ha quando se duda entre dos a quien se deve que se ha de reparir pro qualitate dubij, y assi este tauernero ha de restituir o dandolo para gastos communes del consejo, o dando el vino mas barato por otro tanto tiempo.] Ita ille.

2. Sed contrariam sententiam docet nouissimè Egidius de Trullench in exposit. Bullæ Cruciate, lib. 3. cas. 18. num. 2. quia in tali casu potest fieri restitutio pauperibus; ergo compositio habet locum. Igitur tabernarij, macellarij, cauponones, pistores, &c. qui falsis ponderibus, vel mensuris ab emptoribus aliquid plus iusto acceperunt, & ignorant à quibus acceperint, poterunt per Bullam, aut Commissarium componi, quod intelligendum est, vt supradictas fraudes praua positua confidentia huius Bullæ non commiserint. Sed de hac questione alibi fusius dictum est, ad quem locum me refero.

Alibi fusius in Ref. que hic est antecedens.

RESOL. CLXXIV.

An facta compositione bonorum incertorum per Bullam, comparente vero Domino teneatur, qui se composuit, ad restitutionem?

Et an Episcopus possit concedere supradictam Bullam compositionis pro sua tantum Diocesi? Ex part. 4. & Misc. Ref. 112.

§. 1. Affirmatiuè respondet Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 19. num. 9. vbi docet adesse in tali casu obligationem restituendi [antes de la sentencia las cosas que estan alteradas, y se ya se consumieron, se ha de restituir a quello en que factus est locupletior bona fide despues de hecha la composicion, la razon es porque ni el Papa intendo; ni deua consentir que perciendo el verdadero señor no viese obligacion a boluerceloni quando privado el señor del dominio de la cosa de fuerte que pateciendo no se le deua boluer en si misma, o lu equiualente.] Ita ille, qui citat Caicranum, Sorum & Lopez, quibus adde Rodriguez in Bulla composit. dub. 6.

2. Sed mihi negatiua sententia magis placet, quam tuerit Bannez in 2. 2. question. 26. artic. 7. dub. 8. Henriquez lib. 7. cap. 34. num. 6. Acosta in Bulla Cruciate, quest. 93. & Trullench in exposit. Bullæ lib. 3. dub. 8. quia hæc compositio acquiritur prescriptioni, sed qui legitime præscripsit, postea domino comparente non tenetur restituere, vt ipsemet Villalobos concedit. Ergo neque qui legitime se composuit, sicut enim Respublica habet facultatem dominia transferendi media prescriptione, & ita Papa media compositione, quia ipse est administrator bonorum temporalium in quantum concernunt bonum spirituale, Vide etiam alias rationes penes dictum Trullench supra.

3. Notandum est etiam hic obiter contra Sylvestrum, Cordubam & Rodriguez posse Episcopum concedere Bullam compositionis pro sua tantum diocesi. Ita Villalobos loco citato, num. 11. Trullench dubit. 1. num. 3. Henriquez lib. 7. cap. 33. num. 4. quia nec iure naturali, nec humano probatur id esse seruatum Papæ, iuste enim credi potest voluntatem creditorum esse vt Episcopus consulat conscientiam subditorum incerta debentium, nec valet dicere non esse id positum in consuetudine, quia fortè id ex eo prouenit, nam Pontifex concedit Bullam Compositionis, qua sufficienter prouidetur in hac re conscientiam fidelium.

RESOL. CLXXV.

An infirmus possit mandare in testamento, vt post mortem hæres, seu executor sumat pro illo Bullam Compositionis?

Et notatur primo Bullam Compositionis non prodesset his, qui parua eius confidentia bona aliena illicitè acquisierunt.

Secundo queritur, quod si creditor ita absens est, vt nequeus illi debitum persoluere, neque sperari breui tempore posse, ob cuius causam excusatur a restitutione facienda, in isto casu an locus Compositionis sit?

Tertio docetur magnam controuersiam esse, an si bona, quæ tibi in hac Compositione remissa sunt, exent in specie, vel æquiualeter, quatenus eorum occasione ditor soluetur, non creditor comparet, neque præscriptio reuerti potest, teneatur ea creditori reddere? Ex part. 11. tract. 8. & Misc. Refol. 11.

§. 1. Casum

pè finem,
verf. Mo-
ueft. & in
tom. 3. tr. 1.
Ref. 209. in
fine, à xerf.
Y aungue.

docet, enim posse accipi Bullam pro defuncto ad effectum utrumque, nempe ut in loco sacro sepeliatur, & ab excommunicatione absoluto illi præstetur, & consequenter suffragia Ecclesiæ offerantur pro ipso, Trullerich in *Bull. leg. l. 1. §. 1. dub. 2. num. 6.* non audeat affirmare, id posse fieri, inconsulto Prælaro; & *lib. 1. §. 3. dub. 10. num. 1.* ait, hoc non improbabile videri; & quamvis ibi solum agere videatur de sepultura respectu interdicti præstanda, tamen ratio, cui innititur, & verba quæ pro se ex P. Henriquez transcribit, idem probant de absolutione ab excommunicationis vinculo defuncto impedienda.

2. Verùm huic sententiæ non acquiescam, & illam nunquam existimasse probabilem asseruit Antonius Escobar in *Theol. moral. tom. 1. lib. 7. sect. 2. cap. 19. prob. 7. num. 472.* stantibus verbis Bullæ *Item conceditur omnibus supradictis qui nec ibunt, nec mittent si de bonis suis, &c.* Et Bullæ Hispanæ illam particulam; *Por quanto vos dices dos reales, &c.* Quæ quidem ad viuos, non ad defunctos manifestè dirigitur. At etsi mortuus possit ab excommunicatione absolui, non tamen per Bullam, sed ab eo, qui poterat dum viueret, ut docent Nauar. *c. 26. n. 32. & c. 27. n. 171.* Sayr. in *thesaur. l. 1. c. 8. n. 10.* Illam Bullæ clausulam *perpende*: Ut possit eligere confessarium, qui cum etiam à reservatione Papæ absolui possit, mortuus quidem nec valet confessarium eligere, nec confiteri; ergo nec à censuris per Bullam absolui.

3. Et ita hanc sententiam præter Escobar tenet etiam Andreas Mendo in *Bull. Cruc. disp. 4. cap. 5. numero 24.* Nec, ait, est ad oppositum sufficiens congruentia quòd ille, si viueret, velle equidem ut Bulla fumeretur. Etenim si ipse non sumpsit, voluntas, quam haberet, nihil prodest, etiam si animum eam accipiendi concepisset, quia realiter ipse postea non accipit, aut ab alio sumptam acceptat. A priori ratio est, quia in mortuo non manet voluntas virtualis, vel interpretatiua, quippè eo expirante, omnis voluntas circa hæc quæ quoad nos sunt, expirat. Quare Pater Thomas Sanchez *disp. 28. de matrim. à n. 64.* quem sequuntur Pater Layman aliique recentiores, docet casu quo Episcopus facultatem præbeat alicui ut munus confessarij exerceat limitatione, donec volucro, expirante Episcopo, expiret licentiam, eo quod nec virtualiter maneat iam ea voluntas, à cuius perseverantia licentia dependebat. Secus erit, si limitet sic, donec reuocauerò; quia ad reuocationem requiritur actus positivus, qui dum non habetur facultas perseverat. Nec potest fieri ad nostrum casum paritas ex eo quod etiam defunctus ab excommunicatione absoluitur ad fruendum sepultura sacra; Nam ad hanc absolutionem non requiritur acceptio seu acceptatio, (qualem adhuc requisuimus) sed satisfactio partis hæredumque cautio. Et certo mihi in comperto est, si tempore interdicti quis obeat, vel excommunicatione reservata innodatus, inquiri illico, an Bullam iam habeat, longè que abesse à mente, & persuasione fidelium tunc ad eam accipiendam recurrere. Hæc Mendo; cui adhæreo.

4. Et ita hanc sententiam veram existimo, ut teneam etiam procedere si quis relinquat stipem præscriptam in hunc finem, ut post ipsius mortem Bulla pro anima sua sumatur, nam in tali casu, ut dixi, puto Bullam ei non prodesse etiam in ordine ad sepulturam: Quia nunquam Bulla incipit esse utilis, nisi realiter, & cum effectu sumatur, ex alia verò parte intentio capiendi illam, & destinatio elemosynæ; non est formaliter acceptio Bullæ, sed solum quædam veluti applicatio mediorum ad illam capiendam; ergo nequit defuncto prodesse, quamvis dum erat viuens stipem legauerit, & per consequens aliquem influxum habuerit in sumptionem ipsam, quæ fit post mortem; probatur ista consequentia, quia eo momento, quo Bulla

sumitur non inuenitur subiectum habile, seu capax, inde est ut inutiliter pro ipso defuncto sumatur. Et ita hanc sententiam tenet Pater Bardi in *Bull. Cruc. part. 1. tract. 2. cap. 4. sect. 6. num. 98.*

RESOL. CLXXVII.

An quis possit sumere Bullam defunctorum pro duobus, aut pluribus?

Et an animam, quæ à corpore soluta in Purgatorio est destinata, possit Pontifex ita liberare, ut neutiquam in Purgatorium ingrediatur? Ex p. 11. tract. 2. & Misc. 1. Ref. 43.

§. 1. **E**GO interrogatus de hoc casu negatiua sententia amicissimi Patris Bardi olim adhæsi, qui in *Bulla Cruciatæ part. 4. tractat. 4. cap. 4. sect. 1. num. 9.* sic ait: Dico quarto, Bulla ista pro vno tantum defuncto applicari potest; & non pro duobus, aut pluribus. Probatur ex ipso textu, ubi de vna tantum persona singulari est sermo: est etiam alia efficax ratio, quia si vna eademque Bulla pro pluribus defunctis possit applicari, impediretur subsidium pro bello contra infideles, si enim quis intentionem haberet indulgentiam huius Bullæ applicandi, verbi gratia pro tribus defunctis, vnam pro illis sumendo Bullam, dimineretur subsidium illud, quod reportaret Cruciatæ, si pro vno quoque distinctam sumeret Bullam plures soluendo stipes. Ita ille.

2. Sed modo inuenio contrariam sententiam docere Andream Mendo in *Bull. Cruc. disp. 36. cap. 1. n. 1.* sic asserens; Aduertendum est fundamentum hanc Bullam defunctorum posse determinare animam à Purgatorio liberandam; posse item eam à Deo determinandam relinquere; posse demum pro pluribus, vel pro omnibus Bullam hanc accipere, ut inter eas diuidatur fructus indulgentiæ, qui sufficeret vnam liberare.

3. Nec obest, quod in Bulla Hispana defunctorum asseratur: *en fauor de lanima de &c.* quasi designando restringendum esse accipientem ad animam determinandam; etenim id asseritur, quia semper, aut ferè semper, qui Bullam hanc accipit, in id intendit, ut aliquam animam determinatam à pœnis Purgatorij eruat; & ut intelligat accipiens se posse illam determinare, non tamen tollit per hoc, quod non determinet illam, & quod pro pluribus applicet hoc suffragium.

4. Postea in *Appen. disp. 4. cap. 10. numero 68.* respondens ad argumenta Patris Bardi asserit, nullam vim ingerere, nam accipiens vnam Bullam pro pluribus, agnoscit aut agnoscere debet, omnes illas non liberandas fore à Purgatorio per eam solam Bullam (hanc enim cognitionem vel rursus habebit, cum videat plures Bullas pro pluribus defunctis accipere, quòd si per vnam Bullam plures animæ liberarentur à Purgatorio, vna pro omnibus sufficeret) sed quia non habet vnde plures Bullas accipiat, vel non vult accipere, & ex alio capite operatur pluribus defunctis benefacere, hinc sumit vnam Bullam pro illis, ut singuli aliquod leuamen pœnarum participent. Quare non minuitur subsidium Cruciatæ; nam ut singuli defuncti à Purgatorio liberarentur, plures Bullas ille acciperet: & statuto apud se, vnam dumtaxat accipere, quod subsidium minuitur in eo, quod illam pluribus applicet; Minuitur quidem respectu singulorum, pro quibus Bulla applicatur, eius est effectus, sed hoc ab intentione applicantis dependet, qui, ut libere potest nullam Bullam defunctorum, & plures accipere, sic valet suffragium inter plures distribuere. Quare laudauerim pauperes, qui non possunt erogare pro pluribus Bullis elemosynam, & pluribus sunt defunctis coniuncti nexibus consanguinitatis, gratitudinis, aut amicitia, si eis applicent Bullam, quam accipiunt.

